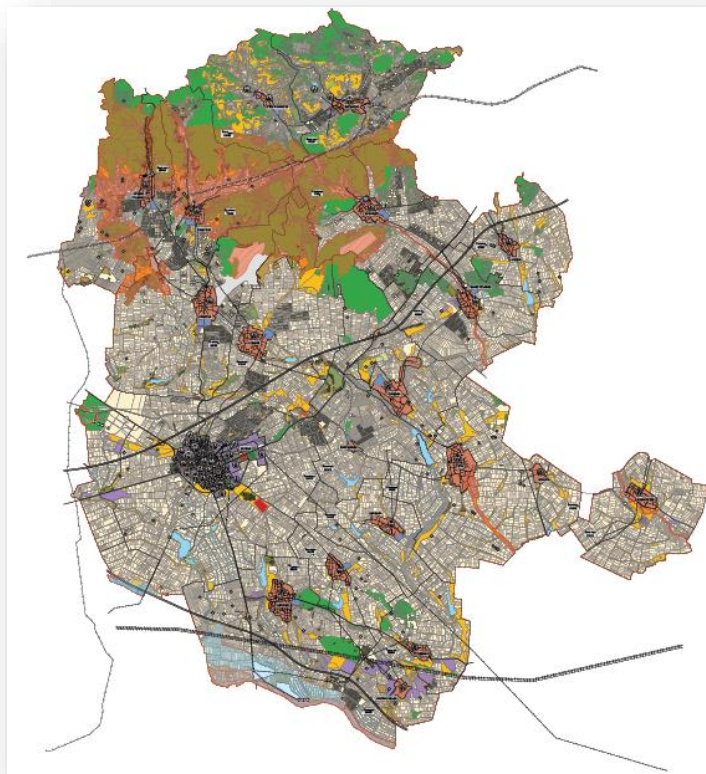

ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА ЧИРПАН

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: ОБЩИНА ЧИРПАН

РЪКОВОДИТЕЛИ НА ЕКИПА ПО ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА:

Д-Р ИНЖ. ЕВГЕНИ СОКОЛОВСКИ

МАГ. ЕКОЛОГ РАЙНА ГЕОРГИЕВА

СЕПТЕМВРИ, 2022 ГОД.

Съдържание

Използвани съкращения	6
Въведение.....	8
I. Съдържание и основни цели на ОУП на Община Чирпан и връзка с други планове и програми.....	10
1. Същност на ОУП.....	10
2. Местоположение и териториален обхват на плана.....	10
3. Цели и задачи на ОУП на община Чирпан	11
4. Устройство изисквания и предвиждания на ОУП	14
4.1. Устройство изисквания.....	14
4.2. Предвиждания на ОУП за устройство на територията.....	16
4.2.1. Общи постановки на прогнозата за пространствено развитие на функционалните системи	16
4.2.2. Развитие на урбанизираните територии.....	18
4.2.3. Транспортна и инженерна инфраструктура.....	31
4.2.4. Земеделски територии	36
4.2.5. Горски територии	37
4.2.6. Защитени територии и зони	39
4.2.7. Развитие на озеленените територии за широко и специфично ползване извън населените места и селищните образувания	40
4.2.8. Предвиждания на ОУПО за активно прилагане на ландшафтно-устройствени мероприятия и естетическо оформяне	44
4.2.9. Рекултивация и земеползване на нарушените територии	45
4.2.10. Територии с наличие на недвижими Културни ценности.....	45
4.2.11. Водни площи и обекти.....	48
4.2.12. Устройство мерки за опазване на околната среда и ограничаване въздействието върху нея, в т.ч. ограничаване изменението на климата, за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия.....	49
4.2.13. Баланс на територията	53
5. Връзка на ОУП на община Чирпан с други планове и програми.....	54
II. Характеристика на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на ОУП	65
1. Текущо състояние на околната среда.....	65
1.1. Климатични фактори и изменение на климата	65
1.2. Атмосферен въздух	70
1.3. Води	71
1.3.1. Повърхностни и подземни води.....	71
1.3.2. Съоръжения за питейно-битово водоснабдяване.....	89
1.3.3. Зони за защита на водите.....	92
1.3.4. Зони с риск от наводнения	94
1.4. Земни недра.....	96
1.5. Почви и земеползване.....	98
1.6. Ландшафт	103
1.7. Биологично разнообразие – растителност, животински свят	105
1.7.1. Растителност	105
1.7.2. Животински свят	111
1.8. Защитени зони и защитени територии	113
1.8.1. Защитени зони	113
1.8.2. Защитени територии	114

1.9. Културно-историческо наследство	114
1.10. Отпадъци	117
1.11. Вредни физични фактори	122
1.11.1. Шум	122
1.11.2. Вибрации.....	126
1.11.3. Йонизиращи лъчения	126
1.11.4. Нейонизиращи лъчения	126
1.12. Материални активи, в т.ч. инфраструктурни и инженерни съоръжения.....	127
1.13. Население и човешко здраве	136
1.13.1. Здравно-демографски статус на населението.....	136
1.13.2. Състояние на системата за здравна помощ	163
1.13.3. Рискови фактори, влияещи върху здравето на населението	165
1.14. Предприятия с нисък и висок рисков потенциал	169
2. Развитие на околната среда без прилагането на ОУП.....	169
III. Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати	172
IV. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към ОУП, включително отнасящи се до райони с особено екологично значение.....	177
V. Цели на опазване на околната среда на национално и международно ниво и начина, по който са взети предвид при изготвянето на ОУП.....	187
1. Цели на опазване на околната среда на национално ниво	187
2. Цели на опазване на околната среда на международно ниво	195
VI. Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве при реализиране на предвижданията на ОУП	198
1. Климат и климатични изменения	198
1.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП	198
1.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания.....	199
2. Атмосферен въздух	199
2.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП	199
2.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания.....	200
3. Води.....	201
3.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП	201
3.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания.....	201
3.2.1. Повърхностни води	201
3.2.2. Подземни води.....	202
3.2.3. Водоснабдяване	203
3.2.4. Канализация	203
3.2.5. Защита от вредното въздействие на водите.....	203
4. Земни недра.....	205
4.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП	205
4.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания.....	205
5. Почви и земеползване	206
5.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП	206
5.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания.....	206

6. Ландшафт	207
6.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП	207
6.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания.....	207
7. Биологично разнообразие.....	210
7.1. Растителност	210
7.1.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП	210
7.1.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания.....	210
7.2. Животински свят	210
7.2.1 Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП	210
7.2.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания.....	210
8. Защитени зони и защитени територии	211
8.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП	211
8.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания.....	212
9.Културно-историческо наследство	212
9.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП	212
9.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания.....	212
10. Отпадъци.....	215
10.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП	215
10.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания.....	215
11. Вредни физични фактори	216
11.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП	216
11.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания.....	216
12. Материални активи	217
12.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП	217
12.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания.....	217
13. Население и човешко здраве	217
13.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП	217
13.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания.....	218
14. Риск от големи аварии	220
14.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП	220
14.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания.....	220
15. Трансгранично въздействие	221
16. Обобщен извод за въздействията.....	221
VII. Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на ОУП върху околната среда и човешкото здраве	221
1. Мерки за отразяване в окончателния вариант на ОУП	222
2. Мерки за изпълнение по време на прилагането на ОУП.....	222
VIII. Мотиви за избор на разгледаните алтернативи	224
IX. Методи за извършване на ЕО и трудности при събиране на информацията	225

X. Мерки по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда по време на прилагането на ОУП	226
XI. Заключение	227
XII. Източници на информация	229
1. Документация, предоставена от Възложителя	229
2. Нормативна база.....	230
3. Други източници на информация, ползвани при изготвянето на Доклада за ЕО:.....	230
XIII. Справка за проведените консултации	231
XIV. Списък на експертите и ръководителя, изготвили доклада за ЕО - с подписи на съответния експерт срещу раздела, който е подготвил.....	239
XV. Декларации за независимост и компетентност на експертите по чл. 16, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.....	239
XVI. Приложения към доклада за екологична оценка	239

Използвани съкращения

СЪКРАЩЕНИЕ	ПЪЛНО НАИМЕНОВАНИЕ
АИК	Адаптация към изменението на климата
АМ	Автомагистрала
БД	Басейнова дирекция
БД ИБР	Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“
БПК	Биохимична потребност от кислород
БПС	Благоприятно природозащитно състояние
ВГ	Водоснабдителна група
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВЕЦ	Водноелектрическа централа
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ВМА	Военномедицинска академия
ВТ	Водно тяло
ДОСВ	Доклад за оценка на степента на въздействие върху защитените зони
ЕМП	Електромагнитно поле
ЕО	Екологична оценка
ЖП	Железопътен
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗТ	Защитена територия
ЗКН	Закон за културното наследство
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗСПЗЗ	Закон за собствеността и ползването на земеделските земи
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИБР	Източнобеломорски район за басейново управление
КАВ	Качество на атмосферния въздух
ККР	Кадастрална карта и кадастрални регистри
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
МКБ	Международна класификация на болестите
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
ЛПС	Локално пречиствателно съоръжение за отпадъчни води
ЛУП	Лесоустройствен план
МП	Мониторингов пункт
Наредба за ЕО	Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми
НИНКН	Национален институт за недвижимо културно наследство
НКН	Недвижимо културно наследство
НКЦ	Недвижима културна ценност

СЪКРАЩЕНИЕ	ПЪЛНО НАИМЕНОВАНИЕ
НН	Ниско напрежение
НСИ	Национален статистически институт
НТП	Начин на трайно ползване
ОД	Областна дирекция
ОУП	Общ устройствен план
ОУПО	Общ устройствен план на община
ПБВ	Питейно-битово водоснабдяване
ПВТ	Подземно водно тяло
ПГ	Парникови газове
ПИ	Поземлен имот
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ПС	Помпена станция
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПСПВ	Пречиствателна станция за питейни води
ПУП	Подробен устройствен план
ПУП-ПП	Подробен устройствен план – Парцеларен план
ПУП-ПРЗ	Подробен устройствен план – План за регулация и застрояване
ПУРБ	План за управление на речните басейни
ПУРН	План за управление на риска от наводнения
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РЗПРН	Район със значителен потенциален риск от наводнения
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
ТП ДГС	Териториално предприятие Държавно горско стопанство
СГС- СКОС	Средногодишната стойност на стандарта за качество на околната среда
СМВТ	Силно модифицирани водни тела
СОЗ	Санитарно-охранителна зона
СрН	Средно напрежение
УПИ	Урегулиран поземлен имот
ФВЕЦ	Фотоволтаична електрическа централа
ЦУР	Цели за устойчиво развитие на Организацията на обединените нации
ЧР	Черпателен резервоар
ТЕН-Т	Трансевропейска транспортна мрежа

Въведение

Въз основа на внесено от Община Чирпан *Планово задание за изработване на Общ устройствен план (ОУП) на Община Чирпан, област Стара Загора* в Регионална инспекция по околна среда и водите (РИОСВ)– Стара Загора, от директора на инспекцията са дадени указания с писмо с изх. № КОС-01-2062/30.06.2014 г. (копие на писмото е представено в **Приложение № 2** на настоящия доклад), съгласно които:

- изготвянето на ОУП подлежи на **задължителна екологична оценка (ЕО)** по реда на чл. 2, ал.1, т.1 на *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (Наредбата за ЕО);
- съгласно извършената преценка за вероятна степен на отрицателно въздействие, ОУП на Община Чирпан **има вероятност да окаже отрицателно въздействие** върху природните местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони „Река Марица“ с код BG000578, „Чирпански възвишения“ с код BG0000628 и „Марица-Първомай“ с код BG0002081, във връзка с което като самостоятелно приложение към ДЕО е изискан **Доклад за оценка на степента на въздействие (ДОСВ)** на ОУП върху защитените зони.

Съгласно чл. 19, ал. 1, ал. 3 и ал. 4 от Наредбата за ЕО, през различните фази на подготовка на проекта на ОУП и ЕО, Възложителят (Община Чирпан) провежда консултации с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, които могат да бъдат засегнати от реализирането на програмата, с цел получаване и съобразяване на техните становища и бележки, по разработена за целта схема.

Съгласно чл.19а от *Наредбата за ЕО*, на предходния етап от процедурата е изготвено Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклада за екологична оценка (Доклада за ЕО). Заданието е предоставено за консултации съгласно чл. 19а от *Наредбата за ЕО* и на всички страни, определени в посочената по-горе схема:

- Населението на община Чирпан (чрез Община Чирпан);
- РИОСВ-Стара Загора – на инспекцията е предоставена и схемата за консултации, съгласно изискването на чл. 19, ал.3 от *Наредбата за ЕО*;
- Регионална здравна инспекция (РЗИ) – Стара Загора;
- Басейнова дирекция „Източноевропейски район“ (БДИБР);
- ВиК ЕООД – Стара Загора;
- Териториално предприятие Държавно горско стопанство (ТП ДГС) – Чирпан;
- Исторически музей – Чирпан;
- ОД „Земеделие“ – Стара Загора.

Получените в резултат на консултациите по Заданието становища са съобразени при изготвяне на Доклада за ЕО на ОУП, като начинът им на отразяване и мотивите за това са представени в **т. XIII** на Доклада ЕО, а копия на становищата са предоставени в **Приложение № 2** на Доклада ЕО.

Докладът за ЕО на ОУП на Община Чирпан е изготвен в съответствие с изискванията на глава шеста на *Закона за опазване на околната среда* (ЗООС), Наредбата за ЕО и приложимите други нормативни актове.

Докладът за ЕО е разработен като единен документ, който включва съдържателна част по чл. 86, ал. 3 от ЗООС; списък на експертите и ръководителя на екипа, изготвили доклада за екологична оценка (представен в **Приложение № 1** на Доклада за ЕО); декларации на всеки от експертите (по чл. 16, ал. 1 от *Наредбата за ЕО* – представен в **Приложение № 1** на Доклада за ЕО); други приложения.

- Основните цели на Доклада за ЕО са насочени към интегриране на екологичните съображения в проекта на ОУП в процеса на неговото изготвяне, чрез:
- анализ на текущото състояние и проблеми на околната среда, в т.ч. по отношение на човешкото здраве при обвързването им с предмета на ОУП;
- оценка на евентуалните въздействия, в т.ч. значителни, върху околната среда и здравето на хората в резултат на предвижданията на проекта на ОУП, като въз основа на това се мотивира изборът на най-благоприятната за околната среда и здравето на хората алтернатива за реализирането на програмата;
- предлагане на мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици и на мерки за наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда и човешкото здраве при изпълнението на ОУП.

Като самостоятелно приложение (**Приложение № 3**) към Доклада за ЕО е изготвено и нетехническо резюме, в обем не по-малък от 10 на сто от обема на доклада. Резюмето не съдържа технически термини, написано е на разбираем за широката общественост език и съдържа необходимите нагледни материали – карти, снимки, схеми.

Изготвеният ДОСВ, представен в **Приложение № 4** на Доклада за ЕО, е получил положителна оценка на качеството с писмо на директора на РИОСВ-Стара Загора с изх.№ КОС-01-3689/3661(1)/15.06.2022 г. (копие на писмото е представено в **Приложение № 2** на Доклада за ЕО)

Настоящият Доклад за ЕО се предоставя за консултации по реда на чл. 20, ал.1-3 от *Наредбата за ЕО* и в съответствие с консултираната с РИОСВ-Стара Загора на предходен етап от процедурата схема за провеждане на консултации.

I. Съдържание и основни цели на ОУП на Община Чирпан и връзка с други планове и програми

1. Същност на ОУП

Общият устройствен план (ОУП) на Община Чирпан се изготвя в изпълнение на Решение № 259/23.05.2013 г. на Общински съвет – Чирпан, в отговор на настъпилите изменения в *Закона за устройство на територията* (ЗУТ) през 2012 г., които поставят нови изисквания към устройственото планиране за реализацията на инвестиционни намерения от всички заинтересовани лица, при липса на действащ ОУП.

Общите устройствени планове са основа за цялостното устройство на териториите на общините, на части от тях или на отделни населени места с техните землища.

Съгласно ЗУТ, с ОУП на общината се определят:

- 1) **общата структура на територията**, предмет на плана, и преобладаващото предназначение на съставните и структурните части - местоположението и границите на териториите за населени места и селищни образувания; земеделските територии; горските територии; териториите за природозащита; териториите за културно-историческа защита; нарушените територии за възстановяване и териториите със специално, с друго или със смесено предназначение;
- 2) **общият режим на устройство** на всяка от видовете територии, посочени по-горе със съответните правила и нормативи;
- 3) **разположението на мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура** на територията на общината и връзките им с териториите на съседните общини и с инфраструктурни мрежи, съоръжения и обекти от национално значение;
- 4) **териториите с публична държавна и с публична общинска собственост** и режимът на тяхното устройство;
- 5) **застрашените от бедствия територии**, определени съобразно картите, изготвени по реда на наредбата по чл. 6, ал. 2 и общинските планове по чл. 9, ал. 1 от Закона за защита при бедствия, както и необходимите превантивни мерки и начин на устройство и защита;
- 6) **териториите за активно прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия и естетическо оформление**.

Прогнозният хоризонт, за който се изготвя ОУП на общината, съгласно *Наредба №8 от 14.06.2001 г. за обема и съдържанието на устройствените планове*, е 15-20 години, т.е. до 2040 година.

2. Местоположение и териториален обхват на плана

Съгласно чл. 105 на ЗУТ, ОУП на Община Чирпан обхваща цялата територия на общината.

Община Чирпан се намира в Южна централна България (в Югоизточния регион за планиране от ниво 2), Област Стара Загора. Общинският център – гр. Чирпан – е разположен на около 40 km югозападно от областния център – гр. Стара Загора. В южна посока, отново на

около 40 km общината има връзка и с друг областен център – гр. Хасково, а на около 50 km западно е гр. Пловдив.

Общините, с които граничи, са Братя Даскалови и Стара Загора (Област Стара Загора), Димитровград (област Хасково) и Първомай (област Пловдив) – **Фигура I.2-1:**

Фигура I.2-1 Местоположение на Община Чирпан (с червен контур) спрямо съседните общини

Преминаващите през общината основни коридори на железопътния (част от TEN-T мрежата) и шосеен транспорт осигуряват лесен достъп до градовете от по-висок ранг, съгласно *Актуализирана национална концепция за пространствено развитие за периода 2013 – 2025 г.*

3. Цели и задачи на ОУП на община Чирпан

Според заданието и техническата спецификация за изготвянето на ОУП **главната цел на плана** е „създаване на основа за балансирано и устойчиво устройствено развитие и хармонична жизнена среда в урбанизираните и извън урбанизираните територии.“ Чрез ОУП следва да се осигури възможно най-добър баланс между частните и обществените интереси. Планът трябва да защитава и гарантира частната собственост, но в същото време следва да дава възможност за реализация на доказани обществени интереси.

Специфични цели на ОУП:

- 1) Формиране на комплекс от устройствени мерки, целящи създаване на условия за преодоляване на съществени диспропорции между отделни части на общинската територия;
- 2) Осигуряване на възможност за създаване на добри условия за обитаване и труд на населението;
- 3) Осигуряване на оптимален баланс между частните и обществените интереси. Планът защитава и гарантира частната собственост, но в същото време дава и възможност за реализация на необходимите обществени мероприятия. Важен елемент от тази задача е и балансът между отделните и различни частни интереси;
- 4) Прилагане на устройствени принципи за по-нататъшно изграждане и техническо съоръжаване на жизнената среда в населените места и останалите обитавани територии в съответствие със съвременните европейски критерии и стандарти, при осигуряване на максимален ефект при инвестирането и на баланс между обществените и частните интереси;

5) Равнопоставеност на различните видове собственост в определяне на функционалните зони и предвижданията за функционално използване на терените. Когато определени мероприятия от обществен интерес имат търговска привлекателност, то за реализацията на тези мероприятия е търсена възможност за включване на всички заинтересовани собственици и инвеститори, включително и частни; обратно – за реализация на непопулярни мерки, свързани със забрани за видове дейности или отчуждаване на имоти, внимателно е преценявана степента на накърняване на частния интерес;

6) Точно определяне на функционалните зони и режими спрямо прилежащите строителни регулационни граници на селищата и селищните образувания, както и спрямо други административни и териториални ограничители, респ. при съобразяване с Плана за земеразделянето на територията, като са определени границите и местоположението на устройствените зони и са конкретизирани допустимите и забранени дейности в тях;

7) Определяне на изискванията при използването, опазването и застрояването на терените в различните устройствени зони;

8) Определяне насоките за териториалното развитие на урбанизираните територии и екологичното им съвместяване със земеделските, горските и защитените територии, с оглед постигане на оптимална териториална структура, чрез свеждане до минимум отнемането на ценни земеделски земи и земи от горския фонд за нуждите на урбанизацията и друго строително усвояване;

9) Предвид несъвместимостта на оценките за потребността от урбанизация, произтичаща от естествените демографски процеси и реалното инвестиционно търсене на терени за обитаване и за стопански дейности, е разработен и приложен адекватен подход при планиране на земеползването, респективно оразмеряване на системите на техническата и социалната инфраструктура, като се съблюдават и изискванията за устойчивост;

10) Предвиждане на мерки и осигуряване на възможности за възстановяване на нарушените територии и определяне на последващото им предназначение;

11) Осигуряване на възможност за подходящо развитие на комуникационно-транспортната инфраструктура и обвързването ѝ с националната инфраструктура;

12) Отразяване на съществуващите и предвиждане на необходимите нови трасета и прилежащите им терени и осигуряване спазване на сервитутните зони за провеждане на съоръженията на техническата инфраструктура;

13) Определяне начина на ползване и устройството на поземлените имоти, съобразно конкретното им предназначение;

14) Отразяване на всички защитени зони и защитени територии и посочване на всички наложени спрямо тях ограничителни условия за ползване, като същевременно се гарантира опазването на биологичното разнообразие;

15) Отразяване на всички съществуващи кариери, като за същите са указани необходимите хигиенно-защитни зони и изисквания за начин на ползване и стопанисване, гарантиращ максимална защита и ползване на прилежащите им терени, съгласно предвижданията на ОУП;

16) Изготвяне на инфраструктурни проучвания за потенциала на територията и оценка на възможностите за организиране на наличните обекти на културно-историческо наследство, като културни центрове за посещение;

17) Представяне на цялостна стратегия за опазване на културното и историческо наследство, която да бъде неразделна част от политиката за развитие на селищните и извънселищните територии на общината;

18) Представяне на концепция за развитие на туризма, при балансирано и устойчиво използване на селищните и извънселищните територии, при умело използване на природните и антропогенни фактори;

19) Предвиждания за създаване на зони за осъществяване на ежедневен, седмичен и годишен отдих и осигуряване на възможност за развитие на нови видове туризъм – екологичен, селски, религиозен и др.;

20) Обвързване на съществуващите и предвидени терени за озеленяване за широко обществено ползване в селищната среда с нови и съществуващи паркове и горски паркове в единен зелен организъм;

21) Предвиждане на терени за спорт и развлечения и специфични терени за озеленяване, с цел осъществяване защита на зоните за обитаване от промишлени зони и други замърсители;

22) Прецизиране границите на съществуващите зони за отдих;

23) Обследване на съществуващото състояние на териториите с устройствен режим за обществено обслужване и реструктуриране според създалите се потребности;

24) Изготвяне на комуникационно-транспортен план за елементите на транспортната инфраструктура, като неразделна част от ОУП. Пълноценно отчитане на външните връзки на общината като стимулатор за развитие, като решаването на инфраструктурни и теренни проблеми е осъществено в съответствие с целесъобразността им не само на общинско, но и на междуобщинско ниво;

25) Осигуряване на възможности за оперативно действие на Общинската администрация. Общият устройствен план трябва да бъде практически инструмент в ръцете на Общинската администрация за ефективно управление на територията. За тази цел той е едновременно достатъчно ясен и точен и с възможности за бързо привеждане в съответствие с новите условия и изискванията на конюнктурата. Тази задача е изключително важна, тъй като в настоящия момент процесите в икономиката и пространственото изграждане на средата са с висока степен на непредвидимост, даже и в близко бъдеще. Много бързо изменящите се условия могат да направят и най-добрият план неприложим, ако той не съдържа в себе си възможности за развитие. В този смисъл, Планът трябва да балансира например между силно рестриктивни и фиксирани режими за някои от териториите, спрямо общо допустими режими, с възможност за бързата им конкретизация или промяна с ПУП;

26) Създаване на необходимите устройствени условия за реализиране на стратегическите документи по Закона за регионално развитие, както и секторни програми, планове и проекти на общинско и по-високо териториално ниво. Създаване на устройствена основа за междуобщинско сътрудничество за развитие на функционалните системи и активности.

27) Създаване на възможност конкретни намерения и мероприятия, заложи в него, да се обвържат с международни програми за финансиране;

28) Изграждане на прогноза за урбанистично развитие, съответстваща на плановите от по-горните нива;

29) Създаване на възможност за интегриране на устройственото и пространствено развитие на територията в по-високи устройствени нива.

30) Доразвиване на положителните идеи и тенденции, заложи в предходни устройствени проекти и планове и други проучвания за територията на общината.

Методически цели/задачи на ОУП:

- 1) определяне на нормативна основа за пространствено развитие на територията в средносрочен прогнозен период – до 2040 г.;
- 2) определяне на предназначението на извънселищните терени и дефиниране на устройствените им и функционални параметри на развитие;
- 3) определяне на вътрешната структура на елементите на функционалните системи;
- 4) организацията, йерархична съподчиненост и локализиране на елементите на основните функционални системи (подсистеми);
- 5) определяне на йерархията, структурата, трасетата на елементите на главната комуникационна мрежа; създаване на условия за оптимизиране на обществен междуселищен транспорт и неговото функциониране;
- 6) развитие, оразмеряване и провеждане на елементите на инженерните мрежи;
- 7) организиране, диференциране и оразмеряване на елементите на зелената система и природната среда;
- 8) създаване на оптимални условия за максимална изява ценностите на културно-историческо наследство от всякакъв вид и типология, интегрирано с развитието на останалите функционални системи в територията;
- 9) създаване на условия за поддържане на екологичното равновесие и опазване на природната среда от неблагоприятни антропогенни въздействия.

4. Устройство изисквания и предвиждания на ОУП

4.1. Устройство изисквания

Разработването на проекта на ОУП е съобразено със следните принципи, на които се основава съвременната общинска политика по устройство на територията:

- устойчивост (устойчиво развитие);
- приемственост;
- реализъм;
- солидарност;
- партньорство.

Факторите, предполагащи ограничаване, а в определени случаи и забрана на урбанизационна намеса и строителство, са:

- *Действие на режими на особена териториално-устройствена защита:*
 - Режими на природозащита по Закона за защитените територии и по Закона за биологичното разнообразие - съгласно регламентите на законите, на заповедите за обявяването, на действащите планове за управление, респ. стандартните формуляри;
 - Режимите за културно-историческа защита по Закона за културно наследство;
 - Санитарно-охранителни зони на находища и водовземни съоръжения на питейни и на минерални води.
- *Естествени ограничители:*
 - Територии, предназначени за земеделие с висококатегорийна земя, трайни насаждения и/или значителни капиталовложения (иригационни съоръжения, противоерозионни дейности); пасища и ливади;
 - Залесени територии - специални и защитни горски територии, полезащитни горски пояси и друго мелиоративно озеленяване, ефективни дървопроизводителни масиви;
 - Водни течения и площи с прилежащите им територии;
 - Локални инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия.

Исключения по отношение прилагането на горните ограничители са приети за допустими само в следните случаи:

- за изграждане на озеленени площи за широко обществено ползване и със специфично предназначение (изолационно озеленяване, гробищни паркове), за доразвитие на перспективни територии с производствено-складови и/или обслужващи функции, при липса на други възможности;
- при реконструкция и доизграждане на инфраструктурни трасета и съоръжения.

Факторите, стимулиращи устройственото и строително усвояване на територията, са:

- *За развитие на различните разновидности на производствени и други територии и съпътстващите ги складови и други обслужващи дейности:*
 - Наличие на инфраструктура със сходно предназначение, напр. бивш стопански двор; складова база; преработващо предприятие.
 - Удобна връзка с транспортна инфраструктура.
- *За развитие на инфраструктурата на отдыха и спорта и на туристическите атракции:*
 - Благоприятно съчетание на природогеографски и антропогенни дадености – северните склонове на Родопите, атрактивни естествени ландшафти, съществуващи водни тела, обекти на природното и културното наследство, подходящо разположение и връзки с общинския център, опорните центрове и другите населени места, както и с пътни артерии с транзитни потоци;
 - Установени традиции в развитието на сходни дейности по места, разработени туристически маршрути, изградена инфраструктура.
- *За развитие на транспортната инфраструктура:*
 - Възможности за ползване предимно на съществуващи полски и горски

пътища при проектните предвиждания за рационализиране на междуселищната мрежа и осигуряване на трасета за „меки“ форми на транспорт - пешеходни и велоалеи - между населени места, селищни образувания, места за отдих, туристическите атракции и пр.;

- Теренни възможности за извеждане на транзитното движение по нови трасета на републиканските пътища извън селищните територии, с оглед подобряване на условията за транзит и на екологичната обстановка и безопасността.

4.2. Предвиждания на ОУП за устройство на територията

4.2.1. Общи постановки на прогнозата за пространствено развитие на функционалните системи

Състоянието и прогнозите за развитието на социалния фактор и икономическите активности на община Чирпан и изискванията на техническото задание предпоставят основните постановки на прогнозата за пространствено развитие, респ. създаването на устройствените условия за развитие на функционалните системи.

По отношение на СИСТЕМА „ОБИТАВАНЕ“: проучванията на съществуващото положение показват, че в жилищните територии в настоящите граници на населените места са налице значителни териториални резерви с оглед потребностите на постоянното население и демографските прогнози. Налице е нереализиран потенциал и за развитие на популярната през последните години система „второ жилище“, за ползване от жители от града, както и от други общини, включително за „висококатегорийно обитаване“. На това основание, ОУПО Чирпан не предвижда екстензивно развитие на жилищните територии в населените места.

В съответствие с характеристиките на заварените селищни структури, а за гр. Чирпан - и с предвижданията на предходни планове, са определени различни разновидности на устройствени зони за жилищно застрояване, които създават условия за повишаване съществуващата интензивност на застрояване.

По отношение на СИСТЕМА „ТРУД“: ОУПО Чирпан запазва съществуващите територии и обекти, свързани с полагането на труд, отнасящи се и към трите стопански сектора. За стимулиране тяхното развитие в контекста на стратегическите приоритети, позитивните тенденции и инвестиционните интереси, се предвижда и устройство на нови територии за незамърсяващи производствени и складови дейности, в т.ч. разширение на промишлените зони на гр. Чирпан, както и при селата - основно в границите на бившите стопански дворове. Край опорните центрове и други села с подходящо разположение в земеделски територии и добра обслуженост с автомобилен, жп транспорт, освен стопанските дворове, в зони за развитие на производствено-складови дейности, логистика, инфраструктура, обслужваща селското стопанство и др. са включени и допълнителни територии общинска, държавна и частна собственост (284 ха).

Смесени обществено обслужващи и производствено-складови зони са разположени по главните входящо-изходящи артерии на общинския център. В много случаи са предложени дублиращи локализации, което увеличава свободата на избор на инвеститорите, без отклонение от устройствените принципи. Запазват се и съществуващите животновъдни ферми, както и обектите, свързани с горскостопанските дейности. Предвижданията на плана относно местата за полагане на труд в отраслите на „третичния сектор“ произтичат от

необходимостта за осигуряване на качествено и рентабилно съвременно обслужване на населението, на временно пребиваващите и на транзитно преминаващите през общинската територия, както е описано в следващите точки.

По отношение на СИСТЕМА „ОТДИХ“. Чрез устройственото зонироване е планирано развитието на озеленени територии, на територии за рекреационни дейности и територии за спорт и развлечения, в съответствие с разпоредбите на глави шеста, седма и осма от Наредба № 7/2003 г. на МРРБ. Съобразени са местата и териториалният обхват на вече реализираните инвестиции. В преобладаващата си част тези територии са предназначени както за осигуряване на разнообразни условия за отдих, рекреация, спорт и създаване на допълнителни атракции за местното население, така и с оглед стимулиране на различни форми на туризма. ОУПО Чирпан предвижда:

- Запазване на всички съществуващи и отредени с регулационните планове озеленени площи за широко и ограничено обществено ползване и със специфично предназначение. Определени са територии за изграждане като общинска или смесена инициатива на нови извънселищни паркове, включващи най-атрактивни елементи на природното и културното наследство, водни обекти и съществуващи съоръжения и инфраструктура. Такъв парк се предвижда южно от археологическия резерват „Карасура“;
- Запазват се спортните обекти в и край населените места. Отразени и включени в устройствения режим са спортните терени в селата, като в определени случаи се предвижда и бъдещо. По отношение съществуващите селски игрища се включват изисквания за рехабилитация и поддръжка;
- Запазват се териториите за рекреационни дейности, като се разширява техният обхват и се определят следните устройствени зони:
 - устройствена зона „Курорт“ (Ок)
 - устройствена зона „Ваканционно селище“ (Ос)
 - устройствена зона „Вилна зона“ (Ов)

В извънселищните територии е предвидено изграждане на пешеходни и велоалеи за ползване на „меки“ форми на придвижване до места за отдих и спорт, за осигуряване на познавателни и еко-маршрути, за практикуване на колоездене, любителски конен спорт и др.

По отношение на СИСТЕМА „ОБЩЕСТВЕНО ОБСЛУЖВАНЕ“: в тази си част плановите предвиждания също са адресирани както към местното население, така и към туристите и транзитно преминаващите. Запазват се териториите, предназначени за социална инфраструктура, както и такива, заети от други обекти на общественото обслужване в населените места. Като значим ресурс на общината за доразвитие на системата обекти на социалната инфраструктура, както и за изграждане на обслужващи обекти с частни инвестиции, се определя свободният общински сграден фонд в селата (нефункциониращи училищни и други обществени сгради). Определени са територии за развитие на извънселищни съсредоточия на обекти за периодично и епизодично обслужване, както и за туристическа инфраструктура в близост до републикански път III-644, III-807 и II-66.

По отношение развитието на „ЗЕЛЕНАТА СИСТЕМА“: освен описаните по-горе извънселищни паркове, в плана е предвидено развитието на други елементи на зелената система за широко и специфично ползване, в т.ч.:

- посочени са горските територии, заети от защитни и специални гори (по смисъла на чл. 5, ал. 2 и 3 от Закона за горите) за определяне като „зони за защита от урбанизация“ в съответствие и по реда на чл. 12, ал. 1, т. 3 и ал. 10 от същия закон;

- определени са територии и изисквания за изпълнение на защитно и изолационно озеленяване, в т.ч. по протежението на пътища, както и за опазване залесяванията в земеделските земи, поради полезащитните им функции и като елементи на ландшафта;
- предвиден е режим за опазване на естествените обраствания на крайбрежията на водните обекти, като елемент на ландшафта и с оглед екологичното им значение;
- определени са изисквания за устройство на гробищните паркове.

По отношение КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО: с плана се създават условия за опазване на недвижимото културно наследство на общината и реализация на потенциала му като фактор на социалното и икономическо развитие. Идентифицирани са обектите на наследството, респ. техните характеристики и статут. Описани са устройствените изисквания, осигуряващи тяхното опазване и социализация, в зависимост от разположението им в и извън населените места. Включени са предложения за последващи действия за актуализация на статута и режимите за опазването им, в съответствие с изискванията на Закона за културното наследство. По отношение археологическите паметници, разположени в и извън населените места, са включени предложения за последващи действия за актуализация на статута и режимите за опазването им, в съответствие с изискванията на Закона за културното наследство. По отношение археологическите ценности извън населените места, за тези които нямат определен режим за опазване, са предложени временни режими за прилагане до окончателно определяне на такива от компетентния орган по *Закона за културното наследство* (ЗКН). Посочени са онези недвижими културни ценности, които имат необходимите качества за експониране и включване в туристическите маршрути.

По отношение на СИСТЕМАТА „ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА“: планът създава устройствени условия за:

- преминаване на транспортни направления с национално и международно значение;
- усъвършенстване и доизграждане на пътната мрежа и връзките между населените места, селищни образувания и към тези за отдих и спорт;
- запазване на жп линията с оглед нейната функция на стимулатор за развитие на стопанските дейности, както и като опция за функционирането ѝ като локален транспорт за ежедневни трудови и културно-битови пътувания в границата на общината и в съседните общини;
- развитие на „меки“ форми за придвижване и като атракция;
- реконструкция на съществуващата и изграждане на нова, модерна ВиК, електро, газоснабдителна и телекомуникационна инфраструктура, осигуряваща потребностите на населението и временно пребиваващите, пестеливо ползване на ресурсите, незамърсяване на околната среда и прилагане на всички допълнителни предписания.

Планиране и контрол върху устройствената намеса. С оглед недопускане стихийно устройствено и строително усвояване на териториите за урбанизация и осигуряване на устойчивост в развитието, с Правилата за прилагане на плана се включват изисквания за допълване и обновяване на плановата основа на ниво ПУП.

4.2.2. Развитие на урбанизираните територии

А. Селищна мрежа

Анализите на състоянието на селищната мрежа в общината показва дисбаланс, като за преодоляването му ОУП предвижда развитие на йерархически обвързана система от селищно-обслужващи центрове.

На база възприетата система от критерии, в проекта се създават устройствени условия за създаване на система от опорни центрове на развитие, включваща основния обслужващ център - гр. Чирпан, както и вторични обслужващи центрове - селата Зетъво и Свобода. Допълващи центровата система са и други села с концентрация на общественно-обслужващи дейности, като Гита и Спасово.

Проектните предвиждания по отношение на опорните селища и останалите села са насочени към интензификация на ползването на териториите им, намаляване на диспропорцията в развитието на обществените и стопанските активности, при съхраняване и съвременно развитие на основните средови и функционални характеристики и оптимална реализация на ресурсите, осигуряващи поминъка. Така ще се осигурят условия за подобряване качеството на живот и задържане на местното население, а също и стимулиране на посещенията и на заселванията. Това се изразява в стимулиране насочването на инвестициите за ново строителство в селата и „по-умерена“ бъдеща урбанизация в землището на града.

Подобряването на достъпа и условията за обитаване в селата ще е основа и за засилването на функцията им на места, в които ще са разположени „вторите жилища“ на жители на града, както и като „спални“ за временно пребиваващо население с трудова реализация в границите на общината или в съседни общини, както и на туристи.

Фактор за стабилизиране на малките населени места е подходящото териториално насочване на извънселищни зони за развитие на производствени и складови дейности. Такива са предвидени на база бившите стопански дворове, които се намират в или извън границите на населените места. В някои случаи предвидените зони са с по-голям териториален обхват, като в тях са обхванати допълнително поземлени имоти (ПИ) общинска и частна собственост, предвид потенциалите за инвестиционен интерес, произтичащи от мястото в центровата йерархия, териториалното разположение, съществуващите и проектните транспортни връзки. Това е предпоставка за задържане на населението чрез създаване на условия за трудова заетост и професионална кариера, както и за повишаване на конкурентоспособността на местната икономика, базирана на местните ресурси и традиции.

Инвестиционната привлекателност на населените места както за стопански дейности, така и за обитаване, е във висока степен функция на удобството на транспортната достъпност и транспортното обслужване. В този смисъл, необходимо е доразвитие на пътната и по-специално на общинската мрежа, чрез рехабилитация и подобряване характеристиките на пътищата и създаване на допълнителни връзки.

В обхвата на община Чирпан се разкриват три нива на обслужване със съответните обслужващи центрове.

Основни елементи в тази система са:

- основен обслужващ център за пълно ежедневно и периодично и частично епизодично обслужване, който е със значение за основното обслужване в границите на общината (болнично, профилирано и професионално средно образование, в сферата на културата – театрална и музейна дейност и др.);
- първични обслужващи центрове за пълно ежедневно обслужване;
- „вторични“ обслужващи центрове за пълно ежедневно и елементи на частично периодично обслужване.

Като основен обслужващ център в общината е гр. Чирпан, в който е локализирана социална инфраструктура, в която се задоволяват посочените за този тип обслужващи центрове потребности на населението от цялата община.

Като първичен обслужващ център за пълно ежедневно обслужване е посочено село Зетъово – селото отстои на 7,8 км от гр. Чирпан в южна посока и има статут на кметство. Селото е разположено на път гр. Чирпан – гр. Димитровград. На 5 км южно от селото се намира р. Марица. В селото към 15.06.2020 г. живеят 1230 жители. Децата, навършили три години, посещават целодневна детска градина. За по-големите в селото има училище с паралелки от първи до осми клас. Училището е със статут на „средищно“ и обслужва учениците от селата Ценово и Целина. Народно читалище „Селски будилник 1906“, с. Зетъово е създадено на 15.01.1906 година по инициатива на учителя Никола Зидаров и негови съратници от селото. Сградата на читалището е строена през 1958-62 години със средства от Общината и самооблагане и е предоставена на читалището за безвъзмездно ползване. За здравето на жителите на селото се грижи общопрактикуващ лекар, има и кабинет за първична дентална помощ.

За „вторичен“ обслужващ център за пълно ежедневно и елементи на частично периодично обслужване е посочено село Свобода - селото отстои на 11,1 км североизточно от гр. Чирпан и на 2 км южно от пътя Стара Загора - Пловдив и се намира в центъра на общината. В селото към 15.06.2020 г. живеят 1147 жители. Има действащо основно училище, а през 2020 г. Общинският съвет е приел решение за кандидатстване за финансиране на строителство на нова детска градина. За здравето на жителите на селото се грижи общопрактикуващ лекар.

Извършените проучвания за наличието на посочения тип обслужващи обекти, определящи набора от обслужващи функции на вторичните центрове (статут на кметство, наличие на основно училище със статут „средищно“ училище и др.), показва, че посочените селища - опорни центрове отговарят на посочените критерии. От гледна точка на комплекса обслужващи функции, както и запазването на същите в перспектива (демографска прогноза за броя на населението на тези населени места и на съседните селища) се допуска, че част от тях в периода до 2040 г. няма да могат да отговорят на критериите за вторични обслужващи центрове. В същото време с потенциал за вторичен обслужващ център е само с. Гита.

Б. Развитие и устройство на населените места

Жилищните територии

Анализите показват, че в границите на всички населени места е налице **свободен териториален капацитет**. Урегулюираните поземлени имоти в селата са застроени преобладаващо с ниска плътност и интензивност, а в много от селата, както и в града, са налице и незастроени урегулюирани поземлени имоти. Предвид демографското състояние и прогнози, **не е необходимо разширяване на жилищните територии**.

Предвид спецификата на градоустройствената структура в отделните териториални единици, преобладаващият заварен характер на застрояването и тенденциите в инвестиционния процес, формирани през последните две десетилетия, предвижда се устройствено зониране, като в границите на града се определят четири разновидности на жилищни устройствени зони:

- Жилищни устройствени зони за застрояване с малка височина - **Жм**.¹
- Жилищни устройствени зони за застрояване с малка височина - разновидност - **Жм1**.

Определя се за група имоти в историческата градска част, с оглед съхраняване характера на обемно-пространствената структура, представляващи среда на обектите на

¹ Териториалният обхват на отделните видове и разновидности устройствени зони е показан в графичната част на плана

архитектурното наследство - културни ценности със статут по Закона за културното наследство и на специфичния градски пейзаж като цяло.

- Жилищни устройствени зони за застрояване със средна височина - **Жс**.
- Жилищни устройствени зони с комплексно застрояване - **Жк**.

Таблица I.4.2.2-1 Нормативи за застрояване на жилищните зони

Наименование на устройствената зона	Код	Макс. плътност на застр.(%)	Макс. КИНТ	Мин. озел. площ (%)	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
Жилищна устройствена зона за застрояване с малка височина	Жм	60	1,2	60	10 (3)	
Жилищни устройствени зони за застрояване с малка височина - разновидност	Жм1	60	1,00	40	7(2 ет.)	Допуска се само свободно и свързано застрояване в до два съседни УПИ. ПУП-ПЗ със задължителни линии на застрояване. Мин. 1/3 от озеленената площ с дървесна растителност
		60	1,20	40	9(3 ет.)	
Жилищни устройствени зони за застрояване със средна височина	Жс	70	2,0	50	15 (5)	
Жилищни устройствени зони с комплексно застрояване	Жк	50	2,0	60		Мин. 1/3 от озеленената площ - дървесна растителност

Разновидността Жилищни устройствени зони за застрояване с малка височина (**Жм1**) е в кварталът, ограничен от ул. „Вълко и Каба Иван“ (от югоизток), ул. „Тане Пеев“ (от изток), ул. „Крачолови“ (от запад) и ул. „Братя Даскалови“ (от север). В този квартал се намират къщата на Яворов и къщата-галерия на Никола Манев. Предвижда се ограничение на височината на сградите до 7 м (2 ет.) в зоната. Допуска се, със следващия цялостен подробен план на територията, височината да се повиши до 9 м (3 ет.), съобразно характера на запазващото се застрояване. С ПУП да се предвиди свободно застрояване и по изключение - свързано застрояване в до два съседни УПИ. На основание разпоредбите на Наредба № 8/2001 на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените планове (вж. чл. 52 и Приложения № № 1 и 3 към чл. 68 от наредбата), новопредвиденото застрояване се определя за всеки УПИ със задължителни линии на застрояване и задължителна височина (етажност) в границите на посочените по-долу нормативи. В заданието по чл. 125 от ЗУТ за изработване на ПУП, на основание чл. 52, ал. 4 от същата наредба, да се изиска окончателният ПРЗ да бъде придружен от силуети, фотомонтажи и други проучвания и визуализации за нуждите на бъдещото устройство и застрояване. В Правилата за прилагане на ПУП е предвидено правило, инвестиционните проекти да предвиждат скатни покриви с максимален наклон до 22%. Горните изисквания не се прилагат в случаите, когато в предписанията на компетентния орган по Закона за културното наследство е определено друго. Във всички случаи при изработването на устройствени планове или инвестиционни проекти се съблюдават режимите за опазване на националните културни ценности, определени по реда на *Закона за културното наследство*.

За реализиране на общинска жилищна политика - изграждане на социални жилища и оборотен общински жилищен фонд, както и за реализация на други проекти с обществена значимост, включително в условията на публично-частно партньорство, се препоръчва:

- налагане на мораториум върху продажбите и замените на поземлени имоти – общинска собственост в границите на града и реализирането им за капитално застрояване, освен

за общински жилища или публична социална и техническа инфраструктура, обекти на религията и спорта и озеленени площи за широко обществено ползване;

- изработване и приемане от общинския съвет на общинска жилищна програма с конкретни разчети за реализация, вкл. в условията на публично-частно партньорство.

С подробен устройствен план отделни поземлени имоти в жилищните територии могат да бъдат урегулирани за нежилни нужди.

Жилищните територии в селата се устройват като Жилищни устройствени зони за застрояване с малка височина - Жм.

Територии за производствени и складови дейности

Планът предвижда устройване на територии с производствено-складово и смесено производствено-складово и обслужващо предназначение, като се съобразява със завареното разположение на тези функции в границите на гр. Чирпан и наличните териториални ресурси със сходен начин на трайно ползване в града и в селата. Определят се следните видове устройствени зони:

- **Предимно производствени зони (Пп)** - гр. Чирпан като предимно производствени зони се определят съществуващите промишлени зони, както и допълнителни зони, където начинът на трайно ползване е променен допълнително или където има проявен инвеститорски интерес. Такива зони се определят и за териториите с производствено и/или складово предназначение и за бившите стопански дворове в границите на селата. Предимно производствените зони се устройват съгласно чл.22 - 25 от Наредба №7/2003 на МРРБ.

В устройствена зона **Пп** се допуска изграждане на жилищни сгради и общежития за персонала в предприятията, магазини и заведения за обществено хранене, хотели, здравни заведения, професионално-технически училища, професионални бази и сгради на научно-експериментални бази към предприятията.

Таблица I.4.2.2-2 Нормативи за застрояване на предимно производствените зони

Наименование на устройствената зона	Код	Макс. плътност на застр.(%)	Макс. КИИТ	Мин. озел. площ (%)	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
Предимно производствена зона	Пп	40-:-80	1-:-2,5	20-:-40	15 м (не се отнася за съоръжения)	Мин. 1/3 от озеленената площ - дървесна растителност

Смесена многофункционална зона (Смф) се определя за територии в регулационните граници на гр. Чирпан. В зоната се допуска изграждане на малки и средни предприятия за незамърсяващи производства; офис-сгради; обекти на деловото обслужване и на епизодичното, периодичното, ежедневно търговско обслужване; пасажерски хотели; тържища; обекти на логистиката и транспорта, в т.ч. обществени паркинг-гаражи. Допуска се и изграждане на жилище на собственика и на охраната.

Таблица I.4.2.2-3 Нормативи за застрояване на смесени многофункционални зони

Наименование на устройствената зона	Код	Макс. плътност на застр.(%)	Макс. КИИТ	Мин. озел. площ (%)	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
Смесена многофункционална зона	Смф	60-:-80	3,0	20-:-40	25 м	Н макс. не се отнася за съоръжения

Поставя се следното общо изискване към последващите ПУП на зоните, в които са допустими производствени дейности, както и към инвестиционни проекти за производствени обекти: *източниците на производствен шум се локализируют по начин, който да осигурява необходимия защитен сервитут в обхвата на производствената зона, а в Смф - на съответния УПИ.*

Смесени централни територии и територии за обществено обслужване

Устройствена зона от вида „Смесена централна зона“ (Ц) се определя за група квартали в централна градска част с преобладаващи публични функции.

Таблица I.4.2.2-4 Нормативи за застрояване на смесена централна зона

Наименование на устройствената зона	Код	Макс. плътност на застр.(%)	Макс. КИИТ	Мин. озел. площ (%)	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
Смесена централна зона	Ц	от 40 до 80	от 1,5 до 3,0	от 20 до 40		С цялостен ПУП се определят Н/Ет.- задължителна

За съобразяване със съществуващата изграденост и оформяне на хармоничен архитектурно-градоустройствен облик на най-представителните части на града, препоръчва се в заданието по чл. 125 от ЗУТ за изработване на цялостен ПУП-ПРЗ, в застроителната съставка новото застрояване да бъде определено със задължителни линии на застрояване и задължителна височина (етажност) за всеки УПИ.

Благоустройство на населените места

Във всички населени места, вкл. в гр. Чирпан извън центъра, е необходимо изпълнение на благоустройствени работи за обновяване на съществуващо благоустройство на публичните пространства - улици, площади. Като ново строителство е необходимо изграждане на трайни настилки на обслужваща улична мрежа във всички села.

При изпълнението на благоустройствени работи следва да се съблюдават изискванията за осигуряване на достъпност на публичната среда.

Препоръчва се изработване на програма за рехабилитация, частична подмяна и доизграждане на трайното обзавеждане на публичните пространства, особено в селата. В програмата да се отдели специално внимание на обществените чешми и герани и тяхната среда, като обекти, свързани с традиционния бит и специфични носители на местната идентичност. Друга важна потребност е изграждането и благоустройването на автобусните спирки.

Инфраструктура на културата

Прогнозните разчети за потребностите от инфраструктура на културата, включваща обекти, които се характеризират на площен признак (обекти от типа на „изложбени зали“, „галерии“, „музеи“, „библиотеки“ и др.) се определят на основата на следните работни нормативи:

- площи към 2040 г.: 50 кв. м на 1000 д.
- брой места в театрални и киносалони (вкл. в читалищни салони) към 2040 г.: 20 места/1000 д.

Към 2021 г. с наличната база на културните институции се надхвърлят действащите нормативи и то значително. Причината е включването на материалната база на читалищата, която в миналото е оразмерявана при много по-голям брой население и в момента не се

използва напълно по предназначение. Проблемно е положението само в гр. Чирпан, където над 40 години стои недостроен културен дом, чието физическо състояние е критично, а плановата му структура не съответства на съвременните изисквания. В ОУП на община Чирпан не се променя предназначението на имота. Предвид изложеното, не се залагат нови обекти в сферата на културата.

Образователна инфраструктура

Аналитичните проучвания на образователната инфраструктура показват, че образователните функции на община Чирпан са концентрирани главно в гр. Чирпан и в няколко от относително по-големите села, в които има самостоятелни и „средищни“ училища. Такива са селата Гита, Зетово и Свобода.

Прогнозните потребности от образователна инфраструктура в общината в периода на действие на ОУПО - към 2040 г. се определят на базата на прогнозата за броя на лицата в специфичните възрастови групи - в предучилищна и в училищна възраст. Прогнозните разчети показват, че броят на лицата в предучилищна и училищна възраст в следващите 15 - 20 години ще намалява.

Прогнозните разчети за обхвата на децата в детските заведения в община Чирпан показват, че поради очакваното неблагоприятно демографско развитие, водещо и до намаляване на контингента от деца от 3 до 6 годишна възраст, не се очертава потребност от нови детски заведения. Наличните към 2021 г. общо 632 места в детските заведения в общината са достатъчни за задоволяване на потребностите (107 места/100 деца).

Училища

През учебната 2020-2021 година на територията на общината функционират общо 8 училища. В тях се обучават 1741 деца. При съобразяване на тези данни, с данните от предходните години, с прогнозните потребности (прогнозен брой лица в училищна възрастова група и коефициент на записваемост) се установява, че наличните училища са достатъчни и не се налагат нови.

Намаляващият брой на учениците в общото образование в някои от селата, в които функционират училища от типа „самостоятелни“ и „средищни“ с обхванати около 100 и по-малко ученици, вероятно ще наложи училищата да бъдат закрити и учениците от тях да се насочат към най-близкото училище. Такава вероятност се очертава за основните училища в селата.

Здравна инфраструктура

При усреднен норматив за брой на пациентска листа 1400 д. (при нормален относителен дял на здравноосигурените лица) потребностите от общопрактикуващи лекари на територията на община Чирпан по отделните варианти не се различава съществено.

Причината за това е, че прогнозният брой на населението по отделните варианти варира в не много широки граници, което на практика не дава отражение върху броя на общопрактикуващите лекари. Към хоризонта на действие на ОУП на община Чирпан (2040 г.) прогнозният брой на общопрактикуващите лекари е следният:

- 2021 г. - състояние - 13 общопрактикуващи лекари;
- 2040 г. – прогноза:
 - песимистичен вариант – 8 общопрактикуващи лекари;
 - тенденциален вариант - 11 общопрактикуващи лекари;
 - умерено-оптимистичен вариант - 10 общопрактикуващи лекари.

Броят на стоматолозите (9 бр.) показва, че към момента е твърде голям **недостига от зъболекари** за задоволяване на потребностите. Съгласно Националната здравна карта необходимият минимален брой лекари по дентална медицина е малко над 19 бр.

При намаляване на броя на населението в перспектива до 2040 г. се прогнозира броят на стоматолозите да бъде в границите на 12-14 д.

Болничната помощ се осъществява в МБАЛ „Чирпан“ ЕООД, гр. Чирпан. Прогнозата за потребности от болнична инфраструктура също е разработена на основата на прогнозния брой на населението на общината, коригиран с коефициент за ползватели от други общини от област Стара Загора (основно община Братя Даскалови) и потребността от болнични легла съгласно Националната здравна карта. Прогнозните потребности по отделните варианти не се различават съществено и са както следва:

- 2020 г. – състояние - 113 болнични легла (при население на община Чирпан и община Братя Даскалови към 31.12.2020 г. общо 27 170 д., това представлява 4,16 легла/1000 жители, при 7,66 – за област Стара Загора);
- 2040 г. – прогноза:
 - песимистичен вариант - 60 болнични легла;
 - тенденциален вариант - 63 болнични легла;
 - умерено-оптимистичен вариант - 64 болнични легла.

В сферата на здравеопазването чрез действащата законова и подзаконова уредба са регламентирани следните нормативи за обхват на контингенти от обслужвано население:

- обхват на пациентите, обслужвани от един лекар (пациентска листа) - долна граница - 800 д.;
- горна граница 1500 д. и средна граница за страната – 1400 д.;
- минимално време за извършване на прегледите - 20 минути;
- стандарт за бърза и неотложна медицинска помощ - до 30 мин. след заявката;
- брой болнични легла на 1000 д. от населението -5,4 - 5,6 (при среден престой на един болен – 5 дни и обращаемостта на 1 болнично легло в течение на 1 година между 40 и 45 цикъла годишно) – нормата за брой болнични легла е извлечена от Националната здравна карта, приета с решение № 361 от 29.05.2018 г. от Министерски съвет.

Прогнозната потребност от болнични легла по всички прогнозни варианти е по-ниска от наличната към 2021 г. или равна на нея, **което не изисква разширяване на капацитета на болницата МБАЛ „Чирпан“ ЕООД**. Напротив, очертава се необходимост от определено преструктуриране на болничните легла, т.е. намаляване на броя им.

Инфраструктура за социално подпомагане

Акцент в прогнозата за развитието на социалните дейности се поставя на бъдещите потребности от социална инфраструктура предназначена за задоволяване на специфични потребности на т.нар. социални рискови контингенти от населението - социално изолираните лица (инвалиди и лица с други увреждания); сираци; деца с физически и умствени увреждания; бездомни и безнадзорни лица и др.

Прогнозните разчети към 2040 г., базирани на възприетите нормативи показват, че прогнозните потребности от инфраструктура на социалните дейности до голяма степен са реализирани и потребностите от нови обекти не са големи. Причината за това е прогнозираното намаляване на броя на населението, в т. ч. и на лицата с различни видове увреждания. За развитие на инфраструктурата на здравеопазването и социалните дейности, са предвидени (съгласно *ПИРО Чирпан 2021-2027 г.*):

- Разкриване на Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и младежи с увреждания – с капацитет от 20 потребители;
- Изграждане на „Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с физически увреждания“ – с капацитет от 15 потребители;
- Изграждане на дом за стари хора в с. Винарово.

За теренно осигуряване на посочените обекти могат да се използват сгради или урегулирани поземлени имоти – общинска собственост.

Територии за озеленяване и територии за спорт и атракции

Озеленени територии за широко обществено ползване

На територията на община Чирпан зелените площи за общо ползване са общо 502 дка, които са 2,1% от общата площ на общината. По-голяма част от тях се намират на територията на гр. Чирпан и представляват 1,6%. Общо зелените площи в гр. Чирпан са 382.5 дка.

Регулационните отреджания на подробните планове на населените места осигуряват достатъчни площи за обществено озеленяване.

ОУП запазва техния обхват и предназначение. За нуждите на устройството те се определят като устройствени от разновидност **Оз**.

За поддържане на благоприятна екологична обстановка допринася и запазването на водните течения и суходолията в населените места, както и озеленяването около тях, чието опазване се изисква при условията, определени в Правилата за прилагане на ОУП.

При бъдещо устройство на озеленени площи в града и селата на общината се препоръчва използването на растителност от местни или интродуцирани видове, устойчиви и съобразени с почвено-климатичните условия на района, а именно: *Quercus cerris* (цер), *Q. frainetto* (благун), *Fraxinus ornus* (мъждрян), *Acer campestre* (обикновен клен), *Carpinus orientalis* (келяв габър), *Rosa canina* (обикновена шипка), *Prunus spinosa* (трънка), *Prunus Cerasifera* (джанка), *Cornus mas* (дрян), *Crataegus monogyna* (глог), *Cottinus coggygria* (смадлика), *Paliurus spina-christi* (Христов трън), *Tilia platyphyllos* (едролистна липа), *Carpinus betulus* (обикновен габър), *Quercus daleschampii* (зимен дъб), *Salix alba* (бяла върба), *Salix fragilis* (крехка върба), *Juglans regia* (орех), *Fraxinus excelsior* (планински ясен), *Morus alba* (бяла черница), *Fraxinus oxycarpa* (полски ясен), *Quercus robur* (летен дъб), *Calendula* (невен), *Erysimum* (боаянка), *Hesperis* (вечерница), *Cheiranthus* (шибой), *Dianthus* (карамфил), *Saponaria* (сапунче), *Rosa* (роза), *Sorbus* (офика), *Alkanna* (айважива), *Heliotropium* (подсунка), *Myosotis* (незабравка), *Eriophorum* (пушица), *Buddleja* (летен люляк), *Scrophularia* (живениче), *Adonis* (гороцвет), *Anemone* (съсьнка), *Ranunculus* (лютиче), *Trollius europaeus* (планински божур).

В градските паркове на Чирпан по-голямата част от дърветата са достигнали кулминация в развитието си и е необходимо планиране на подходящи дейности за оздравяване, частично или цялостно премахване на засегнатите растителни индивиди.

Резултатите, анализът и обобщенията относно състоянието на дълготрайната дървесна растителност водят до следните допълнителни препоръки:

- Задължително провеждане на санитарни сечи и резитби, които да доведат до:
 - отстраняване на изцяло повредените индивиди;
 - саниране короните на дърветата при частично изсъхнали клони и суховършия (представители на родовете *Tilia*, *Fraxinus*, *Quercus*, както и на *Acer campestre*);
 - подобряване растежния простор на короните при представители на родовете *Acer*, *Quercus*, *Tilia*, *Fraxinus*.

- Провеждане на ландшафтно-формировъчни сечи за оптимизиране гъстотата на растителните индивиди в отделни части на общоградските паркове.
- Отстраняване на индивиди с неудачно разположение по отношение потенциалните опасности, които крият при неблагоприятни атмосферни условия, около някои от съществуващите паметници и други архитектурни елементи.
- Отстраняване на силно увредени и деформирани индивиди от уличното озеленяване.
- Подмяна на част от новозасадените фиданки с най-значително отклонение от стандартните изисквания и правилно укрепване на тези от тях, които имат перспектива за развитие в бъдеще.
- Задължително отстраняване на опасни клони и отделни индивиди в дворните пространства на детски заведения и училища.

В *ПИРО Чирпан 2021-2027 г.* са предвидени мерки, касаещи доизграждането на парковата среда в Чирпан:

- Изграждане на парк в кв. Младост, гр. Чирпан;
- Междублоково пространство между улици „Янко Кочев“ и ул. „Янко Иванов“, гр. Чирпан;
- Ремонт и реконструкция на парк „Еделвайс“, гр. Чирпан.

За тази цел в ОУП на община Чирпан са осигурени устройствено необходимите територии за осъществяването на тези мерки.

Развитието на териториите за отдих в община Чирпан, предвидено в ОУП, включва и изграждане на *озеленени площи за широко обществено ползване извън населените места*, разгледани по-долу.

Улично озеленяване

Наложителна е **реконструкция** на части от уличното озеленяване на града поради влошено състояние на дървесните индивиди, несъответствие с биологичните им изисквания и опасност от неблагоприятни последици.

Територии за спорт и атракции

Предвижданията на ОУП включват съществуващите съоръжения от този вид, както и новопредвидени такива. Териториите им са определени като устройствени зони **„За спорт и атракции“ (Спа)**. При подробното планиране е задължително да се предвидят озеленени площи в размер не по-малко от 20% от площта на зоната.

С последващите ПУП такива игрища и площадки за масов спорт да се предвидят в града - в паркови площи (в близост до съществуващите спортни обекти) и в междублокови пространства. За това трябва приоритетно да се изпълнят ПУП-овете, които да осигурят заложените в *ПИРО Чирпан 2021-2027 г.* мерки:

- Изграждане на многофункционална зала за спорт: волейбол, баскетбол, хандбал, тенис на корт;
- Изграждане на спортна площадка в кв. „Кирил и Методий – Запад“;
- Изграждане терен за мини футбол с изкуствено покритие на територията на стадион „Чирпан“, изграждане на поливна система и цялостно реновиране на стадиона;
- Изграждане на полигон по безопасност на движението за деца велосипедисти в двора на бившето помощно училище, площадки за спорт и активен отдих на деца и ученици;
- Изграждане на спортна зала в с. Зетово;
- Реконструкция на парк „Теню Стоилов“ с цел обособяване на места за спорт и активен отдих.

В. Развитие и устройство на урбанизирани територии извън населените места

Устройствени зони за производствени дейности извън населените места

Производствено-складови зони

Определени са територии извън населените места за устройване на зони за производствени и складови дейности, включително за изграждане на инфраструктура, обслужваща селското и горското стопанство, също и за изграждане на фотоволтаични централи, както следва:

„Предимно производствена зона“ (Пп) - Извън регулационните граници на населените места са запазени съществуващите територии с начин на трайно ползване „стопански дворове“ или с производствени и складови функции. Предвидена е нова зона Пп, западно от с. Зетъво, с подход от общински път III-663 (от север и юг на пътя).

В Опорния план на ОУП на община Чирпан са нанесени съществуващите фотоволтаични паркове. Предвид големия инвеститорски интерес, в землищата на селата Зетъво, Златна ливада и Целина са заложили зони за изграждане на фотоволтаични централи с обща площ над 2000 дка. Предвидено е в имот 78330.63.13, в землището на с. Целина, да се изгради ел. подстанция.

Нормативите за застрояване на устройствена зона Пп са дадени в **Таблица I.4.2.2-2** по-горе.

Територии за обслужващи производствено-складови дейности

„Смесените многофункционални зони“ (Смф) в извънселищните територии се устройват при спазване на показателите, посочени в **Таблица I.4.2.2-3** по-горе.

Извън посочените устройствени зони за производствени и складови дейности и селскостопанска инфраструктура, планът запазва съществуващите единични обекти с такова предназначение, разположени в самостоятелни поземлени имоти, като ги определя като „терени със собствен режим на устройство“.

Край съществуващи пътища и в близост до места за спорт, отдых и туризъм са определени също терени със собствен режим на устройство.

Територии за рекреационни дейности

ОУП предвижда три разновидности устройствени зони за регламентиране устройството на територии за рекреационни дейности, както следва:

- **Устройствена зона „Курорт“ (Ок).** Зоната обхваща територии, южно от язовир Могилово. Бъдещото устройство на зоната става на база ПУП и в съответствие с разпоредбите на чл. 28, ал. 1 и ал. 4 от Наредба №7/2003 г. на МРРБ.
- **Устройствена зона „Ваканционно селище“ (Ос)** се определя за поземлени имоти в северозападната част, извън границите на с. Стоян-Заимово (на юг от останките на манастира „Св. Пантелеймон“). В тази зона е допустимо отреждане на терени и урегулиране на имоти за изграждане на обектите по чл. 28, ал. 1 от Наредба №7/2003 г. на МРРБ;
- **Устройствена зона „Вилна зона“ (Ов)** обхваща неголяма зона, югозападно от пътя, свързващ с. Могилово и язовир Могилово.

Таблица I.4.2.2-4 Нормативи за застрояване на устройствените зони за рекреационни дейности „Курорт“, „Ваканционно селище“ и „Вилна зона“

Наименование на устройстве-ната зона	Код	Макс. плътност на застроя-ване (%)	Макс. КИНТ	Мин. озел. площ (%)	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
Курорт	Ок	до 30	до 1,5	50	15 м (5 ет.) или 7 м (2 ет.)	Минимум $\frac{1}{2}$ от озеленената площ- дървесна растителност
Ваканционно селище	Ос	до 30	до 1,2	50	до 10 м	Минимум $\frac{1}{2}$ от озеленената площ- дървесна растителност
Вилна зона	Ов	до 40	до 0,8	50	височина на вилната сграда- 7,0 м, а до билото на покрива- 10 м	Минимум $\frac{1}{2}$ от озеленената площ- дървесна растителност

Къмпинг почивката на колела се радва на все по-голяма популярност, отчита се голям скок в търсенето, въпреки че кемперът със сигурност не е ново явление. Почивката на колела е толкова популярна, както винаги е била, но последните иновации в технологиите промениха традиционното къмпинг пътуване.

Поради тази причина, в ОУП на община Чирпан са предвидени няколко зони за къмпингуване (кемпер зони), както следва:

- Североизточно от язовир Могилово (в момента в тази зона има няколко бунгала);
- На север, над ваканционното селище в землището на село Стоян-Заимово;
- Южно от с. Златна ливада (западно от манастира „Св. Атанасий“).

Развитие на зелената система извън населените места и селищните образувания

По отношение на елементите от зелената система на общината, попадащи в извънселищните територии, планът се основава на разработените, приети и действащи в момента стратегии, програми, планове и проекти, засягащи тези територии и очертаващи тяхното бъдещо устройване и развитие. За териториите с природозащитен статут ОУП се съобразява напълно с указанията от заповедите за обявяването им.

Една от целите на ОУП е да предложи най-подходяща по характер и съдържание концепция за развитие на зелената система на общината, като изяви някои конкретни извънселищни територии, притежаващи рекреационен потенциал и ги обвърже с разположените в близост до тях природни дадености, селищни територии и туристически или културни обекти. Горските насаждения и техните особености са главен ландшафтообразуващ елемент на района и своеобразен „гръбнак“ на зелената система на общината. В качеството си предимно на нискостъблени, едновъзрастни и с проста хомогенна структура, те се отличават с относително по-малка дълговечност на дърветата, по-висока степен на уязвимост от неблагоприятни външни въздействия, вкл. прекомерно рекреационно натоварване.

Предлага се устройство на територията, което предполага балансирано съотношение между рекреационни, средообразуващи и защитни функции на природните ресурси в района, поддържане на разнообразието на екосистемите, опазване и съхраняване на биологичното разнообразие, опазване на културно-историческото наследство на региона, създаване и стимулиране на регионален и национален интерес към ценностите в района като част от развитието на туризма и спорта в общината. Основните принципи на проектното решение са:

- **Многоцелево използване на стопанските горски територии** - това са териториите, които не са обхванати в ал. 2 и 3 на чл. 5 от *Закона за горите* и чието стопанисване е насочено към устойчиво производство на дървесина и недървесни горски продукти, както и предоставяне на услуги. Когато бъде намерен оптималният вариант за съчетаването на стопанските, водозащитните и санитарно-хигиенните функции на

горите с техните богати рекреационни възможности, горските насаждения освен дървопроизводителните и средообразуващите си функции могат успешно да изпълняват и важни социални функции, а именно: да са среда за краткотраен отдых на жителите и гостите на общината; да играят украсна роля покрай транспортните артерии; да осигуряват среда за естетическо и биологическо образование и обучение. Всичко това ще допринесе както за по-пълноценната реализация на жизнената дейност, така и за оформянето на ландшафта в крайградските части и извънселищните територии в общината. Планът анализира и разкрива рекреационния потенциал на стопанските гори в общината и с оглед на неговото правилно усвояване предлага обявяването на специални горски територии „с рекреационно значение“, както и „зони за защита от урбанизация“ съгласно чл. 12, ал.1, т.3 от *Закона за горите*.

- **Превръщане на общината в атрактивна туристическа дестинация, предлагаща разнообразен туристически продукт за целогодишен отдых** - за осъществяването на този принцип е необходимо планиране устройството на някои горски територии със засилени рекреационни функции, без това да влиза в конфликт със стопанските им функции. Тези територии ще са изпълнени със съдържанието на рекреационни дейности и спортни игри и забавления. Добрите възможности жителите и гостите на общината целогодишно да използват потенциала на ландшафтите за задоволяване на нуждите си от краткотраен отдых и различни рекреационни занимания се виждат и от географската характеристика на района. Отрасълът туризъм е с добри перспективи за развитие в почти всичките му разновидности на територията на цялата община, имайки предвид някои благоприятни предпоставки, като природо-географско разположение, културно-историческо наследство, автентичен бит и фолклор, кулинарни и енологични традиции, и др. Съществуват много добри предпоставки за успешно развитие за летен пешеходен и конен туризъм, културен туризъм, екотуризм, религиозен туризъм и селски туризъм. Културният туризъм, който е един от предпочитаните начини за целогодишен отдых в България от страна на чужденците имат благоприятна почва за развитие. Именно поради това:
 - недвижимите културни ценности с експозиционни качества, разположени в извънселищните територии, следва да се социализират, като се създаде или подобри необходимата специализирана инфраструктура за достъп до тях и отдых около тях.
 - следва да се обърне особено внимание атрактивните природни дадености в ландшафтноустройствено и паркоустройствено отношение - да не им се „обръща гръб“ и възпрепятства визуалния и физически достъп до тях, да не се „тампонират“ и изолират от вегетативните обеми на зелената система на общината. За целта в плана се предлага: атрактивните елементи на неживата природа да се експонират в максимална степен посредством изграждане на изгледни площадки и крайпътни отбивки, както и места за краткотраен отдых по протежението на комуникационните транспортни артерии от републиканската пътна мрежа, при каквато ландшафтноустройствена постановка в най-голяма степен ще бъде подобрена визуалната екология на извънселищната среда.
- **Регулирано човешко въздействие в района.** С цел запазване на природната среда се предвиждат предимно зони за еко туризъм с леко пешеходно движение. Отчитайки основното предназначение на териториите и възприетия ландшафтен подход при тяхното устройване, както и на базата на проучвания и анализ на рекреационните им

ресурси и пределно допустимото им натоварване, ОУП на община Чирпан:

- предлага реалистичен вариант за тяхното устройване като конкретизира възможните рекреационни дейности, допустима урбанизация и т.н.;
- обосновава функционално зонироване на териториите, с което да се гарантира многоцелевото им използване при балансирано съотношение между рекреационни, средообразуващи и защитни функции на природните ресурси в района;
- предвижда устройствени режими за опазване културно-историческото наследство на региона, създаване и стимулиране на регионален и национален интерес към ценностите в района, като част от развитието на туризма и спорта в община Чирпан;
- указва подходите, преценява кои от вътрешните комуникации ще бъдат транспортни с оглед обслужване или паркиране за определени зони и обекти;
- предлага подходящи режими на ползване и стопанисване на горите;
- предлага подходящи подходи за връзка със съседни природни територии и интегриране на стопанската дейност в контактните зони, като съгласувани за целите на рекреацията, спорта и туризма.

След анализ на изложените по-горе принципи, в ОУП на община Чирпан се предлага устройването на извънселищен лесопарк в залесена зона, разположена южно от археологическия резерват „Карасура“, северно от път II-66 и югозападно от река Старата река, в землището на с. Воловарово.

Територии за спорт и атракции

Предвижданията на ОУП включват съществуващите съоръжения от този вид, в т.ч. изоставените селски игрища. Териториите им са определени като устройствени зони „За спорт и атракции“ (**Спа**) – като описаната по-горе за населените места.

Запазва се предназначението на терена за автокрос, разположен в близост до връзката на пътя от Чирпан с автомагистрала „Тракия“.

Община Чирпан поддържа стадиона в града. Предвижда се изграждане на спортна баскетболна площадка и стрийт фитнес на открито. Също така има идея, бившият Дом за деца, който към настоящия момент е държавна собственост, ако бъде прехвърлен на общината, да се реконструира и да действа като спортна зала.

В някои от селата има селски игрища, които се поддържат от местните клубове. Необходима е рехабилитация на селските игрища и (до)изграждане на необходимата инфраструктура и съоръжения (съблекални, трибуни, огради и др.) и/или изграждане на нови спортни съоръжения - игрища за групови спортове и открити площадки със съоръжения за фитнес.

4.2.3. Транспортна и инженерна инфраструктура

А. Транспортна мрежа

С оглед на това, че „експлоатационният живот“ на инфраструктурните системи е по-дълъг от прогнозния период на действие на ОУП, оразмеряванията са с резерв за по-далечна перспектива от срока на действие на плана.

Реконструкция и укрепване на пътната мрежа

Като цяло общинската пътна мрежа все още е в незадоволително състояние. Идентификацията на неотложните мерки, които трябва да се вземат в близко бъдеще за поддръжката на пътната инфраструктура по републиканската мрежа, са описани по-долу:

- **Превантивни ремонти:** Път II – 66 Западен вход/изход на с. Богомилово – пътен възел Чирпан-изток на АМ „Тракия“ от км 72+624 до км 91+093 (до пътен възел „Свобода“, като втори подход към АМ „Тракия“). Отсечката с дължина 18,469 км е в лошо транспортно състояние. От 1994 г. не е правен ремонт, а трафикът по този пътен участък е много натоварен. Има разработен и съгласуван проект;
- **Ремонти чрез допълнителни задания:** Път II – 66 и Път III – 664.

Необходимо е извършване на основна рехабилитация на общинските пътища. За целта трябва да се разработи експертно обоснована програма за рехабилитация на общинските пътища.

- **Изграждане на нова пътна мрежа** – съгласно писмо изх. № 08-00-36 от 21.02.2020 г. на Агенция „Пътна инфраструктура“, „Областно пътно управление“ - Стара Загора е описано предложението за включване в строителната програма за 2020 г на следното ново съоръжение по републикански пътища на територията на община Чирпан - **кръгово кръстовище на път II – 66 Чирпан - Плодовитово, при км 103+502 с път III – 664 Чирпан – Братя Даскалови.**

Показателят за плътност на пътната мрежа на община Чирпан е по-нисък от средния за страната, а интензивността на движение е нараснала. За подобряване на жизнената среда, с плана е предложено усъвършенстване на локалната пътна мрежа. Предвижданията са насочени към подобряване на директните транспортни връзки между населените места в общината и повишаване на техния клас, което ще повиши пропускателната им възможност.

Стратегията за развитие на пътната инфраструктура в Република България дефинира рамка за постигане на желанието на България да има устойчива пътна система. Стратегията оценява факта, че цялата пътна мрежа е взаимосвързана, независимо от класа на пътищата.

По-ниските класове пътища, свързващи по-малки населени места, имат социално значение и спомагат за икономическо развитие, като намаляват миграцията към големите градове и по този начин намаляват нуждите от изграждане на скъпа инфраструктура, а също така намаляват и задръстванията, емисиите на парникови газове и отрицателния ефект от климатичните промени.

Принципът на свързаност се отнася главно за приоритетен подход за рехабилитация и модернизация на републиканските пътища, а концепцията за достъпност е свързана с ролята на третокласните и общинските пътища с цел подобряване на достъпа до по-слабо урбанизираните и периферни територии. Основната роля на третокласните републикански пътища и общинските пътища е да служат на приоритетни икономически области, които допринасят за икономическия растеж – земеделски зони, туристически обекти, развитие на промишлени зони и зони с природни ресурси, достъп до летища, жп линии и гранични пунктове.

Необходимо е да се реши въпросът с прекия пътен достъп до с. Димитриево – с ОУП е предложен такъв, като основният проблем е част от пътя (малко над 500 м), който попада в землището на с. Яворово, т.е. в община Стара Загора, както и преминаването през жп линията и голямата денivelация на терена в тази част.

Пешеходни и велоалеи

Развитието на транспортно-комуникационната система включва и изграждане на мрежа от пешеходни и велосипедни алеи, осъществяващи връзки с извънселищни места за отдих, спорт и атракции, и туристически обекти, в т.ч. обекти на природното и на културното наследство. По правило алеите се провеждат по полски и горски пътища. Предвижда се

изграждане на подобни алеи и успоредно на автомобилните пътища при тяхната реконструкция и при ново строителство.

В ОУП на община Чирпан са предвидени:

- Обособяване на екопътеки по маршрути с възможности за велоалеи и пешеходен туризъм: Шато „Трендафилов“ - местността „Карасура“; местността „Калето“ – манастир в с. Златна ливада;
- Довеждаща инфраструктура до туристически обекти – велоалеи;
- Туристическа екопътека в землището на с. Стоян-Займово - с. Могилово, общ. Чирпан;
- Туристическа пътека в землището на с. Средно градище, общ. Чирпан.

Б. Електроснабдителна и електроразпределителна мрежи

От схемата „Електроснабдяване, газоснабдяване и съобщителна мрежа“ е видно, че захранването на града се осъществява от подстанция 110/20 kV „Чирпан“. Предвиден е терен за нова подстанция в землището на с. Целина във връзка с проекти за фотоволтаични централи. За останалите населени места мощностите са достатъчни.

С ПУП на селищните образувания е необходимо да се предвиди изграждането на нови разпределителни мрежи НН и СрН, както и изграждане на нови трансформаторни постове.

Трасетата и съоръженията са показани на специализираната схема към плана.

Електроразпределителната мрежа има възможност и за присъединяване на производители на ел. енергия от възобновяеми източници.

Съгласно Приложение № 1 към чл.7, ал.1, т.1 от Наредба № 16/2004 год. (ДВ. Бр.88/2004 г., изм. и доп. ДВ, бр.12 от 11 февруари 2014 г.) за сервитутите на енергийните обекти, минималните размери на сервитутната зона се определят за всеки конкретен случай, в зависимост от: вида на територията, конструкцията на стълбовете на електропровода и др., като в сервитутната зона на енергиен обект за производство, пренос, разпределение и преобразуване на електрическата енергия не се допуска:

- всякакъв вид застрояване, включително и на спортни стрелбища и военни полигони за стрелба;
- засаждане на трайни дървесни насаждения;
- извършване на сондажни работи, търсене, проучване и добив на подземни богатства;
- паркиране на всички видове превозни средства;
- складиране на отпадъци и материали;
- действия на трети лица върху съоръженията на енергийните обекти;
- палене на огън и опожаряване на площите след прибиране на селскостопанската продукция;
- стрелба с ловно и бойно оръжие.

Възобновяеми източници на енергия

Очакванията са, че в следващите години ще нарастват мощностите и интереса към използването на слънчевата енергия в общината, поради високия слънчев потенциал. Предвид големия инвеститорски интерес, в землищата на селата Зетъво, Златна ливада и Целина са заложени зони за изграждане на фотоволтаични централи с обща площ над 2000 дка. Предвидено е в имот 78330.63.13, в землището на с. Целина, да се изгради ел. подстанция.

Освен за фотоволтаични централи, на територията на общината не се предвиждат проекти за други източници на възобновяема енергия (вятърни, водни и т.н.).

В. Водоснабдителна и водоразпределителна мрежи

Водопотребление

Предвижданията за водоснабдяване не произтичат от проекта на ОУП, но са съобразени в него.

Съобразено е предвиждането на *Регионалния план за водоснабдяване и канализация – Източен регион*, за община Чирпан се предлагат следните инвестиционни мерки по отношение на водоснабдяването:

- В краткосрочен план (до 2020 г.):
 - Възстановяване и обозначаване на СОЗ около БПС „Марица“ – за гр. Чирпан, Съоръжение за дезинфекция с автоматизация при ПС „Текира“ за гр. Чирпан – I етап;
 - Съоръжение за пречистване – отстраняване на нитрати и дезинфекция с автоматизация с. Свобода и с. Гита и Възстановяване и обозначаване на СОЗ около дренажи „Хисарлъка“ – за с. Гита и с. Свобода;
 - Реконструкция на ПС за с. Яздач, с. Яворово и с. Винарово;
 - Реконструкция напорен водопровод и реконструкция на резервоар в с. Яворово;
 - Реконструкция вътрешна водопроводна мрежа I етап – гр. Чирпан;
 - Съоръжение за пречистване – отстраняване на нитрати и дезинфекция с автоматизация с. Осларка.
- В средносрочен план (2021-2027 г.):
 - Реконструкция на вътрешна мрежа на с. Зетъово;
 - Реконструкция на довеждащ напорен водопровод, с. Зетъово;
 - Реконструкция на вътрешна мрежа с. Целина;
 - Реконструкция на вътрешна мрежа на с. Свобода;
 - Реконструкция на вътрешна мрежа на с. Гита;
 - Реконструкция довеждащ водопровод и реконструкция на 2 бр. резервоари, с. Спасово;
 - Реконструкция довеждащ напорен водопровод; реконструкция ПС; Реконструкция резервоари за с. Златна поляна и с. Целина;
 - Реконструкция довеждащи водопровод и Реконструкция на резервоар, с. Рупките.
- В дългосрочен план (2028-2038 г.):
 - Реконструкция на вътрешна мрежа – II етап, гр. Чирпан;
 - Реконструкция на довеждащ водопровод от водоизточник „Бялата вода“ до ПС Чирпан – II етап, гр. Чирпан;
 - Реконструкция на вътрешна мрежа, с. Зетъово.

Г. Канализационна мрежа

Предвижданията за канализационната мрежа не произтичат от проекта на ОУП, но са съобразени в него.

При планиране изграждането на нови жилищни комплекси и индустриални зони в рамките на дадена община трябва да се гарантира наличието на достатъчен капацитет на водопроводната и канализационната системи - да се предвиди реконструкция и разширение на съществуващите или цялостно проектиране и изграждане на нови такива, с оглед осигуряване на адекватно посрещане на нуждите от водни услуги.

Развитието на канализационната мрежа в ОУП на община Чирпан се съобразява изцяло със заложените в *Регионалния генерален план за водоснабдяване и канализация – Източен регион*, за община Чирпан инвестиционни намерения за реконструкции на канализационна

мрежа, нова канализационна мрежа, сградни канализационни отклонения, дъждопреливни шахти и довеждащи тръби, преливници, канализационни помпени станции.

Град Чирпан е единственото населено място в общината, което е с население над 2000 жители. На 27.02.2021 г. Община Чирпан официално е открита Пречиствателна станция за отпадни води и довеждащи колектори в гр. Чирпан. В резултат от изпълнението на проекта е изградена ПСОВ за гр. Чирпан, довеждащи колектори до нея от канализационната мрежа, които осигурят включване на приблизително 70% от населението към ПСОВ.

За останалите населени места не се предвиждат ПСОВ с проекта на ОУП.

Д. Газоснабдителна и газоразпределителна мрежи

ОУП съобразява бъдещите планове на „Булгартрансгаз“ ЕАД, които към 2021 г. не включват разширяване на мрежата в рамките на общината, а само нейната експлоатация в рамките на вече определените сервитути.

Вътрешната газоразпределителна мрежа на „СИТИ ГАЗ“ ще се разширява поетапно, в зависимост от заявените инвестиционни намерения и разчетите на доставчика, в съответствие с предвижданията на подробните устройствени планове и специализираните план-схеми към тях или на базата на специализирана план-схема, одобрена по реда на чл. 128.

Е. Телекомуникационни мрежи

ОУП съобразява тенденциите за нарастването на цифровизацията на телекомуникационната услуга за община Чирпан, което ще осигурява на бизнеса и обществото разширен достъп до съвременни, ефективни и качествени съобщителни и информационни услуги. Предлагащото на съвременни далекосъобщителни услуги с европейски стандарт осигурява необходимите условия за развитие на информационните и комуникационните технологии и създаване на условия за развитие на информационното общество и икономика, базирана на знанието.

Предоставянето на услугата INTERNET също е монополизирана дейност, която се предлага от държавни и частни телекомуникационни и телевизионни оператори.

Постепенно, все повече населени места получават достъп до Интернет чрез Интернет-доставчици по наети линии.

Нараства значението и употребата на телефонни услуги /фиксиран и мобилен/ през Интернет, които се предлагат от лицензирани интернет и телекомуникационни доставчици.

От друга страна, наличието на голям брой оператори дава отражение върху изграждането и развитието на телекомуникационните мрежи. Променят се условията и възможностите в развитието на магистралните проводни, разпределителните мрежи, като най-голяма промяна се получава в развитието на мрежата за достъп до крайните потребители.

В последните години всеки потребител може да стане абонат по свой избор към различен доставчик в районите с добре развита инфраструктура. Мрежите са различно развити и зависят от финансовите възможности на операторите. Това налага изграждането на мрежите през различни периоди по едни и същи трасета, което води до многократно нарушаване целостта на уличните и тротоарни платна. За ликвидиране на негативните последици от многократните изкопни работи е необходимо:

- при строителството на нови сгради - от предвидените по проект точки за телефонни инсталации в сградите до шахта пред входа на сградата да се извеждат минимум по 4 бр. HDPEφ40 за достъп на операторите до сградата;
- при рехабилитация на тротоари и улици, едновременно с това да се изграждат или разширяват елементите на телекомуникационната инфраструктура.
- всички трасета на техническата инфраструктура, подлежащи на реконструкция и

изграждане, ще се осъществят след процедури по ЗУТ.

Новите технологии дават възможност ефективно да се използват съществуващите тръбни и канални мрежи за подмяна на конвенционалните кабели с оптични. Съгласуването на действията за развитие на телекомуникационната инфраструктура и останалата инженерна инфраструктура трябва да се организира и прилага от община Чирпан, като основен собственик на терените, в които попадат трасетата на лицензираните оператори. За прилагането на ОУП, ежегодно да се изискват план – схеми за развитие на мрежите от лицензираните кабелни и мобилни оператори.

4.2.4. Земеделски територии

Земеделските земи заемат съществен дял от общинската територия . Те са основния ресурс за развитие на селското стопанство - сектор с първостепенно значение в общинската икономика. Поради това и с оглед запазване на условията за съвременно развитие на селскостопанските дейности, както и в изпълнение на нормативните изисквания, с ОУП се определят земеделските земи, чието предназначение може да бъде променяно само в точно определени случаи. За тях, на основание чл. 10, ал. 3 от ЗУТ се установява режим на превантивна защита, с който се запазва фактическото им ползване, без да се влошават техните качества. Режимът се определя за земеделските земи от I до V бонитетна категория, всички земеделски земи с трайни насаждения, всички земеделски земи с изградени системи за изкуствено напояване, земите за зеленчукопроизводство, ливадите, пасищата и мерите, както и прилежащите полезащитни горски пояси. Режимът на превантивна защита се отнася и за всички земеделски територии, попадащи в обхвата на защитени зони по Закона за биологичното разнообразие. Режимът не се отнася за земите по § 4 от ЗСПЗЗ.

Промяна на предназначението на земеделските земи от описаните видове се допуска, когато ПИ граничи с път от републиканската пътна мрежа или от общинската мрежа - най-малко бивш IV клас. В тези случаи промененото предназначение може да бъде за крайпътни обслужващи обекти, както и за териториално разширение на съществуващи населени места и селищни образувания. Допуска се още изграждане на жилище за собственика и за охраната. Когато имотът е с по-голяма площ, промяната се извършва само за част от него с размер до 3 дка. При изработването на подробните устройствени планове да се съблюдават следните нормативи: макс. Пзастр. 60%; Кинт 1.2; мин. Позел. 30%; Н макс. (етажи) - 10 (3ет.). Н макс. не се отнася за съоръжения.

Изключение от горните ограничения се допуска още за:

- изграждане на обекти на техническата инфраструктура и на комуналното стопанство за задоволяване на обществена потребност, вкл. хидромелиоративни мрежи и съоръжения, свързани с тяхната експлоатация;
- разширение на гробищни паркове или за нови гробищни паркове;
- изграждане на нови полезащитни пояси;
- изпълнение на мероприятия и строителство, свързани с опазването и експонирането на обекти на недвижимото културно наследство. Необходимият за целта териториален обхват се доказва със специализирани проучвания към ПУП.

За земеделските територии, попадащи в защитени зони по ЗБР, горните допускания са приложими, доколкото не противоречат на режимите, определени със заповедите за обявяване на защитените зони и стандартните формуляри и съответно плановете за управление на защитените зони след тяхното приемане.

Земеделските земи, които не попадат в така определения режим на превантивна защита, се устройват по реда на Закона за опазване на земеделските земи и свързаните с него подзаконовни нормативни актове.

4.2.5. Горски територии

Основна цел на стопанисването на гората е повишаването на нейната продуктивност и на специалните ѝ функции - охранни и рекреационни. Невъзможно е тези цели да бъдат осъществени без опазването на горите от болести, вредители и пожари, както и охраната им от нарушения с различен характер.

Към настоящият момент може да се приеме, че санитарното състояние на гората в община Чирпан не е много добро.

На територията на община Чирпан няма регистрирани разсадници.

Характеристика на горските територии

Характеристиката на горските територии е направена въз основа на извършената таксация и теренни проучвания в рамките на изработения ЛУП на ДГС „Чирпан“ (2019).

По предназначение горите в общината включват две основни групи:

- гори с дървопроизводствени и средообразуващи функции, които са с най- голям дял в общата площ на горските територии в общината;
- гори с рекреационни и защитни функции и гори и земи в защитените територии.

Предвид стопанското, рекреационното, екологичното и естетическото значение на горите в община Чирпан, планът предвижда запазване в максимална степен предназначението на тези територии и ограничаване възможностите за промяна на предназначението на съществени части от тях за други нужди.

Горските територии, включени в границите на защитените територии по смисъла на Закона за защитените територии и защитените зони, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие и тяхното управление, опазване и използване се съобразява с плановете за управление на съответните защитени територии и зони, респ. заповедите за обявяване и стандартните формуляри.

Горски територии с рекреационно значение, за поддържане на ландшафта и с висока консервационна стойност

Концепцията за гори във фаза на старост - т.нар. „Стари гори“ най - общо се припокрива със сходни понятия като девствена гора, първична гора, непокътната гора, естествена гора, гора с висока консервационна стойност и др.

Площта на специалните и защитни горски територии представлява 15,85% от общата площ на общината (подробно описание е направено в обяснителната записка на проекта на ОУП) и трябва да се опазват разумно, защото условията в района на горското стопанство не са много благоприятни за естественото възобновяване на насажденията, с изключение на площите в планинската част на Средна гора с надморска височина над 600 м. В тази връзка има не малко насаждения, в които, естественото възобновяване протича по-бавно, в някои случаи липсва възобновяване, а в трети случаи то е затруднено от зачимяване или наличие на подлес от келяв габър и мъждрян.

Режими на ползване и стопанисване на горите

Режимите на ползване на горите зависят предимно от техните вид, възраст, състояние и възобновяване. Най-засегнати са културите от бял и черен бор и насажденията от зимен дъб, благуна и акация. По видове повреди, най разпространено е съхненето.

Предлаганите системи (режими) на ползване на горите в общината са подчинени на следните общи правила:

- Да се създават смесени насаждения.
- Да се толерират местните дървесни видове (бял и черен бор, зимен дъб, благуи и акация), без да се изключва присъствието на чужди
- Да се контролират т.н. инвазионни видове - акация и айлант.
- Да се инициира формиране на разновъзрастност между отделните насаждения и в тях.
- Да се създават предимно природосъобразни (хетерогенни) структури в насажденията, които са по-устойчиви.
- Да се въздейства на относително малки площи, с по-малка интензивност и по-често, за да не се нарушава драстично облика на гората.
- Да се прилагат съвременни, природосъобразни технологии за сеч, извоз, залесяване и отглеждане на горските насаждения.
- Да се провежда ежегоден мониторинг за състоянието на горските насаждения, за да се предотвратят потенциални едроплощни нарушения.
- Пълна забрана на пашата на домашни животни в горските насаждения.

Съоръжения за предотвратяване на пожари

За предотвратяване появата на горски пожари, за ранното им откриване, ограничаване на разпространението им и създаване на условия за успешното им гасене, се предвижда изграждане и поддръжка на противопожарни съоръжения както следва:

- Бариерни прегради, които представляват шосетата между селата в рамките на горскостопанския участък, магистрала "Тракия", жп линията Пловдив-Стара Загора, Омуровска река, река Марица, микроязовирите, газопровода и съществуващите далекопроводи.
- Лесокulturни прегради. Съществуващите лесокulturни прегради върху държавни гори - просеки и горски пътища, които отговарят на изискването за лесокulturна преграда са общо 174.1 км. не се предвижда изграждане на нови лесокulturни прегради.
- Минерализовани ивици. Това са незалесени ивици, където растителната покривка е отстранена до минералния почвен слой и се залагат по средата на бариерните и лесокulturни прегради, по периферията на горските територии откъм страната на пожарния риск в комбинация със санитарна ивица и самостоятелно около постоянни нелинейни обекти в горските територии, ж.п.линиите и републиканските пътища, както и около места за спиране, паркиране и др.

Ширината на минерализованите ивици е:

- от 1.5 до 3 метра в случаите, когато са по средата на бариерните и лесокulturни прегради и около постоянни нелинейни обекти в горските територии, ж.п. линиите и републиканските пътища.
- от 3 до 6 метра в случаите, когато са по периферията на горските територии, граничещи с пасища и земеделски територии.

Съществуващите минерализовани ивици направени по периферията на гората върху държавни гори са общо 4.3 км.

Минерализовани ивици в трети участък, които са направени по средата на лесокulturни прегради са 10.5 км и са върху държавни горски територии.

Предвидени са ново планирани минерализовани ивици върху държавни гори по периферията на новосъздадени иглолистни култури - общо 1.0 км.

- За противопожарни нужди се ползва стабилизирани междуселищен автомобилен път
- Възможните за зареждане на противопожарни автоцистерни места са: от микроязовирите в землищата на селата Моголово, Спасово, Рупките, Ценово и от река Марица. В село Средно градище има изграден противопожарен кран. В участъка не се предвижда изграждането на допълнителни водоеми за зареждане.
- Места за палене на огън и места за паркиране. Съгласно изискванията на Наредба № 8 мястото за палене на огън се устройва по следния начин: огнището е с кръгла форма с диаметър до 1 м., а височината му е около 20 см., вкопава се в земята, а изкопаната пръст се насипва по периферията му. Огражда се с минерализована ивица широка 1 м и се обозначава с табелка "място за палене на огън." Горенето в огнището се организира така, че височината на пламъците да не надхвърля 0,5 м, а дебелината на слоя тлеещи въглени да не превишава половината от височината му. Предвидената за изграждането на едно огнище каменна зидария е в обем 0.4 куб.м.,
- На територията на община Чирпан има обособени места за отдих и палене на огън. На тези места има чешми и изградени заслони и огнища. Място, подходящо за отдих има и в защитена местност „Чирпанска кория“ до хижа „Ягач“.
- Съгласно изискванията на Наредба № 8 местата за паркиране се ограждат с минерализована ивица широка 2 м и със санитарна ивица, окосена и почистена от леснозапалими растителни и други отпадъци, широка 10 м.
- Устройство на площадки за кацане на вертолети. На територията на община Чирпан може да се ползва самолетната площадка на ССА в с. Винарово. Точното място трябва да бъде обозначено и на терена съгласно 39 т. 11, към чл. 134, ал. 2 от Наредба № 18. Избраното място трябва да отговаря на следните изисквания: диаметър на площадката – най-малко 45 м, общ наклон на площадката не по-голям от 3%. Не се допуска наличие на препятствия по площадката.

4.2.6. Защитени територии и зони

А. Защитени територии по закона за защитените територии (ЗЗТ)

ОУП на община Чирпан изцяло респектира границите на защитените местности и природните забележителности, определени по реда на ЗЗТ. Те запазват предназначението си и подлежат на опазване и устройство съобразно режимите на дейности, определени със заповедите за обявяването им, респ. с планове за управление по чл. 55 от ЗЗТ след влизането им в сила.

Достъпът до защитените местности и природните забележителности се осъществява изцяло по съществуващи горски и полски пътища. Предвиждат се мероприятия по поддръжката и туристическо маркиране, без капитални благоустройствени работи.

Б. Защитени зони по закона за биологичното разнообразие (ЗБР)

Планът не предвижда урбанизация на земеделски територии, попадащи в защитени зони по Закона за биологичното разнообразие. За земеделските територии, попадащи в защитени зони по ЗБР, се установява режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от Закона за устройството на територията, с който се запазва фактическото им ползване, без да се влошават качествата им. Режимът на превантивна защита се прилага до влизането в сила на планове за управление на защитените зони, след което устройството им се съобразява с

общите правила за устройство, определени с настоящия ОУПО и изискванията на съответния план за управление.

Планът запазва предназначението на горските територии. По смисъла на чл. 5, ал. 3, т. 1 от Закона за горите, горските територии, попадащи в защитени територии по ЗЗТ и защитени зони по ЗБР са специални горски територии. За специалните горски територии с ОУПО се установява режим за превантивна устройствена защита по чл. 10, ал.3 от ЗУТ, с който се запазва фактическото им ползване, без да се влошават качествата им. В тези зони не се допуска извършването на строителство, с изключение на елементи от техническата инфраструктура и хидротехнически съоръжения, на съоръжения, свързани с управлението на горските територии, както и на съоръжения за опазване на културни ценности, на архитектурни елементи за обслужване на отдиха и туризма и др., които не се смятат за строежи и се изпълняват без смяна предназначението на горите, съгласно чл. 153, ал. 1 от същия закон.

Планът предвижда редица мерки за опазване и възстановяване на естествените и антропогенни ландшафти, в т.ч. специфични изисквания по отношение опазването на характерни техни елементи, като крайнините на горите, полезащитните пояси, пасищата и ливадите, естественото озеленяване по крайбрежията на повърхностните водни обекти, крайпътното озеленяване и др. (вж.

Освен изложеното до тук, устройственото зониране е направено при съблюдаване на принципа за въвеждане на „прекъсната урбанизация“ и осигуряване на непрекъснатост на природната среда. В Правилата за прилагане на ОУПО са включени идентични изисквания и към последващото подробно устройствено планиране, както и към инвестиционното проектиране, особено на линейни обекти. При провеждане на пътища и проводи на техническата инфраструктура да се търсят технически решения с минимално нарушаване на средата и задължително осигуряване на свободно преминаване през тях на всички животински видове, представени на съответната територия.

4.2.7. Развитие на озеленените територии за широко и специфично ползване извън населените места и селищните образувания

А. Озеленени територии за специфично ползване и територии за спорт и атракции

По отношение на елементите от зелената система на общината, попадащи в извънселищните територии, планът се основава на разработените, приети и действащи в момента стратегии, програми, планове и проекти, засягащи тези територии и очертаващи тяхното бъдещо устройване и развитие. За териториите с природозащитен статут планът се съобразява напълно с указанията от заповедите за обявяването им.

Една от целите на ОУП е да предложи най-подходяща по характер и съдържание концепция за развитие на зелената система на общината, като изяви някои конкретни извънселищни територии, притежаващи рекреационен потенциал и ги обвърже с разположените в близост до тях природни дадености, селищни територии и туристически или културни обекти. Горските насаждения и техните особености са главен ландшафтообразуващ елемент на района и своеобразен „гръбнак“ на зелената система на общината. В качеството си предимно на нискостъблени, едновъзрастни и с проста хомогенна структура, те се отличават с относително по-малка дълговечност на дърветата, по-висока степен на уязвимост от неблагоприятни външни въздействия, вкл. прекомерно рекреационно натоварване.

Въз основа на гореизложеното и на базата на всички изследвания, които авторският колектив направи в рамките на краткото време, философията на представената концепция беше формулирана по следния начин: Предлага се устройство на територията, което

предполага балансирано съотношение между рекреационни, средообразуващи, и защитни функции на природните ресурси в района, поддържане на разнообразието на екосистемите, опазване и съхраняване на биологичното разнообразие, опазване на културно-историческото наследство на региона, създаване и стимулиране на регионален и национален интерес към ценностите в района като част от развитието на туризма и спорта в общината.

Основните принципи на проектното решение са:

- Многоцелево използване на стопанските горски територии. Това са териториите, които не са обхванати в ал. 2 и 3 на чл. 5. от Закона за горите и чието стопанисване е насочено към устойчиво производство на дървесина и недървесни горски продукти, както и предоставяне на услуги. Когато бъде намерен оптималният вариант за съчетаването на стопанските, водозащитните и санитарно - хигиенните функции на горите с техните богати рекреационни възможности, горските насаждения освен дървопроизводителните и средообразуващите си функции могат успешно да изпълняват и важни социални функции, а именно: да са среда за краткотраен отдых на жителите и гостите на общината; да играят украсна роля покрай транспортните артерии; да осигуряват среда за естетическо и биологическо образование и обучение. Всичко това ще допринесе както за по-пълноценната реализация на жизнената дейност, така и за оформянето на ландшафта в крайградските части и извънселищните територии в общината. ПЛАНЪТ анализира и разкрива рекреационния потенциал на стопанските гори в общината и с оглед на неговото правилно усвояване предлага обявяването на специални горски територии „с рекреационно значение" и такива „с висока консервационна стойност" съгласно чл.5, ал.3, т.3, както и „зони за защита от урбанизация" съгласно чл. 12, ал.1, т.3 от Закона за горите.
- Превръщане на общината в атрактивна туристическа дестинация предлагаща разнообразен туристически продукт за целогодишен отдых. За осъществяването на този принцип е необходимо планиране устройството на някои горски територии със засилени рекреационни функции, без това да влиза в конфликт със стопанските им функции. Тези територии ще са изпълнени със съдържанието на рекреационни дейности и спортни игри и забавления. Добрите възможности жителите и гостите на общината целогодишно да използват потенциала на ландшафтите за задоволяване на нуждите си от краткотраен отдых и различни рекреационни занимания се виждат и от географската характеристика на района. Отрасълът туризъм е с добри перспективи за развитие в почти всичките му разновидности на територията на цялата община, имайки предвид някои благоприятни предпоставки, като природо-географско разположение, културно-историческо наследство, автентичен бит и фолклор, кулинарни и енологички традиции, и др. Съществуват много добри предпоставки за успешно развитие на летен пешеходен и конен туризъм, културен туризъм, екотуризм, спортен туризъм, ловен туризъм и селски туризъм. Културният туризъм, който е от предпочитаните начини за целогодишен отдых в България от страна на чужденците има благоприятна почва за развитие. именно поради това:
 - недвижимите културни ценности с експозиционни качества, разположени в извънселищните територии, следва да се социализират, като се създаде или подобри необходимата специализирана инфраструктура за достъп до тях и отдых около тях.
 - –в плана се предлага: атрактивните елементи на неживата природа да се експонират в максимална степен посредством изграждане на изгледни

площадки и крайпътни отбивки, както и места за краткотраен отдых по протежението на комуникационните транспортни артерии от републиканската пътна мрежа, при каквато ландшафтно-устройствена постановка в най-голяма степен ще бъде подобрена визуалната екология на извънселищната среда.

- Регулирано човешко въздействие в района. С цел запазване на природната среда се предвиждат предимно зони за еко туризъм с леко пешеходно движение. Отчитайки основното предназначение на териториите и възприетия ландшафтен подход при тяхното устройване, както и на базата на проучвания и анализ на рекреационните им ресурси и пределно допустимото им натоварване, ОУПО-Чирпан:
- предлага реалистичен вариант за тяхното устройване като конкретизира възможните рекреационни дейности, допустима урбанизация и т.н.;
- обосновава функционално зонироване на териториите, с което да се гарантира многоцелевото им използване при балансирано съотношение между рекреационни, средообразуващи, и защитни функции на природните ресурси в района;
- предвижда устройствени режими за опазване културно-историческото наследство на региона, създаване и стимулиране на регионален и национален интерес към ценностите в района, като част от развитието на туризма и спорта в община Чирпан;
- указва подходите, преценява кои от вътрешните комуникации ще бъдат транспортни с оглед обслужване или паркиране за определени зони и обекти;
- предлага подходящи режими на ползване и стопанисване на горите;
- предлага подходящи подходи за връзка със съседни природни територии и интегриране на стопанската дейност в контактните зони, като съгласувани за целите на рекреацията, спорта и туризма.

Извънселищните територии в общината притежават значим рекреационен потенциал. ОУПО-Чирпан предвижда изграждането на озеленени територии с широк обществен достъп, предназначени за отдых, спорт и развлечения. Обезпечена е ясна и логична комуникационна обвързаност със съседните селищни и извънселищни територии, осигуряваща посещение, експлоатация и поддържане. Като отчита характеристиките на местните природни и антропогенни ресурси и традициите в тяхното използване за посочените нужди, Планът предлага функционално зонироване и режим на устройство, конкретизира основните рекреационни дейности и предвижда необходимото обслужване. Определени са следните разновидности:

- озеленени територии за специфично ползване извън населените места - извънселищни паркове. Природният парк, разположен южно от „Карасура“ е в озеленени територии за широко обществено ползване - горски парк;
- територии за спорт и атракции, предназначени за обекти на спорта, както и други атракции.

Озеленените територии за специфично обществено ползване извън населените места се устройват с подробни устройствени планове по чл. 50 от Наредба № 8/2001 на МРРБ в съответствие с разпоредбите на чл. 62 от ЗУТ и чл. 32 от Наредба №7/2003 на МРРБ, при съблюдаване на описаните по-долу конкретни изисквания, насочени към опазването на конкретни компоненти на околната среда (водни площи, пасища и ливади, гори, характерен ландшафт и др.). При всички случаи те се съобразяват с изискванията на плана за управление

на защитената зона. Конкретните предвиждания за отделните озеленени територии от тази група се отнасят за:

Конкретните предвиждания за озеленени територии за широко обществено ползване-горски парк се отнасят за:

Горски парк, южно от „Карасура“. Обхваща горски територии, с условие за цялостно съхраняване на естествената природна среда. В посочения обхват могат да се изградят алеи и велотрасета, както и елементи за краткотраен отдих. Площта на горския парк е 1,1 ха.

Горските паркове се устройват с подробни устройствени планове по чл. 50 от Наредба № 8/ 2001 на МРРБ в съответствие с разпоредбите на чл. 62 от ЗУТ и чл. 32 от Наредба №7/2003 на МРРБ, при съблюдаване на действащия лесоустройствен план, с предвидените в него дейности и ограничения. Допуска се още поставяне на архитектурни елементи за обслужване на отдиха и туризма, за които не се изисква промяна на предназначението, съгласно чл. 153, ал. 1 от Закона за горите..

Конкретните предвиждания за озеленени територии за спорт и атракции (Спа), разположени извън населените места, са определени в съответствие с установени традиции и практики в община Чирпан и с цел разширяване и обогатяване на съществуващата система от спортни обекти, ОУП определя извънселищни територии за изграждане на съоръжения за професионално и любителско практикуване на различни спортове с необходимата обслужваща инфраструктура, допълнителни атракции и озеленяване. Зона Спа се определя за терен автокрос – Чирпан.

При устройването на зоните от разнородността Спа, най-малко 20% от цялата площ се отглежда за озеленяване, съгласно разпоредбата на чл. 33, ал. 2 от Наредба № 7 на МРРБ.

Развитието на система от нови, модерни спортни съоръжения в извънселищните територии на общината, ще стимулира развитието на спортен туризъм на национално и наднационално ниво.

Б. Гробищни паркове

Като обща оценка за състоянието на гробищните паркове може да се посочи, че озеленяването и благоустрояването им, особено в селата, е с недостатъчна степен на изграденост. Липсват малките паркови елементи с тяхното функционално и естетическо предназначение. Необходими са последващи инвестиционни действия за привеждане на тези обекти в съответствие с потребностите на населението и нормативните изисквания.

Гробищните паркове се разполагат и устройват в съответствие с Наредба № 2/ 2011 на МЗ за здравните изисквания към гробищните паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници (Обн. ДВ. бр.36 от 10 май 2011 г.).

Площта на терена за гробища за населените места се определя при спазване на следните нормативи:

- за средни градове - 2,25 кв.м/жител;
- за големи села - 1,40 кв.м/жител;
- за средни села - 2,90 кв.м/жител;
- за малки села - 4,00 кв.м/жител;
- за много малки села - 4,00 кв.м/жител.

В. Защитно и изолационно озеленяване. Крайпътно озеленяване

За възпиране, ограничаване или смекчаване на неблагоприятни влияния, изпълнение на санитарно-хигиенните стандарти и осигуряване комфорт на обитаването, между жилищните територии и такива за животновъдни или производствени дейности, се предвижда устройство

на озеленени площи със специфично предназначение. Зони от този вид се предвиждат също между жилищни територии и прилежащи участъци от трасетата на републикански пътища, В тези устройствени зони се изпълнява озеленяване с подходяща едроразмерна растителност на база дендрологичен проект. Те се стопанисват и поддържат като част от зелената система на съответното населено място. Предвид непокриването на северните регулационни граници на град Чирпан и границите на земеделските земи по КВС, в образувлата се полоса са предвидени озеленени площи със специфично предназначение – защитно и изолационно озеленяване.

ОУПО предвижда доразвитие на крайпътното озеленяване по пътищата от републиканската и общинската мрежа. При прокарване на нови пътни трасета и реконструкция на съществуващи, в участъците с възможни снегонавявания се предвижда крайпътното озеленяване - двустранно, или едностранно на платното, откъм неблагоприятната страна, като от тази страна във всички случаи се предвижда етажно озеленяване с храстова и дървесна растителност за защита от снегонавяване. При двустранно озеленяване на срещуположната страна се предвижда разрежено редово озеленяване с дървесна растителност, с оглед бързо разледяване и снеготопене по пътното платно.

За намаляване на риска от тежки ПТП се изисква:

- при проектиране и изпълнение на ново крайпътното озеленяване, да се предвижда разполагане на насажденията на разстояние не по-малко от 5 м до линията на динамичния габарит, както и по-голямо разстояние на засаждане на дърветата в самите редици, ако предписанията на компетентния орган по Закона за пътищата не изискват друго;
- реконструкция на съществуващото крайпътното озеленяване с дървесна растителност, чрез отдалечаване от платното за движение, както е посочено в предходната подточка и разреждане по дължина на пътя; оформяне периферията на масива към пътя с храстова растителност.
- поставяне на предпазни огради.

Когато при реконструкция на пътното платно трябва да се отстрани една редица дървета, се избират тези в по-незадоволително състояние, установено с фитосанитарна оценка.

Премахва се растителността от вътрешните страни на кривите, ограничаваща видимостта, като се оставя само ниска покривка - тревна.

При изграждане на новото и допълване на старото крайпътното озеленяване да се спазват всички изисквания на естетиката и техническите нужди, като място намират предимно устойчиви горскодървесни видове, съобразени с условията на месторастене.

Проектирането и изпълнението на крайпътното озеленяване да става при спазване разпоредбите на Закона за пътищата.

При планирането на реконструкции или на нови пътища по протежението на трасето могат да се предвидят полоси с изолационно озеленяване, като в участъците, прилежащи на населени места и селищни образувания за рекреационни дейности, се препоръчва минимална ширина на тези полоси - 100 м.

4.2.8. Предвиждания на ОУПО за активно прилагане на ландшафтно-устройствени мероприятия и естетическо оформяне

Основна цел на тази част от предвижданията на плана е запазване на ценните елементи и характеристики на естествените ландшафти и осигуряване на условия за управление и контрол върху процеса на антропогенизиране. В обобщение, тези предвиждания са:

Опазване в максимална степен на горските територии и на първо място – на защитните и специалните гори, както е описано в т. 16.9. по-горе. По отношение на горските ландшафти внимание заслужават оформянията на крайнините на горите и ландшафтно-устройственото третиране на пътищата, преминаващи през и покрай горски участъци. Най-подходящият начин да се приобщят горите в природната среда е да се наподобява това, което природата сама би създала на същото място. Това означава да се избягват правите редове, да се получи свободно очертаване на крайнините на горите, да се следват гънките на терена, естествената конфигурация и др.

Водещ устройствен принцип: планиране на „прекъсната урбанизация“ осигуряваща свързаност на природните ареали и по-хармонично вписване на антропогенните елементи.

Запазването на характера на селищните ландшафти се осигурява чрез изисквания към последващите подробни планове за съхраняване на традиционната за населеното място градоустройствена структура и предвиждане на подходящи правила и нормативи за застрояване на урбанизираните територии по отношение максимално допустимите плътност, Кинт, височина/етажност, минимален % и вид на озеленяването в УПИ, начина на застрояване, за максимална застроена площ на обектите от основното застрояване в УПИ с големи размери и пр.

Инженерните проекти за изграждане на нови пътища и други линейни обекти на техническата инфраструктура следва да осигуряват решения, нарушаващи във възможно най-малка степен ценните и характерни елементи на ландшафта - скални масиви, земни форми, съществуващо естествено или изкуствено едроразмерно озеленяване.

Освен изложените до тук, планът включва изисквания по отношение опазването и устройването и на други елементи на ландшафта, като крайпътното озеленяване.

4.2.9. Рекултивация и земеползване на нарушените територии

ОУП съобразява изпълнението от Община Чирпан на проект BG16M1OP002-2.010-0022-C02 „Закриване и рекултивация на общинско депо за неопасни твърди битови отпадъци на Община Чирпан”, финансиран по приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ – проектът за техническа рекултивация е приключил през м. септември, 2021 г. В срок от три години след приключване на техническата рекултивация, общината със собствени средства в размер на 83 140,32 лв. ще извърши биологична рекултивация на възстановения терен.

По време на техническата рекултивация последователно са изпълнени мерки като: освобождаване от отпадъци на зоните извън депото, оформяне на тялото на отпадъците чрез предепонирание и уплътняване, оформяне на откосите на тялото на депото и полагане на бентонитова хидроизолация, дренажен геокомпозит и горен покриващ слой от почви и хумус, изграждане на система за повърхностно отводняване, газоотвеждаща система, състояща се от газов слой и четири броя газови кладенци, както и мониторингова система.

Рекултивирана площ на депото в резултат от изпълнението на проекта е 3.93 хектара.

Извършването на биологична рекултивация, което ще се изпълни в срок до 3 години след приключилата техническа рекултивация включва комплекс от агротехнически, агрономически, технически и мелиоративни мероприятия за възстановяване на продуктивността на рекултивираната площ.

4.2.10. Територии с наличие на недвижими Културни ценности

Анализът, направен за целите на ОУП, показва, че за територията на община Чирпан все още не е осъзната ролята на наследството като икономически ресурс в стратегията за

устойчиво развитие, чрез използването на недвижимите ценности за различни функции, при запазване на автентичните им културни и исторически стойности и осигуряване на пълноценното им присъствие в съвременната селищна среда.

В резултат от описаните проблеми е налице рискът да бъдат безвъзвратно загубени ценни материални свидетелства за националната ни култура. Особено уязвими са археологическите ценности след проведени планови разкопки и липсваща последваща консервация и реставрация.

ОУП отчита предвижданията на ПИРО Чирпан 2021-2027 г., където е обърнато специално внимание на съхраняването на движимото и нематериално наследство чрез мерките по приоритет 4. Съхраняване на историческото наследство и подобряване на услугите и инфраструктурата в сферата на културата чрез мерки за реконструкция и обновяване на обществени сгради с историческо и културно значение и за организиране на разнообразни прояви в културния календар на общината.

От рехабилитация и подходящо обзавеждане се нуждаят както музейните сгради, така и прилежащите публични пространства на тези сгради. Необходимо е също изграждане на съвременна градска система от указателно-информационни елементи, които ще подпомогнат развитието на интегриран туризъм чрез опазване, популяризиране и социализиране на културното наследство. В този контекст трябва да се развива и потенциалът на нематериалното наследство, като за подпомагане на местния туристически продукт и маркетинг на дестинациите трябва да се доразвиват и обогатяват фестивалите и събитията от културния календар, които са се наложили и които допринасят за популяризиране на автентични традиции и обичаи от региона.

Необходимо е, също така, разработване и финансиране на проекти за развитие на дейността и обновяване на материалната база и сградите на читалищата по селата – основни средища на изучаването, опазването и популяризирането на нематериалното културно наследство на община Чирпан.

При реализацията на ОУП на община Чирпан и устройствените проекти от по-ниски нива е необходимо спазването на общоприетите принципи за опазване на културните ценности, ползването на опита от прилагането на доказани и работещи примери, прилагането на иновативни методи за социализация и мениджмънт, като се вземат предвид и всички очертани негативни тенденции и се търсят начини за тяхното преодоляване.

Обектите на движимото културно наследство са предмет на Общия устройствен план на община Чирпан в пълния им обхват, като планът не включва устройствени предвиждания, застрашаващи тяхната цялост и физическо опазване.

Планът създава условия за ограничаване на презастрояването и запазване на традиционните градоустройствена структура и обемно-пространствени характеристики на квартала, ограничен от ул. „Вълко и Каба Иван“ (от югоизток), ул. „Тане Пеев“ (от изток), ул. „Крочолови“ (от запад) и ул. „Братя Даскалови“ (от север), се определя жилищна устройствена зона за застрояване с малка височина - разновидност Жм1. В този квартал се намират къщата на Яворов и къщата-галерия на Никола Манев.

Разновидността жилищни устройствени зони за застрояване с малка височина (Жм1) е с ограничение на височината на сградите до 7 м (2 етажа). Допуска се със следващия цялостен подробен план на територията, височината да се повиши до 9 м (3 етажа), съобразно характера на запазващото се застрояване. С ПУП да се предвиди свободно застрояване и по изключение – свързано застрояване в до два съседни урегулирани имота. На основание разпоредбите на Наредба № 8 от 2001 г. на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените планове (чл.52 и

Приложения № 1 и 3 към чл.68 от наредбата), новопредвиденото застрояване се определя за всеки урегулиран поземлен имот със задължителни линии на застрояване и задължителна височина (етажност) в границите на посочените по-долу нормативи. В заданието по чл.125 от ЗУТ за изработване на ПУП, на основание чл.52, ал.4 от горесцитираната наредба, трябва да се изисква окончателният план за регулация и застрояване да бъде придружаван от силуети, фотомонтажи и други проучвания и визуализации за нуждите на бъдещото устройство и застрояване. В Правилата за прилагане на ПУП да се включи правило, инвестиционните проекти да предвиждат скатни покриви с наклони и конфигурация, близки до тези на обектите – НКЦ. Горните изисквания не се прилагат в случаите, когато компетентния орган по Закона за културното наследство е дал други предписания. Във всички случаи, при изработването на устройствени планове или инвестиционни проекти, да се съблюдават режимите за опазване на НКЦ, определени съгласно изискванията на ЗКН.

Препоръки на екипа, разработващ ОУПО-Чирпан:

- Община Чирпан да инициира пред компетентния държавен орган актуализация на списъците на НКЦ в града, както и изпълнение на дейностите по §12, ал.2 от ЗКН. Наред с актуализацията да бъдат определени режими за опазване на единичните НКЦ по чл.79 от ЗКН.
- При извършването на актуализацията на списъците да се отстранят дублиранятия на НКЦ.

За осигуряване опазването на археологическите обекти, е необходимо Община Чирпан да инициира пред Министерство на културата следните действия:

- Неотложно провеждане на теренно обхождане, извършване на оценка на състоянието, определяне на точните граници на обектите, поставени в проекционна координатна система. Същите да бъдат отразени в специализирана карта в цифров вид, с оглед включване в ГИС системата на ОУП на община Чирпан.
- По отношение ценностите, обявени за паметници на културата в условията на ЗПКМ и в съответствие с реда на чл. 159, ал. 2 от ЗКН, да се организира междуетовствена комисия със задача окончателна класификация и категоризация на ценностите и определяне на конкретни режими за опазване.
- По отношение новоразкритите ценности и декларираните ценности, да се извършат съответно процедурите по чл. чл. 58 до 62 от ЗКН.

До извършване на специалните проучвания и процедури, описани по-горе, археологическите ценности в населените места подлежат на опазване в обхват, определен в съответствие с разпоредбата на чл. 79, ал. 4 от ЗКН. За тях са приложими чл. 160 и 161 от ЗКН.

До определяне по законоустановения ред на индивидуални режими за опазване на археологическите НКЦ, териториалният обхват на охранителната зона е десет метра около външния контур на обекта, на основание писмо № 545/27.02.2001 на Националния институт за паметниците на културата (сега НИНКН).

До извършване на специалните проучвания и процедури, описани по-горе, за опазване на археологическите ценности се предлага прилагане на режимите по чл. 35 от Наредба № 7/2003 г. на МРРБ, както следва:

- РЕЖИМ „А“ се предлага за всички селищни и надгробни могили (непроучени), земни валове, както и за други обекти с потенциал за експониране и включване в тематични туристически маршрути. В границите на територията с Режим „А“ не се допускат благоустройствени, строителни, селскостопански, мелиоративни и други дейности, които биха нарушили целостта на почвения слой; допуска се използването на земята

като пасище.

- РЕЖИМ „Б“ се предлага за селища, останки от градежи, стари пътища. В границите на територията с Режим „Б“ не се допускат изкопни работи, дълбочинна обработка на почвата, засаждане на дървета и култури с дълбока коренова система; допуска се плитка обработка на почвата (оран) до 0,25 м.
- РЕЖИМ „В“ се предлага за античните и средновековни некрополи. В границите на територията с Режим „В“ не се допускат изкопни работи, несвързани със селскостопанските работи; допускат се селскостопански дейности при условията на чл. 160 от ЗКН.

Във връзка с опазването и социализацията на НКЦ на територията на община Чирпан се препоръчва още:

- Да се разработи Общинска стратегия за опазване на недвижимото културно наследство, включваща програма за извършване на редовни теренни проучвания на археологическите ценности, както и програма за изпълнение на КРР на обекти - общинска и държавна собственост. Препоръчва се в програмата за археологическите проучвания да се приоритизират онези обекти, които имат потенциал за експониране и включване в познавателни туристически маршрути, както и като елементи на среда за отдих (вж. по - горе, т. 14.1.2.). На база резултатите от проучването и оценка на експозиционните качества на обектите, да се разработят и реализират проекти за КРР и експониране, в т.ч. изграждане на необходима приемна и техническа инфраструктура, съоръжения за охрана. Обектите да бъдат включени в туристическите маршрути, като за осигуряване на достъпа от автомобилните пътища до самите обекти да бъдат устроени пешеходни и велоалеи при спазване на изискванията за достъпна среда. Проектната документация, свързана със специализирана намеса в археологическите паметници или с предвидени благоустройствени работи, озеленяване, провеждане на техническа инфраструктура и др. на тяхната територия или в обхвата на охранителните им зони подлежат на съгласуване по реда на чл. 84 от ЗКН;
- Между приоритетите в бъдещите общински стратегически и програмни документи за развитие на туризма да се включи развитието на „културния туризъм“. Движимото и недвижимо материално наследство, както и нематериалното наследство на община Чирпан да получат адекватна валоризация като ресурс на алтернативен туризъм на общинско, регионално и по-високо ниво. В програмата да бъдат предвидени средства за организиране на комплексни и тематични културни маршрути, с необходимите за това мерки за опазване и показване на обектите на културното и природното наследство.

4.2.11. Водни площи и обекти

А. Минерални води

В списъка на находищата на минерални води – изключителна държавна собственост, които могат да бъдат предоставени безвъзмездно за управление и ползване на съответните общини през 2022 г. фигурира находище № 96 от минерални води на територията на община Чирпан. Няма данни дали е подадено заявление в посочения срок и дали има съответно решение.

В ОУП на община Чирпан, около находището на минерална вода е предвидена устройствена зона за рекреация, като в тази зона могат да се изградят аквапарк, басейни, еко-парк и др.

Б. Напоителни системи

Напоителните системи в общината са силно компрометирани, предвид тяхното неподдържане. В бизнес плановете на държавното предприятие „Напоителни системи“ ЕАД не се предвиждат дейности и средства за ремонт и поддръжка, още по-малко за нови съоръжения.

Алтернатива за осигуряване на напояване на земеделските земи за сдруженията за напояване - доброволни организации на физически и юридически лица, които чрез взаимопомощ и сътрудничество в обществен интерес извършват дейности, свързани с напояване и отводняване на земеделски земи на определена територия (територия на сдружението).

Сдруженията се образуват за следните дейности:

- 1. експлоатация, поддържане и реконструкция на хидромелиоративна инфраструктура;*
- 2. изграждането на нови напоителни и отводнителни системи и съоръжения;*
- 3. доставяне и разпределяне на водата за напояване;*
- 4. отвеждане на излишните води от земеделските земи;*
- 5. изпълнение на агромелиоративни и агротехнически мероприятия за подобряване състоянието на земеделските земи;*
- 6. рибовъдство и развъждане на водоплаващи птици.*

Сдруженията се насърчават от държавата и извършват дейността си под надзора на държавата. Функциите на надзорен орган се осъществяват от министъра на земеделието, храните и горите или определено от него длъжностно лице от състава на министерството.

В регистъра на сдруженията за напояване в Министерство на земеделието, храните и горите, на територията на община Чирпан има само едно сдружение за напояване „Сокол“- с. Яздач, регистрирано под № 00075 на 02.06.2020 г., с територия 1508 дка.

4.2.12. Устройство мерки за опазване на околната среда и ограничаване въздействието върху нея, в т.ч. ограничаване изменението на климата, за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия

А. Устройство мерки по отношение опазване качеството на атмосферния въздух

ОУП въвежда изискване към последващите подробни устройствени планове, гъстотата на разположението на предвижданото ново застрояване да осигурява достатъчни свободни пространства, с цел осигуряване на проветряване, разсейване на вредни потоци замърсен атмосферен въздух от автомобилния трафик, производства, строителни дейности и др.; изграждане на газопреносната мрежа в гр. Чирпан и увеличаване дела на газифицирани административни, обществено-обслужващи и производствени потребители, а в останалите населени места - чрез компресиран природен газ; рехабилитация и реконструкция на трасета от общинската пътна мрежа.

Б. Устройство мерки по отношение опазване на водите и водните площи

Състоянието на водите, в т.ч. повърхностните и подземните водни тела на територията на общината, зоните за защита на водите и рискът от наводнения са анализирани подробно в екологичната оценка при съобразяване на действащите към момента План за управление на речните басейни в Източнобеломорски район 2016-2021 г. и План за управление на риска от наводнения в Източнобеломорски район 2016-2021 г., в т.ч. актуализираната Предварителна оценка на риска от наводнения за Източнобеломорски район за 2022-2027 г.

ОУП не предвижда устройствени мерки, като мерки за опазване на водните тела и за управление на риска от наводнения при прилагането на ОУП са включени в настоящия Доклад за ЕО.

В. Устройствени мерки по отношение на радиационния гама фон, акустичната среда и управление на шума

Радиационен гама фон

РИОСВ – Стара Загора измерва радиационния гама фон един път годишно като мощност на еквивалентната доза и стойностите му са в интервала от 0,14 до 0,24 микросиверта на час т.е. през годините досега не са констатирани значими промени в стойностите. Не е установена необходимост, съответно не се предвиждат мерки с ОУП.

Шум

За община Чирпан източниците на шум са породени основно от жп и автомобилния транспорт. ЖП линията, преминаваща през гр. Чирпан, е достатъчно близо до сградите, за да предизвиква дискомфорт на обитателите им. Трасетата на автомагистрала преминават на значително разстояние от населените места в общината и не са основен шумозамърсител.

Постоянен мониторинг на транспортния шум на територията на общината не се извършва. За подобряване на акустичното състояние в общината (най-вече гр. Чирпан и по-големите села) трябва да се проведат различни мероприятия – извършване на ремонт на пътища и линейно засаждане на дървета по протежение на основните пътни артерии.

На територията на общината няма големи промишлени предприятия, които да генерират значителен шумов фон.

ОУПО- Чирпан предвижда запазване на съществуващите крайпътни озеленени площи с изолационни и защитни (в т.ч. ветро- и снегозащитни) функции. При необходимост (липса на теренни възможности за площно шумозащитно озеленяване в населените места и селищните образувания), в правилата за прилагането на ПУП да се включи изискване за задължително реализиране на защитно озеленяване в границите на самите прилежащи на пътя/улицата УПИ и/или изграждане на изкуствени шумозащитни екрани.

Изолационно озеленяване се изгражда и в обхвата на зоните и терените за производствено-складови дейности, генериращи шум, в частите им, прилежащи на жилищните територии в населените места. С подробните устройствени планове и генералните планове на производствените обекти, източниците на производствен шум се локализируют по начин, който да осигурява необходимия защитен сервитут в обхвата на промишленото съсредоточие, респ. производствената зона.

Г. Устройствени мерки по отношение опазване на земите и почвите

Планът въвежда режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от Закона за устройство на територията, с който се запазва фактическото им ползване на:

- земеделски земи от I-ва до IV-та бонитетна категория, земи с трайни насаждения, земи с изградени системи за изкуствено напояване, земите за зеленчукопроизводство, ливадите, пасищата и мерите, както и на земеделските земи, попадащи в защитени зони по ЗБР;
- на защитните и специалните гори по чл. 5, ал. 2 и 3 от Закона за горите.

Предвижда се рекултивация на нарушени земи и възстановяването им като земеделски или горски територии, освен в случаите, когато е определена друга бъдеща функция. Планът включва и мерки за превенция от предвидими бедствия, застрашаващи земите и почвите.

ОУП на община Чирпан се съобразява със следните мерки, предмет на устройственото планиране:

- Усвояване на пустеещи земи за отглеждане на алтернативни култури;
- Рехабилитация на изградени напоителни системи на територията на Общината;
- Насърчаване получаването на компости (фамилно/домашно компостиране и компостиране на биологичните отпадъци в Общината);
- Изискване и контрол на животновъдните ферми за изграждане на торохранилища, отговарящи на изискванията за опазване на околната среда и запазване качествата на отпадъчните субстрати като органичен тор;
- Насърчаване на инвестициите в устойчиви практики, вкл. култивирането на лечебни растения и алтернативни култури, на слабопродуктивни общински земи;
- Изграждане на локални съоръжения за компостиране на отпадъците от растителен и животински произход и ползване на компоста за подобряване плодородието на почвите;
- Реализиране на дейности за предотвратяване на вредното въздействие на водите върху териториите (укрепване на стени на микроязовири - общинска собственост, корекция и почистване на речни корита и дерета).

Д. Устройство мерки по отношение управлението на отпадъците

Битови отпадъци:

Община Чирпан се обслужва от Регионална система за управление на отпадъците – Стара Загора, която се намира в с. Ракитница, община Стара Загора (приблизително на 20 км от гр. Чирпан). Не се предвиждат нови територии за дейности с битови отпадъци в границите за общината.

Строителни отпадъци:

Няма точни данни за генерираните смесени строителни отпадъци. Генерират се и инертни отпадъци – земни маси, камъни, почва и др., като също няма точни данни за количеството им;

Няма отредена площадка за тяхното временно съхранение или депониране на земните маси – до момента е ползвана площадката на старото общинско депо, което подлежи на рекултивация и се предлага да се обособи като депо за строителни отпадъци.

По инициатива на общината са предприети действия да се изгради площадка за смесени строителни отпадъци във вече отреден имот с идентификатор 81414.501.290, землище на гр. Чирпан, което е отразено в ОУП.

Производствени отпадъци:

На територията на общината има 12 издадени разрешителни за извършване дейности с отпадъци.

На територията на община Чирпан няма предприятия с издадени комплексни разрешителни за дейностите, свързани с отпадъците.

Отпадъци от странични животински продукти

На територията на община Чирпан, от страна на БД ИБР са одобрени следните имоти съгласно Наредба № 3/27.01.2021 г. за условията и реда за обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, извън обектите, регистрирани в областните дирекции по безопасност на храните: за гр. Чирпан – ПИ 81414.143.335, с. Рупките – ПИ 63344-204-616 и ПИ 63344.8.346, с. Изворово – ПИ 32456.1.239, с. Средно градище – ПИ 68463.1.500 и ПИ 68463.163.8. ОУП не предвижда терени за дейности с производствени отпадъци. Проектът на ОУП няма устройствени предвиждания за имотите.

Утайки от пречистване на отпадъчните води:

На територията на общината е изградена и въведена в експлоатация през 2020 г. нова пречиствателна станция за отпадъчни води, като към момента няма сериозни количества формираны утайки. Генерираните неопасни утайки се предават за третиране при спазване на изискванията на Закона за управление на отпадъците и другите приложими нормативни актове.

ОУП не предвижда терени във връзка с третиране на утайки от ПСОВ.

Болнични отпадъци:

Всички болници имат сключени договори с лицензирани фирми, които събират и транспортират генерираните болнични отпадъци до инсинераторите за изгаряне на болнични отпадъци в Александровска болница, гр. София и ВМА - София. ОУП не предвижда терени за третиране на болнични отпадъци.

Биоразградими отпадъци

По отношение биоразградимите отпадъци в община Чирпан са идентифицирани два от трите типа райони, определени в Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране (2010-2020): район тип „А“ - централна градска част и квартали с жилищни блокове с население над 20 000 жители за гр. Ч и район тип „В“ - еднофамилни къщи в селата с население до 3 000 жители за останалите населени места в общината, като ОУП не определя конкретни територии и устройствени зони за такива дейности.

Е. Устройствови мерки по отношение опазване на биоразнообразието

Усилията в областта на опазване на биоразнообразието в общината са насочени към опазване и възстановяване на местообитанията и биоразнообразието на редки, защитени и стопански ценни видове дивни растения и животни в защитените зони и територии в Община Чирпан.

Планът ограничава устройствената намеса в териториите, попадащи в границите на защитени зони по Закона за биологичното разнообразие.

За земеделските територии, попадащи в защитени зони по ЗБР, се установява режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от Закона за устройството на територията, с който се запазва фактическото им ползване без да се влошават качествата им. Режимът на превантивна защита се прилага до влизането в сила на планове за управление на защитените зони, след което устройството им се съобразява с общите правила за устройство, определени с настоящия ОУПО и изискванията на съответния план за управление.

Горските територии, попадащи в защитената територия по ЗЗТ и защитени зони по ЗБР са специални горски територии, съгласно чл. 5, ал. 3, т. 1 от Закона за горите. За специалните горски територии с плана се установява режим за превантивна устройствена защита по чл. 10, ал.3 от ЗУТ, с който се запазва фактическото им ползване, без да се влошават качествата им.

Планът предвижда редица мерки за опазване и възстановяване на естествените и антропогенни ландшафти, в т.ч. специфични изисквания по отношение опазването на характерни техни елементи, като покрайнините на горите, полезащитните пояси, пасищата и ливадите, естественото озеленяване по протеженията на водните течения, крайпътното озеленяване и др.

Освен изложеното до тук, устройственото зонироване е направено при съблюдаване на принципа за „прекъсната урбанизация“ и осигуряване на непрекъснатост на природната среда. В Правилата за прилагане на ОУП са включени идентични изисквания и към последващото подробно устройствено планиране, както и към инвестиционното проектиране. Изисква се,

при провеждане на пътища и проводи на техническата инфраструктура да се търсят технически решения с минимално нарушаване на средата и задължително осигуряване на възможности (прокари) за свободно преминаване на всички животински видове, представени на съответната територия.

4.2.13. Баланс на територията

В съответствие с изискванията на Наредба № 8/2001 на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените планове, в следващата таблица е представено разпределението на териториите по основно предназначение. То се основава на данните за начина на трайно ползване (НТП), определен в базата данни към кадастралната карта с имотен регистър.

Таблица I.4.2.13-1 Баланс на територията

Наименование на териториалния елемент	Площ на съществуващи елементи		Площ на проектните елементи	
	в ha	%	в ha	%
ТЕРИТОРИИ С ОБЩО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ				
1. Жилищни функции	1 662,60	3,38%	1 929,65	3,93%
2. Общественообслужващи функции	304,98	0,62%	56,07	0,11%
3. Производствени и складови дейности, в т.ч:	319,82	0,65%	603,82	1,23%
3.1. производствени дейности	55,74	0,11%	55,50	0,11%
3.2. складови дейности	7,07	0,01%	7,07	0,01%
3.3. други територии за складови и производствени дейности	226,16	0,46%	510,40	1,04%
3.4. животновъдни ферми и комплекси	30,85	0,06%	30,85	0,06%
4. Територии с многофункционално предназначение	0,36	0,00%	46,21	0,09%
5. Рекреационни дейности, курорти и вилни зони	3,80	0,01%	17,42	0,04%
6. Озеленяване, паркове и градини, в т.ч.:	66,42	0,14%	89,44	0,18%
6.1. гробищни паркове	33,04	0,07%	40,82	0,08%
7. Спорт и атракции	14,59	0,03%	15,52	0,03%
8. Земеделски територии, в т.ч.:	35 519,22	72,30%	35 139,46	71,52%
8.1. обработваеми земи - ниви	27 623,84	56,23%	27 537,53	56,05%
8.2. обработваеми земи - трайни насаждения	2 336,69	4,76%	2 336,28	4,76%
8.3. необработваеми земи	506,43	1,03%	501,76	1,02%
8.4. пасища и ливади	4 743,49	9,65%	4 502,73	9,16%
8.5. гори и храсти в земеделска земя	110,99	0,23%	84,44	0,17%
8.6. друг вид земеделска земя	197,78	0,40%	176,71	0,36%
9. Горски територии, в т.ч.:	7 902,89	16,09%	7 967,71	16,22%
9.1. гори	6 627,33	13,49%	6 627,33	13,49%
9.2. други горски територии	1 275,56	2,60%	1 340,38	2,73%
10. Водни площи, в т.ч.:	769,11	1,57%	768,53	1,56%
10.1. отводнителни канали	5,61	0,01%	5,61	0,01%
10.2. блата, мочурища	40,21	0,08%	40,21	0,08%
11. Транспорт и комуникации	1 796,56	3,66%	1 796,93	3,66%
12. Техническа инфраструктура	15,95	0,03%	15,95	0,03%

13. Имоти без стопанско предназначение - скали, дерета, пясъци	652,40	1,33%	603,91	1,23%
14. Мини и кариери	41,58	0,08%	41,58	0,08%
15. Територии за депа/площадки за отпадъци	20,57	0,04%	20,57	0,04%
16. Исторически места, археологически обекти и други обекти на КИИ	17,72	0,04%	17,72	0,04%
17. Имоти със специално предназначение	21,91	0,04%	0,00	0,00%
ЗАЩИТЕНИ И НАРУШЕНИ ТЕРИТОРИИ				
А) За природозащита – защитени територии и защитени зони	7 131,84	14,52%	7 131,84	14,52%
Б) За опазване на културното наследство	17,72	0,04%	17,72	0,04%
В) С особена териториално-устройствена защита	21,91	0,04%	0,00	0,00%
Г) За възстановяване и рекултивация	62,15	0,13%	62,15	0,13%
Д) С активни и потенциални свлачища и срутища	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Е) Други нарушени територии	41,58	0,08%	41,58	0,08%
Ж) ОБЩА ПЛОЩ (с отчитане на припокриването)	7 209,12	14,67%	7 209,12	14,67%

В следващата Таблица I.4.2.13-2 са показани площите на частите от общинската територия, попадащи под режими на защита, определени по реда на Закона за защитените територии (ЗЗТ) и по Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) - защитени зони, включени в екологичната мрежа „Натура 2000“. Поради припокриването на части от защитените зони, по-горе, в баланса на територията – Таблица I.4.2.13-1, е дадена е общата площ, респективно дял от общинската територия, поставен под природозащитен режим по този закон.

Таблица I.4.2.13-2 Територии с особена териториална защита в община Чирпан

Територии с особена териториално-устройствена защита	Обща площ (ха)	Площ в общината (ха)	Дял (%)
ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ			
Защитена местност „Чирпанска кория“	58,00	58,00	100%
ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ			
<i>Защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (ЗБР, чл.6, ал.1, т.1 и 2):</i>			
BG0000287 „Меричлерска река“	39 729,57	148,65	0,37%
BG0000578 „Река Марица“	14 467,17	507,78	3,51%
BG0000442 „Река Мартинка“	723,04	118,90	16,44%
BG0000628 „Чирпански възвишения“	12 321,42	10 885,86	88,35%
<i>Защитени зони за опазване на дивите птици (ЗБР, чл.6, ал.1, т.3 и 4)</i>			
BG0002081 „Марица - Първомай“	11 505,23	1 794,93	15,60%

5. Връзка на ОУП на община Чирпан с други планове и програми

Проектът на ОУП на община Чирпан е в съответствие и е съобразен със следните стратегически и планови документи:

А. На международно ниво – стратегически документи, поставящи цели по опазване на околната среда:

- Програмата за устойчиво развитие за периода до 2030 г. на Организацията на обединените нации „Да преобразим света“

Програмата представя цялостна рамка за премахване на бедността и за постигане на устойчиво развитие до 2030 г., надграждайки целите на хилядолетието за развитие, приети през 2000 г.

Програмата и идентифицираните в нея 17 глобални цели за устойчиво развитие (ЦУР) и 169 специфични под-цели се разглеждат като рамка за националните политики на развитие, тъй като България има ангажимент към постигането на тези цели. Целите са както следва:

Цел 1: Изкореняване на бедността – балансираното и съобразено с особеностите на общината териториално развитие, съобразено с демографските прогнози за развитие на общината е с принос към подобряване благосъстоянието на населението и изкореняване на бедността;

Цел 2: Премахване на глада – аналогично на цел 1 – ОУП предлага балансирано развитие на територията със запазване и развитие на устройствените зони, свързани със задоволяване на продоволствените нужди на населението;

Цел 3: Добро здраве и благоденствие – ОУП интегрира изцяло тази цел с подходящи устройствени предвиждания;

Цел 4: Качествено образование – ОУП няма пряко отношение към целта, община Чирпан разполага с добре изградена образователна инфраструктура, осигуряваща възможност за отглеждане, възпитание и подготовка на малките деца до постъпването им в I клас, за качествено образование в различните етапи - начален, основен и гимназиален;

Цел 5: Равенство между половете – целта няма отношение към ОУП;

Цел 6: Чиста вода и канализация – ОУП съобразява предвижданията за развитие на ВиК мрежата в общината, които гарантират снабдяване на населението с чиста вода и екологосъобразно управление на отпадъчните води;

Цел 7: Икономически достъпна и чиста енергия – ОУП съобразява инвестиционния интерес за развитие на енергия от възобновяеми източници – фотоволтаични централи, и предвижда терени за такива инвестиции, в т.ч. осигурява условия за присъединяването им към електропреносната мрежа;

Цел 8: Достоеен труд и икономически растеж – устройствените предвиждания са съобразени с целите за достоен труд на населението и икономически растеж на общината;

Цел 9: Промисленост, иновации и инфраструктура – предвидени са предимно производствени зони, както и смесени многофункционални зони на подходящи места в общината, в които могат да се развиват производствени дейности, в т.ч. иновации;

Цел 10: Намаляване на неравенствата – балансираното устройство на територията е с принос към намаляване на неравенствата на територията на общината;

Цел 11: Устойчиви градове и общности – балансираното териториално устройство, предлагано с ОУП съобразява и уравновесява икономическите, социалните и екологични цели на национално и европейско ниво, с което допринася за устойчивото развитие на района;

Цел 12: Отговорно потребление и производство – устройствените изисквания и параметри на предвидените зони за производствени дейности гарантират отговорно потребление и производство в териториално-устройствен аспект;

Цел 13: Дейности във връзка с климата – ОУП предвижда набор от устройствени предвиждания, свързани със смекчаване изменението на климата – максимално запазване на горските територии и на ценните земеделски територии, развитие и увеличаване на зелените площи, територии за фотоволтаични централи и др.;

Цел 14: Живот под водата – ОУП няма отношение към целта;

Цел 15: Живот на земята – ОУП съобразява действащото законодателство и цели по опазване на околната среда;

Цел 16: Мир, правосъдие и силни институции – няма пряко отношение към ОУП;

Цел 17: Партньорство за изпълнение на целите – целта е съобразена, като в ОУП са отразени предвижданията и планове на общината и експлоатационните дружества за развитие на територията.

В т. V на Доклада за ЕО е представен начинът на съобразяване на екологичните цели от Програмата в проекта на ОУП.

- **Осма програма за действие на ЕС за околната среда до 2030 г. (COM(2020) 652)**

Програмата си поставя за цел да ускори екологичния преход по справедлив и приобщаващ начин, а дългосрочната ѝ, вече установена в 7-ата програма цел до 2050 г. е „Да живеем добре в пределите на нашата планета“.

Шестте тематични приоритетни цели на програмата са свързани с намаляването на емисиите на парникови газове, адаптирането към изменението на климата, модела на растеж, който връща на планетата повече, отколкото взема, амбицията за нулево замърсяване, опазването и възстановяването на биологичното разнообразие и намаляването на основния натиск върху околната среда и климата, свързан с производството и потреблението.

И шестте цели са съобразени в проекта на ОУП на община Чирпан.

В т. V на Доклада за ЕО е представен начинът на интегриране на целите от Програмата в проекта на ОУП.

- **Европейска зелена сделка (Европейският зелен пакт)**

Съгласно документа, изменението на климата и влошаването на състоянието на околната среда са заплаха за самото съществуване на Европа и света. За да преодолее тези предизвикателства, Европа се нуждае от нова стратегия за растеж, насочена към превръщането на Съюза в модерна, ефективно използваща ресурсите и конкурентоспособна икономика, в която:

- до 2050 г. няма нетни емисии на парникови газове;
- икономическият растеж не зависи от използването на ресурси;
- никое лице или регион не са пренебрегнати.

Европейският зелен пакт предоставя план за действие за повишаване на ефективното използване на ресурсите чрез преминаване към чиста, кръгова икономика и възстановяване на биологичното разнообразие и намаляване на замърсяването.

ОУП съобразява посочените цели, като в т. V на Доклада за ЕО е представен начинът, по който са съобразени.

Б. На национално, регионално и местно ниво:

- **Национална програма за развитие „България 2030“**

Програмата е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, детерминиращ визията и общите цели на политиките за развитие във всички сектори на държавното управление, включително техните териториални измерения.

Програмата включва три стратегически цели: Ускорено икономическо развитие, Демографски подем и Намаляване на неравенствата, за постигането на които са определени 13 приоритета. ОУП на община Чирпан е с принос към постигане и на трите стратегически цели на общинско ниво.

За приоритетите, представляващи цели по опазване на околната среда, е направен анализ в т. V на Доклада за ЕО.

- **Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.**

Актуализацията на Концепцията интегрира целите на Националната стратегия за регионално развитие на Република България 2012-2022 г. и постига координация с най-висшия национален документ Национална програма за развитие „България 2030“.

Избраната визия е формулирана чрез три кратки послания:

- Националното пространство на България – отворено към света и интегрирано в Европейското пространство и в европейската мрежа от центрове и оси на развитие, култура, наука и иновации;
- Съхранените национални ресурси – хората, земята, водите и горите, подземните богатства, природното и културно наследство – гаранция за националната идентичност;
- Балансираното и устойчиво интегрирано развитие, постигнато чрез рационално организирана икономическа, социална, транспортна, инженерна, културна и туристическа инфраструктура и осигуряващо интелигентен икономически растеж, адаптивност към промените и равнопоставеност.

В актуализирания документ е формулирана главна цел: Постигане на балансирано пространствено развитие, базирано на местния потенциал и сближаване на районите в териториален, икономически и социален аспект. Трите основни аспекта на сближаването са и трите стратегически цели на Актуализацията на концепцията.

Концепцията е съобразена при разработване на ОУП на община Чирпан.

- **Националната стратегия за регионално развитие за периода 2012-2022 г.**

Стратегията формулира следната визия за регионално развитие: Българските райони – привлекателни за живеене, ефективно използващи своя потенциал за постигане на устойчив растеж, създаване на нови работни места, бизнес и туризъм, със съхранено природно и културно наследство.

Главната цел на стратегията е Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие, базирано на използване на местния потенциал и сближаване на районите в икономически, социален и териториален аспект. За постигането ѝ са формулирани четири стратегически цели – за икономическо, социално и териториално сближаване и за балансирано териториално развитие, със съответните приоритети към тях.

ОУП изцяло интегрира главната и стратегическите цели на стратегията.

- **Актуализирана Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014-2030 г.**

Основната цел, определена в Стратегията е устойчиво развитие на туризма в България. За постигането ѝ са определени следните стратегически цели/приоритети/:

1. Създаване на благоприятна околна и бизнес среда за развитие на устойчив туризъм
2. Развитие на конкурентоспособен туристически сектор
3. Успешно позициониране на България на световния туристически пазар
4. Балансирано развитие на туристическите райони.

ОУП предвижда устройствени зони за рекреационни дейности, съобразно потенциала и капацитета за развитие на такива дейности на територията на общината.

- **Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г.**

Интегрираният план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. определя основните цели и мерки за осъществяване на националните политики в областта на енергетиката и климата за изпълнение на европейското законодателство, принципи и приоритети за развитие на енергетиката, с цел постигане на обвързващите цели на ЕС за климата и енергетиката за 2030 г., както следва:

- Намаляване на емисиите на парникови газове (ПГ) с най-малко 40% в сравнение с 1990 г.;
- Повишаване на енергийната ефективност до поне 32,5%;
- Увеличаване на дела на енергия от възобновяеми източници до поне 32% от брутното крайно потребление на енергия в ЕС;
- Осигуряване на минимум 15% ниво на междусистемна електроенергийна свързаност между държавите членки.

В тази връзка са определени основните цели на интегрирания план на Република България, както следва:

- стимулиране на нисковъглеродно развитие на икономиката;
- развитие на конкурентоспособна и сигурна енергетика;
- намаляване зависимостта от внос на горива и енергия;
- гарантиране на енергия на достъпни цени за всички потребители.

Предвижданията на ОУП включват определяне на територии за реализиране на фотоволтаични централи, с което са с принос към целта за намаляване на емисиите на парникови газове и за увеличаване на дела на енергия от възобновяеми източници, което е в съответствие и с четирите основни цели на Интегрирания план.

Анализ на степента на интегриране на целите е направен в т. V на Доклада за ЕО.

• **Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.**

Документите задават рамка за действия за адаптиране към изменението на климата (АИК) и приоритетни направления до 2030 г., като идентифицират и потвърждават необходимостта от действия за адаптация към изменението на климата както за цялата икономиката, така и на секторно ниво. Включените сектори са: „Селско стопанство“, „Биологично разнообразие и екосистеми“, „Енергетика“, „Гори“, „Човешко здраве“, „Транспорт“, „Туризм“, „Градска среда“ и „Води“.

Общите стратегически цели са:

- Приобщаване и интегриране на АИК. Това включва подобряване на политиките за адаптиране и включването на съображенията за адаптация в съществуващите национални и секторни планове и програми.
- Изграждане на институционален капацитет за АИК. Това включва изграждане на експертни знания, обучение, база от знания, мониторинг и изследвания, за да се осигурят и подкрепят действията за адаптиране.
- Повишаване на осведомеността относно АИК. Това включва повишаване на образованието и осведомеността на обществеността по въпросите, свързани с АИК и необходимостта от действия за адаптиране, които да бъдат изпълнени в България, за да се постигне обществена подкрепа и участие в политиките и действията, свързани с адаптацията.

Стратегията и определените мерки за секторите са съобразени при изготвянето на проекта на ОУП, като *предвид, че документа поставя цели по опазване на околната среда*

анализ на относимостта и степента съобразяване на тези цели в ОУП е направен и в т.V на Доклада за ЕО.

- **Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г.**

Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия определя визията за намаляване на риска от бедствия на територията на Република България, като очертава съгласувана рамка за адекватно намаляване на съществуващите рискове и недопускане възникването на нови, повишаване на готовността и способностите за реагиране и бързото възстановяване след бедствия, при спазване на принципа „да изградим отново, но по-добре“.

ОУП е изготвен при съобразяване на рисковете от бедствия за територията на общината, като реализирането на устройствените предвиждания ще повиши устойчивостта на бедствия.

- **Стратегия за биологичното разнообразие в Република България 2030 г. (проект)**

Проектът на Стратегия поставя следната визия: До 2050 г. биологичното разнообразие, представляващо национално и световно природно наследство, е защитено, възстановено, оценено, устойчиво и справедливо ползвано, чрез дългосрочни и стратегически политики и подходи, интеграция в други национални секторни политики, участие и приобщаване на държавни, научни, образователни институции, неправителствени организации и инициативи, бизнеса и гражданското общество.

Идентифицирани са 3 приоритета:

Приоритет 1 – Опазване, устойчиво ползване на биологичното разнообразие и справедливо и равноправно разпределение на ползите, произтичащи от използването на генетичните ресурси.

Приоритет 2 – Опазване и възстановяване на екосистемите и съхраняване на услугите и ползите, които те предоставят.

Приоритет 3 – Поддържане и ефективно управление на Националната екологична мрежа.

На база формулираните приоритети са определени 12 национални цели.

Проектът на ОУП включва устройствени предвиждания, които изцяло съобразяват и благоприятстват опазването на биоразнообразието в защитените зони и територии.

Анализ на степента на съобразяване на 12-те цели на проекта на стратегията в проекта на ОУП е направен в т.V на Доклада за ЕО.

- **Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2020-2030 г.**

Генерална стратегическа цел на страната, свързана с опазването, устойчивото ползване и възстановяване на функциите на почвите е: Устойчиво ползване на земите, осигуряващо високо равнище на съхраняване функциите на почвите, висока продуктивност, поддържане на екосистемите и благоденствие на обществото. Формулирани са стратегически цели за постигане на генералната стратегическа цел.

Предвижданията на ОУП съобразяват и допринасят за постигане на устойчиво земеползване и опазване на почвите на територията на общината.

Тъй като програмата поставя цели по опазване на почвите (като компонент на околната среда) анализ на относимостта им към/в ОУП на община Чирпан е направен и в т.V на ДЕО.

- **Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор и План за действия към нея в краткосрочна (2013-2015 г.), средносрочна (2016-2021 г.) и дългосрочна (2022-2037 г.) перспектива**

Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор е изготвена във връзка с изискванията на чл. 151 от Закона за водите.

Дългосрочната цел в областта на водния сектор е Устойчиво ползване на водните ресурси, осигуряващо в оптимална степен сегашните и бъдещите нужди на населението и икономиката на страната, както и на водните екосистеми.

Формулирани са 4 цели:

Цел 1: Гарантирано осигуряване на вода за населението и бизнеса в условията на промени на климата, водещи до засушаване

Цел 2: Запазване и подобряване на състоянието на повърхностните и подземните води

Цел 3: Подобряване на ефективността при интегрираното управление на водата като стопански ресурс

Цел 4. Намаляване на риска от щети при наводнения

ОУП отразява предвижданията на „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД – Стара Загора, които са в съответствие с Регионалния генерален план на обособената територия.

Предвид, че стратегията поставя цели по опазване на околната среда анализ на относимостта и степента съобразяване на тези цели в ОУП е направен и в т.V на Доклада за ЕО.

- **Стратегията за управление и развитие на водоснабдяването и канализацията в Република България**

Стратегическите отраслови цели са:

1. ВиК отрасълът отговаря на националните/европейските изисквания;
2. ВиК отрасълът е екологосъобразен, финансово и технически жизнеспособен;
3. Цените на ВиК услугите са социално поносими за потребителите;
4. Качеството на услугите и ефективността на ВиК операторите съответстват на добрите европейски практики.

Целите са съобразени при изработването на проекта на ОУП.

- **Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ЕООД, гр. Стара Загора**

Целта на РГП е да представи в дългосрочен план мерки за постигане на съответствие с Националната стратегия за околна среда и Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор. Чрез регионалния генерален план за водоснабдителните и канализационни системи се идентифицират инвестиционните нужди за изпълнението на българското законодателство и европейските директиви в областта на водоснабдяването и отвеждането и пречистването на отпадъчни води.

Основните задачи на плана са:

- осигуряване на съответствие с европейското екологично законодателство в рамките на приетите срокове;
- осигуряване на ефективно използване на водните ресурси, при съобразяване с изискванията за опазване на околната среда;
- идентифициране на нуждите и определяне на приоритетните инвестиции за рехабилитация на водоснабдителната мрежа и изграждането на нови канализационни мрежи и ПСОВ;
- определяне на краткосрочни, средносрочни и дългосрочни инвестиционни програми;
- създаване на основа за изготвяне на прединвестиционни проучвания за отделни инвестиционни проекти;

- определяне на съфинансиране от европейски фондове (Кохезионен фонд).

Регионалният генерален план е с планов хоризонт 2038 год., т.е. обхваща целия период на действие на ОУП на община Чирпан. В този смисъл неговите основни постановки следва да се съблюдават от предвижданията на ОУП по отношение на развитието на ВиК мрежите. В него е направена е инвестиционна програма за краткосрочен (2014-2020 г.), средносрочен (2021-2028 г.) и дългосрочен период (2029-2038 г.), като проектът на ОУП съобразява и отразява инвестиционните мерки, отнасящи се за територията на община Чирпан.

- **Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.**

В плана са формулирани три основни цели със съответни програми, както следва.

- Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
 - Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци с
 - Подпрограма за хранителните отпадъци.
- Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци
 - Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци;
 - Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
 - Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.
- Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци
 - Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

Планът няма пряко отношение към ОУП, тъй като не е свързан с предвиждания с устройствен характер. В проекта на ОУП на община Чирпан е съобразено състоянието и предвижданията на общината по отношение на управлението на отпадъците, като са отразени и свързаните с тях устройствени предвиждания.

- **Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югоизточен регион от ниво 2 за периода 2021-2027 г.**

Територията на община Чирпан попада в Югоизточен регион от ниво 2.

Идентифицираната визия за развитие е: Югоизточен район – привлекателно място за живот и бизнес, със съхранено природно и културно наследство, ефективно използващ своя потенциал за постигане на устойчиво и балансирано социално-икономическо развитие. Определени са 3 приоритета за развитие:

Приоритет 1: Подкрепа за интелигентна и динамична икономика на Югоизточен район.

Приоритет 2: Подобряване на образователното равнище на населението и качеството на живот в Югоизточен район.

Приоритет 3: Териториално сближаване и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони.

ОУП включва предвиждания с принос и към трите приоритета, но с основен принос към третия приоритет, който в най-голяма степен е свързан с териториално-устройствени аспекти.

- **План за управление на речните басейни (ПУРБ) в Източнореломорски район за периода 2016-2021 г.**

Планът за управление на речните басейни (ПУРБ) се разработва в съответствие с изискване на Закона за водите и Рамковата директива за водите и се актуализират на всеки шест години. Той има за основна цел постигане на дългосрочно устойчиво управление на водите, основано на висока степен на защита на водната среда. Определената обща цел, която следва да бъде постигната за всички водни тела е постигане на добро състояние/ потенциал, като се въвежда принципът за предотвратяване на допълнително влошаване на състоянието. Към момента се прилага ПУРБ от втори цикъл за периода 2016-2021 г., като се изготвя ПУРБ за трети цикъл за периода 2022-2027 г., като следва да се има предвид че периодът на действие и прилагане на ОУП съвпада с периода и на по-следващите цикли на ПУРБ.

Прилагането на ОУП, в т.ч. изпълнението на произтичащите от него устройствени предвиждания следва да се съобрази и с ПУРБ 2022-2027 г., който в момента е в процес на изготвяне, както и със следващите цикли в рамките на периода на действие на ОУП.

В съответните раздели на ДЕО е направен анализ на устройствените предвиждания спрямо действащия ПУРБ 2016-2021 г. и програмата от мерки към него. *Анализ на степента на съобразяване на екологичните цели от ПУРБ е направен и към т. V на Доклада за ЕО.*

- **План за управление на риска от наводнения (ПУРН) в Източнобеломорски район 2016-2021 г. и актуализирана Предварителна оценка на риска от наводнения за периода 2022-2027 г.**

ПУРН се изготвя в изпълнение на изискване на Закона за водите, в който са транспонирани изисквания на Европейската директива за наводненията. Планът съдържа създадената рамка за оценка и управление на риска от наводнения и намаляване на неблагоприятните последици от тях върху човешкото здраве, околната среда и културното наследство. ПУРН се актуализират на всеки шест години, като към момента действа ПУРН-първи цикъл за периода 2016-2021 г. и се разработва ПУРН за втори цикъл за периода 2022-2027 г.

Съобразяването на проекта на ОУП с ПУРН за периода 2016-2021 г. и с изготвената към момента актуализирана Предварителна оценка на риска от наводнения за Източнобеломорски район за периода 2022-2027 г. е анализирано в съответните части по компонент „води“, като в т.V на Доклада за ЕО е направен анализ на степента на съобразяване на относимите мерки, имащи връзка с предвижданията на проекта на ОУП.

- **План за интегрирано развитие на община (ПИРО) Чирпан 2021-2027 г.;**

Планът поставя следната визия: **Община Чирпан – плътена общност с балансирана икономика, висок жизнен стандарт на хората, съхранено културно и природно наследство и развит човешки потенциал.**

За постигане на желаната визия са определени 3 стратегически цели с 5 приоритетни направления, от които произтичат проекти, включени към определени зони за въздействие.

Стратегическите цели са:

- *Постигане на балансиран икономически растеж, основан на местните традиционни стопански отрасли и използване на културното наследство* – ОУП предлага устройствени предвиждания именно базирани на местните отрасли и при съобразяване на необходимостта от опазване, развитие и ползване на потенциала на културното наследство в общината;
- *Подобряване на жизнената среда и инфраструктурата в общината, с минимални намеси в природата (околната среда)* – ОУП предлага балансирани устройствени решения, интегриращи и трите аспекта на устойчивото развитие – икономически, социални и екологични, като не се предвиждат устройствени

предвиждания, свързани с отнемане и усвояване на територии в защитени зони по смисъла на ЗБР и защитени територии по смисъла на ЗЗТ;

- *Подобряване на управлението и подкрепа за личностната изява на гражданите в общината* – ОУП няма пряко отношение към целта, но способства за подобряване на благосъстоянието и качеството на живот на населението на общината.

Приоритетите са:

- *Прилагане на иновативни подходи за развитие на икономиката – промишленост, селско стопанство, туризъм; ефективно използване на общинската собственост* – ОУП интегрира приоритета в устройствените предвиждания за развитие на териториите и устройствените зони на общината;
- *Изграждане на техническите инфраструктури, благоустрояване на населените места в общината и опазване на околната среда* – ОУП съобразява предвижданията на общинско, областно и регионално ниво за развитие на инфраструктурната свързаност, предвижда конкретни устройствени предвиждания за благоустрояване на населените места, както и за опазване на околната среда, в т.ч. са заложили редица ограничения с оглед подобряване качеството на околната среда като среда за живот на населението;
- *Развитие на системите на образованието, здравеопазването, социалните и младежките дейности; осигуряване на заетост и личностна изява* – ОУП съобразява и интегрира приоритета в устройствените предвиждания;
- *Съхраняване на историческото наследство и подобряване на услугите и инфраструктурата в сферата на културата* – устройствените предвиждания са изцяло съобразени с културните ценности на територията на общината и са насочени към тяхното опазване и устойчиво ползване и развитие на потенциала им;
- *Добро управление в диалог със заинтересованите страни и гражданите за постигане на целите и осигуряване на обществен ред и сигурност* – приоритетът няма отношение към устройственото развитие на общината, но е взет предвид при изготвяне на ОУП.

ОУП съобразява и интегрира и относимите мерки към приоритетите, в т.ч. идентифицираните към тях дейности и проекти.

- **Политика на община Чирпан по качеството и околната среда**

Община Чирпан е внедрила и изпълнява Интегрирана система за управление по стандарти EN ISO 9001:2015 и EN ISO 14 001:2015. Политиката по качество и околна среда, заложила в Наръчника за интегрираната система за управление е съобразена при изготвяне на ОУП.

- **Мандатна програма за управление на кмета на община Чирпан 2019-2023 г.**

През посочения мандат Общината залага на следването на модел на устойчиво развитие, целящ постигането на баланс и добавена стойност от взаимодействието между икономическия растеж, социалната справедливост и съхранената околна среда. Постигането на визията и целите на развитието ще се осъществи посредством прилагането на набор от политики и интегриран подход за управление с дългосрочен положителен ефект, сътрудничество и партньорство между органите на властта, гражданите и бизнеса за осъзнати и целенасочени действия и максимална ефективност в устройството, поддържането и

развитието на икономиката, социалните дейности, околната среда, инфраструктурите и жизнената среда.

Основните общински политики в рамките на които ще се осъществява управлението на общината през настоящият мандат са:

- 1. Развитие на общинската икономика – промишленост, селско стопанство, горско стопанство, туризъм;*
- 2. Управление на общинската собственост – ефективно използване на общинската собственост като ресурс и фактор за развитие на общината;*
- 3. Местни данъци и такси – инструмент за управление и подобряване качеството на услугите и жизнената среда в общината;*
- 4. Благоустройство – (градска среда или жизнена среда), техническа инфраструктура и транспорт;*
- 5. Околна среда и води – ефективно използване на възобновяеми източници на енергия, чиста вода за всички, добро управление на отпадъците;*
- 6. Образование, спорт, младежки дейности – съвременна материална база, достъпна среда, високо качество на образователния процес;*
- 7. Здравеопазване и социални дейности – реконструкция и модернизация на материалната база и оборудването, високо качество на услугите;*
- 8. Култура – съхраняване на историческото наследство и подобряване на услугите и инфраструктурата в сферата на културата;*
- 9. Обществен ред и сигурност – осигуряване на сигурност на населението и предотвратяване на престъпленията;*
- 10. Добро управление – социално-икономическо и пространствено планиране и подобряване на административния капацитет в услуга на гражданите и бизнеса;*
- 11. Туризъм.*

Проектът на ОУП интегрира изцяло принципите на устойчивото развитие и съобразява мандатната програма на кмета на общината.

- **Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива за периода 2019-2029 г.**

Основната цел на Програмата на община Чирпан е насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници. Реализацията на този процес ще се постигне чрез определяне на възможните дейности, мерки и инвестиционни намерения на общината. Специфичните цели на Програмата са:

- Подобряване на енергийното управление на територията на общината;
- Смяна на горивната база за локалните отоплителни системи с възобновяеми източници;
- Въвеждане на локални източници на възобновяема енергия (слънчеви колектори, фотоволтаици, използване на биомаса, в т.ч. преработка на отпадъци);
- Подобряване параметрите на околната среда;
- Привличане на местни и чуждестранни инвестиции;
- Осигуряване на по-евтина енергия;
- Въвеждане на нови технологии и ноу-хау.

В съответствие с проектите за изграждане на фотоволтаични централи на територията на общината, в проекта на ОУП са предвидени такива територии, в т.ч. е съобразена необходимостта от присъединяване към електропреносната мрежа.

- **Програма за енергийна ефективност на община Чирпан за периода 2021-2025 г.**

С програмата се цели:

- намаляване на топлинните загуби в сградите с подобряване на енергийните им характеристики; чрез въвеждане на енергоспестяващи мерки;
- ефективно използване на енергийните ресурси за отопление чрез въвеждане на отоплителни системи с висока ефективност;
- замяна на горива с ниска крайна ефективност с такива с по - висока;
- изграждане/ монтаж на системи за оползотворяване на енергия от възобновяеми източници;
- модернизиране и повишаване енергийната ефективност на осветлението в общинските обекти без да се намалява нивото на осветеност и качеството на осветлението;
- подобряване на енергийната ефективност на уличното и парково осветление;
- опазване на околната среда и намаляване на емисиите вредни вещества.

Програмата няма пряка връзка с териториалното устройство на общината, но е взета предвид при изготвяне на ОУП. Устройство предвиждания са с пряк принос към опазване на околната среда и намаляване на емисиите на вредни вещества (основно чрез предвижданията по отношение на горските територии, земеделските земи и зелените площи).

II. Характеристика на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на ОУП

1. Текущо състояние на околната среда

1.1. Климатични фактори и изменение на климата

Община Чирпан се намира в Горнотракийската низина в югозападната част на област Стара Загора на прехода между Пазарджишкото, Пловдивското и Старозагорското поле.

Общината граничи с общините: Стара Загора на изток, Братя Даскалови на северозапад, Първомай на югозапад, а на юг по поречието на р. Марица с община Димитровград (Хасковска област).

В климатично отношение общината попада в преходно-континенталната подобласт на Европейската континентална климатична област, характеризираща се с умереноконтинентален климат.

Върху климатичните условия в общината оказват влияние Стара планина – от север и Родопската планинска верига – от юг, които осигуряват защита от ветровете. По течението на река Марица се чувства и климатичното влияние на Средиземноморието. През последните 30 години най-топлите месеци са юли и август със средна температура от 30°C, а в най-горещите дни често над 36°C. Средногодишната температура на въздуха в община Чирпан е 12°C, като топлите дни започват от април и продължават до октомври. Климатът се характеризира с топло време. Единствено през януари средната температура е под 0°C. А в най-мразовитите зимни дни пада до -11°C. Средната годишна температурна амплитуда не е голяма – около 23°C. Задбалканският нископланински климатичен район, в който попада община Чирпан, е характерен с меката си зима. Пролетта е сравнително хладна, есента – чувствително по-топла. Поради преобладаването на наклонените терени абсолютните минимални температури не са много ниски, тъй като няма благоприятни условия за задържане на студен въздух.

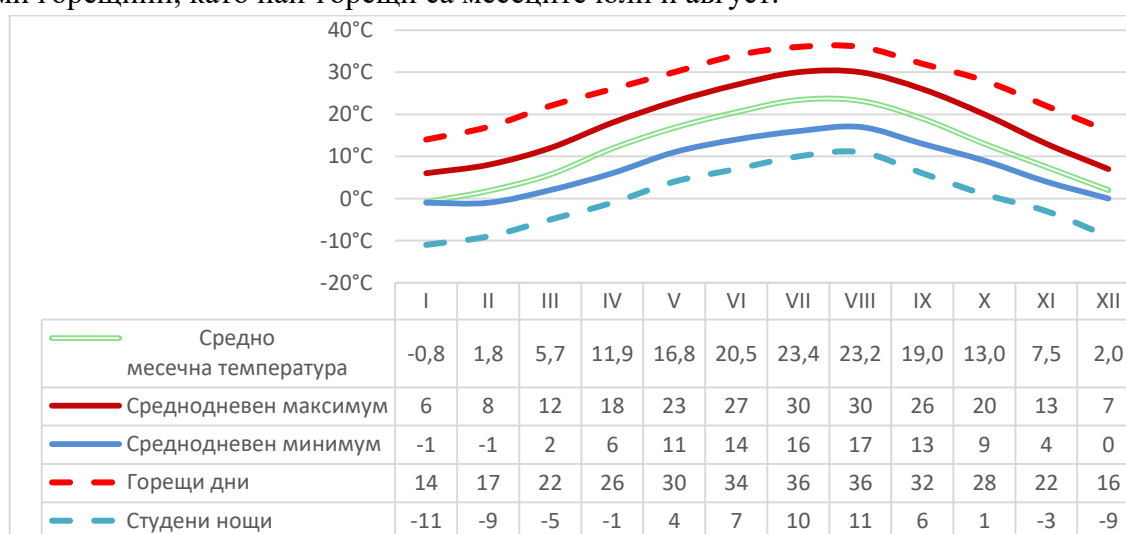
В град Чирпан действа агрометеорологична станция, открита на 01.09.1951 г. По стандартна методика се събира информация за над 200 показателя: параметри на растителната покривка и оценка за състоянието на агроecosистемите (височина на растенията, гъстота на посевите, елементи на продуктивността, основни фаза на развитие, повреди от биотични и абиотични фактори); регистрация на проведените мероприятия (оран, сеитба, торене, поливане и др.); измерване параметрите на постилащата повърхност - височина и плътност на снежната покривка, динамика на почвената влага до 200 см., през всеки 10 см. до първия и през 20 см. до втория метър.

Температура на въздуха

Средногодишната температура на въздуха в община Чирпан е 12°C, като топлите дни започват от април и продължават до октомври. Климатът се характеризира с топло време. Единствено през януари средната температура е под 0°C. В най-мразовитите зимни дни пада до -11°C. Средната годишна температурна амплитуда не е голяма – около 23°C.

В последните години все по-често през лятото се регистрират дни с температури около 40°C, което, в съчетание с липсата на валежи, поставя пред риск развитието на земеделието в общината.

Задбалканският нископланински климатичен район, в който попада община Чирпан, е характерен с меката си зима. Пролетта е сравнително хладна, есента – чувствително по-топла. Поради преобладаването на наклонените терени абсолютните минимални температури не са много ниски, тъй като няма благоприятни условия за задържане на студен въздух. През пролетта няма условия за настъпването на късни мразове. Лятото е характерно с чести и големи горещини, като най-горещи са месеците юли и август.

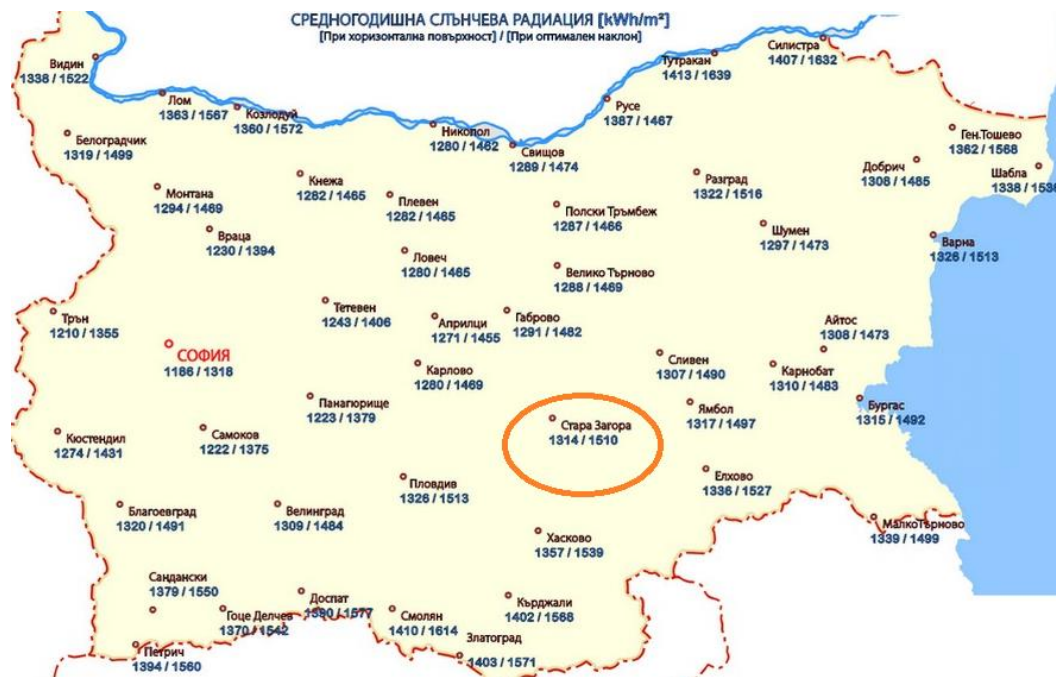
Фигура II.1.1-1 Температура на въздуха в община Чирпан, изт. НИМХ

Слънчево греене

Географското положение на общината обуславя сравнително равномерното разпределение на тъмните и светли часове през денонощието и относително голямата височина на Слънцето над хоризонта. От друга страна сравнително малката облачност в извънпланинските земи е благоприятна предпоставка за по-продължително и по-интензивно слънчево греене. За географската ширина на която се намира България е възможно слънчево греене 4400-4500 часа годишно. Поради облачността действителното слънчево греене е 2100-2400 часа годишно.

Потенциалът на използване на слънчевата енергия в общината е голям - технологичният потенциал за стационарни системи е 1 210 MWh/годишно, а за следящи – 1 430 MWh/годишно.

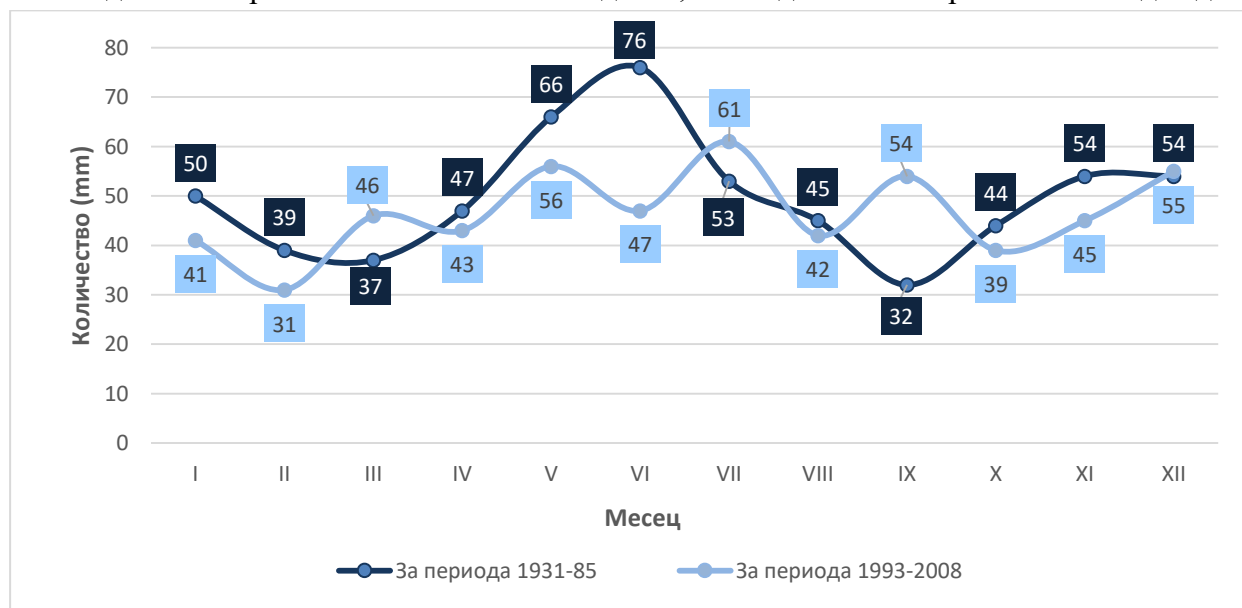
Към момента на територията на общината има изградени фотоволтаични централи, като очакванията са, че в следващите години ще нарастват мощностите и интереса към използването на слънчевата енергия в общината.

Фигура II.1.1-2 Средногодишна слънчева радиация (kWh/m²) – (при хоризонтална повърхност/ при оптимален наклон) с означено местоположението на област Стара Загора, към която се отнася община Чирпан

Валежи

Общата средногодишна сума на валежите в община Чирпан е 597 mm, като през последните години се наблюдава отчетлива тенденция за намаляване на средните месечни стойности, респективно годишни, които са около 560 mm. Характерно за валежите в община Чирпан е, че те исторически са най-интензивни през месеците май и юни. С промените в климата през последните години, обаче се регистрират много по-ниски стойности на падналите валежи. Това води до периоди с повишен риск от засушаване на почвата, както и от необходимост от развитие на поливно земеделие, което да компенсира липсата на дъждове.

Фигура II.1.1-3 Средномесечни стойности на валежите в мм за периодите 1931-1985 и

1993-2008 в община Чирпан

Влажност на въздуха

Влажността на въздуха е едно от най-важните фактори за развитието на земеделието. Достатъчната влажност на въздуха през периода на интензивен растеж обезпечава значителния прираст на биомаса. Негативно влияние оказват както излишъкът, така и недостигът на въздушната влажност. При излишък е възможно нарастване на размерите на клетките при зърнено-житните, което да доведе до полягане на посева, а също така – редуциране на опрашването по време на цъфтеж. Повишената влажност обуславя увеличаването на инфекциите с гъбни болести – мана по лозата, фитофтора – при картофите и доматиите, различните ръжди по зърнено-житните култури и т.н.

За условията на България по-често разпространена е ниската относителна влажност на атмосферния въздух. Конкретно за община Чирпан средната относителна влажност на въздуха е около 70%, като тя е по-висока през зимните месеци и много по-ниска през летните.

Мъгли

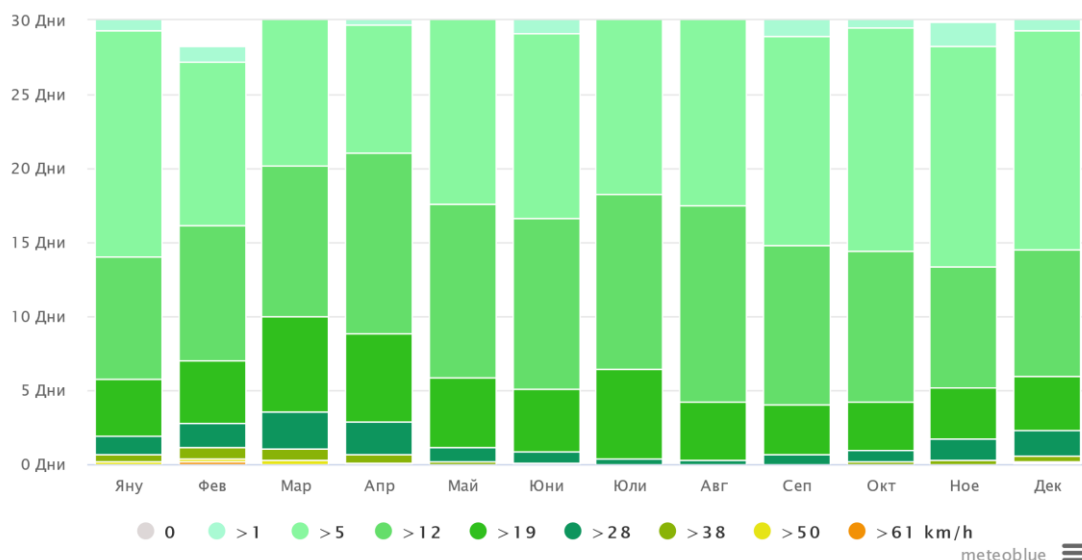
Мъглите са характерно явление за студеното полугодие, когато е и най-високият процент тихо време. Те имат най-голяма повтораемост в сутрешните часове. Липсата на големите водосбори на територията на общината е предпоставка да не се задържа достатъчно влага в атмосферата, което обуславя и липсата на значителен брой мъгливи дни в община Чирпан. Честотата на мъгливото време е средно 40 дни с мъгла годишно. Максималният брой на дните с мъгла е през студеното полугодие (октомври – март), средно около 40 дни, докато през топлото полугодие (април – септември) случаите на дни с мъгла са под 4. Мъглите се считат като крайно неблагоприятно явление по отношение разсейването на вредните атмосферни замърсители. Образуването на мъгли е предимно под влиянието на река Марица, преминаваща в южната част на общината.

Вятър

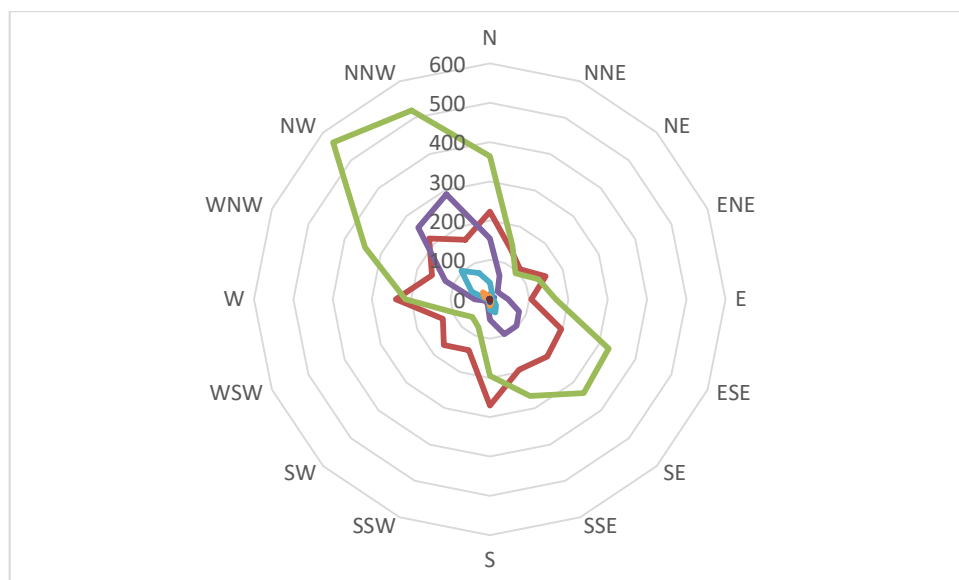
За метеорологична станция Чирпан (170 m надморска височина) преобладават северозападни ветрове, които са най-чести през по-голямата част от годината (месеците март, април, юни, август, септември, октомври и ноември). През януари, февруари, юли и декември преобладават северните, а през май – източните и югоизточните ветрове. Най-честата сила на вятъра на територията на общината е „слаба“ до „умерена“ по скалата на Бофорт за сила на вятъра.

Силните ветрове за последните 30 години са средно около 20 дни годишно, като преобладават южните (33%), следвани от запад-северозападните ветрове (14% честота).

Почти цялата територия на община Чирпан попада в зоната на технологично неизползваемия към момента вятърен потенциал със средна годишна скорост под 4 m/s.

Фигура II.1.1-4 Средномесечна скорост на вятъра, изт. meteoblue.com

Фигура II.1.1-5 Роза на вятъра Чирпан, по данни на НИМХ и Meteoblue

Изменение на климата

Съгласно анализите, извършени в рамките на *Националната стратегия за адаптация към изменението на климата* община Чирпан, както и цялата страна, е разположена в един от регионите, който е особено уязвим на изменението на климата – главно чрез повишаване на температурата и интензивни валежи, и към нарастващата честота на екстремни събития, свързани с изменението на климата, като суши и наводнения.

Съгласно прогнозите се очаква изменението на климата да увеличи честотата и величината на екстремните метеорологични явления.

Най-често срещаните хидрометеорологични и природни бедствия за страната са екстремни валежи и температури, бури, наводнения, горски пожари, свлачища и суша.

Научните прогнози сочат, че **средната температура** ще се повиши между 1,8 и 4°C до 2100 г. на глобално ниво, като за България се очаква тези стойности да са по-високи – така до 2050 г. се очаква средногодишната температура в страната да се повиши от 1,6 до 3,1°C, а до 2080 г. – от 2,9 до 4,1°C. Като цяло повишаването на температурата се очаква да бъде по-голямо през летния сезон, в месеците от юли до септември.

От гледна точка на очакваните промени в режима на валежите, се очаква намаляване на валежите, което ще доведе до значително намаляване на общите водни запаси в страната. В това отношение прогнозите сочат намаляване на валежите с приблизително 15% до 2050 г. и от 30 до 40% до 2080 спрямо количеството им в периода 1961-1990 г. При повечето сценарии за изменението на климата валежите през зимните месеци вероятно ще се увеличат в края на века, но се очаква значителното намаляване на валежите през летните месеци да компенсира това увеличение.

Според сценариите за климатичните промени се наблюдава тенденция към увеличаване честотата на екстремните явления и бедствия, което се доказва от честите интензивни валежи, топли и студени вълни, наводнения и суши, урагани, горски пожари и свлачища.

Изводи от значение за ОУП:

- *Климатичните условия са благоприятни за развитие на потенциала на общината за добив на енергия от възобновяем източник – слънчева светлина;*
- *Неблагоприятни за качеството на въздуха са параметрите на вятъра – ниска скорост и условия за инверсии;*
- *Последиците от изменението на климата са свързани с увеличаване на честотата и силата на екстремните метеорологични явления, в т.ч. засушаване.*

1.2. Атмосферен въздух

Атмосферният въздух е най-мобилният компонент на околната среда. В това си качество той има важно значение за нейното опазване. Замяряването на атмосферния въздух във всички случаи се отразява на останалите компоненти на околната среда, тъй като въздухът е в състояние да пренесе замърсители на огромни разстояния и да обуслови киселинни дъждове, замърсяване на почви с тежки метали и др. Като следствие могат да бъдат замърсени храни, подземни и повърхностни води.

Качеството на въздуха се оценява в съответствие с Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21.05.2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа (обн. ОВ, L 152, 11.06.2008 г., стр. 1 - 44), която е транспонирана в българското законодателство чрез Закона за чистотата на атмосферния въздух (Обн. ДВ, бр. 45/1996 г., изм. и доп.) и Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (издадена от МОСВ и МЗ, обн. ДВ, бр. 58/2010 г., в сила от 30.07.2010 г.). За някои замърсители се прилага Наредба № 14 от 23 септември 1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места.

Наблюдението върху качеството на атмосферния въздух в България и неговия контрол се осъществява от Националната система за екологичен мониторинг (НАСЕМ). Тя се обслужва от Изпълнителната агенция по околна среда към Министерството на околната среда и водите. На територията на община Чирпан няма изграден пункт за непрекъснат мониторинг на качеството на атмосферния въздух (КАВ) към Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) или местна система за наблюдение и контрол на КАВ.

Източници на замърсяване на атмосферния въздух

Основни замърсители на атмосферния въздух са:

Промисленост - на територията на община Чирпан към настоящия момент няма крупни точкови източници на емисии от замърсители на атмосферния въздух. В периода на прехода след промените от 1989 г. източниците на замърсяване и главно паровите централи на “Бъдещност” – АД, Малцова фабрика, Винпром, консервна фабрика и други по-малки фирми

са прекратили съществуването си или са свили драстично отделяните в атмосферата емисии поради намаления производствен капацитет на основните мощности в предприятията. Индустриалният профил в община Чирпан е фокусиран върху преработвателната промишленост, която не е значим източник на вредни вещества в атмосферата..

Транспорт - потенциален източник на замърсяване на въздуха е автомобилният транспорт, главно в гр. Чирпан. Наличието на магистрален и обходен път и създадената организация на движението, противодействат в известна степен на негативното увеличение на интензивността на движение и не позволява това да се превърне в сериозен проблем за общината. Замърсяването на атмосферния въздух е свързано с лошото състояние на моторните превозни средства, качеството на използваните горива, организацията на движението, състоянието на улиците и пътищата. Този вид замърсяване на въздуха заема все по-голямо място в общото замърсяване, поради увеличението на броя на автомобилите, дългия срок на експлоатацията им, лошата материално – техническа база за поддържането им.

Строителство - замърсяването е главно от прах и твърди частици. Практически то е с локално въздействие и не оказва съществено влияние за състоянието на атмосферния въздух в общината.

Комунално-битови дейности - това са едни от основните дейности, замърсяващи въздуха в общината. Основно емисии се генерират през отоплителния /зимния/ сезон, когато при наличие на инверсии има риск от повишаване на концентрациите на вредни вещества и основно фини прахови частици на атмосферата, дължащо се на използваните за отопление твърди горива.

Преносът на замърсяване от съседни територии като например басейна на Марица изток също не води до превишения на нормите за КАВ на територията на община Чирпан.

Територията на община Чирпан не е включена в списъка на районите за оценка и управление на КАВ, на територията на Република България.

Въз основа на изложеното КАВ на територията на общината се оценява като добро.

Изводи от значение за ОУП:

- *Качеството на атмосферния въздух в общината се определя като добро;*
- *Основен източник на замърсяване е битовото отопление на твърдо гориво, характерно за зимния сезон, като при условия на температурни инверсии е възможно значително повишаване на концентрацията на вредни вещества – основно фини прахови частици в атмосферния въздух на населените места.*

1.3. Води

1.3.1. Повърхностни и подземни води

Община Чирпан с нейните водни ресурси като територия попада в обхвата на Източнобеломорски басейнов район (Фигура П.1.3.1-1) и е разположена в средното и източното течение на р. Марица.

На територията на община Чирпан се намират малки притоци на р. Марица. Най-значимият от тях е р. Текирска, която преминава и през общинския център. За напояване на земеделските земи са изградени множество микроязовири. В общината, в местността „Манчов дъб“ е наличен и каптаж на минерална вода, чиито свойства са подходящи за бутилиране.

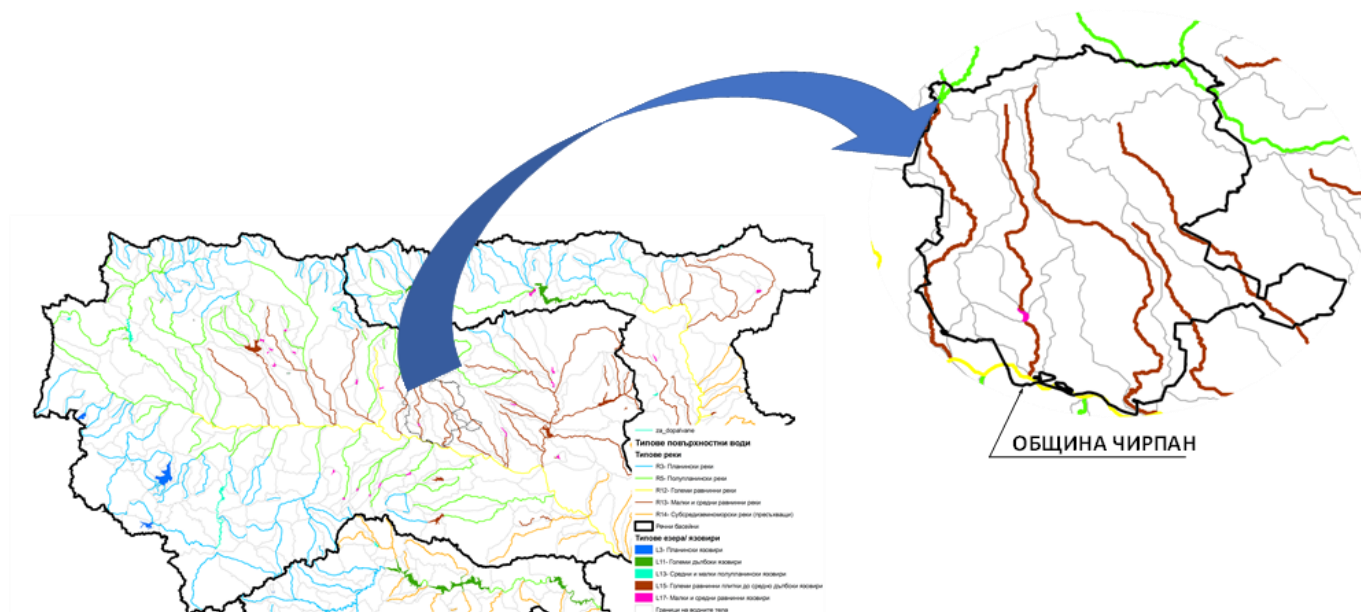
Фигура II.1.3.1-1 Основни речни басейни на територията на Източнoбеломорски район
(Източник: БД ИБР)

За оценка на актуалното състояние на водите в доклада за екологична оценка на ОУП на община Чирпан е ползвана информация от Плана за управление на речните басейни (ПУРБ) в Източнoбеломорски район и Плана за управление на риска от наводнения (ПУРН) на Източнoбеломорски район за периода 2016 - 2021 г., както и Решение за предоставяне на достъп до обществена информация от общественния сектор за повторно ползване № ЗДОИ-01-63/26.08.2022г.

А. Състояние на повърхностните води

През територията на общината текат малки и средни равнинни тип реки (*R13*), полупланински тип реки (*R5*) и по южната ѝ граница – голяма равнинна тип река (*р. Марица-R12*). Съгласно ПУРБ на територията на общината има едно водно тяло от тип „Малки и средни равнинни язовири“ (*L17*) – яз. Чирпан.

На следващата фигура са представени типовете повърхностни води в ИБР с нанесени границите на община Чирпан.

Фигура II.1.3.1-2 Типове повърхностни води в община Чирпан (Източник: БД ИБР)

В съответствие с информация на БД ИБР (Решение за предоставяне на достъп до обществена информация от обществения сектор за повторно ползване № ЗДОИ-01-63/26.08.2022г.), на територията на общината попадат следните повърхностни водни тела:

- р. Омуровска река средно и долно течение с код BG3MA300R062;
- р. Мартинска с код BG3MA300R042;
- р. Мерицлерска с код BG3MA300R043;
- р. Старата река с код BG3MA300R047;
- р. Текирска до яз. Чирпан 1 с код BG3MA300R055;
- р. Текирска от яз. Чирпан 1 до устие с код BG3MA300R053;
- яз. Чирпан с код BG3MA300L054;
- р. Каялийска от яз. Езерово до вливането в р. Марица с код BG3MA300R048;
- р. Сазлийка от с. Ракитница до р. Азмака с код BG3MA200R037;
- горно течение на р. Сазлийка до с. Ракитница с код BG3MA200R038;
- р. Омуровска река горно течение, Новоселска река, Кашладере и с. Съединение с код BG3MA300R063;
- р. Марица от вливане на р. Омуровска до вливане на р. Сазлийка с код BG3MA350R212.

Фигура II.1.3.1-3 ПВТ на територията на ИБР (Източник: БД ИБР)

Повърхностно водно тяло с код BG3MA300R062- р. Омуровска река средно и долно течение:

Повърхностното водно тяло спада към типа малки и средни равнинни реки с водосборна площ 104.464 km².

В съответствие с Доклади за състоянието на водните тела на територията на ИБР, в периода 2020-2021г. повърхностното водно тяло е в „умерено“ състояние по отношение на биологични и физико-химични показатели, и екологично състояние и в „добро“ химично състояние. Изместващи показатели са Макрозообентос, Електропроводимост, NO₃ и Нобщ.

Няма действащи разрешителни за заустване на отпадъчни води във ВТ.

Издадено е едно разрешително (№ 207/2001г.) за водовземане/ползване на повърхностни води от ВТ при с. Крушево, с цел напояване.

Съгласно ПУРБ 2016-2021г. са заложили следните мерки за:

- постигане на добро състояние по Макрозообентос; опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването:
 - код PI_1 „Изменение или прекратяване на разрешителни за заустване на отпадъчни води, в резултат от преразглеждането им“ - **мярката е обща за цялото ВТ. Предвид, че в района няма издадени разрешителни за заустване във ВТ, тази мярка няма отношение към община Чирпан;**
- постигане на благоприятно природозащитно състояние (БПС):
 - код НУ_1 „Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия“, чрез проучване необходимостта от възстановяване на естественото състояние на речното дъно;
 - код DP_9 „Подобряване на информацията за натиска и въздействието върху водите от населени места“, чрез събиране и картиране на информация за нерегламентирани сметища и зауствания в общините - **в общината продължават дейностите по закриване и рекултивация на общинското депо за отпадъци. В тази връзка е реализиран проект „Закриване и рекултивация на общинско депо за неопасни твърди битови отпадъци на Община Чирпан“ по ОПОС 2014-2020 по процедура „Рекултивация на депа за закриване, предмет на процедура по нарушение на правото на ЕС по дело C-145/14“. След**

приключването и на биологичната рекултивация, се очаква проблемът с общинското депо окончателно да бъде решен.

Повърхностно водно тяло с код BG3MA300R042- р. Мартинска:

Спада към типа малки и средни равнинни реки с водосборна площ 343.1527 km².

Повърхностното водно тяло е в „умерено“ състояние по отношение на биологични показатели и екологично състояние и в „добро“ по отношение на физико-химични показатели и химично състояние. Изместващ показател е Макрозообентос.

Няма данни за издадени разрешителни за заустване на отпадъчни води в или водовземане/ползване на повърхностни води от ВТ.

Съгласно ПУРБ 2016-2021г. са заложили следните мерки за:

- постигане на добро състояние по Макрозообентос; опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването:
- код PI_1 „Изменение или прекратяване на разрешителни за заустване на отпадъчни води, в резултат от преразглеждането им“- **мярката е обща за цялото ВТ. Предвид, че в района няма издадени разрешителни за заустване във ВТ, тази мярка няма отношение към община Чирпан.**

- Постигане на БПС:

- СА_1 „Запазване и подобряване на състоянието на зоните за защита на водите“, чрез осигуряване на водни количества във връзка с постигане на БПС на предмета на опазване в защитените зони от Натура 2000;

- НУ_1 „Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия“, чрез проучване необходимостта от възстановяване на естественото състояние на речното дъно.

Повърхностно водно тяло с код BG3MA300R043- р. Мерицлерска:

Спада към типа малки и средни равнинни реки с водосборна площ 117.8526 km².

Повърхностното водно тяло е в „много лошо“ състояние по отношение на биологични показатели и екологично състояние, в „умерено състояние“ по отношение на физико-химични показатели и от „лошо“ (2020г.) до „добро“ (2021г.) химично състояние. В пункт „Река Мерицлерска след гр. Мерицлери“ е проведен мониторинг по приоритетни вещества, като резултатите за 2020г. показват превишаване на средногодишната стойност на стандарта за качество на околната среда (СГС- СКОС) по показател хлорпирифос-етил, поради което ВТ е определено в лошо химично състояние. Изместващи показатели за периода 2020-2021г. са: Макрозообентос, електропроводимост, разтворен кислород, БПК, NH₄, NO₃, NO₂, Нобщ, PO₄, Робщ; за 2020г. е Chlorpyrifos ethyl и за 2021г. е Mn.

За това ВТ има издадено едно Разрешително за заустване на отпадъчни води № 33140197/2016г. от дейността на обект: Кланица за патици и пилета и обслужващи сгради, в землището на с. Свобода.

Няма данни за издадени разрешителни за водовземане/ползване на повърхностни води от ВТ.

Съгласно ПУРБ 2016-2021г. са заложили следните мерки за постигане на БПС:

- СА_1 „Запазване и подобряване на състоянието на зоните за защита на водите“, чрез осигуряване на водни количества във връзка с постигане на БПС на предмета на опазване в защитените зони от Натура 2000;

- код OS_2 „Подобряване на естественото задържане на водата“, чрез възстановяване на влажна зона (при нарушена хидравлична връзка от корекция/андигиране на

река и/или изграждане на отводнителни канали) за андигирани участъци от р. Меричлерска с установено местообитание 91F0;

- НУ_1 „Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия“, чрез проучване необходимостта от възстановяване на естественото състояние на речното дъно

Повърхностно водно тяло с код BG3MA300R047- р. Старата река:

Спада към типа малки и средни равнинни реки с водосборна площ 155.7656 km².

Повърхностното водно тяло е в „лошо“ състояние по отношение на биологични показатели и екологично състояние, в „умерено“ по отношение на физико-химични показатели и „добро“ химично състояние. Изместващи показатели за периода 2020-2021г. са: Макрозообентос, Електропроводимост и Робщ; за 2020г. са и NO₃, Нобщ; за 2021г. е и NH₄.

Няма данни за издадени разрешителни за заустване на отпадъчни води в или водовземане/ползване на повърхностни води от ВТ.

Съгласно ПУРБ 2016-2021г. са заложили следните мерки за постигане на добро състояние по Макрозообентос, БПК, Нобщ; опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването:

- РИ_1 „Изменение или прекратяване на разрешителни за заустване на отпадъчни води, в резултат от преразглеждането им“ - **мярката е обща за цялото ВТ. Предвид, че в района няма издадени разрешителни за заустване във ВТ, тази мярка няма отношение към община Чирпан**

- НИ_2 „Подобряване на информираността на заинтересованите страни в селското стопанство относно изискванията за постигане на добро състояние на водите“, чрез провеждане на обучение на селскостопански производители и фермери за прилагане на добри земеделски практики - **тази мярка няма отношение към настоящия ОУП.**

Повърхностно водно тяло с код BG3MA300R055- р. Текирска до яз. Чирпан 1:

Спада към типа малки и средни равнинни реки с водосборна площ 59.83396 km².

Повърхностното водно тяло е в „много лошо“ състояние по отношение на биологични показатели и екологично състояние, в „умерено“ по отношение на физико-химични показатели и „лошо“ химично състояние. Изместващи показатели за периода 2020-2021г. са Макрозообентос, електропроводимост, разтворен кислород, БПК, NH₄, NO₃, NO₂, Нобщ, PO₄, Робщ, Мп, Хлорпирифос-етил.

Лошото екологично състояние по биологични и физико-химични елементи за качество се дължи на заустване на непречистени битови отпадъчни води от гр.Чирпан и други населени места. При сравняване на резултатите от проведения мониторинг по биологични и физико-химични елементи за качество през 2021 г. с данните от 2020 г. не се наблюдава подобряване на състоянието на водното тяло. През 2020 и 2021 г. в пункт „Река Текирска след гр.Чирпан“ е проведен мониторинг по приоритетни вещества, като резултатите показват превишаване на СГС- СКОС по показател хлорпирифос-етил и водното тяло е определено в лошо химично състояние.

За това ВТ има издадено едно Разрешително за заустване на отпадъчни води № 33140131/2012г., изменено с Решение № РР - 3183/10.10.2017г. Зауствани са отпадъчните води от канализационната система на гр. Чирпан. В края на 2020 г. в рамките на проект „Изпълнение на инженеринг на ПСОВ и довеждащи колектори в гр. Чирпан“, финансиран по процедура №BG161PO005/ 10/1./11.03.19., реализиран от община Чирпан, в редовна експлоатация е

въведена реконструираната канализационна система и градска пречиствателна станция за отпадъчни води на гр. Чирпан.

Няма данни за издадени разрешителни за водовземане/ползване на повърхностни води от ВТ.

Съгласно ПУРБ 2016-2021г. не са заложили конкретни мерки за водното тяло.

Повърхностно водно тяло с код BG3MA300R053- р. Текирска от яз. Чирпан 1 до устие:

Спада към типа малки и средни равнинни реки с водосборна площ 24.74149 km².

Повърхностното водно тяло е в „умерено“ състояние по отношение на биологични и физико-химични показатели, и екологично състояние и в „добро“ химично състояние. Изместващи показатели са Макрозообентос, електропроводимост, БПК, NH₄, NO₃, NO₂, Нобщ, РО₄, Робщ.

Няма данни за издадени разрешителни за заустване на отпадъчни води в или водовземане/ползване на повърхностни води от ВТ.

Съгласно ПУРБ 2016-2021г. са заложили следните мерки за:

- постигане на добро състояние по Макрозообентос, електропроводимост, БПК, NH₄, NO₃, NO₂, Нобщ, РО₄, Робщ; опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването:
- RI_1 „Изменение или прекратяване на разрешителни за заустване на отпадъчни води, в резултат от преразглеждането им“ - *мярката е обща за цялото ВТ. Предвид, че в района няма издадени разрешителни за заустване във ВТ, тази мярка няма отношение към община Чирпан*
- Постигане на БПС:
- HY_1 „Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия“, чрез проучване необходимостта от възстановяване на естественото състояние на речното дъно

Повърхностно водно тяло с код BG3MA300L054- яз. Чирпан:

Спада към типа „Малки и средни равнинни язовири“ с площ 21.09055 km². Язовирите са определени като силно модифицирани водни тела. Яз. Чирпан се ползва за напояване на селскостопанските земи в района.

Повърхностното водно тяло е в „умерено“ състояние по отношение на биологични и физико-химични показатели, и екологично състояние и в „добро“ химично състояние. Изместващи показатели са Фитопланктон, Хлорофил А, Електропроводимост, рН, БПК, NH₄, NO₃, NO₂, Нобщ, РО₄, Робщ.

Няма данни за издадени разрешителни за водовземане/ползване на повърхностни води от ВТ.

Съгласно ПУРБ 2016-2021г. не са заложили конкретни мерки за водното тяло.

Повърхностно водно тяло с код BG3MA300R048- р. Каялийска от яз. Езерово до вливането в р. Марица:

Спада към полупланинските тип реки с водосборна площ 85.02715 km².

Повърхностното водно тяло е от „умерено“ (2020г.) до „лошо“ (2021г.) състояние по отношение на биологични показатели и екологично състояние, „умерено“ по отношение на

физико-химични показатели и в „добро“ химично състояние. Изместващи показатели са Макрозообентос, БПК, NO₂, Нобщ, PO₄, Робщ.

Няма данни за издадени разрешителни за заустване на отпадъчни води в или водовземане/ползване на повърхностни води от ВТ.

Съгласно ПУРБ 2016-2021г. са заложили следните мерки за:

- постигане на добро състояние по Макрозообентос, NO₃, NO₂, Нобщ, PO₄, Робщ; опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването:
- код РІ_1 „Изменение или прекратяване на разрешителни за заустване на отпадъчни води, в резултат от преразглеждането им“- **мярката е обща за цялото ВТ. Предвид, че в района няма издадени разрешителни за заустване във ВТ, тази мярка няма отношение към община Чирпан.**

- Постигане на БПС:
- НУ_1 „Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия“, чрез проучване необходимостта от възстановяване на естественото състояние на речното дъно

Повърхностно водно тяло с код BG3MA200R037- р. Сазлийка от с. Ракитница до р. Азмака:

Спада към полупланински тип реки с водосборна площ 87.8463 km². Реката спада към СМВТ, като целта на ползването е за защита от наводнения и за напояване на селско стопанските земи в района.

Повърхностното водно тяло е в „умерено“ състояние по отношение на биологични показатели и екологично състояние, от „умерено“ (2020г.) до „добро“ (2021г.) състояние по отношение на физико-химични показатели и „добро“ химично състояние. Изместващи показатели за периода 2020-2021г. са: Макрозообентос, Фитобентос, Макрофити; за 2020г. и PO₄, Робщ.

Няма данни за издадени разрешителни за заустване на отпадъчни води в или водовземане/ползване на повърхностни води от ВТ.

Съгласно ПУРБ 2016-2021г. са заложили следните мерки за:

- постигане на добро състояние по Макрозообентос; опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването:
- код РІ_1 „Изменение или прекратяване на разрешителни за заустване на отпадъчни води, в резултат от преразглеждането им“- **мярката е обща за цялото ВТ. Предвид, че в района няма издадени разрешителни за заустване във ВТ, тази мярка няма отношение към община Чирпан.**

- Постигане на БПС:
- НУ_1 „Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия“, чрез проучване необходимостта от възстановяване на естественото състояние на речното дъно

Повърхностно водно тяло с код BG3MA200R038- горно течение на р. Сазлийка до с. Ракитница:

Спада към полупланинските тип реки с водосборна площ 346.242 km².

Повърхностното водно тяло е в „умерено“ състояние по отношение на биологични и физико-химични показатели, и екологично състояние и в „добро“ химично състояние. Изместващи показатели са: Макрозообентос, Макрофити, NO₂, Нобщ, Робщ, PO₄.

За това ВТ, в пределите на общината има издадени две разрешителни за заустване на отпадъчни води, както следва:

- Разрешително № 33110142/2017г. за заустване на отпадъчни води от обект: хотел с ресторант, действащ в района на с. Могилово;
- Разрешително № 33140224/2017г. за заустване на отпадъчни води от обект: спортна площадка с комбинирани игрища, фитнес зала и фитнес уреди на открито, действащ в района на с. Могилово.

Съгласно ПУРБ 2016-2021г. са заложили следните мерки за постигане на добро състояние по Макрозообентос, Фитобентос, Макрофити, БПК, Нобщ, PO_4 ; опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването:

- код PI_1 „Изменение или прекратяване на разрешителни за заустване на отпадъчни води, в резултат от преразглеждането им“ - ***във връзка с издадените разрешителни се извършва необходимия мониторинг на емисиите във водоприемника, по показателите включени в съответното разрешително.***
- код NI_2 „Подобряване на информираността на заинтересованите страни в селското стопанство относно изискванията за постигане на добро състояние на водите“

Повърхностно водно тяло с код BG3MA300R063- р. Омуровска река горно течение, Новоселска река, Каиладере и с. Съединение:

Спада към полупланинските тип реки с водосборна площ 194.1466 km^2 .

Повърхностното водно тяло е в „добро“ състояние по отношение на биологични, физико-химични и екологични показатели и в „добро“ химично състояние. Изместващ показател е Макрозообентос.

Няма данни за издадени разрешителни за заустване на отпадъчни води в или водовземане/ползване на повърхностни води от ВТ.

Съгласно ПУРБ 2016-2021г. са заложили следните мерки за постигане на добро състояние по Макрозообентос; опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването:

- код PI_1 „Изменение или прекратяване на разрешителни за заустване на отпадъчни води, в резултат от преразглеждането им“ - ***мярката е обща за цялото ВТ. Предвид, че в района няма издадени разрешителни за заустване във ВТ, тази мярка няма отношение към община Чирпан.***

Повърхностно водно тяло с код BG3MA350R212- р. Марица от вливане на р. Омуровска до вливане на р. Сазлийка:

Тялото е в категорията голяма равнинна тип река, с водосборна площ 507.8188 km^2 .

Повърхностното водно тяло е в „лошо“ състояние по отношение на биологични показатели и екологично състояние, в „умерено“ състояние по отношение на физико-химични показатели и в „добро“ химично състояние. Изместващи показатели са Макрозообентос, NO_3 , PO_4 и Робщ.

Издадено е едно разрешително (№ 31140037/2009г.) за водовземане/ползване на повърхностни води от ВТ при с. Златна ливада, с цел производство на ел.енергия.

Няма данни за издадени разрешителни за заустване на отпадъчни води във ВТ.

Съгласно ПУРБ 2016 - 2021г. са заложили следните мерки за постигане на добро състояние по Макрозообентос, PO_4 ; опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването:

- код EW_1 „Намаляване на водовземането чрез въвеждане на водоспестяващи технологии“, чрез прогнозиране на нуждите от вода за напояване- **тази мярка няма пряко отношение към реализацията на ОУП;**
- код PI_1 „Изменение или прекратяване на разрешителни за заустване на отпадъчни води, в резултат от преразглеждането им“- **мярката е обща за цялото ВТ. Предвид, че в района няма издадени разрешителни за заустване във ВТ, тази мярка няма отношение към община Чирпан;**
- код OS_2 „Подобряване на естественото задържане на водата“, чрез създаване и възстановяване на влажни зони;
- код НУ_1 „Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия“, чрез проучване на речното дъно и прилагане на мерки за възстановяване на естественото му състояние- **тази мярка няма пряко отношение към реализацията на ОУП.**

Б. Състояние на подземните води

В съответствие с информация на БД ИБР (*Решение за предоставяне на достъп до обществена информация от обществения сектор за повторно ползване № ЗДОИ-01-63/26.08.2022г.*), територията на общината е разположена върху следните подземни водни тела (ПВТ):

- Порови води в Кватернер- Марица Изток с код BG3G000000Q012
- Порови води в Кватернер- Горнотракийски низина с код BG3G000000Q013
- Порови води в Неоген- Кватернер- Пазарджик- Пловдивския район с код BG3G000000N018
- Порови води в Палеоген- Неоген- Марица Изток с код BG3G0000PgN019
- Карстови води- Чирпан- Димитровград с код BG3G0000PgN026
- Пукнатинни води- Шипка- Сливен с код BG3G0PzK2Pg027
- Пукнатинни води- Брезовско- Ямболска зона с код BG3G000000K2030

Порови води в Кватернер - Марица Изток с код BG3G000000Q012:

ПВТ е безнапорен тип, не е слоисто. Площта на ПВТ е 982.56 km^2 , а разкритата му площ- 982.56 km^2 . Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са пясъкливи глини.

Естествените ресурси на ПВТ са 2142.00 l/s. Разполагаемите ресурси - 2041.81 l/s. Разрешени водни количества (*средногодишни*) са 385.99 l/s, а експлоатационният му индекс е 19 %. За ПВТ BG3G000000Q012 няма райони със значителен натиск по отношение на количественото му състояние.

За територията на община Чирпан няма издадени разрешителни за водовземане от водното тяло.

ПВТ е определено в лошо химично състояние и добро количествено състояние.

Съгласно ПУРБ на БД ИБР за периода 2016-2021г. дифузни източници на замърсяване причина за лошото химично състояние на ПВТ BG3G000000Q012 на територията на община Чирпан са: инфраструктура без канализация и от селскостопанска дифузия- вероятно от органични азотни и фосфорни торове.

Точкови източници на замърсяване причина за лошото химично състояние на ПВТ BG3G000000Q012 на територията на община Чирпан са: населени места с частично изградена канализация.

Порови води в Кватернер - Горнотракийски низина с код BG3G000000Q013:

ПВТ е безнапорен тип, не е слоисто. Площта на ПВТ е 2818.07 km^2 , а разкритата му площ- 2818.07 km^2 . Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са песъкливи глини, валуни, чакъли.

Естествените ресурси на ПВТ са 8677.77 l/s . Разполагаемите ресурси - 7941.50 l/s . Разрешени водни количества (средногодишни) са 5728.91 l/s , а експлоатационният му индекс е 72 % (47.1-49.19%- съгласно Доклад за състоянието на водите на територията на ИБР, 2020 и 2021г.). ПВТ BG3G000000Q013 е район със значителен натиск по отношение на количествено състояние.

За ПВТ BG3G000000Q013 Порови води в Кватернер - Горнотракийски низина за територията на община Чирпан са издадени 2 броя разрешителни за водовземане от подземни води с общ разрешен годишен обем на водовземане 195768 m^3 .

Съгласно ПУРБ на БД ИБР за периода 2016-2021г. ПВТ е определено в лошо химично състояние и добро количествено състояние.

Дифузни източници на замърсяване причина за лошото химично състояние на ПВТ BG3G000000Q013 на територията на община Чирпан са: населени места без канализация и от селскостопанска дифузия- вероятно от органични азотни и фосфорни торове.

Точкови източници на замърсяване причина за лошото химично състояние на ПВТ BG3G000000Q013 на територията на община Чирпан са: Склад за пестициди Яздач; населени места с частично изградена канализация.

Порови води в Неоген- Кватернер- Пазарджик- Пловдивския район с код BG3G00000NQ018:

ПВТ е напорен тип, не е слоисто. Площта на ПВТ е 4013.81 km^2 , а разкритата му площ- 1250.19 km^2 Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са песъкливи глини, пясъци, чакъли.

Естествените ресурси на ПВТ са 3415.96 l/s . Разполагаемите ресурси - 3116.79 l/s . Съгласно ПУРБ на БД ИБР за периода 2016-2021г. разрешените водни количества (средногодишни) са 3797.23 l/s , а експлоатационният му индекс е 122 % (90.99-91.45%- съгласно Доклад за състоянието на водите на територията на ИБР, 2020 и 2021г.). ПВТ BG3G00000NQ018 е район със значителен натиск по отношение на количествено състояние.

За ПВТ BG3G00000NQ018 Порови води в Неоген- Кватернер- Пазарджик- Пловдивския район за територията на община Чирпан са издадени 2 броя разрешителни за водовземане от подземни води с общ разрешен годишен обем на водовземане 51721 m^3 .

ПВТ е определено в лошо химично състояние и лошо количествено състояние.

Съгласно ПУРБ на БД ИБР за периода 2016-2021г. дифузни източници на замърсяване причина за лошото химично състояние на ПВТ BG3G00000NQ018 на територията на община Чирпан са: населени места без канализация; и от селскостопанска дифузия- вероятно от органични азотни и фосфорни торове.

Точкови източници на замърсяване причина за лошото химично състояние на ПВТ BG3G00000NQ018 на територията на община Чирпан са: Склад за пестициди -1-Зетово; населени места с частично изградена канализация; находище на скално-облицовъчни материали - Зидина - Варовици.

Порови води в Палеоген - Неоген - Марица Изток с код BG3G0000PgN019:

ПВТ е напорно- безнапорен тип, не е слоисто. Площта на ПВТ е 4013.81 km^2 , а разкритата му площ- 1250.19 km^2 Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са чакъли, пясъци, глини.

Естествените ресурси на ПВТ са 1619.96 l/s. Разполагаемите ресурси - 1290.95 l/s. Съгласно ПУРБ на БД ИБР за периода 2016-2021г. разрешените водни количества (средногодишни) са 209.67 l/s, а експлоатационният му индекс е 16 %. За ПВТ BG3G0000PgN019 няма райони със значителен натиск по отношение на количествено състояние.

За ПВТ BG3G0000PgN019 Порови води в Палеоген - Неоген - Марица Изток за територията на община Чирпан са издадени 3 броя разрешителни за водовземане от подземни води с общ разрешен годишен обем на водовземане 31128.8 m³.

ПВТ е определено в лошо химично състояние и добро количествено състояние.

Съгласно ПУРБ на БД ИБР за периода 2016-2021г. дифузни източници на замърсяване причина за лошото химично състояние на ПВТ BG3G0000PgN019 на територията на община Чирпан са: населени места без канализация и от селскостопанска дифузия.

Точкови източници на замърсяване причина за лошото химично състояние на ПВТ BG3G0000PgN019 на територията на община Чирпан са: Склад за пестициди -1-Изворово; Склад за пестициди -1 -Яздач; Склад за пестициди -1-Спасово; Склад за пестициди -1-Гита; Склад за пестициди -1-Ценово; населени места с частично изградена канализация.

Карстови води - Чирпан - Димитровград с код BG3G0000PgN026:

ПВТ е напорен тип, не е слоисто. Площта на ПВТ е 1058.29 km², а разкритата му площ- 345.99 km² Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са пясъци, чакъли, глини, конгломерати, туфи, туфити, туфозни пясъчници, рифови варовици.

Естествените ресурси на ПВТ са 828.67 l/s. Разполагаемите ресурси - 749.84 l/s. Съгласно ПУРБ на БД ИБР за периода 2016-2021г. разрешените водни количества (средногодишни) са 146.26 l/s, а експлоатационният му индекс е 20 %. За ПВТ BG3G0000PgN026 няма райони със значителен натиск по отношение на количествено състояние.

За ПВТ BG3G0000PgN026 Карстови води - Чирпан - Димитровград за територията на община Чирпан са издадени 6 броя разрешителни за водовземане от подземни води с общ разрешен годишен обем на водовземане 120791.6 m³.

ПВТ е определено в лошо химично състояние и добро количествено състояние.

Съгласно ПУРБ на БД ИБР за периода 2016-2021г. източници на замърсяване причина за лошото химично състояние на ПВТ BG3G0000PgN026 са: населени места без канализация; и от селскостопанска дифузия- вероятно от органични азотни и фосфорни торове.

Пукнатинни води - Шипка - Сливен с код BG3G0PzK2Pg027:

ПВТ е напорно- безнапорен тип, не е слоисто. Площта на ПВТ е 1615.74 km², а разкритата му площ- 1599.07 km² Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са валуни, чакъли, пясъци, глини.

Естествените ресурси на ПВТ са 2039.26 l/s. Разполагаемите ресурси - 1917.54 l/s. Съгласно ПУРБ на БД ИБР за периода 2016-2021г. разрешените водни количества (средногодишни) са 77.09 l/s, а експлоатационният му индекс е 4 %. За ПВТ BG3G0PzK2Pg027 няма райони със значителен натиск по отношение на количествено състояние.

За територията на община Чирпан няма издадени разрешителни за водовземане от водното тяло.

ПВТ е определено в лошо химично състояние и добро количествено състояние.

Съгласно ПУРБ на БД ИБР за периода 2016-2021г. дифузни източници на замърсяване причина за лошото химично състояние на ПВТ BG3G0PzK2Pg027 на територията на община

Чирпан са: населени места без канализация; и от селскостопанска дифузия- вероятно от органични азотни и фосфорни торове,.

Точкови източници на замърсяване причина за лошото химично състояние на ПВТ на територията на община Чирпан са: населени места с частично изградена канализация.

Пукнатинни води - Брезовско - Ямболска зона с код BG3G00000K2030:

ПВТ е напорно- безнапорен тип, не е слоисто. Площта на ПВТ е 1345.82 km², а разкритата му площ- 1178.92 km² Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са чакъли, пясъци, песъчливи глини.

Естествените ресурси на ПВТ са 596.24 l/s. Разполагаемите ресурси - 563.48 l/s. Съгласно ПУРБ на БД ИБР за периода 2016-2021г. разрешените водни количества (средногодишни) са 146.21 l/s, а експлоатационният му индекс е 26 %. ПВТ BG3G00000K2030 е район с натиск по отношение на количествено състояние.

За ПВТ BG3G00000K2030 Пукнатинни води - Брезовско - Ямболска зона за територията на община Чирпан са издадени 2 броя разрешителни за водовземане от подземни води с общ разрешен годишен обем на водовземане 57268 m³.

ПВТ е определено в добро химично състояние и добро количествено състояние.

Дифузни източници на замърсяване на територията на община Чирпан са: населени места без канализация; и от селскостопанска дифузия- вероятно от органични азотни и фосфорни торове.

Точкови източници на замърсяване причина за лошото химично състояние на ПВТ на територията на община Чирпан са: населени места с частично изградена канализация; Склад за пестициди-Изворово; находище на строителни материали- Варовици Винарово; находище на строителни материали- Варовици Памуклука; находище на скално-облицовъчни материали- Варовици Зидина.

В следващата таблица са посочени мерките за постигане на добро химично състояние и запазване на доброто количествено състояние на ПВТ на територията на община Чирпан, заложи в ПУРБ ИБР за периода 2016-2021г.

Таблица П.1.3.1-1 Мерки за постигане на добро химично състояние и запазване на доброто количествено състояние на ПВТ заложи в ПУРБ на БДИБР за периода 2016-2021г.

Код на водното тяло	Цел за водното тяло	Код на мярка	Наименование на мярка	Действия за изпълнение на мярката	Код на действие
BG3G00000Q012	Постигане на добро състояние по показател манган, фосфати; запазване на доброто количествено състояние	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	Един път в срока на действие на ПУРБ на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество под 30 000 m ³ /y.	CA_5_3
BG3G00000Q012	Постигане на добро състояние по показател манган, фосфати; запазване на доброто количествено състояние	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	Един път на 3 години на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество от 30 000 до 150 000 m ³ /y	CA_5_2
BG3G00000Q012	Постигане на добро състояние по показател манган,	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за	Ежегоден контрол на разрешителните с разрешено	CA_5_1

Код на водното тяло	Цел за водното тяло	Код на мярка	Наименование на мярка	Действия за изпълнение на мярката	Код на действие
	фосфати; запазване на доброто количествено състояние		водовземане от подземни води	водовземане с количество над 150 000 m ³ /y;	
BG3G000000Q013	По-малко строга цел по показател фосфати, нитрати, калций; запазване на доброто количествено състояние	OS_3	Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води	Провеждане на проучвателен мониторинг за установяване на източниците на натиск при установено влошаване на състоянието на водното тяло и неустановен източник на този натиск	OS_3_3
BG3G000000Q013	По-малко строга цел по показател фосфати, нитрати, калций; запазване на доброто количествено състояние	PM_1	Опазване на количественото състояние на подземните води	Забрана за издаване на разрешителни за водовземане, когато понижението на водното ниво и временното или постоянно изменение на посоката на потока в подземното водно тяло създават опасност от привличане на солени или замърсени води	PM_1_1
BG3G000000Q013	По-малко строга цел по показател фосфати, нитрати, калций; запазване на доброто количествено състояние	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	Ежегоден контрол на разрешителните с разрешено водовземане с количество над 150 000 m ³ /y.	CA_5_1
BG3G000000N018	Постигане на добро състояние по показател нитрати, фосфати, калций, твърдост (обща), амониеви йони, сулфати, обща алфа-активност, естествен уран; постигане на по-малко строга цел от добро количествено състояние	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	Един път в срока на действие на ПУРБ на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество под 30 000 m ³ /y.	CA_5_3
BG3G000000N018	Постигане на добро състояние по показател нитрати, фосфати, калций, твърдост (обща), амониеви йони, сулфати, обща алфа-активност, естествен уран; постигане на по-малко строга цел от	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	Един път на 3 години на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество от 30 000 до 150 000 m ³ /y	CA_5_2

Код на водното тяло	Цел за водното тяло	Код на мярка	Наименование на мярка	Действия за изпълнение на мярката	Код на действие
	добро количествено състояние				
BG3G00000NQ018	Постигане на добро състояние по показател нитрати, фосфати, калций, твърдост (обща), амониеви йони, сулфати, обща алфа-активност, естествен уран; постигане на по-малко строга цел от добро количествено състояние	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	Ежегоден контрол на разрешителните с разрешено водовземане с количество над 150 000 m ³ /y.	CA_5_1
BG3G0000PgN019	По-малко строга цел по показател калций, нитрати, твърдост(обща), магнезий, сулфати; запазване на доброто количествено състояние	DP_9	Подобряване на информацията за натиска и въздействието върху водите от селското стопанство	Събиране на актуална информация за местоположението и текущото състоянието на складове за пестициди	DP_9_4
BG3G0000PgN019	По-малко строга цел по показател калций, нитрати, твърдост(обща), магнезий, сулфати; запазване на доброто количествено състояние	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	Ежегоден контрол на разрешителните с разрешено водовземане с количество над 150 000 m ³ /y.	CA_5_1
BG3G0000PgN019	По-малко строга цел по показател калций, нитрати, твърдост (обща), магнезий, сулфати; запазване на доброто количествено състояние	NI_1	Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници	Прилагане на Националните стандарти за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние от подпомаганите фермери и при изпълнение на проекти по ПРСР	NI_1_8
BG3G0000PgN026	По-малко строга цел по показател калций, нитрати; запазване на доброто количествено състояние	NI_1	Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници	Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика в нитратно уязвими зони	NI_1_9
BG3G0000PgN026	По-малко строга цел по показател калций, нитрати; запазване на доброто количествено състояние	DP_13	Опазване на водите от замърсяване с препарати за растителна защита	Контрол на използването на пестициди в райони на подземни водни тела, формирани в карстови водни хоризонти, разкриващи се на повърхността	DP_13_9

Код на водното тяло	Цел за водното тяло	Код на мярка	Наименование на мярка	Действия за изпълнение на мярката	Код на действие
BG3G0000PgN026	По-малко строга цел по показател калций, нитрати; запазване на доброто количествено състояние	NI_2	Подобряване на информираността на заинтересованите страни в селското стопанство относно изискванията за постигане на добро състояние на водите	Провеждане на обучение на селскостопански производители и фермери за прилагане на добри земеделски практики	NI_2_3
BG3G0000PgN026	По-малко строга цел по показател калций, нитрати; запазване на доброто количествено състояние	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	Ежегоден контрол на разрешителните с разрешено водовземане с количество над 150 000 m ³ /y.	CA_5_1
BG3G0000PgN026	По-малко строга цел по показател калций, нитрати; запазване на доброто количествено състояние	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	Един път на 3 години на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество от 30 000 до 150 000 m ³ /y.	CA_5_2
BG3G0000PgN026	По-малко строга цел по показател калций, нитрати; запазване на доброто количествено състояние	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	Един път в срока на действие на ПУРБ на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество под 30 000 m ³ /y.	CA_5_3
BG3G0PzK2Pg027	Постигане на добро състояние по показател нитрати; запазване на доброто количествено състояние	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	Ежегоден контрол на разрешителните с разрешено водовземане с количество над 150 000 m ³ /y.	CA_5_1
BG3G0PzK2Pg027	Постигане на добро състояние по показател нитрати; запазване на доброто количествено състояние	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	Един път на 3 години на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество от 30 000 до 150 000 m ³ /y.	CA_5_2
BG3G0PzK2Pg027	Постигане на добро състояние по показател нитрати; запазване на доброто количествено състояние	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	Един път в срока на действие на ПУРБ на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество под 30 000 m ³ /y.	CA_5_3
BG3G0PzK2Pg027	Постигане на добро състояние по показател нитрати; запазване на доброто количествено състояние	NI_1	Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници	Прилагане на Националните стандарти за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние от подпомаганите	NI_1_8

Код на водното тяло	Цел за водното тяло	Код на мярка	Наименование на мярка	Действия за изпълнение на мярката	Код на действие
				фермери и при изпълнение на проекти по ПРСР	
BG3G00000K2030	Опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването; запазване на доброто количествено състояние	NI_1	Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници	Прилагане на Националните стандарти за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние от подпомаганите фермери и при изпълнение на проекти по ПРСР	NI_1_8
BG3G00000K2030	Опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването; запазване на доброто количествено състояние	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	Ежегоден контрол на разрешителните с разрешено водовземане с количество над 150 000 m ³ /y.	CA_5_1
BG3G00000K2030	Опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването; запазване на доброто количествено състояние	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	Един път на 3 години на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество от 30 000 до 150 000 m ³ /y.	CA_5_2
BG3G00000K2030	Опазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването; запазване на доброто количествено състояние	CA_5	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	Един път в срока на действие на ПУРБ на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество под 30 000 m ³ /y.	CA_5_3

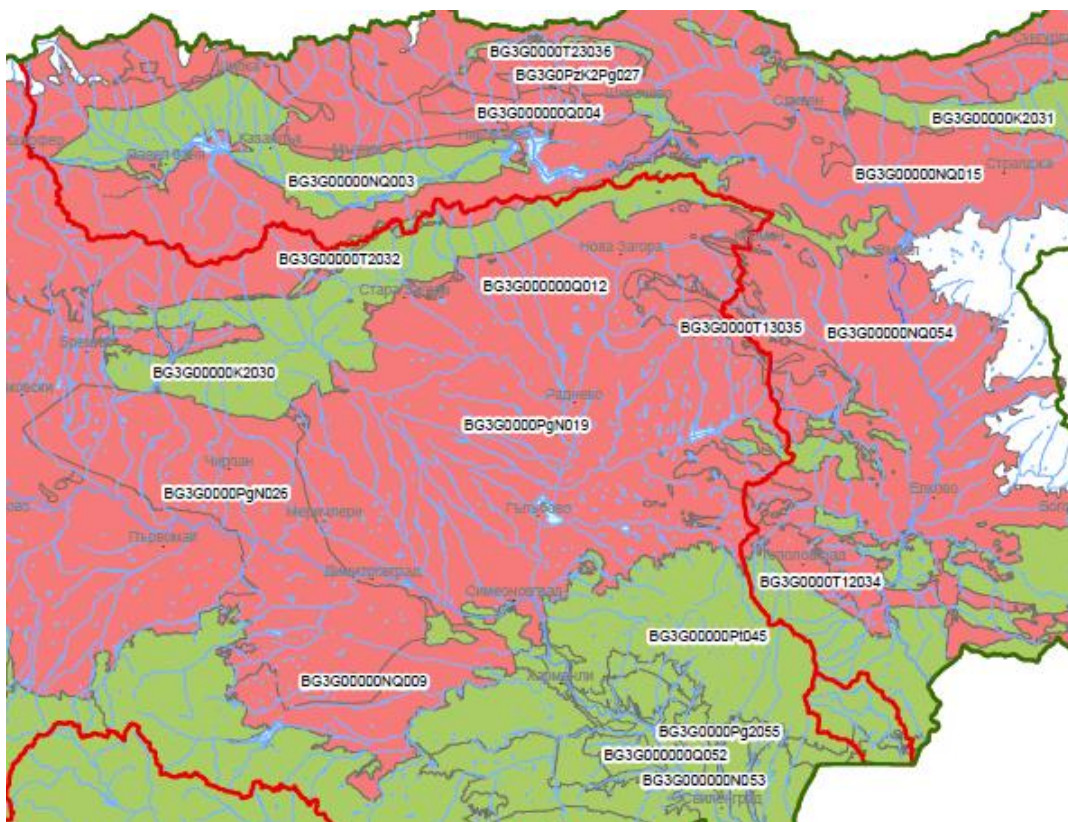
На територията на община Чирпан по Програмата за контролен и оперативен мониторинг на химичното състояние на подземните води на територията на БДИБР има един мониторингов пункт (МП), в който се следи химичното състояние на ПВТ BG3G0000PGN026- МП Рупките, Кладенци- ПС - ПБВ с код BG3G0000PG3MP064, географски координати: ГД 25.39080, ГШ 42.23920 и дълбочина: 20,40 m.

Фонови и прагови стойности, базови нива и концентрация на вещества или показатели на замърсяване в подземни водни тела на територията на община Чирпан са дадени в следващата таблица:

Таблица II.1.3.1-2 Фонови и прагови стойности, базови нива и концентрация на вещества или показатели на замърсяване в подземни водни тела на територията на община Чирпан

Код ПБТ	Вещества или показатели на замърсяване	Влошаване на качествата на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване- Средногодишни концентрации (2010-2014 год.) над Стандарт за качество на питейни води и над ПС	Стандарт	Фонова стойност	Прагова стойност	Базово ниво
BG3G000000Q012	Манган (mg/l)	1.806	0.05	0.0017	0.037925	0.0015
	Фосфати (mg/l)	0.4375	0.5	0.09	0.3975	0.6606
BG3G000000Q013	Фосфати (mg/l)	1.055	0.5	0.09	0.3975	0.7367
	Нитрати (mg/l)	48.1667	50	5.1	38.775	21.6
	Калций (mg/l)	138.7917	150	36	121.5	70.14
BG3G00000N018	Нитрати (mg/l)	39.25 - 40.5	50	3.08	38.27	17.2125
	Фосфати (mg/l)	0.7375	0.5	0.091	0.39775	0.2325
	Калций (mg/l)	158.25	150	28	119.5	71.5
	Твърдост (обща) (mg-eqv/l)	10.5	12	5.28	10.32	5.1292
	Амониеви йони (mg/l)	0.6875	0.5	0.06	0.39	0.1585
	Сульфати (mg/l)	250.5	250	15	191.25	61.8163
BG3G0000PgN019	Нитрати (mg/l)	62.0666 - 109.5	50	4.34	38.585	19.455
	Калций (mg/l)	152.75 - 195.25	150	80	132.5	170.15
	Магнезий (mg/l)	66.75	80	24	66	37.5438
	Твърдост (обща) (mg-eqv/l)	12.05 - 15.2	12	5.28	10.32	11.4583
	Сульфати (mg/l)	358	250	52	200.5	261.0607
BG3G0000PgN026	Нитрати (mg/l)	45.7 - 48.875	50	5.985	38.99625	20.5344
	Калций (mg/l)	133	150	39	122.25	121.1
BG3G0PzK2Pg027	Нитрати (mg/l)	41.93	50	6.9	39.225	10.7904
BG3G00000K2030	-	-	-	-	-	-

Съгласно ПУРБ ИБР (2016-2021 г.), подземните водни тела на територията на община Чирпан са класифицирани с **лошо химично състояние**. Единствено ПБТ BG3G00000K2030 е в **добро химично състояние**.

Фигура П.1.3.1-4 Карта, показваща химичното състояние на подземните водни тела на територията на община Чирпан

На територията на община Чирпан няма МП, в които да се следи количественото състояние на ПВТ.

По Проект на програма за мониторинг на количественото състояние на подземните води в периода на ПУРБ (2016- 2021) е предложен един МП в който да се следи количественото състояние на ПВТ BG3G00000K2030:

- МП с Разр. № 31510404 КЕИ „Банята“; населено място с. Изворово, с географски координати: E 25°19'0".374, N 42°18'5".94.

ПВТ BG3G00000K2030 е определено в добро количествено състояние. Същото се отнася и за останалите ПВТ на територията на община Чирпан с изключение на ПВТ BG3G00000N0018 с експлоатационен индекс 122 % (90.99-91.45- съгласно Доклад за състоянието на водите на територията на ИБР, 2020 и 2021г.) и ПВТ BG3G000000Q013, които са определени в лошо количествено състояние и съответно са в риск по отношение на непостигане на добро количествено състояние.

1.3.2. Съоръжения за питейно-битово водоснабдяване

На територията на общината доставката на вода се осъществява от „ВиК“ ЕООД, гр. Стара Загора, като Чирпан попада в техническите райони „Чирпан – град“ и „Чирпан – север“. Към първия се включват ПС „Ягъч“, ПС „Марица“ и ПС „Текира“. Вторият обхваща селата от общината.

Водоснабдителна система „Чирпан“ включва два независими водоизточника и захранва помпено само гр. Чирпан – водоизточник „Марица“ и водоизточник „Текира“.

Таблица II.1.3.2-1. Списък на помпените станции във ВС „Чирпан“

Наименование	Черпи от	Тласка в	Характеристични данни					
			Помпа (тип)	бр.	Q (l/s)	H (m)	P (kW)	год. монт.
Марица БПС №1- М-зона-1	кладенец	Резервоар при ЦПС „Марица“ - черпателен	NK-86	1	26	61	22	2006
Марица БПС №3- М-зона-6	кладенец		SP-95-6	1	26	73	26	2004
Марица БПС №2- БВ/М	кладенец		25E80AM	1	21	73	30	2011
Марица БПС №3- БВ/М	кладенец		25E80AM	1	21	73	30	2012
Марица БПС №4- БВ/М	кладенец		25E80AM	1	21	73	30	2011
ПС „Марица“	Резервоар при ЦПС „Марица“ - черпателен	Резервоар 6500 м ³ - напорен и Резервоар 400 м ³ - напорен	70MT32x4	4	70	128	160	1981 2004 2005
ПС „Текира“	„Текира“ - каптаж	Резервоар 1250 м ³ - напорен	25E80AM	1	21	73	30	2002

Източник: Регионални прединвестиционни проучвания за обособените територии, обслужвани от ВиК операторите.

Водоснабдителната разпределителна мрежа на гр. Чирпан се захранва с вода от водоснабдителна система „Чирпан“, която включва водоизточник „Текира“ – каптаж и водоизточник „Марица“ – 2 бр. ТК, 3 бр. ШК. Допълнително има 4 бр. тръбни и 1 бр. шахтов кладенци от водоизточник „Марица“, които са изключени от експлоатация и са в резерв.

От сондажни кладенци Марица 1 и Марица 2, водата постъпва в черпателен резервоар V=300 м³, от където посредством помпена станция Марица водата постъпва в напорни резервоари V=400м³ и V=6500 м³ и от тях към водопроводната мрежа на град Чирпан. Резервоара с вместимост 1250м³ се захранва от Помпена станция „Текира“ при водоизточник „Текира“ и захранва водопроводната мрежа на града.

Съществуващата вътрешна водопроводна мрежа на гр. Чирпан е строена през 50-60 те години на миналия век. Изпълнена е основно от етернитови и стоманени тръби, които са амортизирани и предизвикват чести аварии. Водопроводите изпълнени от ПЕВП (РЕНД) полиетиленови тръби представляват малък процент от водоснабдителната система на града. Към настоящия момент дължината на цялата градска разпределителна мрежа е около 63,40 km.

Село Димитриево е част от водоснабдителната група (ВГ) „Ловец – Борово“, заедно със селата Ловец, Борово и Козаревец (община Стара Загора).

Водоизточниците за община Чирпан, които се експлоатират от ВиК – Стара Загора ЕООД по данни на дружеството са:

- 1 брой – каптаж;
- 23 броя – дренажи;
- 9 броя – тръбни кладенци;
- 9 броя – шахтови кладенци.

На територията на община Чирпан няма изградена пречиствателна станция за питейна вода (ПСПВ). Извършва се само дезинфекция с течен натриев хипохлорид или с хлор-газ,

според наличното оборудване главно в резервоарите (ЧР) на помпените станции (ПС) и/или в НР и РШ и довеждащите водопроводи.

Водоснабдяването на община Чирпан е изцяло от подземни водоизточници. Поради това са изградени значителен брой резервоари на различни места (както и с различен обем според нуждите) към отделните водоснабдителни групи и системи. Те се явяват основни съоръжения във веригата за доставяне на питейни води за населените места. В същото време имат и ролята на изравнители (*дневни или дори седмични*). Водохранилищата на територията на община Чирпан са: 8 бр. ЧР – с общ обем от 630 m³; и 28 бр. НР – с общ обем от 11 955 m³. Изграждането на нови резервоари не се налага, но е необходимо да се рехабилитират съществуващите.

Външната водопроводна мрежа на община Чирпан е над 150 km, съставена предимно от етернитови тръби (над 50%), които са с по-малък диаметър, крехки са, с ненадеждни връзки, което е предпоставка за чести аварии и големи загуби на вода. Освен това те са канцерогенни в продължителен период от време. В същото време по-голямата част от водопроводите в община (83,7 km) са положени преди 1981 г., което предпоставя големи загуби на вода, чести аварии и влошено качество на питейните води, защото експлоатационният срок е изтекъл.

Водоразпределителната мрежа в община Чирпан е около 215 000 m, като повече от 90% е делът на остарелите и с изтекъл експлоатационен период тръби от етернит и манесман. Тази експлоатационна възраст на вътрешните водопроводи обуславя големи загуби - чести аварии, влошено качество на питейните води. Аварииите по разпределителната мрежа са около 80% от общия брой аварии по водоснабдяването.

Лошите експлоатационни характеристики на част от водопроводите са:

- Етернитови - крехки, ненадеждни връзки, канцерогенни;
- Манесманови - чугунени - крехки, голяма грапавина, сложен монтаж, ненадеждни връзки;
- Стоманени - склонни към корозия, натрупване на отлагания.

Тези данни, съчетани с данните за годините на въвеждане в експлоатация, показват една твърде тревожна картина за състоянието на водопроводната мрежа в общината.

В някои населени места на общината, процентът от тръбите, които са положени преди 1960 г., е недопустим:

- с. Гита - 56%
- с. Изворово - 94%
- с. Спасово - 74%
- с. Стоян-Заимово - 100%

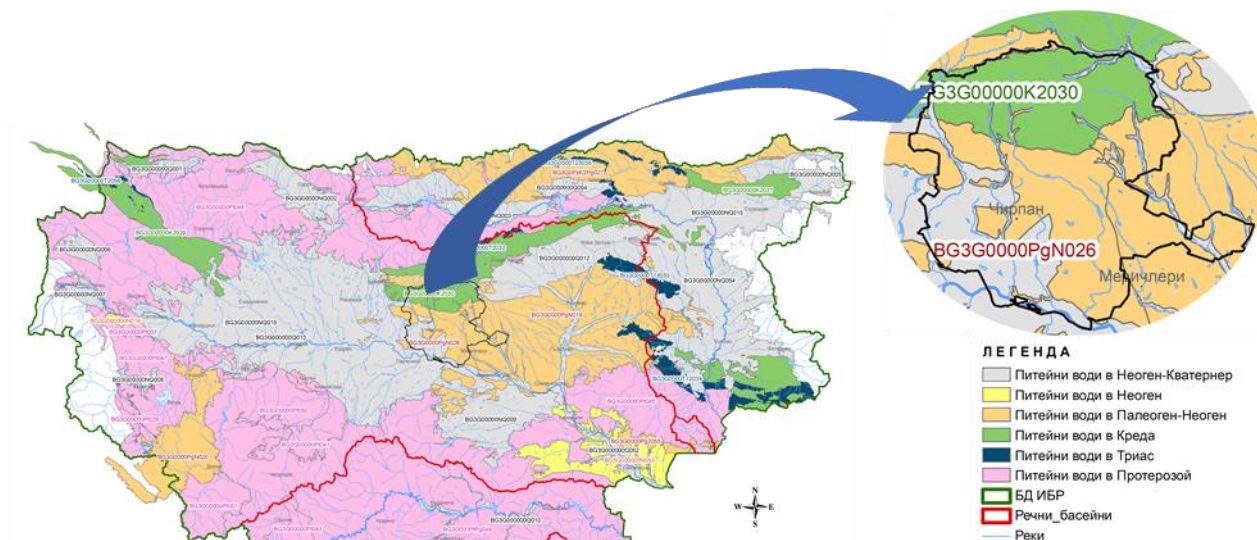
След направения анализ на вътрешните водопроводни мрежи и изводите, че 96,3% от вътрешните водоразпределителни мрежи са от етернитови, стоманени, чугунени и поцинковани тръби, които са с лоши експлоатационни характеристики и че 22% от водопроводната мрежа за обособената територия е положена преди 1960 г. и 42% - в периода 1960-1970 г., води до извода, че състоянието на вътрешните водопроводни мрежи е изключително тревожно.

Особено внимание трябва да се обърне на етернитовите водопроводи. С оглед на това, че те са канцерогенни, тяхната подмяна е задължителна.

1.3.3. Зони за защита на водите

В зона за защита на водите, включена в Раздел 3, точка 3.1.2 Зони за защита на подземни води, предназначени за питейно водоснабдяване от ПУРБ на ИБР попадат всички подземни водни тела на територията на община Чирпан.

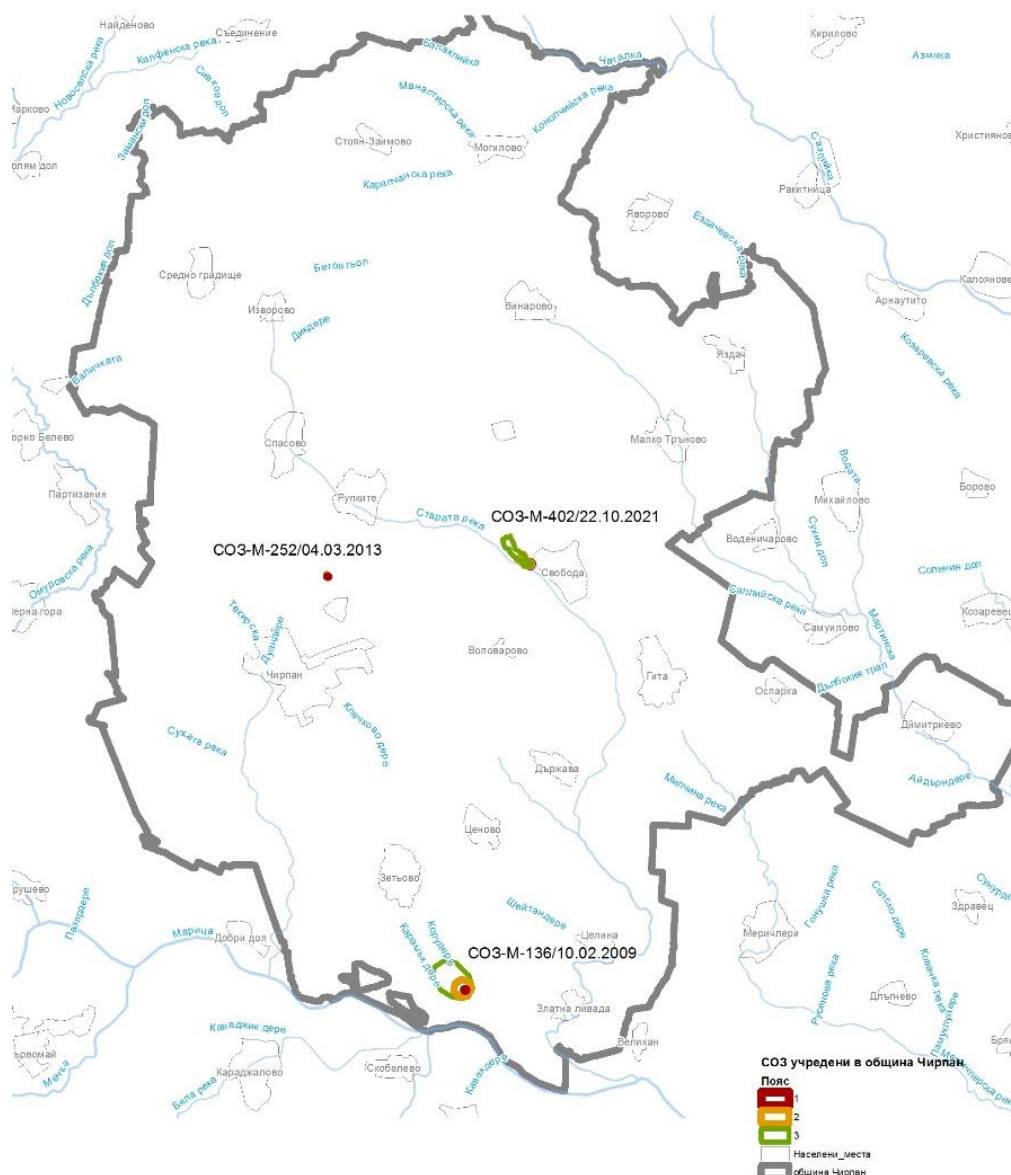
На следващата фигура са представени ПВТ използвани за питейно битово водоснабдяване (ПБВ) в ИБР и конкретно в община Чирпан.

Фигура II.1.3.3-1 Зони за защита на водите в ИБР

В съответствие с информация на БД ИБР (Решение за предоставяне на достъп до обществена информация от обществения сектор за повторно ползване № ЗДОИ-01-63/26.08.2022г.), в границите на общината са учредени три санитарно-охранителни зони (СОЗ) около водовземни съоръжения на питейни води от подземни водни тела, както следва:

- СОЗ-М-136/10.02.2009г.
- СОЗ-М-252/04.03.2013г.
- СОЗ-М-402/22.10.2021г., около дренаж ПВТ BG3G00000PgN026 за ПБВ на с. Свобода и с. Гита, общ. Чирпан, в землището на с. Свобода и оператор „ВиК“ ЕООД Стара Загора;

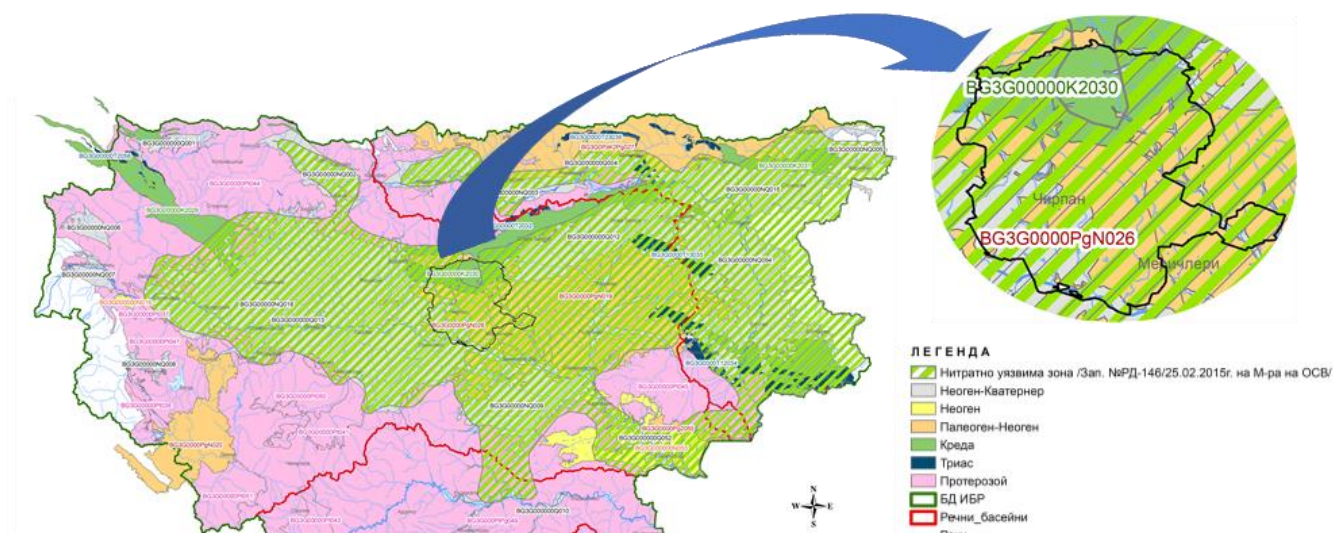
Фигура II.1.3.3-2 Учредени СОЗ в община Чирпан

А. Уязвими зони

Съгласно Заповед № РД 146/26.02.2015 г. на министъра на околната среда и водите за определяне на нитратно уязвимите зони, в община Чирпан такава е територията на общината с надморска височина до 250 m.

Следните ПВТ в обхвата на община Чирпан попадат в нитратно уязвима зона (южна зона с код BGVZ01):

- BG3G000000Q012 Порови води в Кватернер - Марица Изток;
- BG3G000000Q013 Порови води в Кватернер Горнотракийска низина;
- BG3G000000N018 Порови води в Неоген- Кватернер- Пазарджик- Пловдивския район;
- BG3G0000PgN019 Порови води в Палеоген- Неоген- Марица Изток Свиленград Стамболово;
- BG3G0000PgN026 Карстови води- Чирпан- Димитровград.

Фигура П.1.3.3-3 Нитратно уязвими зони в ИБР (Източник: БД ИБР)

Б. Чувствителна зона

Съгласно Заповед № РД 970/28.07.2003 г. на министъра на околната среда и водите, като „чувствителни зони“, които попадат в границата на общината са определени следните:

- р. Марица, след вливането на р. Чепеларска, код № BGSARI06- зоната е разположена по южната граница на общината (вж. *фигурата по-долу*);
- р. Сазлийка, от изворите, код № BGCSARI06- зоната е разположена по южната граница на общината (вж. *фигурата по-долу*)

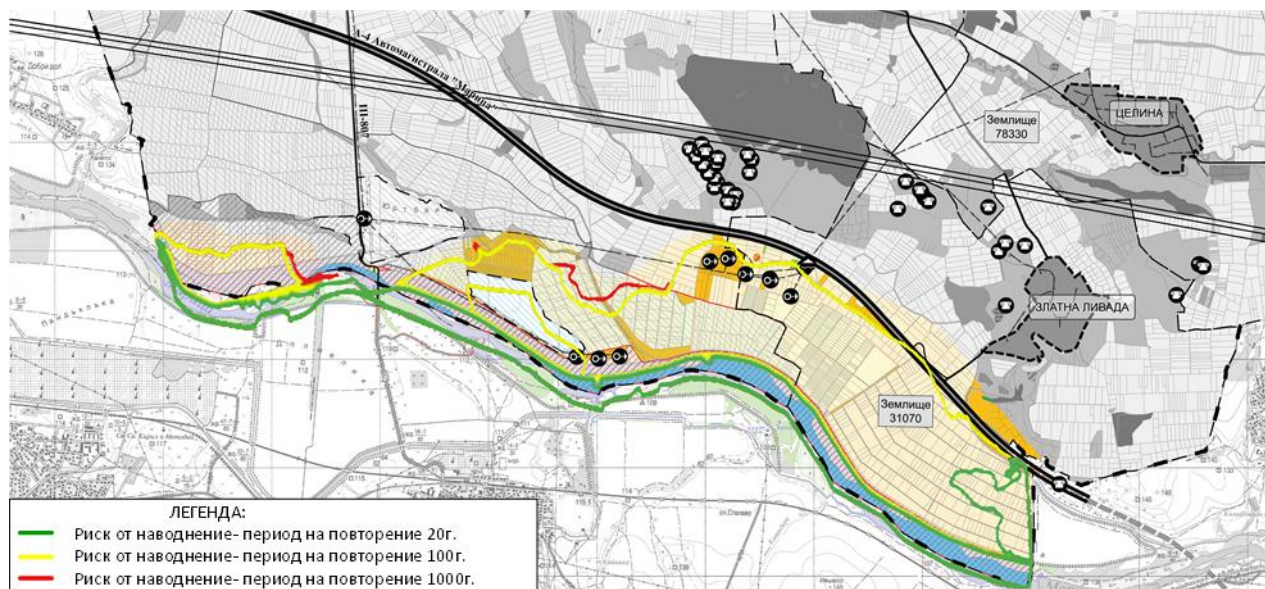

Фигура П.1.3.3-4 Чувствителни зони в ПВТ в община Чирпан (Източник: БД ИБР)

1.3.4. Зони с риск от наводнения

На територията на община Чирпан попада Район със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН), определени със заповед № РД-03-152/08.08.2013 г. на министъра на околната среда и водите с код **BG3_APSFR_MA_04**, река Марица- от гр. Първомай до с. **Райново**.

На следващата фигура е представена извадка от РЗПРН попадащ в границите на община Чирпан върху опорния план на общината.

Фигура П.1.3.4-1 РЗПРН върху опорния план на община Чирпан

РЗПРН засяга основно земеделски територии и в по-малка степен „пасища“ в и извън защитени зони обявени по двете Директиви (по местообитания и птици) „Река Марица“ с код BG0000578 и BG0002081.

В Програмата от мерки за ИБР за РЗПНР с код BG3_APSFR_MA_04 са въведени следните мерки, които се отнасят и за ВТ BG3MA300R048, на чиято територия се намира община Чирпан:

МА_04_01 Създаване на управляеми полдери и малки буферни басейни в заливните тераси на реките- Създаване на полдери малки басейни във високите части на притоците на р. Марица- 5000 дка.

МА_04_03 Въвеждане и изпълнение на изисквания за добро земеделско и екологично състояние на селскостопанските площи- Поддържане на добро земеделско и екологично състояние на селскостопанските площи в зоната на р. Марица и притоците ѝ.

МА_04_06 Осигуряване скатове за задържане- Създаване на условия за забавяне на повърхностния отток посредством залесяване на голи площи, основно във високите части на водосбора на р. Марица, включително всички нейни притоци в зоната на РЗПРН, както и нагоре по течението- 25 000 дка.

МА_04_21 Реконструкция и поддържане на корекциите- Поддържане на защитните диги на р. Марица и прилежащите ѝ площи в зоната между с. Скобелеви, с. Сталево и с. Златна ливада (8000 т по левия бряг и 2000 т по десния бряг, вкл. почистване).

МА_04_22 Възстановяване на компрометирани диги- Възстановяване на слегнали участъци на защитните диги на р. Марица и прилежащите ѝ площи в зоната между с. Скобелеви, с. Сталево и с. Златна ливада- 1000 т, надграждане 0,5 т.

МА_04_58 Осигуряване на обществена подготвеност за реакция при заплахата от наводнение- Осигуряване на обществена подготвеност за реакция при заплахата от наводнение чрез:

- 1) предоставяне на актуална информация на страницата на общината свързана с въпросите на наводненията;
- 2) разпространението на радио съобщения;
- 3) публикуване в местни медии на рубрики свързани с въпросите на наводненията;
- 4) разпространение на дипляни/флаери по въпросите на наводненията

МА_04_63 Забрана за голи сечи във вододайните зони, с последващо изкуствено възобновяване, с изключение на акация и топола- Забрана за голи сечи във вододайните зони, с последващо изкуствено възобновяване, с изключение на акация и топола.

МА_04_64 Ограничаване и/или недопускане на нови негативни промени в хидрологичните особености на водните тела- Ограничаване и/или недопускане на нови негативни промени в хидрологичните особености на водните тела, резултат от изграждане на нови ВЕЦ, баластриери и други дейности водещи до негативни промени в хидрологията на реките.

В рамките на изготвяне на втори цикъл ПУРН за ИБР, посоченият РЗПРН е променен – едновременно разширен и съкратен с актуализираната Предварителна оценка на риска от наводнения в Източнорелски район за периода 2022-2027 г., въз основа на която със Заповед № РД-805/10.08.2022 г. са утвърдени определените РЗПРН. Съгласно посочената Заповед РЗПРН с код BG3_APSFR_МА_04, река Марица- от гр. Първомай до с. Райново не попада на територията на община Чирпан. Въпреки това, предвид че към настоящия момент е действащ ПУРН за ИБР за периода 2016-2021 г., анализите и оценките в Доклада за ЕО съобразяват РЗПРН съгласно него.

Изводи от значение за ОУП:

- Водните тела на територията на общината като цяло са с влошено състояние, главно поради липсата на пречиствателни станции за отпадъчните води от населени места под 2000 е.ж., употребата на пестициди и торове в селското стопанство;
- Основни проблеми, свързани с питейно-битовото водоснабдяване, са високите загуби на вода, амортизираната водопроводна мрежа, наличието на голям процент етернитови водопроводи, за които е задължителна своевременната им подмяна;
- На територията на общината е утвърден един РЗПРН, който е съобразен при изготвянето на ОУП.

1.4. Земни недра

Община Чирпан се намира в Горнотракийската низина, която е развита върху Балканидите. Това е морфоструктура от гънков тип. Обхваща зоната на юг от Мизийската плоча до Рило-Родопския масив. Част е от Алпо-Хималайската планинска система. В България Балканидите включват Предбалкана, Главната Старопланинска верига, Задбалканските котловини, Средногорието и Тракийско-Странджанската област. В нея се открояват сравнително правилните гънкови структури на Предбалкана (юротипен релеф), наклонените на север и по-високо издигнатите гънкови структури на Главната Старопланинска верига, усложнените от разседи и интрузивни тела гънки на Средногорието. В гънките на Средногорието в геоложкото минало са внедрени плутони (големи скални тела от застинала под земната повърхност магма) – Витоша, Плана, Люлин, и други. Между Главната Старопланинска верига и Средногорието има редица свързващи ги напречни ридове (Гълъбец, Козница, Стража и др.). По линията на дълбоките разломи се са образували редица грабени, обхващащи Задбалканските котловини и Горнотракийската низина. Горнотракийската низина е голям грабен, който продължава да потъва бавно. Изградена е предимно от утаечни скали.

Литология и стратиграфия

Съгласно Геоложката карта на България характерни за общината са геоложките формации с неогенска, палеогенска, горнокредна възраст, както и съвременни образувания – **Фигура II.1.4-1:**

Фигура II.1.4-1 Извадка от Геоложката карта на България, 2019 с посочено местоположение на община Чирпан

Неоген – Неогенските материали се срещат в грабеновидните понижения на басейна. В повечето от тях те са покрити от кватеренерни наслаги и не се разкриват на повърхността (с изключение на Горнотракийската низина и Свиленградското понижение). Те са представени от теригенни материали предимно на глин, алевролити, глинести пясъци и пясъчливи глин, с прослойки от пясъци, конгломерати, въглища. С най-широко разпространение са алувиално-пролувиалните седименти на Ахматовската свита.

Палеогенът е разпространен в Централната част на Горнотракийската низина (Чирпански праг). Изграден е от варовиците при гр. Чирпан, гр. Димитровград и разливи от среднокисели вулканити – латити, андезити, шошонити.

Креда – С най-широко разпространение са горнокредните материали. Развити са основно в Източното Средногорие. Разкриват се флишки, въгленосни и вулканогенно-седиментогенни (предимно с андезитов, трахиандезитов и трахибазалтов състав) скали.

На повърхността около и в населените места на община Чирпан се разкриват отложения на :

- Ахматовска свита (ahN₁₋₂) – чакъли, пясъци, глин, инфилтрационни варовици;
- Маришка свита (mPg_{3-N}) – глина, пясъци, въглищни шисти, въглища;
- Задруга на първи кисел вулканизъм (7/2 Pg₃)
- Пачка на кисели туфи (7/1 Pg₃), туфити, алевролити, органигенни варовици (7/3 Pg₃);
- Флишка задруга (2K^{2s}) – варовици, пясъчници, мергели;
- Брекчоконгломератна задруга (3Pg₂³) – конгломерати, брекчоконгломерати, гравелити, пясъчници;
- Алувиални образувания – руслови и на заливните тераси (aQh) – чакъли, пясъци, глин.

Негативни геоложки явления

В община Чирпан няма регистрирани свлачища.

Полезни изкопаеми

Община Чирпан е **бедна на полезни изкопаеми**. Съществуват единични находища на нерудни полезни изкопаеми – гипс (около с. Гита), декоративен камък, бентонит (в землището

на с. Златна ливада) и инертни материали по поречието на река Марица. Находищата водят до локално, при някои дейности значително засягане на земните недра.

Сеизмичност

Община Чирпан попада в Маришката сеизмична зона. През последния век най-голямата катастрофа за тази част от територията на България е провокирана от две събития – земетресенията от 14.04.1928 г. с $M=6.8$ (т. нар. „Чирпанско земетресение“) и 18.04.1928 г. с $M=7.0$ (т. нар. „Поповишко“ или Пловдивско земетресение). Интензивността в епицентралната зона е била X степен за първото събитие и XI за второто. Повърхностното разломяване от тези земетресения е имало обща дължина от около 100 km. Сеизмичните вълни са имали слабо затихване в посока изток-запад (по дължина на основната Маришка разломна зона). В продължение на 11 дни земята се люлее през час с различна сила, като всъщност сеизмичната активност в района започва на 29 март и продължава до юни 1928 г.

Съгласно Наредба №РД-02-20-2/2012 г. на МРРБ за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони (Обн., ДВ, бр. 13 от 2012 г.; попр., бр. 17 и 23 от 2012 г.), респ. Приложения №5 към чл. 15, ал. 2 и чл. 106 „Карта за сеизмично райониране на Република България за период 1000 години“ и Приложение № 6 към чл. 15, ал. 2 „Списък на населените места със стойности на сеизмичния коефициент“ към Картата за сеизмично райониране на Република България, общината попада в район с най-висока степен на интензивност I-IX и стойност на сеизмичния коефициент $K_s = 0,27$. Това предопределя висок риск от потенциално много сериозни поражения при възникването на земетресение на територията община Чирпан.

Изводи от значение за ОУП:

- *Земните недра са в добро състояние, без наличие на негативни геоложки явления и сравнително слабо засегнати от добив на полезни изкопаеми;*
- *Основна неблагоприятна особеност за общината е високата сеизмичност на района.*

1.5. Почви и земеползване

Почвени особености

Почвите в района на община Чирпан попадат в Средиземноморската почвена област, Балканско-Средиземноморска почвена подобласт (II), Среднотракийско-Тунджанска провинция (14), което е показано на **Фигура II.1.5-1:**

Фигура II.1.5-1 Почвено-географски подобласти и провинции в България, изт. ИАОС

Почвите в района са с високо естествено плодородие и са един от основните природни ресурси за територията на общината.

Черноземните смолници се намират в южната част на общината и са най-подходящи за отглеждане на пшеница, ечемик, царевица, слънчоглед и памук.

Канелено-горските почви са разположени на север от чернозем-смолниците. Подходящи са за отглеждане на лозя, лавандула, бадеми, маслодайни, лекарствени, зърнено-хлебни и зърнено-фуражни растения.

Хумусно-карбонатните почви са разположени в отделни масиви, предимно в северната част на общината. Подходящи са за лозя, орехи, бадеми и някои зърнени култури.

Алувиално и делувиално-ливадните почви са с най-нисък относителен дял и се намират по поречията на малките реки. Те са най-подходящи за отглеждане на зеленчуци, кореноплодни, фуражни, овощни видове и вкоренилища.

Потенциалът на почвите е съхранен и се оползотворява оптимално, с изключение на непълноценно използваните възможности за интензивно/поливно земеделие.

Почвите в общината са разнообразни и според агрохимическото проучване на Институт по почвознание „Н. Пушкиров“ тяхното разпределение в общата обработваема земя и на територията на общината е представено в **Таблицы II.1.5-1 и II.1.5-2:**

Таблица II.1.5-1 Разпределение на видовете почви в обработваемите земи на община Чирпан

Видове почви	Относителен дял
Чернозем-смолници	53%
Канелено-горски почви	30,3%
Хумусно-карбонатни почви	11,2%
Алувиално-делувиални почви	5,5%

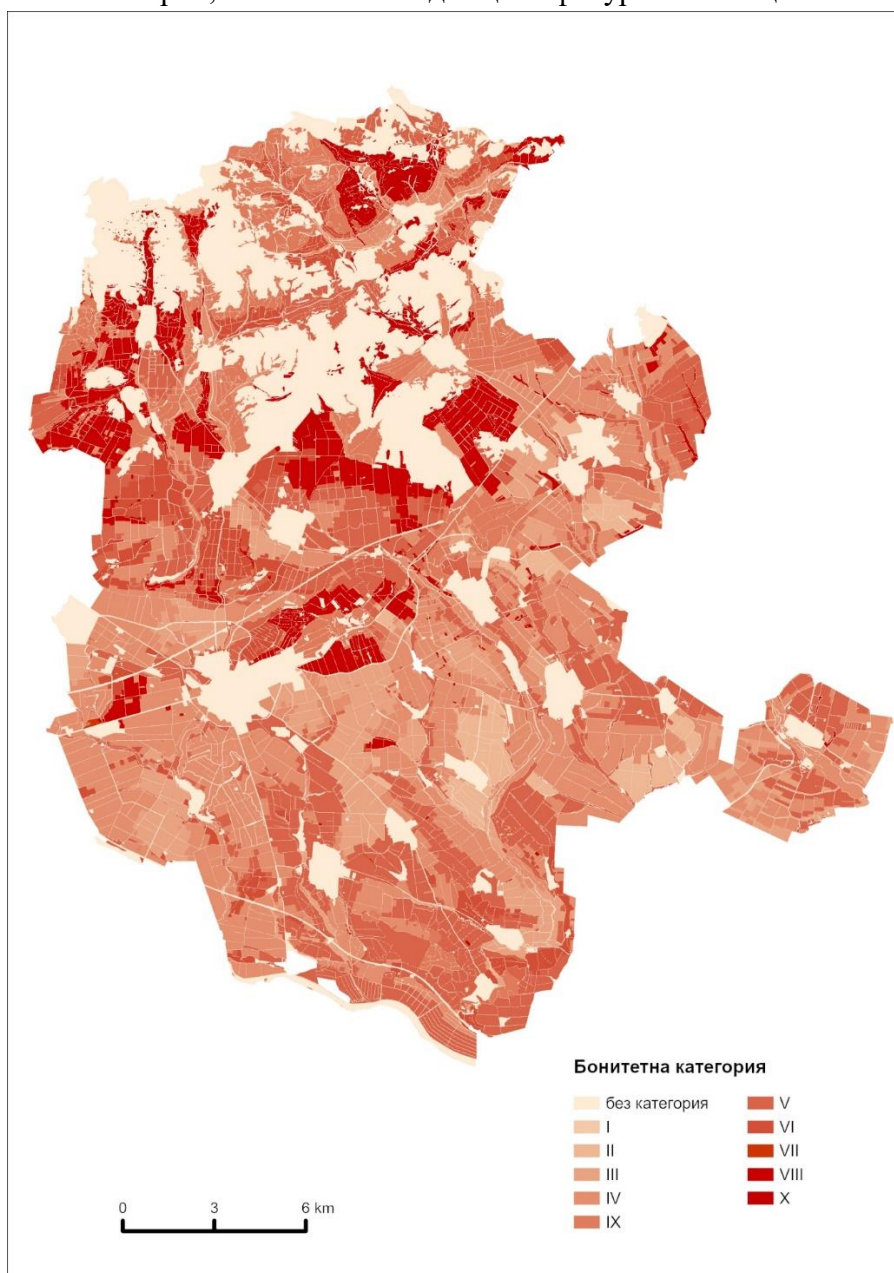
Таблица II.1.5-2 Площ на видовете почви на територията на община Чирпан

Вид почва	Площ (ha)	Дял от територията
12.Излужени чернозем-смолници, глинести	16 298,76	33,12%
20.Излужени канелени горски, тежко песъчливо-глинести	11 584,35	23,54%
22.Силно излужени до слабо оподзолени (лесивирани) канелени горски, средно песъчливо-глиниести	550,96	1,12%
23.Канелено-подзолисти (псевдоподзолисти), леко песъчливо-глинести до глинесто-песъкливи	382,23	0,78%
26.Рендзини (хумусно-карбонатни), песъчливо-глинести	1 526,86	3,10%
27.Ливадно-канелени, тежко песъчливо-глинести	104,45	0,21%
31.Алувиални и алувиално-ливадни, песъчливи и песъчливо-глинести	473,21	0,96%
33.Ливадно-черноземновидни (заблатени), тежко песъчливо-глинести до леко глинести	20,99	0,04%
44.Ерозираны излужени канелени	1 677,49	3,41%
47.Ерозираны излужени чернозем-смолници	951,92	1,93%
53.Типични и излужени канелени горски	32,00	0,07%
56.Канелени горски с рендзини	12 106,83	24,60%
57.Силно излужени до слабо оподзолени (лесивирани) канелени горски	1 577,91	3,21%
66.Рендзини (хумусно-карбонатни)	1 926,14	3,91%

Източник: Почвена карта на страната, ИПАЗР „Н. Пушкиров“

Плодородните земи са една от силните страни на община Чирпан и създават сериозен потенциал за развитие на земеделие. Земеделските земи се категоризират в 10 бонитетни категории според продуктивните възможности на почвите, климатичните условия, релефните характеристики, технологичните качества на земята, пригодността ѝ за производство на различни видове растителна продукция и наложените ограничения на земеползване според Наредбата за категоризиране на земеделските земи при промяна на тяхното предназначение.

В общината се срещат земеделски земи от всички бонитетни категории, които са групирани в пет бонитетни групи. Близо една трета (31,10%) от земеделските земи се класифицират като добри, а малко над 2% като много добри. Едва 10% от земите попадат в групата на „непригодни за земеделие“ земи. Балансът на територията на земите, според тяхната бонитетна категория, е показан в следващите фигура и таблица:

Източник: по данни на АГКК в използваната БД на ГИС за целите на изготвяне на ОУП

Фигура II.1.5-2 Разпределение на територията на общината по бонитетна категория

Таблица II.1.5-3 *Баланс на територията на община Чирпан по бонитетни категории на земеделските земи*

Бонитетна група	Бонитетна категория	Площ (ha)	%
ПЪРВА (много добри земи)	1	0,09	0,0002%
	2	1 169,11	2,38%
ВТОРА (добри земи)	3	3 419,25	6,96%
	4	11 854,26	24,14%
ТРЕТА (средно добри земи)	5	9 784,06	19,92%
	6	2 526,73	5,15%
ЧЕТВЪРТА (лоши земи)	7	9,30	0,02%
	8	3 269,03	6,66%
ПЕТА (непригодни за земеделие)	9	3 855,18	7,85%
	10	1 203,58	2,45%
БЕЗ КАТЕГОРИЯ		12 018,34	24,47%
ОБЩО		49 108,94	100,00%

Източник: справка за целите на изготвяне на ОУП, по данни на АГКК

Деградация на почвите

Деградацията на земите е сериозен глобален проблем, засягащ продоволствената сигурност, икономическото развитие, препитанието и благосъстоянието на населението. Деградираните земи губят способността си да предоставят основни екосистемни услуги, включително ресурси, местообитание, здрави почви, чиста вода и въздух.

Процесите, които увреждат почвите са: *ерозия; свлачища, уплътняване; запечатване; свлачища; киселяване; засоляване; намаляване на почвеното органично вещество; замърсяване; добив на полезни изкопаеми.*

Водната ерозия засяга приблизително 40% от територията на страната, докато ветровата ерозия (в равнини и обезлесени райони) засяга приблизително 15% от територията на страната. За община Чирпан рискът от водна ерозия и податливостта към водна ерозия са оценени като слаби, а рискът от ветрова ерозия като много слаб. На територията на общината няма ерозирали почви.

Негативното въздействие на **уплътняването** се изразява в понижена аерация на почвата, свързана с нарушаване на водно-въздушния и топлинния ѝ баланс, намаляване на водопропускливостта и понижаване на почвеното плодородие. Уплътняването на почвата води и до намаляване потенциала на повърхностния отток, с което се повишава интензивността на водно-ерозионните процеси и рискът от наводнения. За територията на община Чирпан такива почви са засегнатите от човешката дейност – в урбанизирани територии, като към момента няма ерозирали почви в резултат на уплътняване.

Почвеното запечатване е свързано с различните видове застрояване на земите – за община Чирпан не се наблюдават високи стойности на индустриално и търговско застрояване, както и на почвено запечатване като цяло, сравнено с други общини в страната.

Влияние върху активизирането и развитието на **свлачищни процеси** оказва речната ерозия. Дълбочинната ерозия е по-активна в стръмните дерета или в горните течения на реките. Страничната ерозия се наблюдава главно при реки с постоянен воден отток. Валежите са един от главните фактори за активизиране на плитките свлачища. За района на община Чирпан липсва свлачищна активност.

Голяма част от **засолените почви** в България са под формата на петна (които не се обработват) в асоциация на почви с високо естествено плодородие. Процесите на засоляване и алкализирание засягат почви в област Стара Загора, съответно и община Чирпан. Степента на засоляване не е висока и не влияе значимо на плодородието на почвите.

Небалансираното използване на азотни торове е основният фактор за антропогенното почвено **вкисляване**. Киселите почви (генетично кисели и вкислени) не представляват значим проблем за района на общината.

По отношение на **почвеното органично вещество**, бонитетната категория и мониторинга на почвите в района като цяло показва, че те са в добро екологично състояние по отношение на запасеност с биогенни елементи/органично вещество, оценена чрез измерени концентрации на общ азот, органичен въглерод и общ фосфор, а съотношението C/N показва благоприятни условия за разграждане/минерализиране на органичното вещество. Освен почвеното богатство за развитието на селското стопанство от значение са климатичните и водните ресурси. В изследваната територия са характерни условията на умереноконтиненталния климатичен пояс, което благоприятства развитието на всички растения с относително по-малка топлолюбивост. Това е характерно за зърнените, зеленчуковите култури, лозата и др.

Както навсякъде в страната, така и в община Чирпан има слабо увредени почви в резултат на **опожаряване на стърнищата**.

Замърсяване на почвите - през последните години се налага тенденция за намаляване замърсяването на земите и почвите. Основни източници на замърсяване на почвите са промишлените предприятия, автомобилният транспорт, използваните химически средства, битовите отпадъци. За преодоляване на замърсяването на почвите през 2020 г. започва реализацията на проект „*Закриване и рекултивация на общинско депо за неопасни твърди битови отпадъци на Община Чирпан*“. След приключването на биологичната рекултивация се очаква да бъде рекултивирана площ от близо 4 ha.

Съгласно последните годишни Доклади за състоянието на околната среда, публикувани от РИОСВ-Стара Загора:

- няма данни за замърсяване на почви с тежки метали и металоиди - през 2020 г. на територията на община Чирпан са взети проби от два пункта – гр. Чирпан и с. Изворово като резултатите показват, че почвите не са замърсени с тежки метали, металоиди и органични замърсители;
- почвите в общината са нарушени в малка степен и с локален обхват от **добивна промишленост**;
- няма данни за замърсяване на почви с продукти за растителна защита (пестициди);
- няма данни за замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, включително нефтопродукти;
- като риск за замърсяване на почвите се определят основно интензивното земеделие (за което в последно време се наблюдава значително намаляване на употребата на минерални торове и препарати за растителна защита) неорганизираните сметища.

Земеползване

Основните видове територии в община Чирпан и тяхното съотношение са представени в **Таблица II.1.5-4**:

Таблица II.1.5-4 Видове територии в община Чирпан – площно и дялово разпределение

Вид на територията	Площ (ha)	Дял от цялата площ
Урбанизирани територии	2 394,78	4,87%
Територии на транспорта и техническата инфраструктура	576,71	1,17%
Земеделски територии	36 981,67	75,27%
Горски територии	7 916,03	16,11%
Територия, заета от води и водни обекти	762,79	1,55%
Защитена територия	17,72	0,04%
Нарушена територия	62,15	0,13%
Урбанизирана територия – защитена*	0,00	0,00%
Земеделска територия – защитена*	17,15	0,03%
Горска територия – защитена*	88,21	0,18%
Територии без определен начин на трайно ползване/стоп. предназначение	418,64	0,85%
Общо	49 130,49	100,00%

Източник: Справка за целите на изготвяне на ОУП по данни на АГКК, 2020 г.

Забележка: териториите маркирани със * отразяват последните промените в Наредба № рд-02-20-5 от 15 декември 2016 г. за съдържанието, създаването и поддържането на кадастралната карта и кадастралните регистри и изискването на чл.13, ал. 4.

От посочените данни се вижда, че основната част от територията на общината е заета от **земеделски територии**, следвани от **горските**. Степента на урбанизация е сравнително ниска, като разпределението на видовете територии като цяло е благоприятно от гледна точка опазване на околната среда.

Преобладаващата **собственост** на територията в община Чирпан е частната. Тя съставлява 56,11% (27 565,48 ha) от цялата ѝ територия. Основно това са земеделски земи (ниви) и урбанизирани територии.

Общинските (публични и частни) и държавните (публични и частни) земи имат сравнително сходен дял, респективно 14,94% (7 341,59 ha) и 12,23% (6 007.34 ha). Община Чирпан стопанисва допълнително още 1 383,28 ha (2,82%).

Прави впечатление високият дял на имотите в съсобственост – 4,51% (2 217,98 ha), която най-често е между физически и юридически лица и общината. Това може да бъде пречка при разпореждането с тези имоти и тяхното пълноценно използване за развитието на общината.

Изводи от значение за ОУП:

- Почвите на територията на общината са като цяло в добро състояние, като през последните години се налага тенденция за намаляване замърсяването на земите и почвите;
- Преобладават земеделските територии, които са с високо качество и в по-голямата си част пригодни за земеделие, следвани от горските територии. Урбанизираните територии са сравнително нисък процент.

1.6. Ландшафт

За опазването на ландшафта освен националното законодателство съществена роля играе *Европейска конвенция за ландшафта*. Главната цел на Конвенцията е да съхрани европейското културно и природно наследство, които определят облика на общоевропейския ландшафт. Друга цел на конвенцията е да демонстрира, че природните и културните

компоненти на ландшафта могат да бъдат опазвани и укрепвани и без обявяването им за паметници. Двата основни аспекта на конвенцията са:

- признаването на ценността на всички компоненти на ландшафта и значението им за осигуряване на качеството на живот на хората и тяхната самобитност;
- активната роля на обществото при възприемането и оценката на ландшафта.

При съвременните ландшафти е важно да се вземе предвид степен на изменение на ландшафта от намесата на антропогенния фактор, предизвикващ понякога нарушаване на естественото равновесие и необходимост от опазване и възобновяване на природните дадености в съответния ландшафт. На тази база ландшафтите могат да се поделят най-общо на:

- **природни** ландшафти – те са формирани под влияние на природните фактори и не попадат под въздействие на човешката дейност. Както се вижда от анализа на биологичното разнообразие, защитените зони и територии в обхвата на трансграничния район, в него са разпространени изключително разнообразни естествени природни местообитания, със специфичен, ценен естествен ландшафт – в повечето случаи – със специфичен законов статут на опазване.

- **антропогенни** ландшафти – те са резултат от човешката дейност, която променя в различна степен някои от природните компоненти, формирайки техния специфичен характер и структура. Към антропогенните ландшафти се отнасят по-голяма част от съвременните ландшафти на земята, в т.ч. в разглежданата трансгранична територия.

Съгласно *типологичното ландшафтно райониране на България* община Чирпан попада в следната ландшафтна структура – на следващата фигура:

II. Среднобългарски район

II₁. Подрайон на Горнотракийската низина.

Клас. Равнинни ландшафти.

1. Тип. Равнинно-степни.

2. Вид. Нископланински горски широколистен дъб-варовици и канелено-горски плаки.

Биографско райониране на България

Изводи от значение за ОУП:

- Състоянието на ландшафта е сравнително добро – с преобладаване на антропогенни ландшафти, но със сравнително ниска степен на урбанизация – агро и горски ландшафти. Най-значително е засягането на ландшафта от кариери и рудници;
- Наличието на чувствителни ландшафти като защитени територии и зони, както и културни ландшафти поставя необходимост от тяхното ефективно опазване, в т.ч. чрез подходящи устройствени решения и ограничения.

1.7. Биологично разнообразие – растителност, животински свят

1.7.1. Растителност

Съгласно геоботаническото райониране на страната (Бондев 2002), територията на общината попада предимно в Чирпански район, но най-северните ѝ части – и в Старозагорски район на Горнотракийския окръг, който е част от Македоно-Тракийската провинция на Европейската широколистна горска област.

Територията на окръга заема разнообразен терен с разнородна растителна покривка. Териториите около Пловдив и Пазарджик понастоящем са заети почти само от обработваеми земи, а в миналото са били покрити от гори на дръжкоцветен дъб. Този вид и сега се среща поединично и на групи, заедно с полския бряст и полския клен, формирали предимно мезофитни и хигромезофитни гори. На сухи места горите са били ксеротермни, съставени от благун и цер, а на варовити терени – предимно от космат и виргилиев дъб, остатъци от които още са запазени по Бесепарските хълмове и по склоновете на Сърнена гора. Флорните елементи в окръга също са разнообразни. Най-многобройни са балканските ендемити от групата на македоно-тракийските флорни елементи (48 от всичко около 80 флорни елемента). От тях 10 вида са български ендемити – *Hypericum setiferum*, *Chamaecytisus frivaldskyanus*,

Valerianella pontica, *Oenanthe millefolia*, *Peucedanum vitijugum*, *Centaurea napulifera* ssp. *thirkei*, *C. mannagettae*, *Medicago rhodopaea*, *Onosma thracica*, *Satureja rumelica*, *Galium rhodopaeum* и 38 вида са балкански ендемити – *Fritillaria scorpilii*, *F. pontica*, *F. stribrnyi*, *Moenchia graeca*, *Silene gigantea*, *S. frivaldskyana*, *S. scorpilii*, *Hypericum thasium*, *Genista rumelica*, *Corothamnus agnipilus*, *Astragalus spruneri*, *Trifolium dalmaticum*, *Linum thracicum*, *Euphorbia velenovskyi*, *Polygala rhodopaea*, *Stachys milanii*, *Nonea atra*, *Verbascum ovalifolium*, *Tragopogon pterodes*, *Eryngium creticum*, *Stachys balcanica*, *S. alpina* ssp. *bulgarica*, *Thymus atticus*, *Hesperis theophrastii*, *Onobrychis degenii*, *Nonea palens*, *Muscari armeniacum*, *Iris suaveolens* и др. Групата на илирийските балкански ендемити е малка (10 вида) – *Minuartia rhodopaea*, *Dianthus gracilis*, *Hypericum degenii*, *H. umbellatum*, *H. rumeliacum*, *Rorippa lippizensis*, *Trifolium trichopterum*, *Orobanche serbica*, *Verbascum abietinum*, *Peucedanum aegopodioides*. Сравнително голяма е групата на степните флорни елементи – *Agropyron brandzae*, *Salsola ruthenica*, *Potentilla pirotensis*, *Paliurus spina-christi*, *Scutellaria orientalis*, *S. altissima*, *Phlomis herba-ventis* ssp. *pungens*, *Stachys angustifolia*, *Jurinea albicaulis* ssp. *kilaeae*, *Tamarix ramosissima*, *Veronica spuria*, *Centaurea orientalis* и *Peucedanum arenarium*. Само четири вида са средиземноморски елементи – *Piptatherum holciforme*, *Delphinium halteratum*, *Papaver apulum*, *Medicago bondevii*, и три вида са евксински флорни елементи.

В Чирпанския район са преобладавали церови гори, обикновено смесени с космат и виргилиев дъб. На места са запазени остатъци от такива гори, по-рядко и от смесени гори от цер с благун, а на влажни места в североизточната част на района има неголеми кории от дръжкоцветен дъб, полски бряст, полски клен и др. Старозагорския район се отличава с един от най-сухите горски масиви по южните поли на Сърнена гора и Стара планина, изградени от най-ксеротермните видове – главно косматия и виргилиевия дъб. Всички гори са силно повлияни от човека и голяма част от тях са деградирани и са превърнати в храсталаци от келяв габър или са напълно унищожени. В североизточната част на района има съобщества и от *Pistacia terebinthus*.

Съгласно предоставените пространствени данни, ОУП предвижда промяна на 438 имота на територията на общината. От тях 175 са за документална промяна, предимно на НТП, с цел отразяване актуалното им състояние към момента. Повечето имоти са изоставени земеделски земи, които не се обработват от дълго време, като в резултат на протекли сукцесионни процеси още към 2010 г. те са заети от дървесно-храстова растителност. За тези имоти, както и за някои такива с НТП дърво, скали, полски път, ОУП предвижда отреждането им за горска територия. Останалите са застроени имоти, с различно предназначение (За друг вид застрояване, За друг вид производствен, складов обект, За търговски обект, комплекс и пр.), които ОУП обединява/включва към обособени устройствени зони. Подобни чисто документални промени, не могат да окажат въздействие върху растителността.

ОУП предвижда отреждане на 8 имота, 6 от които с недефинирано НТП, представляващи рудерални терени в северната част на Чирпан, а два са застроени имоти, за озеленяване. Още 8 имота се преотреждат от такива За друг вид производствен, складов обект, на такива За друг обществен обект, комплекс, при което въздействието върху растителността ще е по-скоро положително. Положително въздействие ще има и при извършване на предвидената в ОУП рекултивация на 12 имота с НТП Депо за битови отпадъци (сметище).

ОУП предвижда промяна на 11 урбанизирани имоти с различен начин на НТП (Ниско застрояване, За друг курортно-рекреационен обект, За друг обществен обект, комплекс) в такива с друго НТП, но отново като урбанизирани терени. При това също не може да има въздействие върху растителността.

Така някакво въздействие върху растителността може да има само при промяната на 224 имота. От тях 165 имота с НТП нива, като 21 се преотреждат за вилни сгради, 22 за рекреационни обекти, 7 за стопански двор, 37 за предимно производствена зона (Пп), и останалите за смесена многофункционална зона (Смф).

Характер на растителността – типове хабитати в останалите 59 имота е дадена в Таблица II.1.7.1-1.

Таблица II. 1.7.1-1 *Характер на растителността (тип хабитат) в имотите с НТП различно от нива, за които се предвижда промяна с ОУП.*

№	ПИ	НТП	ОУП	Хабитат	Площ/дка
1	81414.502.3338	За друг вид озеленени площи	Ниско застрояване (до 10 м)	път	1.213
2	81414.147.308	Пасище	Поземлен имот със смесен начин на трайно ползване	път	2.649
3	81414.502.2518	Обществен селищен парк, градина	Ниско застрояване (до 10 м)	паркинг	1.737
4	81414.501.100	За друг вид озеленени площи	За друг вид производствен, складов обект	складов обект	5.296
5	81414.1.548	Друг вид поземлен имот без опред	Незастроен имот за обществена сграда, комплекс	стопански двор	190.057
6	81414.501.145	За друг вид имот със специално пр	Незастроен имот	дворно място	219.054
7	81414.147.1677	Поземлен имот с недефиниран начи	Поземлен имот със смесен начин на трайно ползване	дворно място	0.507
8	81414.147.1678	Поземлен имот с недефиниран начи	Поземлен имот със смесен начин на трайно ползване	дворно място	0.817
9	81414.502.3924	За друг вид озеленени площи	Ниско застрояване (до 10 м)	село, рудерал	10.363
10	81414.147.345	Пасище	Ниско застрояване (до 10 м)	село, рудерал	44.105
11	81414.147.396	Дере	Поземлен имот със смесен начин на трайно ползване	рудерал	0.773
12	81414.40.72	Друг вид поземлен имот без опред	Незастроен имот	рудерал	143.747

№	ПИ	НТП	ОУП	Хабитат	Площ/дка
13	81414.502.4278	За друг вид озеленени площи	За второстепенна улица	рудерал	0.469
14	81414.501.35	За защитно и изолационно озеленя	За друг вид производствен, складов обект	рудерал	9.574
15	81414.501.39	За защитно и изолационно озеленя	За друг вид производствен, складов обект	рудерал	12.828
16	81414.501.103	Обществен селищен парк, градина	Поземлен имот със смесен начин на трайно ползване	рудерал	1.371
17	78330.69.36	Пасище	Незастроен имот	рудерал	4.591
18	78330.69.37	Пасище	Незастроен имот	рудерал	1.499
19	81414.147.364	Пасище	Поземлен имот със смесен начин на трайно ползване	рудерал	26.610
20	81414.147.441	Пасище	Пасище	рудерал	3.584
21	81414.40.541	Пасище	Поземлен имот със смесен начин на трайно ползване	рудерал	53.741
22	87254.76.1	Пасище	Гробищен парк	рудерал	8.009
23	65810.154.1	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	1.304
24	65810.154.10	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	1.199
25	65810.154.11	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	0.999
26	65810.154.12	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	2.998
27	65810.154.13	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	3.999
28	65810.154.14	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	4.002
29	65810.154.2	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	1.301
30	65810.154.3	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	1.398

№	ПИ	НТП	ОУП	Хабитат	Площ/дка
31	65810.154.30	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	0.999
32	65810.154.31	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	2.999
33	65810.154.32	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	3.998
34	65810.154.33	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	4.997
35	65810.154.34	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	2.199
36	65810.154.35	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	2.299
37	65810.154.36	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	2.299
38	65810.154.4	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	1.949
39	65810.154.5	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	4.247
40	65810.154.6	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	1.502
41	65810.154.7	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	4.499
42	65810.154.8	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	1.999
43	65810.154.9	Друг вид земеделска земя	Обществен извънселищен парк, горски парк	иглолистна култура	0.800
44	81414.147.5	Овощна градина	Поземлен имот със смесен начин на трайно ползване	овощна градина	4.081
45	48831.57.974	Пасище	За къмпинг, хотел	поляна	12.904
46	30819.47.240	Пасище	Незастроен имот за ФВЕЦ	пасище	82.805
47	31070.1.37	Пасище	Незастроен имот за ФВЕЦ	пасище	111.912

№	ПИ	НТП	ОУП	Хабитат	Площ/дка
48	31070.1.216	Пасище	Незастроен имот за ФВЕЦ	пасище, храсти	133.990
49	31070.19.299	Пасище	Незастроен имот за ФВЕЦ	пасище, храсти	73.700
50	78330.67.35	Пасище	Незастроен имот за ФВЕЦ	пасище, храсти	187.110
51	78330.63.4	Пасище	Незастроен имот за ФВЕЦ	храсти	44.630
52	78330.62.12	Пасище	Незастроен имот за ФВЕЦ	храсти, дъб	158.867
53	78330.63.5	Пасище	Незастроен имот за ФВЕЦ	храсти, дъб	42.238
54	30819.52.681	Пасище	Незастроен имот за ФВЕЦ	храсти, кариера	299.875
55	31070.24.302	Пасище	Незастроен имот за ФВЕЦ	храсти, пасище	208.514
56	31070.58.128	Пасище	Незастроен имот за ФВЕЦ	храсти, пасище, дъб, скали	254.944
57	31070.60.180	Пасище	Незастроен имот за ФВЕЦ	храсти, пасище, дъб, скали	192.267
58	30819.47.569	Пасище	Незастроен имот за ФВЕЦ	храсти, пасище, рудерал	117.766
59	78330.71.21	Пасище	Незастроен имот за ФВЕЦ	храсти, пасище, рудерал	189.560

Голяма част от имотите представляват вече урбанизирани площи, някои – още от 70-те години на миналия век. Други такива са изоставени в последните години, и в тях се е настанила пионерна, рудерална растителност без консервационна стойност. Такава се наблюдава и в някои имоти с НТП пасище, или за озеленяване, основно в околностите на гр. Чирпан. Това са запустели, замърсени с битови отпадъци терени, често преопасани от домашни животни или утъпкани, вкл. от хора и превозни средства. Един имот, отреден за Смф, е овощна градина, а друг, за къмпирание, представлява утъпкана поляна край язовир на р. Манастирска.

Единствените имоти, в които се наблюдава консервационно значима растителност, са тези, отредени за фотоволтаици, всички с НТП пасище. Те са заети от тревиста, на места изцяло от храстова растителност, и в по-малка степен – от дървесна растителност и скални местообитания. Подобна растителност може да принадлежи към следните природни местообитания (по смисъла на ЗБР): 6110 Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*, 62A0 Източни субсредиземноморски сухи тревни съобщества, 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco Brometalia*), 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове, 91AA Източни гори от космат дъб, 91M0 Балкано-Панонски церово-горунови гори (Кавръкова и кол. 2009). Това са и единствените имоти, в които е възможно да се срещат растителни видове с по-висока консервационна стойност – включени в Приложения 2 и/или 3 на ЗБР, и/или в Червената книга на България (Пеев 2011).

1.7.2. Животински свят

Съгласно Груев и Кузманов (1994), територията на общината попада в Подрайона на Горнотракийската низина на Среднобългарския район. Фауната в района е съставена от европейски, европосибирски и холопалеарктични видове. Наред с тях са разпространени и много топлолюбиви средиземноморски, преходно-средиземноморски, предноазиатски и степни видове. Характерни за подрайона са големият брой топлолюбиви широко разпространени в Южна България земноводни, влечуги, птици и обитаващи откритите низини ровещи и други бозайници. Между последните е и гюнтеровата полевка (*Microtus guentheri*), известна у нас още и в Свиленградско и Малкотърновско и при Черно море. От безгръбначните за ендемични се приемат видовете *Bulgarica fraudigera* от сухоземните охлюви, *Polybothrus ochraceus* от многоножките, *Dicyphnus martinoi* от полутвърдокрилите, *Hydroporus thracicus* от водните бръмбари и *Liriomyza bulgarica* от мухите. Степни и степно-пустинни видове са отровният черен паяк (*Latrodectus tredecimguttatus*), който е намерен по долината на Марица на изток от Пазарджик и на север докъм Новозагорско и гр. Съединение, както и едрите правокрили *Saga natoliae* и *Locusta migratoria*. Видове животни, намерени у нас само в този подрайон, са *Otiorrhynchus chrysocampus* (Австрия, Унгария, Балкански полуостров), *Pselactus bulgaricus* (Гърция) и *Tropideres pudens* (Европа) от хоботниците; *Chrysolina grossa* (холомедитерански вид) от листоядите; *Haliphus fulvicollis* от водните бръмбари. Около Хасково е намерено гигантското водно полутвърдокрило насекомо *Lethroceros patruelis* (нилска водоплавка) - терциерен реликтен тропичен вид.

Конкретно територията на общината е заета предимно от обработваемо площи, които по принцип са бедни на видово разнообразие, особено по отношение на гръбначната фауна. От друга страна, по южната ѝ периферия минава р. Марица, по която навлиза и се разпространява средиземноморско климатично влияние, а в северната ѝ периферия са разположени Чирпанските възвишения, заети предимно от комплекс от ксерофитни тревисти, храстови и горски местообитания (последните често нискостъблени, разредени гори). Тези географски дадености „компенсират“ преобладаването на обработваеми земи. При теренни проучвания на територията на общината, както и в границите на ЗЗ, попадащи в близост до нея, сме установили 144 вида гръбначни животни - **Таблица II.1.7.2-1:**

Таблица II.1.7.2-1 Видове гръбначни животни, установени в района на общината, и природозащитния им статус. ЗБР – номер на Приложението от ЗБР; ЧКБ – категория на застрашеност по Червена книга на Република България (Големански 2011)

№	Вид	ЗБР	ЧКБ	№	Вид	ЗБР	ЧКБ
Риб				72	<i>Alcedo atthis</i>	2, 3	–
1	<i>Carassius gibelio</i>	–	–	73	<i>Dendrocopos major</i>	3	–
2	<i>Cyprinus carpio</i>	–	–	74	<i>Dendrocopos minor</i>	3	–
Земноводни				75	<i>Dendrocopos syriacus</i>	2, 3	–
3	<i>Bombina bombina</i>	2, 3	–	76	<i>Picus viridis</i>	3	–
4	<i>Bufo viridis</i>	3	–	77	<i>Corvus corax</i>	3	NT
5	<i>Hyla arborea</i>	3	–	78	<i>Corvus cornix</i>	–	–
6	<i>Pelophylax ridibundus</i>	–	–	79	<i>Corvus frugilegus</i>	–	–
7	<i>Rana dalmatina</i>	–	–	80	<i>Garrulus glandarius</i>	–	–
Влечуги				81	<i>Pica pica</i>	–	–
8	<i>Emys orbicularis</i>	2, 3	–	82	<i>Lanius collurio</i>	2, 3	–
9	<i>Testudo graeca</i>	2, 3	EN	83	<i>Lanius minor</i>	2, 3	–
10	<i>Testudo hermanni</i>	2, 3	EN	84	<i>Lanius nubicus</i>	2, 3	VU

№	Вид	ЗБР	ЧКБ	№	Вид	ЗБР	ЧКБ
11	<i>Lacerta trilineata</i>	3	–	85	<i>Oriolus oriolus</i>	3	–
12	<i>Lacerta viridis</i>	3	–	86	<i>Alauda arvensis</i>	3	–
13	<i>Podarcis muralis</i>	3	–	87	<i>Galerida cristata</i>	3	–
14	<i>Podarcis taurica</i>	3	–	88	<i>Melanocorypha calandra</i>	2, 3	EN
15	<i>Ablepharus kitaibelii</i>	3	–	89	<i>Delichon urbicum</i>	3	–
16	<i>Natrix natrix</i>	–	–	90	<i>Hirundo daurica</i>	3	–
17	<i>Natrix tessellata</i>	3	–	91	<i>Hirundo rustica</i>	3	–
18	<i>Vipera ammodytes</i>	3	–	92	<i>Riparia riparia</i>	3	–
<u>Птици</u>				93	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	3	–
19	<i>Coturnix coturnix</i>	–	–	94	<i>Hippolais pallida</i>	3	–
20	<i>Perdix perdix</i>	–	–	95	<i>Sylvia atricapilla</i>	3	–
21	<i>Phasianus colchicus</i>	–	–	96	<i>Sylvia communis</i>	3	–
22	<i>Anas acuta</i>	–	–	97	<i>Sylvia nisoria</i>	2, 3	–
23	<i>Anas platyrhynchos</i>	–	–	98	<i>Phylloscopus collybita</i>	3	–
24	<i>Podiceps cristatus</i>	3	VU	99	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	3	–
25	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	3	VU	100	<i>Aegithalos caudatus</i>	3	–
26	<i>Phalacrocorax carbo</i>	–	–	101	<i>Parus caeruleus</i>	3	–
27	<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>	2, 3	EN	102	<i>Parus major</i>	3	–
28	<i>Ardea cinerea</i>	3	VU	103	<i>Parus palustris</i>	3	–
29	<i>Ardeola ralloides</i>	2, 3	EN	104	<i>Sitta europaea</i>	3	–
30	<i>Egretta alba</i>	2, 3	CR	105	<i>Luscinia megarhynchos</i>	3	–
31	<i>Egretta garzetta</i>	2, 3	VU	106	<i>Oenanthe hispanica</i>	3	–
32	<i>Ixobrychus minutus</i>	2, 3	EN	107	<i>Oenanthe isabellina</i>	3	–
33	<i>Nycticorax nycticorax</i>	2, 3	VU	108	<i>Oenanthe oenanthe</i>	3	–
34	<i>Ciconia ciconia</i>	2, 3	VU	109	<i>Phoenicurus ochrurus</i>	3	–
35	<i>Ciconia nigra</i>	2, 3	VU	110	<i>Saxicola rubetra</i>	3	–
36	<i>Gallinula chloropus</i>	3	–	111	<i>Turdus merula</i>	3	–
37	<i>Charadrius dubius</i>	3	VU	112	<i>Sturnus vulgaris</i>	–	–
38	<i>Vanellus vanellus</i>	3	–	113	<i>Motacilla alba</i>	3	–
39	<i>Himantopus himantopus</i>	2, 3	EN	114	<i>Motacilla cinerea</i>	3	–
40	<i>Haematopus ostralegus</i>	3	CR	115	<i>Motacilla flava</i>	3	–
41	<i>Calidris ferruginea</i>	3	–	116	<i>Carduelis carduelis</i>	3	–
42	<i>Calidris minuta</i>	3	–	117	<i>Carduelis chloris</i>	3	–
43	<i>Lymnocyrtus minimus</i>	3	–	118	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	3	–
44	<i>Philomachus pugnax</i>	2, 3	–	119	<i>Fringilla coelebs</i>	3	–
45	<i>Tringa glareola</i>	2, 3	–	120	<i>Fringilla montifringilla</i>	3	–
46	<i>Tringa ochropus</i>	3	EN	121	<i>Passer domesticus</i>	–	–
47	<i>Tringa totanus</i>	3	CR	122	<i>Passer hispaniolensis</i>	3	–
48	<i>Chlidonias hybrida</i>	2, 3	VU	123	<i>Passer montanus</i>	3	–
49	<i>Larus michahellis</i>	–	–	124	<i>Emberiza calandra</i>	3	–
50	<i>Cuculus canorus</i>	3	–	125	<i>Emberiza citrinella</i>	3	–
51	<i>Columba palumbus</i>	–	–	126	<i>Emberiza hortulana</i>	2, 3	–
52	<i>Streptopelia decaocto</i>	–	–	127	<i>Emberiza melanocephala</i>	3	–
53	<i>Streptopelia turtur</i>	–	–	<u>Бозайници</u>			
54	<i>Accipiter brevipes</i>	2, 3	VU	128	<i>Erinaceus roumanicus</i>	3	–
55	<i>Accipiter gentilis</i>	3	EN	129	<i>Talpa europaea</i>	–	–
56	<i>Accipiter nisus</i>	3	EN	130	<i>Myocastor coypus</i>	–	–
57	<i>Aquila heliaca</i>	2, 3	CR	131	<i>Arvicola terrestris</i>	–	–

№	Вид	ЗБР	ЧКБ	№	Вид	ЗБР	ЧКБ
58	<i>Buteo buteo</i>	3	–	132	<i>Sylvaemus sp.</i>	–	–
59	<i>Buteo rufinus</i>	2, 3	VU	133	<i>Sciurus vulgaris</i>	–	NT
60	<i>Circus aeruginosus</i>	2, 3	EN	134	<i>Spermophilus citellus</i>	2, 3	VU
61	<i>Circus pygargus</i>	2, 3	VU	135	<i>Lepus europaeus</i>	–	NT
62	<i>Hieraaetus pennatus</i>	2, 3	VU	136	<i>Sus scrofa</i>	–	–
63	<i>Milvus migrans</i>	2, 3	VU	137	<i>Capreolus capreolus</i>	–	–
64	<i>Falco subbuteo</i>	3	VU	138	<i>Felis silvestris</i>	3	EN
65	<i>Falco tinnunculus</i>	3	–	139	<i>Canis aureus</i>	–	–
66	<i>Tyto alba</i>	3	VU	140	<i>Vulpes vulpes</i>	–	–
67	<i>Asio otus</i>	3	–	141	<i>Lutra lutra</i>	2, 3	VU
68	<i>Athene noctua</i>	3	–	142	<i>Martes foina</i>	–	–
69	<i>Upupa epops</i>	3	–	143	<i>Meles meles</i>	–	–
70	<i>Coracias garrulus</i>	2, 3	VU	144	<i>Mustela nivalis</i>	3	–
71	<i>Merops apiaster</i>	–	–				

Изводи от значение за ОУП:

- Територията на общината се характеризира с разнообразна растителна покривка, като горските територии са силно повлияни от човека и голяма част от тях са деградирани и са превърнати в храсталаци от келяв габър или са напълно унищожени;
- Подробен анализ на състоянието на растителността е извършен за имотите с НТП различно от нива, за които се предвижда промяна с ОУП, като за част от тях е установена консервационно значима растителност;
- Характерни са предимно топлолюбиви широко разпространени в Южна България земноводни, влечуги, птици и обитаващи откритите низини ровеци и други бозайници.

1.8. Защитени зони и защитени територии

1.8.1. Защитени зони

Защитените зони от Европейската екологична мрежа „Натура 2000“ попадащи на територията на община Чирпан, са описани в следващата таблица:

Таблица II.1.8.1-1 *Защитени зони, попадащи на територията на община Чирпан*

Код на защитена зона	Име на защитена зона	Засегнати населени места
BG0002081	„Марица - Първомай“	Землищата на гр. Чирпан и селата Зетъво и Златна ливада
BG0000287	„Меричлерска река“	Землището на село Гита
BG0000578	„Река Марица“	Землищата на селата Зетъво и Златна ливада
BG0000442	„Река Мартинка“	Землищата на селата Винарово, Димитриево и Малко Тръново
BG0000628	„Чирпански възвишения“	Землищата на селата Винарово, Изворово, Могилово, Рупките, Свобода, Спасово, Средно градище и Стоян-Заимово

Подробна информация за защитените зони е представена в ДОСВ, изготвен като отделно, самостоятелно **Приложение № 4** към Доклада за ЕО.

1.8.2. Защитени територии

Защитена територия, разположена на територията на община Чирпан е **Защитена местност „Чирпанска кория“**. Намира се в землището на гр. Чирпан (отстои на над 3 км северозападно от регулационната граница на града) и е с площ 58,0 ха. Обявена е със Заповед № РД-3384 от 08.12.2966 г., обн. ДВ, бл. 7/1967 г., прекатегоризирана със Заповед № РД-850 от 18.09.2002 г., обн. ДВ, бр. 108/2002 г.

Целта на обявяване е опазване на вековна дъбова гора.

Режим на дейности:

1. *Забранява се да се секат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения*

2. *Забранява се да се преследват или убиват дивите животни или техните малки или да се развалят гнездата или леговищата на същите*

3. *Забранява се да се разкриват кариери за камъни, пясък или пръст, с което се поврежда и изменя естествения образ на местността, включително и водните течения.*

Изводи от значение за ОУП:

- *Проектът на ОУП следва да съобразява защитените зони и защитената територия в обхвата на община Чирпан.*

1.9. Културно-историческо наследство

Със своята културна и научна стойност и обществена значимост на територията на общината се отличават археологическото наследство от праисторията, Античността и Средновековието в и извън населените места в общината, съхранени жилищни и обществени сгради, християнски религиозни обекти, както и исторически ценности, в т.ч. паметници и паметни плочи на загиналите във войните.

Разположението на обектите на наследството по брой, вид и настоящия статут е представено в следващата таблица:

Таблица П.1.9-1 Териториално разположение и статут на обектите на недвижимите културни ценности (НКЦ)

Населено място / землище	Общ брой	В т.ч.		Разпределение по вид								По статут*		
		В населени места	Извън населени	Архит.-строителен	Археологически	Исторически***	Художествен	Архитектурен и исторически	Архитектурен и художествен	Народна старина	Паметник на културата (НКЦ)	Групова НКЦ	Декларирани	Обявени**
гр. Чирпан	39			9	23	1			4		2	(1)	3	36
с. Винарово	30			1	29								1	29

с. Гита	7			2	2	1				2		1	6
с. Димитриево	3					1			1	(1)	1	2	1
с. Зетъово	26				23	1	1				1	3	23
с. Златна ливада	17				16				1			1	4
с. Изворово	25			3	21				1			4	21
с. Малко Тръново	6			1	3	1				1		2	3
с. Могилово	3				2	1						1	2
с. Рупките	26				25	1				(1)		(1)	25
с. Свобода	10			2	8							2	8
с. Спасово	49			6	41	1			1		(1)	8	41
с. Средно градище	65			3	62							3	62
с. Стоян Заимово	3				3								3
с. Целина	3				3								
с. Ценово	2			2								2	
с. Яздач	6				5	1						1	5
ОБЩО	320			29	266	9	1		8		7	35	269

*Посоченият статут е определен по реда на предходния Закон за паметниците на културата и музеите. Сред тях са включени археологическите обекти, които не фигурират в списъците на НИНКН и чийто статут е определен с разпоредбата на чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство.

**Включва всички селищни и надгробни могили и средновековни отбранителни валове, обявени с Разпореждане на МС №1711/ 22.10.1962г.

*** На основание писмо № 4349/04.12.1992 г. на НИПК и §12, ал. 1 от ЗКН, като декларирани обекти на НКН (исторически) извън посочената бройка, са включени и възпоменателните знаци, издигнати по повод участието на България във войните от 1885, 1912-1913, 1915-1918, 1944-1945 г.

**** Цифрите в скоби показват предишно или допълващо обявяване, поради което не влизат в общата бройка.
Забележка: В селата Воловарово, Държава и Осларка няма регистрирани недвижими културни ценности, поради което не фигурират в приложената таблица.

Таблица II.1.9-2 Разпределение на НКЦ по населени места в община Чирпан

ВИД НКЦ	БРОЙ	ВИД НКЦ	БРОЙ	ВИД НКЦ	БРОЙ
ГР. ЧИРПАН	39	С. ВИНАРОВО	30	С. ГИТА	7
АРХЕОЛОГИЧЕСКИ	23	АРХЕОЛОГИЧЕСКИ	29	АРХЕОЛОГИЧЕСКИ	2
АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЕН	9	АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЕН	1	АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЕН	2
АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЕН И ХУДОЖЕСТВЕН	4				
ИСТОРИЧЕСКИ	1			ИСТОРИЧЕСКИ	1
ПАМЕТНИК НА КУЛТУРАТА(НКЦ)	2			ПАМЕТНИК НА КУЛТУРАТА(НКЦ)	2

ВИД НКЦ	БРОЙ	ВИД НКЦ	БРОЙ	ВИД НКЦ	БРОЙ
С. ДИМИТРИЕВО	3	С. ЗЕТЬОВО	26	С. ЗЛАТНА ЛИВАДА	17
		АРХЕОЛОГИЧЕСКИ	23	АРХЕОЛОГИЧЕСКИ	16
АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЕН	1	АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЕН	1		
		ХУДОЖЕСТВЕН	1		
АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЕН И ХУДОЖЕСТВЕН	1			АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЕН И ХУДОЖЕСТВЕН	1
ИСТОРИЧЕСКИ	1				
НАРОДНА СТАРИНА	(1)	ПАМЕТНИК НА КУЛТУРАТА(НКЦ)	1		
С. ИЗВОРОВО	25	С.МАЛКО ТРЪНОВО	6	С.МОГИЛОВО	3
АРХЕОЛОГИЧЕСКИ	21	АРХЕОЛОГИЧЕСКИ	3	АРХЕОЛОГИЧЕСКИ	2
АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЕН	3	АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЕН	1		
АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЕН И ХУДОЖЕСТВЕН	1				
		ИСТОРИЧЕСКИ	1	ИСТОРИЧЕСКИ	1
		ПАМЕТНИК НА КУЛТУРАТА(НКЦ)	1		
С. РУПКИТЕ	26	С.СВОБОДА	10	С.СПАСОВО	49
АРХЕОЛОГИЧЕСКИ	25	АРХЕОЛОГИЧЕСКИ	8	АРХЕОЛОГИЧЕСКИ	41
		АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЕН	2	АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЕН	6
				АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЕН И ХУДОЖЕСТВЕН	1
ИСТОРИЧЕСКИ	1			ИСТОРИЧЕСКИ	1
НАРОДНА СТАРИНА	(1)				
				ПАМЕТНИК НА КУЛТУРАТА(НКЦ)	(1)
С. СРЕДНО ГРАДИЩЕ	65	С. СТОЯН ЗАИМОВО	3	С. ЦЕНОВО	2
АРХЕОЛОГИЧЕСКИ	62	АРХЕОЛОГИЧЕСКИ	3		
АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЕН	3			АРХИТЕКТУРНО-СТРОИТЕЛЕН	2
С. ЦЕЛИНА	3	С. ЯЗДАЧ	6		
АРХЕОЛОГИЧЕСКИ	3	АРХЕОЛОГИЧЕСКИ	5		
		ИСТОРИЧЕСКИ	1		

От обявените общо 320 обекта, 276 бр. са получили статут по реда на отменения *Закон за паметниците на културата и музеите*. Заварените паметници на културата, обявени по реда на този закон, запазват своя статут и категория като недвижими културни ценности, а заварените декларирани паметници на културата запазват своя статут като декларирани обекти по смисъла на *Закона за културното наследство* (ЗКН), § 10. ал.1 и § 12. ал.1 от Преходни и заключителни разпоредби. За привеждане в съответствие с актуалната нормативна уредба, в настоящото представяне е използвана терминологията и са съобразени изискванията на ЗКН, отнасящи се към осигуряването на териториално-устройствена защита на недвижимото културно наследство (НКН).

Подробна информация за обектите на културното наследство, степента на проученост, състояние, консервация, както и за основните културни събития на територията на общината е представена в Обяснителната записка на ОУП на община Чирпан, като в настоящия доклад е представена обобщена информация съобразно целите на екологичната оценка.

Обобщена оценка на потенциала, състоянието и проблемите на културното наследство в община Чирпан:

Културното наследство в община Чирпан представлява един от ценните ресурси на общината, със значение както за социално-икономическото ѝ развитие, така и като елемент на физическата среда. Основният интерес е насочен към архитектурно-строителните ценности от края на XVIII-ти и началото на XIX-ти век в гр. Чирпан. Друг основен ресурс са обектите на археологическото наследство, разположени почти изцяло в извънселищни територии.

Най-ценните обекти на архитектурното наследство в гр. Чирпан със статут на НКЦ са в удовлетворително състояние и социализирани.

Въпреки полаганите усилия през годините, строителната експанзия и развитието на обслужващите дейности и инфраструктура са довели до съществено компрометиране на недвижимите културни ценности – жилищни сгради. Част от единичните НКЦ са в неудовлетворително или аварийно състояние (напр. етнографската къща в с. Спасово).

Не са определени режими за опазване по смисъла на чл. 79, ал. 1 и ал. 2 от ЗКН за недвижимите културни ценности.

Религиозните обекти и тяхната специфика са особено важни за облика на общината. Една част от тях са в сравнително добро състояние, както в града, така и в селата.

Състоянието на някои от сградите на религиозните обекти е неудовлетворително (Спасово, Изворово, Винарово и параклиът Козма и Дамян в Чирпан).

Особено внимание трябва да се обърне на стенописите, тъй като в повечето религиозни сгради то е крайно неудовлетворително.

Сградите, които имат обществено предназначение, в основната си част се поддържат добре (сградата на Уникредит Булбанк АД; Конската мелница).

Обектите на археологическото наследство са със сравнително ниска степен на проученост, предвид значителния им брой. През последните години община Чирпан провежда последователна политика за опазване и социализация на археологическите ценности, като концентрира усилия в реализацията на проекти за проучване, експониране и включване в туристически маршрути на обектите в „Карасура“, които са с високи качества и подходящо разположение спрямо урбанизираните територии, местата на туристическа активност и природните дадености.

В добре развита мрежа от експозиции в общинския център са включени ценни движими артефакти и документи, свидетелстващи за материалната и нематериална култура на града и региона.

Местното нематериално наследство е широко представено както в културния календар на общината, така и в различни пакети от предлагания туристически продукт.

1.10. Отпадъци

Законът за управление на отпадъците разделя отпадъците по видове както следва:

- битови;
- производствени;
- опасни;

- строителни;
- биоразградими;
- масово разпространени.

Общинските власти играят важна роля в изпълнението на политиката по отношение опазване на околната среда, подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци, чрез сключването на договори и в това отношение основните им функции включват:

- осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци;
- събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- почистване на уличните платна, тротоарите, площадките, алеите и поддържане на зелените площи и други територии от населените места предназначени за обществено ползване;
- избора на площадки, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци или на други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови или строителни отпадъци, чрез включването в регионална система;
- разделно събиране на битови отпадъци, включително отпадъци от опаковки, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки, чрез организация по оползотворяване;
- организирането и прилагане на системата за разделно събиране и съхранение на излезли от употреба моторни превозни средства с фирми получили разрешение от компетентния орган;
- предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаване на незаконни сметища, чрез контрол от длъжностни лица;
- определяне на места за поставяне на негодни за употреба батерии.

За общината действа *Наредба № 9 за управление на отпадъците на територията на община Чирпан*, с която са уредени:

- Правата и задълженията на физическите и юридическите лица, учрежденията и организациите и взаимоотношенията между тях при управлението на отпадъците.
- Ред и условията за изхвърлянето, събирането /включително разделното/, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на твърдите битови, строителните, производствените отпадъци, включително и биоотпадъци, опасни битови и масово разпространените отпадъци, и поддържането на чистотата на територията на община Чирпан.
- Финансовото осигуряване на дейностите по третиране на отпадъците и заплащането на съответните услуги.
- Контрола, глобите и санкциите за нарушаване разпоредбите на настоящата наредба.

Наредбата има за цел постигане на основните принципи на Европейското законодателство и Европейската политика при управление на отпадъците, както и предотвратяването или намаляването на вредното въздействие върху човешкото здраве и околната среда, като изпълнението и се осъществява в съответствие с изискванията на действащите нормативни актове.

Община Чирпан прилага *Програма за управление на отпадъците*, като последната такава е за периода 2017-2020 г. и към момента тече актуализацията ѝ спрямо *Националния*

план за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г. Очаква се актуализираната програма да бъде приета през 2022 г.

Община Чирпан е член на Регионалното сдружение за управление на отпадъците – регион Стара Загора, което обхваща общините Стара Загора, Казанлък, Гурково, Гълъбово, Мъглиж, Братя Даскалови, Чирпан, Николаево, Твърдица и Опан. Предметът на основната дейност на сдружението е осъществяване на дейности и проекти, свързани с управление на отпадъците, и конкретно на битовите отпадъци и приравнените към тях отпадъци, строителните и масово разпространените отпадъци. По проекти по Оперативна програма „Околна среда“ са изградени:

- Регионално депо Стара Загора – разположено в с. Ракинтица, община Стара Загора – разположено е на площ от 325 декара и включва клетка за депониране на неопасни отпадъци с обслужваща инфраструктура, общински център за рециклиране, инсталация за сепариране и закрито компостиране, система за улавяне на газовете. Изградени са и 4 пречиствателни съоръжения за пречистване на водите от експлоатацията на регионалния център;
- Претоварни станции за твърди битови отпадъци – Гурково, Гълъбово и Казанлък (не обслужват община Чирпан).

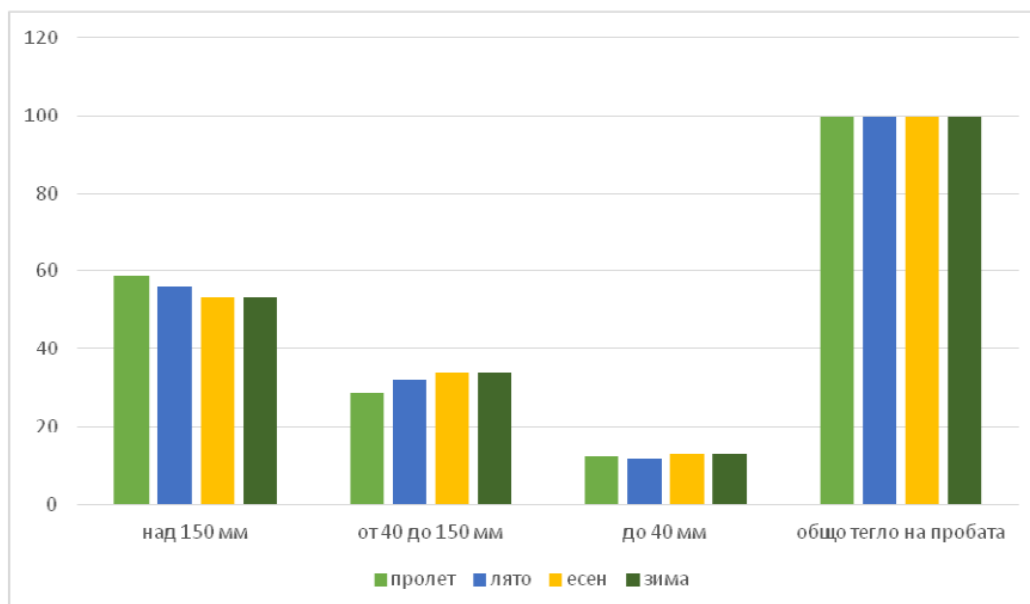
Състоянието на управлението на отпадъците на територията на общината е както следва:

Битови отпадъци:

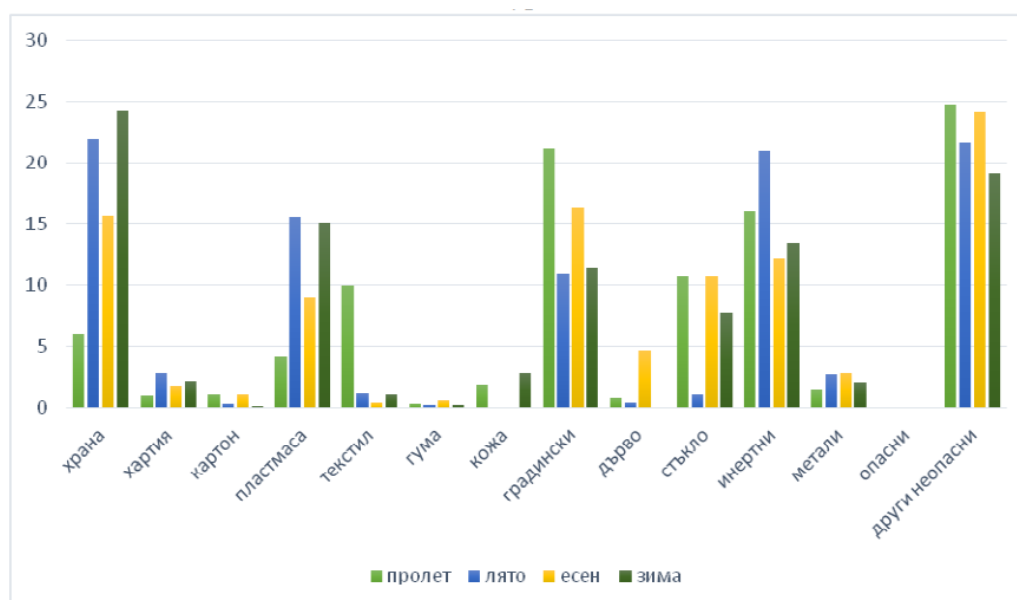
Всички населени места в общината са обхванати от системата за организирано сметосъбиране. Събраните битови отпадъци се транспортират за депониране до Регионално депо Стара Загора. Въпреки това продължава да се констатира изхвърлянето на битови, в т.ч. строителни отпадъци, на неразрешени за това места.

Като цяло, през последните години се наблюдава намаляване на общото генерирано годишно количество битови отпадъци за общината – от 5713 тона през 2015 г. до 2981 тона за 2019 г., като се очаква намаление на това количество през следващите години, поради отрицателния прираст за общината.

Преобладаващата фракция в битовите отпадъци са градинските отпадъци- 18,92%, следвани от хранителните отпадъци – 7,93% и инертната фракция – 7,56% и текстилните отпадъци – 6,43%, и рециклируемите отпадъци, от които най-значими са пластмаса – 14,3%, стъкло – 4,85% и дървесни – 1,11%. На следващите фигури е визуализирана информация за фракционния състав на отпадъците през различните сезони по размер и състав(изт. Програма за управление на отпадъците на община Чирпан за периода 2017-2020 г.):

Фигура П.1.10-1 Съпоставка на фракционния състав на битовите отпадъци на територията на община Чирпан в % през различните сезони – по размер

Фигура П.1.10-1 Съпоставка на фракционния състав на битовите отпадъци на територията на община Чирпан в % през различните сезони – по състав

В град Чирпан функционира и система за разделно събиране на масово разпространени отпадъци. Функциониращите пунктове за изкупуване на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса допринасят за събирането на допълнителни количества на тези разделно събрани от домакинствата отпадъчни потоци.

На територията на общината е въведена система за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори. Тя обхваща гр. Чирпан (17 локации за събиране) и 10 села от общината (в общо 18 точки за събиране).

Сключени договори на Община Чирпан за дейности с отпадъци:

- ЕКОБУЛБАТЕРИ АД - разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори;
- БУЛЕКОПАК АД - разделно събиране на отпадъци от опаковки;
- АНЕС 96 ООД - събиране и транспортиране на излезли от употреба луминесцентни и

др. видове лампи, съдържащи живак, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване;

- ТРАНСМЕТАЛ ЕООД - осигуряване на площадка за безвъзмездно предаване на излезли от употреба гуми;
- КОНДОР - НИКОЛАЙ ДИМОВ ЕООД - осигуряване на площадка за предаване на рециклируеми отпадъци по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО;
- ИНСАЙТ - 5 ЕООД - осигуряване на площадка за предаване на рециклируеми отпадъци по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО.

Строителни отпадъци

В община Чирпан основното количество строителни отпадъци се генерират от дейността на фирми, извършващи строителна и ремонтна дейност. Делът на физическите лица, генериращи строителни отпадъци главно при ремонт на жилища е незначителен спрямо другите количества. Няма точни данни за генерираните смесени строителни отпадъци. Генерират се и инертни отпадъци – земни маси, камъни, почва и др., като също няма точни данни за количеството им.

Няма площадка за тяхното временно съхранение или депониране на земните маси – до скоро е ползвана площадката на старото общинско депо (разположено на около 3 км североизточно от гр. Чирпан и на север, близо до път Е773 (66) гр. Ст. Загора – гр. Чирпан – гр. София, в местността „Шахова пещ” – в бивша кариера за добив на скални материали /варовик/), на което вече е извършена техническата рекултивация.

Общината е предвидила изграждането на площадка за събиране, съхранение, преработка и рециклиране на строителни отпадъци в имот 81414.501.290 с обща площ 43 225 кв. м, намиращ се в североизточната граница на град Чирпан, в Промислена зона Изток. Имотът е общинска частна собственост, урбанизирана територия с начин на трайно ползване: депо за битови отпадъци (сметище).

Производствени отпадъци:

На територията на общината дейности с производствени отпадъци извършват юридически лица, въз основата на разрешителни/регистрационни документи по реда на Закона за управление на отпадъците.

Отпадъци от странични животински продукти

На територията на община Чирпан, от страна на БД ИБР са одобрени следните имоти съгласно Наредба № 3/27.01.2021 г. за условията и реда за обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, извън обектите, регистрирани в областните дирекции по безопасност на храните:

- за гр. Чирпан – ПИ 81414.143.335, с. Рупките – ПИ 63344-204-616 и ПИ 63344.8.346, с. Изворово – ПИ 32456.1.239, с. Средно градище – ПИ 68463.1.500 и ПИ 68463.163.8.

Утайки от пречистване на отпадъчните води:

На територията на общината е изградена и въведена в експлоатация през 2020 г. нова ПСОВ, като към момента няма натрупани количества утайки. Предвижда се генерираните утайки да се предават за третиране въз основата на договор, при спазване на изискванията на Закона за управление на отпадъците и другите приложими нормативни актове.

Болнични отпадъци

За генерираните на територията на общината болнични отпадъци са налични сключени договори с лицензирани фирми, които ги събират и транспортират до съоръженията за изгаряне на болнични отпадъци в Александровска болница, гр. София и ВМА - София.

Биоразградими отпадъци

Не е решен проблемът с разделното събиране на биоразградимите отпадъци (хранителни и кухненски), като съгласно Програмата за управление на отпадъците за периода 2017-2020г. предстои да се закупят съдове за разделно събиране на кухненски отпадъци, които да бъдат разположени в гр. Чирпан, като са необходими съдове и транспортна техника за разделно събиране на зелени отпадъци, т.е все още не е въведена система за разделно събиране на тези биоразградими отпадъци.

Изводи от значение за ОУП:

- *В процес на рекултивация – фаза биологична рекултивация е старото общинско депо на общината;*
- *Общината е с организирано сметосъбиране и налично модерно регионално депо за депониране на битовите отпадъци;*
- *За територията на общината, освен предвиденото изграждане на площадка за събиране, съхранение, преработка и рециклиране на строителни отпадъци, не се предвиждат други територии за дейности с отпадъци.*

1.11. Вредни физични фактори

1.11.1. Шум

Шумът е един от основните фактори с неблагоприятно въздействие върху населението, присъстващ като нежелан или вреден външен звук, причинен от човешката дейност, в т.ч. излъчван от автомобилния, железопътния и въздушния транспорт, от инсталации и съоръжения на промишлеността и от локални източници. Показателите за шум в околната среда са физични величини, при чието определяне са отчетени степента и границите на дискомфорт на гражданите, изложени на шум. След замърсяването на въздуха, факторът шум е от основно значение за здравето на хората.

Показателите за шум в околната и жизнената среда са физични величини, при чието определяне са отчетени границите и степента на дискомфорт на гражданите, изложени на шум, в зависимост от характера на шума, времето на денонощието, предназначението на помещенията за обитаване, характера на териториите и зоните във и извън урбанизираните територии.

Степента на риска от увреждане на човешкото здраве под въздействието на фактора шум в околната среда е трудно установима. Обикновено този фактор не действа изолирано, а участва в изключително сложна комбинация с други рискови за здравето фактори, които могат да бъдат химични, физични, биологични, психологични и такива, свързани с начина на живот, атакуващи човешкия организъм в течение на целия му живот. Вредата от шума се превръща в една от характеристиките на модерния живот.

По информация на Световната здравна организация шумът атакува почти всички органи и системи на човешкия организъм, като се проявява главно в четири насоки:

1. Психологично въздействие: раздразнение, влияние върху работоспособността, въздействие върху речевата разбираемост и умствените способности.

2. Физиологично въздействие:

а) Върху слуховия орган.

б) Върху функциите на отделни органи и системи:

- сърдечно съдовата система – учестване на сърдечния ритъм, промени, които водят до повишаване на кръвното налягане
- дихателната система – изменения на респираторния ритъм
- храносмилателна система – забавяне пасажа на храната и различни по степен и вид увреждания на стомаха
- ендокринна система – изменение количеството на кръвната захар, повишаване на основната обмяна, задържане на вода в организма, вестибуларна система, процесите на обмяната

в) Върху организма като цяло и в частност върху висшата нервна дейност (нервна преумора, психични смущения и нестабилност, смущения на паметта, раздразнителност) и вегетативната нервна система (усилен тонус, който може да доведе до редица сърдечни, циркулаторни и други прояви).

3. Въздействие върху съня – смущаването на нощната почивка не дава възможност за възстановяване на работоспособността и постепенно довежда организма до състояние на преумора.

4. Загуба на слуха в резултат на продължително влияние на шум с висока интензивност.

Като мощен стресов фактор шумът далеч не изчерпва своето вредно въздействие върху организма само със специфичното поражение на слуховата функция. Той влияе върху нервно-психичната сфера, сърдечно-съдовата система, стомашно-чревния тракт, жлезите с вътрешна секреция, обмяната на веществата, нервно-мускулния апарат и др. В определен смисъл може дори да се твърди, че неспецифичното въздействие на шума заема по-важно място в шумовата патология, отколкото специфичното поражение на слуховата функция. Проучванията показват, че няма орган в човешкото тяло, който да е пощаден от вредното въздействие на шума.

Основни източници на шум в околната среда са:

- Транспортните потоци на автомобилния и релсов транспорт;
- Въздушен транспорт;
- Локални източници – промишлени предприятия, търговски обекти, увеселителни заведения, сервиси за услуги и други, разположени на територията, определена като урбанизирана територия по Закона за устройство на територията.

Най-силно въздействие върху акустичната обстановка оказва транспортният шум от автомобилите. Неговият дял е 80-85% от общото шумово натоварване в градовете. Непрекъснатото увеличаване броя на моторните превозни средства и неправилното градоустройствено планиране са основните причини за оформянето на урбанизирана среда с утежнен, неблагоприятен за човешкото здраве акустичен режим. За всички по-големи градове като основни причини за повишеното звуково налягане са посочени: високата интензивност на автомобилния трафик, липса на модерна инфраструктура за извеждане на основния поток на транзитно преминаващи автомобили, липса на пътни съоръжения тип „детелина”, особено към големите жилищни комплекси, амортизирани превозни средства на градския транспорт, тесни и неозеленени улици, минимално разстояние между сградите и пътните платна, липса на достатъчно места за паркиране, което затруднява трафика на моторните превозни средства в централните градски части. Важен фактор за високите шумови емисии от транспортните потоци е и лошото качество и състояние на пътната настилка.

В сравнение с автомобилния транспорт, по отношение на шумово въздействие, по-малък е железопътният транспорт, тъй като то се появява само при преминаване на отделни влакови композиции. Остарелите жп състави и трасета не позволяват придвижване с висока скорост, което ограничава ефективното масово използване на жп транспорт.

Степента на въздействие на шума от въздушния транспорт се определя от шумовите характеристики на въздухоплавателните средства, интензивността на полетите, направленията на въздушните коридори, отстоянието на летищата от населени места. Авиационният шум е по-смущаващ в сравнение с шума от други източници. Той се състои от внезапно възникващи шумови събития с определен издигащ се и спадащ модел. Друга негова характеристика е по-високата честота и сила, към които човешкото ухо е особено чувствително.

По отношение на локалните източници, големите и по-съществени промишлени обекти са разположени в обособени зони извън жилищните територии на населените места, което ограничава въздействието на промишления шум върху тях. Съществен източник на шум е и обслужващия промишлеността транспорт за доставка на суровини и извозване на отпадъци, чийто шумови емисии зависят от вида му (автомобилен, релсов, воден). Използването на най-добри налични технологии в новите обекти, вкл. с по-добри акустични характеристики, води до по-ниски шумови емисии в околната среда.

За ограничаване на вредното въздействие на шума в околната среда се прилага Директива 2002/49/ЕО от 25.06.2002 г. за оценка и управление на шума в околната среда. Изискванията ѝ са въведени в националното ни законодателство чрез *Закона за защита от шума в околната среда* и подзаконовата нормативна уредба към него.

В *Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението*, е определен основния показател за оценка на шумовото въздействие – еквивалентно ниво на шум $L_{eq}, dB(A)$ за трите периода от денонощието, както следва:

- дневен (07:00-19:00 ч.) с продължителност 12 часа,
- вечерен (19:00 – 23:00 ч.) с продължителност 4 часа,
- нощен (23:00 – 07:00 ч.) с продължителност 8 часа.

Граничните стойности на нивата на шума в различните територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях са регламентирани в *Наредба № 6* и са посочени в следващата таблица:

Таблица II.1.11-1 Граничните стойности на нивата на шума в различните територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях

Територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях	Еквивалентно ниво на шума в dB(A)		
	ден	вечер	нощ
Жилищни зони и територии	55	50	45
Централни градски части	60	55	50
Територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик	60	55	50
Територии, подложени на въздействието на релсов железопътен и трамваен транспорт	65	60	55
Територии, подложени на въздействието на авиационен шум	65	65	55
Производствено-складови територии и зони	70	70	70

Зони за обществен и индивидуален отдих	45	40	35
Зони за лечебни заведения и санаториуми	45	35	35
Зони за научноизследователска и учебна дейност	45	40	35
Тихи зони извън агломерациите	40	35	35

Населените места на територията на община Чирпан не представляват „агломерация“ по смисъла на *Закона за защита от шума в околната среда* (тъй като са с население под 100 000 души), поради което за тях не е приложимо изискването за разработване и прилагане на стратегическа карта за шум и план за действие.

РИОСВ-Стара Загора извършва дейности по контрол, организация на измерването, оценката и управлението на шума, излъчван в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения.

РЗИ–Стара Загора извършва мониторинг на шума в урбанизираните територии (гр. Стара Загора и гр. Казанлък) – не се извършва мониторинг на шума в населени места на територията на община Чирпан.

Промислен шум

Съгласно изискванията на *Закона за защита от шума в околната среда* РИОСВ-Стара Загора организира измерването, оценката, управлението и контрола на шума, излъчван в околната среда от промишлени дейности.

На територията на община Чирпан преобладават земеделските и горските територии, урбанизираните са сравнително нисък процент, като липсват обекти и площи на добивната промишленост, съответно липсват значими източници на промишлен шум.

Основни източници на промишлен шум са предприятията с Комплексни разрешителни. Съгласно Публичния регистър на комплексните разрешителни, поддържан на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите (<https://www.moew.government.bg/bg/prevantivna-dejnost/kompleksni-razreshitelni/publichen-registur-na-kompleksnite-razreshitelni/>) на територията на община Чирпан има две предприятия с издадени и актуализирани комплексни разрешителни:

- инсталация за интензивно отглеждане на птици (бройлери) на “Градус – 1” ЕООД, площадка гр. Чирпан – за последните години не са установени превишения на нормите за шум, нито са постъпили, приети и регистрирани жалби и оплаквания от живущи около площадката;
- инсталация за интензивно отглеждане на птици (бройлери) на “Милениум - 2000” ЕООД, площадка с. Рупките – инсталацията е на значително разстояние от жилищни зони и не представлява опасност за шумово натоварване на околната среда в района. В последните години не са постъпвали, приемани и регистрирани жалби и оплаквания от живущи около площадката.

Шум от битови източници

Шумът от битови източници в общината е незначителен, с локален обхват и краткотрайна експозиция, без осезаемо въздействие, което се дължи и на ниската гъстота на населението.

Транспортен шум

Описание на състоянието на транспортната инфраструктура на територията на общината е направено в т. II.1.12 на Доклада за ЕО.

Населените места с най-високи нива на шум са град Чирпан и селата, които са разположени близо до двете магистрали с международно значение - Тракия (София - Бургас) и Марица (София - Свиленград). Основният източник на шумово натоварване в североизточната част на града идва от непосредствената близост до жилищните сгради на железопътната линия София – Бургас.

Изграденият околоръстен път и създадената зелена система в гр. Чирпан играят положителна роля при редуцията на шумовото замърсяване. Върху региона най-силно въздействие оказва натоварената пътна артерия - първокласен път Е 76. В населените места се наблюдава нарастване на автомобилния трафик, което комбинирано с пропускателната способност на пътните артерии и състоянието на автомобилния парк, допринася за повишаване на шумовото натоварване.

1.11.2. Вибрации

Вибрациите се делят на вибрации върху цялото тяло (обща вибрация) и вибрации, предавани по системата ръка-рамо (локални вибрации). Граничните стойности за вибрации върху цялото тяло все още не са добре обосновани от гледна точка на вредните им ефекти върху организма.

Вибрациите предавани върху цяло тяло или общите вибрации се дефинират, когато работещият стои, седи или се опира с голяма повърхност от тялото си върху вибриращата основа, седалка или повърхност. Вибрациите върху цяло тяло са механични вибрации, които при предаване на тялото водят до рискове за здравето на работещите - водачите на екскаватори, булдозери, скрепери, самосвали; шофьорите на тирове, автобуси, бетонобъркачки, ватмани; машинисти на локомотиви; трактористи; водачи на самоходни селскостопански машини, на електрокари и др.

Вибрациите, предавани по системата ръка-рамо или локалните вибрации се дефинират, когато работникът държи вибриращ инструмент и възприемащата повърхност е неговата длан/ръка. Вибрациите ръка-рамо са механични вибрации, които при предаване на системата ръка-рамо, водят до рискове за здравето на работещите с вибриращи ръчните инструменти, с някои видове немеханизирано оборудване, с елементите за управление на машините и оборудване и др. Ръчните ударни, пробивни и режещи инструменти се използват широко в ремонт и строителството (жилищно, пътно) и дърводобива.

Няма данни за идентифицирани проблеми на околната среда от обща вибрация, излъчвани от големи техногенни източници на въздействие в общината.

1.11.3. Йонизиращи лъчения

Йонизиращото лъчение, или йонизираща радиация, представлява поток от заредени и електронейтрални частици и фотони, които могат да йонизират веществата, през които преминават. Основен източник са радиоактивните вещества и дейностите, свързани с тях. Няма данни за йонизиращи лъчения и влияние върху хората и околната среда на територията на община Чирпан.

1.11.4. Нейонизиращи лъчения

Електромагнитното поле (ЕМП) е съвкупност от променливи, взаимно индуциращи се електрични и магнитни полета.

Източниците, създаващи електромагнитното поле могат да бъдат както естествени, така и изкуствени. Естествени източници на електромагнитно поле са Земята, слънцето, звездите и

също така космическото излъчване от галактиките и звездите. Изкуствените източници на електромагнитно поле излъчват в широк честотен диапазон и с различни мощности.

Влиянието на ЕМП върху човешкият организъм зависи от характеристиките на полето. Според честотата и енергията си, електромагнитните вълни могат да се класифицират като йонизиращи лъчения и нейонизиращи лъчения. Интензитетът на излъчване на изкуствените източници зависи от мощността им – колкото по-голяма е тя, толкова по-висок е интензитетът. Около източника той е максимално висок, а с увеличаване на разстоянието бързо намалява. За честоти от 300 MHz до 30 GHz (нейонизиращи лъчения), съгласно нашето законодателство, се нормира величината "плътност на мощност" ($S, \mu W/cm^2$). Приетата гранична стойност за тези честоти у нас, осигуряваща достатъчна защита на здравето на населението е $10 \mu W/cm^2$ (микроват на квадратен сантиметър). *Наредба № 9 от 1991 г. за пределно допустимите нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти* е нормативният документ, който въвежда гранични стойности (пределно допустими нива) за защита на населението. Тя регламентира граничните стойности за определен честотен диапазон за стационарни комуникационни източници, излъчващи в населените места. Съгласно цитираната наредба, преди въвеждане на всеки нов източник в експлоатация, се изисква изчисляване на хигиенно-защитни зони, т.е. пресмятане на разстоянието от източника, на което стойностите на ЕМП достигат пределно допустимите нива за защита на населението. Следващият етап е измерване в реални условия, след пускане в експлоатация на източника. Поради нарасналия брой на мобилни устройства за комуникация, нараства и броят на базовите станции, които ги обслужват. Най-голямо струпване на базови станции има в градовете и малките населени места. От гледна точка защита на населението върху тях се осъществява мониторинг и контрол съгласно действащото нормативно законодателство.

Съгласно *Годишния доклад с анализ на резултатите от мониторинга и контрола на нейонизиращи лъчения, като фактор на жизнената среда и на обектите, източници на нейонизиращи лъчения от РЗИ-Стара Загора през 2021 г.* е извършен мониторинг на електромагнитните полета около базови станции за мобилна комуникация в райони на детски, учебни и лечебни заведения, както и в райони с голяма концентрация на население и жилищни сгради в рамките на областта.

Общият брой станции на мобилни оператори на територията на община Чирпан към 2021 г. е 26. За територията на община Чирпан мониторинг през 2021 г. е извършен в населените места гр. Чирпан и с. Могилово, като резултатите показват, че няма стойности, превишаващи граничната стойност за плътност на мощност от $10 \mu W/cm^2$.

Изводи от значение за ОУП:

- *На територията на общината основен фактор с вредно физично въздействие е шума – и конкретно транспортният шум, като същият може да бъде ограничен с подходящи устройствени мерки;*
- *Не са установени проблеми и превишения, в т.ч. рискове за човешкото здраве в резултат на вибрации, йонизиращи и нейонизиращи лъчения.*

1.12. Материални активи, в т.ч. инфраструктурни и инженерни съоръжения

Като материални активи на територията на общината в Доклада за ЕО се анализира текущото състояние на земите и изградените обекти, съоръжения и инфраструктура.

Земите като материален актив

По отношение на земеползването, ясна представа се добива от **Таблица I.4.2.13-1 Баланс на територията** и **Таблица II.1.5-4 Видове територии в община Чирпан – площно и дялово разпределение**. Благоприятно от гледна точка качество и опазване на околната среда е преобладаването на земеделски и горски територии и сравнително ниският процент урбанизирани територии.

Икономически дейности и активи

Разпределението на дълготрайните материални активи по **икономически дейности** е обусловено от големия дял земеделски земи и показва предопределящо значение на аграрния сектор, включително последващата преработка на земеделската продукция. В същото време структуроопределящите предприятия са в индустриалния сектор. Разпределението на броя на предприятията по икономически дейности в община Чирпан е сходно с това на национално ниво. По-същественият различия са следните:

- Предприятията в аграрния сектор имат 3 пъти по-голямо присъствие в община Чирпан, отколкото за страната;
- Делът на търговията отново е по-висок с близо 10%, отколкото на национално ниво;
- Броят на предприятията в другите икономически дейности (създаване и разпространение на информация; операции с недвижими имоти; професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности; образование; хуманно здравеопазване и соц. работа; култура, спорт и развлечения; и други дейности) имат много по-нисък дял, отколкото на национално ниво.

Доминират предприятията в сектора на услугите, следвани от тези в първичния сектор.

С най-голямо значение от дейностите на **първичния сектор** е **земеделството** – а от него - зърнено-житните култури – пшеница, ечемик, царевица. На големи площи са засети още слънчоглед, люцерна и лозови масиви и лавандула. Общината е известна в страната с лавандуловите си площи, като добивът е един от най-големите в България.

Също така, община Чирпан е с утвърдени позиции във винопроизводството и по-специално, леките бели и шампанизирани вина.

В общината съществуват и масиви от други маслодайни култури, включително роза, които се увеличават в последните години. От овощните видове се отглеждат предимно череши, орехи, бадеми, круши, ябълки, кайсии.

Силна черта на сектора в Чирпан е наличието на Институт по полски култури, в който се разработват иновации в селското стопанство. В него са създадени редица сортове пшеница, които се използват както в България, така и по света.

В подсектора на **животновъдството** в общината се отглеждат най-много птици, на следващо място са говедата. Пчеларството също се развива добре, за което свидетелстват увеличаващия се брой кошери. През последните години се наблюдава тенденция за отглеждане на биволи и коне. Свиневъдството няма стопанско значение за общината

По отношение на **горските територии** значението им като източник на дървесина – строителни материали и дърва за огрев за общината е голямо. Най-честите неблагоприятни влияния върху качеството и количеството на залесената площ имат пожарите и съхненето, което се дължи на местния климат.

В **индустриалния сектор** на общината оперират 90 предприятия. С най-голямо икономическо значение са отраслите: преработваща промишленост и строителство. Добивна промишленост не се развива в община Чирпан. Седем предприятия оперират в сферата на производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия.

Преработващата промишленост е пряко свързана с развитието на аграрния сектор в общината. Голяма част от предприятията в нея са в сферата на хранително-вкусова промишленост. Общо предприятията в преработващата промишленост съставляват 60% от всички в сектора. Един от най-ярките представители на промишлеността е най-големият производител на малц за пивоварната индустрия – „Булмалц“ – формира около 15% (10 324 хил. лв. за 2018 г. при 72 330 хил. лв. за целия сектор) от приходите в преработващата промишленост в общината.

Друг ярък представител в местната икономика е компанията с традиции в производството на хидравлични разпределители за селскостопанска техника – „Бъдещност“..

Предприятията, опериращи в сферата на производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива съставляват 12% от всички в сектора.

Строителството е вторият по значимост отрасъл в сектора. Предприятията в него съставляват 28% от всички предприятия в индустриалния сектор. Строителството е един от отраслите, на които най-силно се отрази финансовата и икономическата криза преди 10-12 години. След 2017 г. започва възстановяване на икономическите показатели и през 2019 г. те вече надхвърлят най-добрата 2015 г. През 2020 г. се наблюдава рязък скок на произведената продукция и приходите от дейността, свързано с пандемията COVID-19.

Като цяло индустриалният профил в община Чирпан е фокусиран върху преработвателната промишленост. Отчитайки възможностите за развитие на аграрния сектор следва да се отбележи, че има значителен нереализиран потенциал в хранително-вкусовата промишленост.

Секторът на услугите е относително добре развит. Към 2020 г. броят на предприятията в него съставлява 72% от всички, което според редица класификации отговаря на икономика на услугите. В същото време, обаче, произведената продукция е 21,9%, при 43,27% за вторичния сектор и 34,13% за аграрния. По отношение на приходите, обаче, се регистрира значителен принос към местната икономика – 36,98%, при 32,83% от вторичния и 29,73 от аграрния, или община Чирпан се характеризира с една балансирана икономика по отношение на приходите от икономическите дейности по отношение на отделните стопански сектори.

От сектора на услугите с най-голяма представителност са отраслите „търговия“ (79% от всички стопански субекти в сектора), „хуманно здравеопазване и социална работа“ (6%), „хотелиерство и ресторантьорство“ (4%), „транспорт и складиране на площи“ (4%), останалите сектори са по-слабо представени. Най-много приходи генерира търговията (близо 29% от общите приходи в общината). Останалите дейности имат дял под 3%.

За последните 6 години се наблюдава леко повишаване на броя на предприятията на 1000 д., което до голяма степен се дължи на намаляващото население в общината, тъй като абсолютният брой предприятия остава почти без промяна – 600 бр. В същото време, за същия период, на останалите териториални нива се увеличава както абсолютният брой на предприятията, така и броят им на 1000 души от населението.

За анализирания период стойността на показателя в Югоизточния район и областта нараства с 10% процента, докато за община Чирпан - с 6%. За цяла България нарастването е с 13%.

Ако тези тенденции се запазят, в бъдеще е възможно постепенно община Чирпан да губи своята конкурентоспособност и принос към областната и регионалната икономика.

Жилищен фонд

Обитаването в община Чирпан се реализира предимно в общинския център – гр. Чирпан, където живеят 71% от населението. От останалите населени места най-много жители живеят в селата Гита (3,77%), Зетъово (5,63%), Свобода (5,82%) и Спасово (2,27%). Само в село Воловарово официално няма жители.

В последните години се наблюдава тенденция към намаляване броя на жилищните сгради, както и на общия брой на жилищата в общината, като то се дължи както на намаляващия брой сгради в гр. Чирпан, така и в селата от общината.

Следва да се направи разграничението между общинския център, където на 1000 д. се падат 467 жилища, и селата – на 1000 д. има 896 жилища. По отношение на средния брой на лицата на едно жилище, отново в гр. Чирпан показателят е 2,14, докато в селата е 1,12. Това налага извода, че почти за всеки жител на селата в общината има жилище и на всеки 2-ма има жилище в гр. Чирпан.

Над половината жилищни сгради в общината са построени в периода 1946-1961 година – 57,3% (4 571 от общо 8 313). В последните 10 години (от 2011 г.) на територията на община Чирпан са построени само 21 сгради, които са почти равномерно разпределени в града (12 броя) и селата (9 броя). Данните показват, че в последните години новото строителство на жилищни сгради е концентрирано в гр. Чирпан (6 новопостроени сгради за периода 2014-2020 г.) и селата Могилово (3 сгради) и Златна ливада (2 сгради).

Прави впечатление, че немалка част от сградите – близо 28% – са класифицирани като „други“. Съгласно методиката на НСИ в тази група са включени сградите построени от камък, кирпич (сурови тухли), дърво и други материали. В голямата си част тези сгради са енергийно неефективни и се нуждаят от сериозни инвестиции, за да могат да отговорят на съвременните строителни и енергийни норми. Тези жилищни сгради са разположени предимно в селата на община Чирпан.

Производствено-складови територии

На територията на гр. Чирпан има една по-голяма индустриална зона. Тя е ситуирана около жп линията „София-Пловдив-Бургас“ и по протежението на път II-66, на изток от центъра на града. Зоната е обезпечена с техническа инфраструктура, а наличието на транспортни комуникации я прави ключова за развитието на икономиката на цялата община. В близост до зоната е разположен голям военен терен с отпаднала необходимост, което дава възможност зоната да бъде разширена в западна посока. Концентрацията на предприятия, свързани с аграрния сектор и производствата на продукция от него, както и близостта на ПГ по селско стопанство, са отлична възможност за „учене чрез практика“, осигуряване на кадри за местната индустрия и подсилване на връзката „образование-бизнес“. В зоната се намира най-голямото предприятие в общината – „Бъдещност“ АД, чиято специализация е производството на хидравлични изделия. Тук са разположени още Винпром „Чирпан“, малцова фабрика и др.

В южните части на града са обособени няколко по-малки производствени терена, на които се намират ВЗК „Нов живот“ и Завод за фуражи.

Извън границите на гр. Чирпан съществуват отделни предприятия и производствено-складови терени, като с най-голямо значение са птицефермите и съоръженията към тях на „Градус“ АД.

Бившите стопански дворове са разположени или в регулационните граници на селата или непосредствено до границите на населените места в община Чирпан. Всяко село притежава такава стопанска зона или зони, която в миналото е служела за обезпечаване на

дейностите на бившите ТКЗС, АПК и други селскостопански организации. Застроени са основно с аграрни сгради – обори, силози, хамбари, складове и др.

След промените голяма част от селскостопанските дворове са разпродадени. Част от обектите в тях все още се използват за нуждите на селското стопанство, други са преустроени за други нужди или не се използват.

Обекти на системата на здравеопазването и социалните дейности

Системата на здравеопазването и социалните дейности на община Чирпан се състои от детски ясли, заведения за болнична и извънболнична помощ, както и социални услуги, предоставящи се в различни сгради.

Единственото болнично заведение (МБАЛ-Чирпан), всички групови практики за първична медицинска помощ, медицинските центрове, медико-диагностичните лаборатории, единствената индивидуална практика за специализирана медицинска помощ и голяма част от индивидуалните практики за първична медицинска и дентална помощ са разположени в рамките на град Чирпан. В град Чирпан към м. юни 2020 г. са разкрити 6 аптеки и 2 дрогерии.

В селата Гита и Свобода действат по една индивидуална практика за първична медицинска помощ. В останалите населени места няма разположени обекти и няма достъп до лекари.

Социалните дейности в общността се предоставят чрез Център за обществена подкрепа, намиращ се в гр. Чирпан. Неговият капацитет от 60 места е напълно изчерпан.

На територията на общината е изграден Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания, който функционира при запълнен капацитет – 14 места.

Образователна инфраструктура

Община Чирпан разполага с добре изградена образователна инфраструктура, осигуряваща възможност за отглеждане, възпитание и подготовка на малките деца до постъпването им в I клас, за качествено образование в различните етапи - начален, основен и гимназиален.

Налични са 4 детски градини – 3 в гр. Чирпан и 1 в с. Зетъво. Единствената самостоятелна ясла е изградена в гр. Чирпан, а още една детска градина „Здравец“ има яслена група към нея. През 2023 г. с откриването на новата детска градина в село Свобода се предвижда разкриването на още една яслена група с 22 места към нея.

Действащи са 1 начално училище в гр. Чирпан, 5 основни училища – 2 в гр. Чирпан и по едно в с. Гита, с. Зетъво и с. Свобода, 1 средно училище и 1 професионална гимназия по селско стопанство в гр. Чирпан.

Спортна инфраструктура

В инфраструктурата на спорта основно място заема Градския стадион, разположен в югоизточната част на Чирпан. Той е с 4 затревени футболни игрища и лекоатлетическа писта. Общата площ на целия комплекс е около 9,2 ха. Стадионът е в добро състояние, а основното футболно игрище разполага с дренажна система.

Като значимо място за отдих е местността „Каваклийка“, която се намира по билото на Средна гора, близо до град Чирпан. Тук са разположени четири хижи, които се използват като база за отдих, лов, спорт и туризъм. Близко стоящи туристически обекти са х. Свежен – 6 ч; м. Калето – 1 ч; природна забележителност Кичестия габър – 2 ч; природна забележителност Кутела – 2 ч.

Спортните терени на територията на общината са в незадоволително състояние, като най-важните са съсредоточени в общинския център.

На територията на селата в общината има изградени стадиони, които могат да допълват ефективно спортната база, но се нуждаят от обновяване на терените, сградите и съоръженията. Добър пример е бившият стадион на село Зетъово, предоставен за безвъзмездно ползване от община Чирпан на ЛРД Чирпан за срок от 10 г., където се осъществява строеж на стрелбище.

Неизползван потенциал за спортни, развлекателни и туристически комплекси предлагат селата Стоян-Заимово, Могилово, Винарово, Свобода и др.

Културна инфраструктура

Подробна информация е представена в т. II.1.9 на Доклада за ЕО и в Обяснителната записка на проекта на ОУП на община Чирпан. Анализите на проучеността и състоянието на обектите на културното наследство показват наличие на компрометирани недвижими културни ценности, липса на определени режими на опазване за недвижими културни ценности, неудовлетворително състояние на някои сгради на религиозни обекти, сравнително ниска степен на проученост на обектите на археологическото наследство, нереализиран потенциал на някои обекти. Като цяло културната инфраструктура има нужда от обновяване.

Туристическа инфраструктура и обекти

Според наличните данни в Националния туристически регистър на страната, в община Чирпан са регистрирани общо 14 обекта с валидна категоризация или регистрация. Пространствено те са локализирани, както следва:

- в село Рупките – 2 обекта;
- в село Могилово – 8 обекта (следва да се отбележи, че 4 от тях са част от комплекса „Мидалидаре“);
- в град Чирпан – 4 обекта.

Общата леглова база, с която разполагат те, е 232 легла, разпределени в 113 стаи. Две трети от легловата база се намира в обекти с 1 звезда. Това се дължи на най-вече на хотел „Чирпан“, който е от тази категория и разполага с 91 легла.

По отношение на типа на обектите за настаняване с най-голям брой са къщите за гости – 7 броя, следвани от хотелите – 2 броя и бунгалата – 2 броя.

Няма регистрирани обекти за настаняване с 4 или повече звезди, които обичайно привличат по-платежоспособни клиенти.

Като цяло туризмът не е структуроопределящ отрасъл за общината, но има потенциал за развитие, в т.ч. неоползотворен потенциал.

Транспортна инфраструктура

От основните видове транспорт, определящи и типа на инфраструктурата в община Чирпан, се използват пътен, железопътен и въздушен (основно в селското стопанство).

В същото време през територията на общината преминават няколко важни европейски транспортни коридора, част от основната и разширена TEN-T мрежа в Европа.

Първият е „Ориент/Източно-Средиземноморски коридор“, чието трасе се реализира чрез АМ „Тракия“ и АМ „Марица“. То свързва Изтока, преминава през Централна Европа и достига до Скандинавския полуостров. Част от коридора е и жп трасето „София-Пловдив-Бургас/границата с Турция“.

Вторият коридор е част от разширената TEN-T мрежа (по трасето на първокласен път I-5 (Русе–Бяла–Велико Търново–Стара Загора–Хасково–Кърджали–граница с Гърция). Той преминава само в близост до източната граница на общината, но оказва значително влияние върху свързаността ѝ със Северна България.

Пътна инфраструктура

Община Чирпан се намира на изключително благоприятно място по отношение на преминаващи основни транспортни оси в страната. Това значително улеснява достъпността ѝ както от и до съседните общини, така и с областните центрове в района и столицата – гр. София.

Републиканската пътна мрежа на територията е съставена от приблизително 37 km автомагистрала, 24 km – второкласни пътища и 45 km – третокласни.

Основните пътища от най-висок клас, преминаващи през територията на общината, са както следва:

- АМ „Тракия“ (София–Пловдив–Чирпан–Бургас), част от основната TEN-T мрежа в Европа. Състоянието на участъка, попадащ в община Чирпан, след извършените мащабни ремонтни дейности през 2021 година, е добро. Общият габарит на автомагистралата е 29 m, който включва: 2 платна с по 2 ленти за движение от 3,75 m. и една лента за принудително спиране с ширина 2,5 m, банкети по 1,5 m; 2 водещи ивици по 0,5 m; и разделителна ивица – 4 m.
- АМ „Марица“ (Чирпан–Хасково/Димитровград–Капитан Андреево). Трасето на магистралата осигурява бърза връзка на общината с гр. Хасково (областен център на област Хасково) и гр. Димитровград, както и с Турция. Това е предпоставка за засилени икономически връзки и стокооборот. Особеност на трасето на автомагистралата е, че два нейни участъка преминават през територията на общината, тъй като няколко километра от нея попадат в границите на община Първомай. Състоянието на настилка е добро. Общият габарит на автомагистралата е 28 m, който включва: 2 платна с по 2 ленти за движение от 3,75 m. и една лента за принудително спиране с ширина 2,5 m, банкети по 1,5 m; 2 водещи ивици по 0,5 m; и разделителна ивица – 3 m.
- Второкласен път II-66 (Поповица–Чирпан–Стара Загора–Нова Загора–Сливен), който преминава през гр. Чирпан и осигурява директна връзка с областния център Стара Загора. По-голяма част от асфалтовата настилка по него, обаче, е в лошо състояние, като към края на 2020 година няма участъци с добър статус на настилка. Габаритът на пътя в участъците от км 84+411 до км 93+290 и от км 94+210 до км 107+996 е 10,5 m, който включва: 2 ленти за движение в посока от 3,75 и банкети по 1,5 m. В участъка от км 93+290 до км 94+210 пътят има общ габарит от 14 m, който включва 2 ленти за движение в посока и общо 3 ленти за движение. Две от тях са с ширина 3,5 m, третото – 4 m. Банкетите са по 1,5 m.

Третокласните пътища, осигуряващи предимно вътрешните връзки в общината са:

- III-608 (о.п. Казанлък–Средногорово–Пъстрово–Чирпан). Пътят осигурява директна пътна връзка на общинския център с населените места в северната част на общината. Състоянието на пътната настилка е предимно „средно“, като за 4,485 km е лошо. Общият габарит на пътя е 9 m, който включва по 1 лента за движение в посока с ширина 3 m и банкети – по 1,5 m.
- III-663 (о.п. Чирпан–Зетово–Целина). Пътят осигурява връзка между гр. Чирпан и общинските центрове на Димитровград и Симеоновград. Състоянието на пътната настилка в рамките на общината е добро. Общият габарит на пътя в участъка от км 0+000 до км 4+789 е 9 m, който включва по 1 лента за движение в посока с ширина 3 m и банкети – по 1,5 m. Габаритът в участъка от км 4+789 до км 15+540 е 10 m, с ширина на лентата от 3,5 m.
- III-664 (о.п. Чирпан–Братя Даскалови–Православ–Брезово). Пътят има значение за връзката със съседната община – Братя Даскалови. В рамките на общината попадат

4,654 km от него, като състоянието на настилка е лошо. Общият габарит на пътя е 9 m, който включва по 1 лента за движение в посока с ширина 3 m и банкети – по 1,5 m.

- III-807 (Поповица–о.п. Хасково) Върбица–Скобелево (оп. Чирпан–Зетъво). Пътят дава алтернатива за връзка на община Чирпан с първокласния път I-8 (част от европейския път E-80 преди изграждането на АМ „Тракия“). В момента трасето на пътя пресича АМ „Марица“, но няма пряка връзка с нея. В рамките на общината дължината му е 3,961 km като състоянието на асфалтовата настилка е лошо. Общият габарит на пътя е 9 m, който включва по 1 лента за движение в посока с ширина 3 m и банкети – по 1,5 m.

Като цяло състоянието на пътната настилка на пътищата, част от републиканската пътна мрежа на територията на община Чирпан е добро (над 50%). В лошо състояние са по-малко от една трета от пътищата, което се дължи основно на второкласния II-66, нуждаещ се от инвестиции за рехабилитацията му. По данни от ОПУ – Стара Загора участъкът от този път е силно натоварен, но в същото време не са извършвани ремонтни дейности от 1994 г. За него има и готов инвестиционен проект, който може да стартира след осигуряване на финансиране. Следва да се планира и ремонт на път III-664, който се нуждае от цялостно преасфалтиране.

За облекчаване на трафика и повишаване на безопасността се планира изграждането на кръгово кръстовище на път II-66, при km 103+502 с път III-664, западния вход към гр. Чирпан. За аргументацията са направени съответните анализи от ОПУ – Стара Загора, чиито изводи са, че са налице условия за проектиране и изграждане на кръгово кръстовище.

Не малък процент – над 30% от пътната настилка на територията на общината е в лошо състояние.

Железопътна инфраструктура

Основната железопътна връзка в общината със съседните ѝ територии се осъществява посредством трасето на жп линия №8 „София-Пловдив-Чирпан-Бургас/Турска граница“, част от TEN-T мрежата на Европа. Трасето на линията преминава през град Чирпан, както и в близост до селата Спасово и Свобода, но жп гарите са само Чирпан и Свобода. ЖП линията осигурява връзка на общината освен с Бургас, така и с Варна, чрез линията „Карнобат-Варна“. Участъкът от жп линия №8, който преминава на територията на община Чирпан е от км 50+010 до км 74+240.

През територията на общината преминава и част от главната жп линия №4 „Русе – Подкова“, от км 5+200 до км 10+270 в междугарието „Михайлово – Мерицлери“.

Общата дължина железопътната инфраструктура на територията на общината е 29,3 km.

Към момента на изготвяне на ОУП има започната процедура от Министерството на регионалното развитие и благоустройството, с която общински имоти (общо около 170 дка) по трасето на жп линията „Пловдив-Бургас“, попадащи в обхвата на ПУП-ПП (Подробен устройствен план – парцеларен план), безвъзмездно се даряват на държавата за реализацията на проект „Рехабилитация на железопътния участък Пловдив – Бургас, Фаза 2“, позиция 5 „Модернизация на железопътен участък Оризово – Михайлово“. Проектът предвижда удвояване на жп участъка, който в по-голямата си част ще бъде изграден по ново трасе и ще позволява скорост на движение на влаковете от 160 km/h.

Инфраструктура на въздушния транспорт

На територията на общината няма действащи летища и летателни площадки от гражданската авиация. Най-близкото международно летище е „Пловдив“ (на около 50 km), до което има бърз достъп чрез АМ „Тракия“.

В близост до община Чирпан се намира и нефункциониращото летище „Стара Загора“, чиито планове за бъдещото му са в посока превръщането му в промишлено-индустриална зона, тъй като възстановяването му за приемане на полети, според анализите, не е целесъобразно и икономически ефективно.

На територията на общината се намират и три летища/летателни площадки, едното от които част от мрежата на селскостопанската авиация в страната, които могат да се използват за малки селскостопански самолети. Първата се намира западно от с. Гита, втората – на северозапад от гр. Чирпан в близост до АМ „Тракия“ и терен, на който се организират различни мотокрос мероприятия, третата е източно от село Винарово с площадка за излитане и кацане на селскостопанската авиация.

Инженерна инфраструктура

Електроснабдителна инфраструктура

През територията на община Чирпан минават две въздушни линии (ВЛ) 400 kV – от подстанция (п/ст) „Пловдив“ до п/ст „Марица-изток“ и ВЛ 400 kV „Иван Попов“, както и две ВЛ 220 kV, съответно „Тракия“ и „Румелия“. Всички населени места в общината са електрифицирани.

Електропреносната мрежа е изградена с въздушни и кабелни електропроводни линии средно напрежение. Броят на трансформаторните постове е 214 за цялата община Чирпан, които са с мощност 50 013 kVA.

В община Чирпан са изградени и въведени в експлоатация централи от възобновяеми енергийни източници - общо 132 броя с мощност 11 498 KW.

Осветлението на гр. Чирпан се осъществява с луминесцентни осветителни тела 36W – 141 бр., с натриеви лампи, с високо налягане, с мощност 100W - 60 бр., 70W – 150 бр., 50W - 1180 бр., с LED осветителни тела 75W – 41 бр. и 50W – 9 бр., както и Паркови /LED крушка/15W - 170 броя. Отчитането на консумираната от уличното осветление ел. енергия се осъществява посредством едно- и двойнотарифни електромери. Общо инсталираната мощност за града е 90 KW.

През територията на общината преминават следните електропроводи средно напрежение ВЛ 110 kV „Гита“, ВЛ 110 kV „Крачолов“ и ВЛ 110 kV „Аида“.

Основната подстанция е „Чирпан“ (110/20 kV), чрез която се захранват населените места, като поради засиления инвеститорски интерес за изграждане на фотоволтаични електроцентрали е предвиден имот за изграждане на нова подстанция, в землището на с. Целина.

Разпределителната мрежа се състои от електропроводи – въздушни и кабелни 20 kV и като цяло е в добро състояние в градската част, с изключение на остарелите маслени кабели. Изградени са различни типове трафопостове в града и селата, като основен проблем е липсата на свободни площи за изграждане на нови такива.

За разлика от останалите нива на мрежите, мрежа 0,4 kV е с най-голям обем като дължини и брой съоръжения. Това е и причината тя да бъде изключително морално и физически остаряла и изисква огромни инвестиции за реконструкции, подмяна и рехабилитация.

Водоснабдителна мрежа

Водоснабдяването е изцяло от подземни водоизточници, като в тази връзка са изградени и значителен брой резервоари на различни места. Анализите показват, че не се налага изграждане на нови резервоари.

Не малка част от водопроводните отклонения са остарели и амортизирани, свързани със значителни загуби на вода – над 50% от външната водопроводна мрежа е от етернитови тръби. На територията на общината няма изградена пречиствателна станция за питейни води. Развитието на мрежата е съгласно Регионален генерален план.

Канализационна мрежа и пречистване на отпадъчните води

Канализационната система на гр. Чирпан е от смесен тип – отвежда битови, производствени и дъждовни води.

Към момента е изградена около 99% от канализационната мрежа на гр. Чирпан, като към нея са се присъединили 97% от населението. Общата урбанизирана отводнявана площ за град Чирпан е $F=408,97$ ha. Отпадъчните води се отвеждат до новоизградената ПСОВ на гр. Чирпан, а пречистените води след нея се заустват в р. Текирска.

В село Зетъво също съществува канализационна мрежа, чиято изграденост обаче е под 10% - положени са около 3 200 m канализационни колектори.

Състоянието на изградените основни главни канализационни клонове е незадоволително. Използвани са предимно бетонови и стоманобетонови тръби, полагани в периода 1961-1990 г., без необходимата водоплътност и с лоши връзки. Това води до чести аварии и влошаване на санитарно-хигиенните условия. Голяма част от съществуващата канализационна мрежа следва да бъде рехабилитирана.

Газопреносна мрежа

На територията на общината преминават няколко преносни газопроводи и съоръжения – участък от транзитен газопровод, участък от магистрален газопровод, участъци от газопроводно отклонение за гр. Първомай, технологични площадки.

Изградена и функционираща е газоразпределителна мрежа в гр. Чирпан – свързани са обекти на социалната инфраструктура, битови и индустриални потребители.

Телекомуникационни мрежи

Телекомуникационната мрежа в община Чирпан е добре изградена. Територията на общината има покритие на опериращите в страната мобилни оператори и Интернет връзка, предоставяна от различни доставчици на интернет услуги. Оптични кабели са изградени в сервитута на газопроводите, преминаващи през територията на общината.

БТК предлага фиксирани телефонни услуги при 100% цифровизация на територията на цялата община, както и осигурява GSM покритие и мобилен достъп до интернет. БТК предоставя и достъп до фиксиран високоскоростен интернет и IP телевизионна услуга (IP TV).

Обособени пощенски клонове има в гр. Чирпан, както и в селата Гита, Зетъво и Свобода.

Изводи от значение за ОУП:

- *Състоянието на материалните активи показва благоприятен баланс на земята и сравнително добра изграденост на обекти и съоръжения, но и необходимост от предприемане на мерки за тяхното обновяване, рехабилитация, подновяване и изграждане на нови такива в различни сектори.*

1.13. Население и човешко здраве

1.13.1. Здравно-демографски статус на населението

А. Обхват на анализа

Анализът обхваща територията, предмет на ОУП, или територията на община Чирпан с всички населени места в нея.

Целта на анализа, представен в настоящата подточка, е проучване на здравното състояние на населението на Община Чирпан, с оглед на оценка на наличие или отсъствие на детерминиращи по отношение на здравето рискови фактори на околната среда.

Обект на проучването е населението на територията на община Чирпан, както и на територията Област Стара Загора и цялата страна, посредством сравнителен анализ.

Единици за наблюдение:

- *статистически единици/райони за наблюдение* – населението на Община Чирпан, Област Стара Загора и Република България;
- *детерминанти на околната среда* – компонентите и факторите на околната среда, имащи отношение към човешкото здраве на територията на общината и областта.

Б. Анализ на здравно-демографските показатели на населението

За целите на анализа е проследен пет-годишен период (2017-2021 г.), като са ползвани:

- Статистически данни, публикувани на интернет страницата на Националния статистически институт (НСИ);
- Информация, предоставена от РЗИ – Стара Загора (с писма с изх.№ 07-37-1/08.03.2022 г. и АУ-2-15-2/18.08.2022 г.).

Численост на населението

Според актуалната категоризация на населените места от 27.11.2018 г. в общината преобладават тези в 7-ма категория – 10 броя. От 8-ма категория са 5 броя. В 5-та категория попадат само селата Зетово и Свобода. Село Гита е класифицирано в 6-та категория. Общинският център е от 2-ра категория. Цялата община попада в трета категория според класификацията на административно-териториалните единици.

По данни на НСИ населението на Община Чирпан към 31.12.2021 г. е 18 859 души, което се равнява на 6,14% от населението на Област Стара Загора, като община Чирпан е третата община (след общини Стара Загора и Казанлък) по населеност в областта.

Отнесено към площта на територията на общината - 491,3 km², гъстотата на населението е 38,4 души/km², което е значително под гъстотата на населението на областта - 60,4 души/ km².

Динамиката на населението в общината показва, че от преброяването през 1946 г. до момента то е намаляло значително – от 39 315 души през 1946 г. на 21 637 души през 2011 г. (последното национално преброяване, за което са публикувани данни към момента) до 18 859 души по изчислени данни към края на 2021 г.

В Error! Reference source not found. II.1.13.1-1 са представени данни за населението на общината, областта и страната за 5-годишния период 2017-2021 г.:

Таблица II.1.13.1-1 Численост на населението на Община Павел баня, Област Стара Загора и страната за периода 2016-2020 г., НСИ

Статистически район	Година	Общо, бр.	Отн. дял мъже	Отн. дял жени	Отн. дял в градове	Отн. дял в села
Република България	2017	7 050 034	48,54	51,46	73,50	26,50
	2018	7 000 039	48,51	51,49	73,70	26,30
	2019	6 951 482	48,47	51,53	73,73	26,27
	2020	6 916 548	48,43	51,57	72,91	27,09
	2021	6 838 937	48,41	51,59	73,12	26,88

Област Стара Загора	2017	319 067	48,49	51,51	72,11	27,99
	2018	316 356	48,45	51,55	72,43	27,57
	2019	313 396	48,38	51,52	72,43	27,57
	2020	311 400	48,34	51,66	69,65	30,35
	2021	307 140	48,33	51,67	69,85	30,15
Община Чирпан	2017	19 620	48,71	51,29	72,60	27,40
	2018	19 500	48,70	51,30	72,56	27,44
	2019	19 167	48,78	51,22	72,58	27,42
	2020	19 273	48,79	51,21	71,01	28,99
	2021	18 859	48,72	51,28	71,00	29,00

От данните в таблицата могат да се изведат следните тенденции:

- В община Чирпан, както и в областта и страната се запазва тенденцията за намаляване на населението, но намалението за територията на общината за разглеждания период е най-голямо сравнено с областта и страната – почти 3,9%, при намаление за областта 3,7% и средно за страната – 3%. Това показва по-благоприятна тенденция по отношение на общината за по-ниска степен на задържане на населението;
- Сравнението на относителния дял на мъжете и жените в общината показва леко преобладаване на числеността на жените, което е характерно и за областта и за страната. Няма съществени разлики в отношението между анализиранияте три статистически единици;
- Аналогично на наблюдаваното за областта и страната, на територията на общината населението е неравномерно разпределено, като преобладава градското население в единственият град на територията на общината – общинският център гр. Чирпан. Отношенията са близки до средните за страната.

Възрастова структура на населението:

В Таблица II.1.13.1-2 са представени данни за възрастовата структура на населението на общината, областта и страната за 5-годишния период 2017-2021 г.:

Таблица II.1.13.1-2 Възрастова структура на населението на Община Павел баня, Област Стара Загора и страната за периода 2016-2020г., НСИ

Статистически район	Година	Общ брой	% от общото население		
			0-17	18-59	60+
Република България	2017	7 050 034	15,12	60,26	24,62
	2018	7 000 039	15,24	60,02	24,74
	2019	6 951 482	15,34	59,79	24,87
	2020	6 916 548	15,38	59,84	24,79
	2021	6 838 937	15,49	60,06	24,45
Област Стара Загора	2017	319 067	15,72	58,59	25,70
	2018	316 356	15,87	58,35	25,78
	2019	313 396	15,98	58,13	25,89
	2020	311 400	16,02	58,24	25,74
	2021	307 140	16,18	58,42	25,40
Община Чирпан	2017	19 620	16,80	53,57	29,63
	2018	19 500	17,21	53,52	29,27
	2019	19 167	17,43	53,50	29,07
	2020	19 273	17,11	54,04	28,85
	2021	18 859	17,39	54,33	28,28

Данните за възрастова структура на населението дават възможност да се направят следните изводи:

- Възрастовата структура и за страната, и за областта и за общината показва тенденция за застаряване на населението – значително по-нисък дял на населението в подтрудоспособна възраст от населението в надтрудоспособна възраст;
- За община Чирпан дялът на население в подтрудоспособна възраст е по-висок от средния за областта и страната, което е положителна разлика, но за сметка на това общината е с най-висок дял на населението в надтрудоспособна възраст. Дялът на населението в трудоспособна възраст е по-нисък, но не значително от средния за областта и страната;
- Положителна, макар и с много ниски стойности, за общината, е тенденцията за намаляване на дела на лицата в надтрудоспособна възраст за сметка основно на увеличаване на лицата в трудоспособна възраст и по-незначително в подтрудоспособна възраст.

Раждаемост

Ниската раждаемост е основен фактор за намаляването на броя на населението. Данни за броят раждания за общината, областта и страната, са представени в **Таблица II.1.13.1-3**, а за коефициента на раждаемост – **Таблица II.1.13.1-4**:

Таблица II.1.13.1-3 Живородени деца, брой, НСИ

Статистически район	2017	2018	2019	2020	2021
Република България	63 955	62 197	61 538	59 086	58 678
Област Стара Загора	3 067	2 938	2 794	2 773	2 726
Община Чирпан	192	215	200	193	193

Таблица II.1.13.1-4 Коефициент на раждаемост, ‰, НСИ

Статистически район	Година	Общо	Град	Село
Република България	2017	9,0	9,2	8,5
	2018	8,9	9,1	8,3
	2019	8,8	8,9	8,5
	2020	8,5	8,6	8,2
	2021	8,5	8,7	8,1
Област Стара Загора	2017	9,6	9,4	10,0
	2018	9,2	9,2	9,3
	2019	8,9	8,8	9,0
	2020	8,9	8,6	9,5
	2021	8,8	8,6	9,3
Община Чирпан	2017	9,8	9,8	9,7
	2018	11,0	10,9	11,2
	2019	10,4	10,1	11,2
	2020	10,0	10,2	9,7
	2021	9,9	10,2	10,4

От данните за раждаемост за периода се вижда, че броят на живородените устойчиво намалява за страната и областта, докато за общината варира през годините. Коефициентът на раждаемост е най-висок за общината, по-нисък е за областта и е най-нисък за страната. През по-голямата част от периода коефициентът на раждаемост за общината е по-висок за селата,

отколкото за града, което съвпада с тенденцията за областта, но се различава от наблюдаваното в страната. Това се дължи на преобладаването на общини от селски тип в областта.

Смъртност

Данни за коефициента на смъртност за периода на анализ са представени в Таблица П.1.13.1-5:

Таблица П.1.13.1-5 Коефициент на смъртност, ‰, НСИ

Статистически район	Година	Обща смъртност	В градовете	В селата	Детска смъртност
Република България	2017	15.5	13.2	22.0	6.4
	2018	15.4	13.2	21.8	5.8
	2019	15.5	13.3	21.6	5.6
	2020	18.0	15.7	24.2	5.1
	2021	21,7	19,2	28,3	5,6
Област Стара Загора	2017	16.6	13.7	24.2	9.5
	2018	16.5	13.3	25.1	6.5
	2019	16.5	13.8	23.7	10.4
	2020	19.0	16.3	25.5	5.1
	2021	19,8	19,8	30,2	17,3
Община Чирпан	2017	20,1	NA	NA	NA
	2018	17,7	NA	NA	NA
	2019	20,7	NA	NA	NA
	2020	24,3	NA	NA	NA
	2021	28,0	NA	NA	NA

Данните за коефициента на обща и детска смъртност за страната и областта и на коефициента на обща смъртност за общината показват:

- Увеличаване на смъртността, като най-висока е тя за общината, по-ниска за областта и най-ниска за страната;
- По-рязкото увеличение на смъртността за 2020 и 2021 г. се дължи и на смъртните случаи, причинени от COVID-19;
- Значително (близо два пъти) по-висока е смъртността в селата, което се обяснява с недостатъчната осигуреност със здравни услуги в селата, както и на по-неблагоприятната възрастова структура - по-голям дял на населението в надтрудоспособна възраст.

В таблици П.1.13.1-6, 7 и 8 са изложени данни за смъртността по пол и причини в страната и в Област Стара Загора за периода 2017-2021 г.:

Таблица П.1.13.1-6 Смъртност по причини по пол за страната и областта за 2017 и 2018 г. (на 100 000 души от населението), НСИ

Причини за смъртта, МКБ - X ревизия, "Европейски съкратен списък" 1	България, 2017г.			Стара Загора, 2017г.			България, 2018г.			Стара Загора, 2018г.		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Общо	1551,6	1652,4	1456,4	1664,8	1781,2	1555,1	1544,8	1653,4	1442,5	1654,6	1761,9	1553,8
Клас I Някои инфекциозни и паразитни болести	9,9	12,0	7,9	6,9	10,3	3,6	8,5	10,4	6,7	8,8	8,4	9,2
Туберкулоза	1,3	2,1	0,6	1,2	2,6	-	1,4	2,0	0,7	1,6	1,3	1,8
Болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит (HIV)	0,3	0,5	0,1	-	-	-	0,1	0,2	0,1	0,3	0,6	-
Вирусен хепатит	0,5	0,7	0,3	1,6	1,3	1,8	0,5	0,6	0,4	2,2	2,6	1,8
Други инфекциозни и паразитни болести	7,8	8,7	7,0	4,1	6,4	1,8	6,5	7,5	5,5	4,7	3,9	5,5
Клас II Новообразувания	246,3	294,1	201,2	251,4	308,4	197,7	248,6	295,9	203,9	242,0	280,5	205,8
Злокачествени новообразувания	245,0	292,8	200,0	247,0	302,6	194,7	247,2	294,7	202,5	235,7	276,7	197,3
в това число:												
Злокачествени новообразувания на устните, устната кухина и фаринкса	5,4	8,6	2,4	6,9	9,7	4,2	5,5	9,2	2,0	8,2	13,6	3,1
Злокачествено новообразование на хранопровода	2,4	4,1	0,9	3,4	5,8	1,2	2,9	4,8	1,2	2,5	3,9	1,2
Злокачествено новообразование на стомаха	16,1	20,3	12,1	13,1	16,7	9,7	15,7	20,0	11,6	14,5	22,7	6,7
Злокачествено новообразование на дебелото черво (колон), ректума и ануса	34,7	41,5	28,3	29,7	37,3	22,4	35,2	43,5	27,3	34,9	44,2	26,3
Злокачествено новообразование на черния дроб и интрахепаталните жлъчни пътища	9,6	12,6	6,6	10,0	14,8	5,5	9,5	11,8	7,3	12,6	14,9	10,4
Злокачествено новообразование на панкреаса	15,3	18,3	12,6	17,8	24,5	11,5	15,4	16,9	14,0	17,0	19,5	14,7
Злокачествено новообразование на ларинкса	4,7	9,0	0,7	4,7	9,0	0,6	5,0	9,6	0,7	1,9	2,6	1,2
Злокачествено новообразование на трахеята, бронхите и белия дроб	47,5	76,2	20,4	52,2	86,9	19,4	47,5	74,5	22,1	49,7	71,4	29,3
Злокачествен меланом на кожата	1,6	1,9	1,3	1,9	1,9	1,8	2,1	2,3	1,9	2,2	3,2	1,2
Злокачествено новообразование на млечната жлеза	17,6	0,6	33,6	21,9	0,6	41,8	17,7	0,4	34,0	21,1	0,6	40,3
Злокачествено новообразование на шийката на матката (цервикс)	5,1	-	9,9	5,0	-	9,7	4,3	-	8,4	2,8	-	5,5

Причини за смъртта, МКБ - X ревизия, "Европейски съкратен списък" 1	България, 2017г.			Стара Загора, 2017г.			България, 2018г.			Стара Загора, 2018г.		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Злокачествено новообразувание на тялото на матката	5,5	-	10,7	8,1	-	15,8	5,8	-	11,3	4,4	-	8,6
Злокачествено новообразувание на яйчника	6,2	-	12,0	5,0	-	9,7	5,4	-	10,5	6,6	-	12,8
Злокачествено новообразувание на простатата	13,6	28,0	-	13,7	28,3	-	14,8	30,6	-	12,6	26,0	-
Злокачествено новообразувание на бъбрека, с изключение на бъбречното легенче	5,1	7,0	3,3	4,1	6,4	1,8	4,9	6,5	3,3	5,0	7,1	3,1
Злокачествено новообразувание на пикочния мехур	8,7	14,0	3,8	9,7	15,4	4,2	8,3	13,3	3,5	6,6	12,3	1,2
Злокачествено новообразувание на главния мозък и други части на централна та нервна система	9,4	10,8	8,1	8,1	10,3	6,1	9,6	10,3	9,0	8,2	5,8	10,4
Злокачествено новообразувание на главния мозък и други части на щитовидната жлеза	0,7	0,5	0,8	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,8	0,3	-	0,6
Болест на Hodgkin и лимфоми	4,4	5,2	3,7	4,7	5,1	4,2	4,4	5,0	3,8	3,5	3,2	3,7
Левкемия	6,1	7,3	5,0	6,2	7,1	5,5	5,7	6,0	5,4	6,0	7,1	4,9
Други злокачествени новообразувания на лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани	2,2	2,1	2,2	2,5	2,6	2,4	2,3	2,9	1,8	2,5	3,9	1,2
Други злокачествени новообразувания	23,1	24,6	21,6	17,8	19,3	16,4	24,4	26,5	22,4	12,6	14,3	11,0
Новообразования in situ, доброкачествени новообразувания и новообразувания с неопределен или неизвестен характер	1,3	1,3	1,2	4,4	5,8	3,0	1,3	1,2	1,5	6,3	3,9	8,6
Клас III Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	2,0	2,3	1,7	3,1	3,2	3,0	2,1	1,7	2,4	6,0	4,5	7,3
Клас IV Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	22,4	20,7	24,0	25,0	25,1	24,9	24,3	23,1	25,3	17,6	11,7	23,2

Причини за смъртта, МКБ - X ревизия, "Европейски съкратен списък" 1	България, 2017г.			Стара Загора, 2017г.			България, 2018г.			Стара Загора, 2018г.		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Захарен диабет	21,8	20,3	23,2	22,8	21,9	23,7	23,8	22,8	24,9	17,6	11,7	23,2
Други ендокринни, хранителни и метаболични разстройства	0,6	0,4	0,7	2,2	3,2	1,2	0,4	0,4	0,5	-	-	-
Клас V Психични и поведенчески разстройства	1,1	1,3	0,9	0,6	0,6	0,6	1,3	1,5	1,0	0,3	-	0,6
Деменция	0,4	0,3	0,5	-	-	-	0,5	0,3	0,6	-	-	-
Злоупотребата с алкохол (включително алкохолна психоза)	0,3	0,6	0,1	0,6	0,6	0,6	0,5	0,9	0,1	-	-	-
Наркотична зависимост, токсикомания	0,0	0,0	-	-	-	-	0,0	0,1	0,0	0,3	-	0,6
Други психични и поведенчески разстройства	0,4	0,4	0,3	-	-	-	0,3	0,3	0,3	-	-	-
Клас VI, VII, VIII Болести на нервната система и сетивните органи	12,5	13,5	11,6	10,0	10,3	9,7	13,4	14,3	12,6	5,0	5,2	4,9
Болест на Parkinson	3,7	4,0	3,4	4,4	5,1	3,6	3,4	3,8	3,1	1,3	1,3	1,2
Болест на Алцхаймер	1,4	1,1	1,7	1,2	0,6	1,8	1,4	1,1	1,7	-	-	-
Други заболявания на нервната система и сетивните органи	7,4	8,4	6,4	4,4	4,5	4,2	8,6	9,4	7,8	3,8	3,9	3,7
Клас IX Болести на органите на кръвообращението	1017,5	1012,2	1022,5	1139,2	1129,8	1148,1	1004,2	1006,5	1002,1	1134,7	1133,2	1136,0
Ишемична болест на сърцето	182,4	203,7	162,4	276,1	303,8	249,9	171,9	190,7	154,2	238,3	257,8	219,9
в това число:												
Остър инфаркт на миокарда	66,8	84,9	49,8	77,8	104,3	52,8	66,6	84,8	49,4	79,9	102,6	58,6
Други форми на ишемична болест на сърцето	115,6	118,8	112,6	198,3	199,6	197,1	105,3	105,9	104,7	158,3	155,2	161,2
Други болести на сърцето	376,5	375,4	377,6	344,8	344,4	345,1	375,8	380,7	371,2	380,2	391,6	369,5
Мозъчносъдови болести	286,3	265,6	305,8	392,2	359,9	422,7	294,2	277,4	310,0	356,9	335,1	377,5
Други болести на органите на кръвообращението	172,3	167,6	176,7	126,2	121,7	130,4	162,3	157,7	166,7	159,3	148,7	169,2
Клас X Болести на дихателната система	64,5	78,7	51,0	55,3	68,9	42,5	69,3	84,4	55,0	52,6	71,4	34,8
Грип	0,1	0,1	0,1	-	-	-	0,1	0,1	0,1	0,3	0,6	-
Пневмония	19,9	24,0	15,9	28,7	32,2	25,5	18,4	23,3	13,7	27,7	38,3	17,7

Причини за смъртта, МКБ - X ревизия, "Европейски съкратен списък" 1	България, 2017г.			Стара Загора, 2017г.			България, 2018г.			Стара Загора, 2018г.		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Хронични болести на долните дихателни пътища	16,2	22,2	10,5	15,6	20,6	10,9	16,7	22,2	11,6	12,3	16,9	7,9
в това число:												
Астма	0,3	0,3	0,4	0,3	-	0,6	0,3	0,3	0,3	0,9	1,3	0,6
Други хронични болести на долните дихателни пътища	15,8	21,9	10,1	15,3	20,6	10,3	16,4	21,9	11,3	11,3	15,6	7,3
Други болести на дихателната система	28,3	32,4	24,4	10,9	16,1	6,1	34,1	38,9	29,5	12,3	15,6	9,2
Клас XI Болести на храносмилателната система	54,8	74,8	35,9	64,3	86,3	43,7	56,2	76,6	37,0	75,5	100,7	51,9
Язва на стомаха, на дванадесетопръстника, гастрейюнална язва	3,8	4,8	2,8	2,5	3,2	1,8	4,1	5,0	3,3	6,0	5,8	6,1
Цироза, фиброза и хроничен хепатит на черния дроб	24,5	39,3	10,5	26,5	44,4	9,7	24,5	39,9	10,0	23,3	42,2	5,5
Други болести на храносмилателната система	26,5	30,6	22,6	35,3	38,6	32,1	27,6	31,7	23,8	46,3	52,6	40,3
Клас XII Болести на кожата и подкожната тъкан	0,8	0,6	1,0	1,2	0,6	1,8	0,7	0,8	0,6	0,9	1,3	0,6
Клас XIII Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	0,5	0,4	0,5	0,3	-	0,6	0,5	0,5	0,5	0,9	1,3	0,6
Ревматоиден артрит и артрози	0,1	-	0,1	-	-	-	0,1	0,0	0,2	-	-	-
Други увреждания на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	0,4	0,4	0,4	0,3	-	0,6	0,4	0,4	0,4	0,9	1,3	0,6
Клас XIV Болести на пикочо-половата система	21,9	24,2	19,8	18,1	25,1	11,5	21,9	23,5	20,4	23,3	27,9	18,9
Болести на бъбреците и уретера	21,7	23,9	19,7	18,1	25,1	11,5	21,6	23,0	20,3	23,3	27,9	18,9
Други болести на пикочо-половата система	0,2	0,4	0,1	-	-	-	0,3	0,5	0,1	-	-	-
Клас XV Бременност, раждане и послеродов период	0,1	-	0,1	-	-	-	0,1	-	0,1	0,3	-	0,6
Клас XVI Някои състояния, възникващи през перинаталния период	2,9	3,6	2,3	5,6	5,8	5,5	2,5	2,9	2,0	2,8	3,9	1,8

Причини за смъртта, МКБ - X ревизия, "Европейски съкратен списък" 1	България, 2017г.			Стара Загора, 2017г.			България, 2018г.			Стара Загора, 2018г.		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Клас XVII Вродени аномалии (пороци на развитието), деформации и хромозомни аберации	1,5	1,6	1,3	1,6	0,6	2,4	1,4	1,6	1,2	1,3	2,6	-
Клас XVIII Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде	54,9	56,1	53,8	32,2	31,5	32,8	53,9	55,6	52,4	36,2	39,0	33,6
Внезапна смърт на кърмаче	0,0	0,1	0,0	-	-	-	0,1	0,1	-	-	-	-
Недобре определени и неуточнени причини за смърт	28,1	33,9	22,6	19,0	19,3	18,8	28,2	33,9	22,8	23,9	26,6	21,4
Други симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде	26,8	22,1	31,2	13,1	12,2	13,9	25,7	21,5	29,5	12,3	12,3	12,2
Клас XX Външни причини за заболяемост и смъртност	38,1	56,3	20,9	50,0	74,7	26,7	36,2	54,1	19,2	46,3	70,1	23,8
Злополуки	24,2	35,0	14,0	30,6	45,7	16,4	23,0	33,8	12,8	32,1	48,1	17,1
в това число:												
Транспортни злополуки	8,1	12,2	4,2	8,4	12,9	4,2	8,0	12,2	4,0	9,8	14,3	5,5
Падания	5,6	6,6	4,6	9,4	10,3	8,5	5,8	7,3	4,4	9,4	12,3	6,7
Случайно удавяне и потъване във вода	1,7	2,6	0,8	0,9	1,3	0,6	1,8	3,1	0,6	2,8	3,9	1,8
Случайно отравяне и въздействие на отровни вещества	1,1	1,8	0,5	1,6	2,6	0,6	1,0	1,5	0,5	1,6	2,6	0,6
Други зополуки	7,7	11,8	3,9	10,3	18,7	2,4	6,4	9,7	3,3	8,5	14,9	2,4
Умишлено самонараняване	9,9	15,5	4,5	16,6	25,1	8,5	9,1	14,6	4,0	11,6	18,8	4,9
Нападение	1,2	1,6	0,8	1,9	1,9	1,8	1,2	1,6	0,9	1,3	1,9	0,6
Нараняване с неопределени намерения	2,1	3,1	1,2	0,6	1,3	-	2,2	3,4	1,1	1,3	1,3	1,2
Други външни причини за травми и отравяния	0,7	1,1	0,3	0,3	0,6	-	0,6	0,8	0,4	-	-	-

* В цяват са маркирани трите най-значими причини за смъртност в страната и областта.

Таблица II.1.13.1-7 Смъртност по причини по пол за страната и областта за 2019 и 2020 г. (на 100 000 души от населението), НСИ

Причини за смъртта, МКБ - X ревизия, "Европейски съкратен списък" 1	България, 2019г.			Стара Загора, 2019г.			България, 2020			Стара Загора, 2020		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Общо	1549,4	1659,0	1446,2	1650,2	1767,3	1540,3	1798,9	1963,0	1644,6	1899,8	2073,9	1736,8
Клас I Някои инфекциозни и паразитни болести	6,4	8,0	4,8	8,3	9,2	7,4	6,1	7,1	5,2	8,3	11,3	5,6
Туберкулоза	1,4	2,3	0,6	1,9	3,3	0,6	1,1	1,8	0,4	1,3	2,6	-
Болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит (HIV)	0,2	0,2	0,1	-	-	-	0,3	0,4	0,2	-	-	-
Вирусен хепатит	0,6	0,6	0,5	1,9	2,0	1,8	0,5	0,7	0,3	1,6	2,0	1,2
Други инфекциозни и паразитни болести	4,2	4,9	3,6	4,4	3,9	4,9	4,3	4,2	4,3	5,4	6,6	4,3
Клас II Новообразувания	262,3	313,2	214,4	238,8	288,6	192,1	267,2	316,6	220,7	246,8	314,4	183,5
Злокачествени новообразувания	260,7	311,5	212,8	232,2	281,4	185,9	265,7	315,1	219,3	243,6	311,1	180,4
в това число:												
Злокачествени новообразувания на устните, устната кухина и фаринкса	5,7	9,3	2,3	7,6	12,5	3,1	5,8	9,1	2,7	4,2	7,3	1,2
Злокачествено новообразувание на хранопровода	3,2	5,1	1,4	2,5	3,9	1,2	3,2	5,5	1,0	2,6	4,6	0,6
Злокачествено новообразувание на стомаха	15,5	18,7	12,6	14,3	19,7	9,2	15,6	19,5	11,9	17,9	22,5	13,6
Злокачествено новообразувание на дебелото черво (колон), ректума и ануса	39,1	47,3	31,4	36,5	45,9	27,7	38,7	46,7	31,1	40,0	52,3	28,5
Злокачествено новообразувание на черния дроб и интрахепаталните жлъчни пътища	10,2	13,3	7,4	5,7	8,5	3,1	10,0	12,6	7,5	6,7	9,3	4,3
Злокачествено новообразувание на панкреаса	17,1	19,5	14,8	17,1	22,3	12,3	18,0	20,5	15,6	15,4	20,5	10,5
Злокачествено новообразувание на ларинкса	5,0	9,6	0,7	2,2	3,9	0,6	5,4	10,4	0,6	3,2	6,6	-
Злокачествено новообразувание на трахеята, бронхите и белия дроб	49,9	78,9	22,6	50,8	82,0	21,5	50,0	76,7	24,8	52,5	84,1	22,9

Причини за смъртта, МКБ - X ревизия, "Европейски съкратен списък" 1	България, 2019г.			Стара Загора, 2019г.			България, 2020			Стара Загора, 2020		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Злокачествен меланом на кожата	2,7	3,2	2,2	1,3	2,0	0,6	2,5	2,9	2,0	1,9	1,3	2,5
Злокачествено новообразувание на млечната жлеза	19,3	0,6	37,0	14,3	-	27,7	20,6	0,7	39,4	14,7	-	28,5
Злокачествено новообразувание на шийката на матката (цервикс)	4,6	-	8,9	6,0	-	11,7	5,2	-	10,2	7,4	-	14,3
Злокачествено новообразувание на тялото на матката	5,4	-	10,5	3,5	-	6,8	5,6	-	10,9	4,5	-	8,7
Злокачествено новообразувание на яйчника	6,0	-	11,7	9,8	-	19,1	6,6	-	12,8	5,8	-	11,2
Злокачествено новообразувание на простатата	15,9	32,8	-	12,4	25,6	-	17,2	35,5	-	11,2	23,2	-
Злокачествено новообразувание на бъбрека, с изключение на бъбречното легенче	5,7	8,1	3,5	6,4	6,6	6,2	5,6	8,3	3,1	5,4	9,3	1,9
Злокачествено новообразувание на пикочния мехур	8,7	13,9	3,8	7,0	13,1	1,2	9,0	14,5	3,9	8,0	11,3	5,0
Злокачествено новообразувание на главния мозък и други части на централна та нервна система	9,5	10,9	8,2	6,0	7,2	4,9	9,7	10,5	9,0	6,7	9,9	3,7
Злокачествено новообразувание на главния мозък и други части на щитовидната жлеза	0,7	0,5	0,8	0,3	0,7	-	0,9	0,9	0,9	0,3	0,7	-
Болест на Hodgkin и лимфоми	4,5	4,8	4,3	4,1	3,9	4,3	4,5	4,7	4,4	5,1	6,0	4,3
Левкемия	6,4	7,2	5,6	6,0	6,6	5,5	6,2	7,5	5,0	7,0	9,3	5,0
Други злокачествени новообразувания на лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани	2,2	2,2	2,1	1,6	2,6	0,6	2,4	2,5	2,4	3,2	4,0	2,5
Други злокачествени новообразувания	23,4	25,8	21,0	16,5	14,4	18,5	22,9	26,0	20,1	19,8	29,1	11,2
Новообразования in situ, доброкачествени новообразования и	1,6	1,7	1,6	6,7	7,2	6,2	1,5	1,5	1,4	3,2	3,3	3,1

Причини за смъртта, МКБ - X ревизия, "Европейски съкратен списък" 1	България, 2019г.			Стара Загора, 2019г.			България, 2020			Стара Загора, 2020		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
новообразувания с неопределен или неизвестен характер												
Клас III Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	2,1	2,6	1,6	6,4	7,9	4,9	2,1	2,2	2,0	2,6	2,0	3,1
Клас IV Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	22,4	21,7	23,2	21,9	24,3	19,7	26,1	25,9	26,3	25,6	28,5	22,9
Захарен диабет	21,9	21,0	22,8	21,6	23,6	19,7	25,5	25,4	25,6	25,6	28,5	22,9
Други ендокринни, хранителни и метаболични разстройства	0,5	0,7	0,4	0,3	0,7	-	0,6	0,4	0,7	-	-	-
Клас V Психични и поведенчески разстройства	1,4	1,6	1,1	1,6	3,3	-	2,0	2,4	1,6	1,9	3,3	0,6
Деменция	0,4	0,3	0,5	-	-	-	0,9	0,7	1,1	0,3	-	0,6
Злоупотребата с алкохол (включително алкохолна психоза)	0,5	0,9	0,1	1,3	2,6	-	0,7	1,3	0,2	1,6	3,3	-
Наркотична зависимост, токсикомания	0,0	0,0	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-
Други психични и поведенчески разстройства	0,4	0,3	0,5	0,3	0,7	-	0,4	0,4	0,4	-	-	-
Клас VI, VII, VIII Болести на нервната система и сетивните органи	14,5	15,5	13,5	9,2	8,5	9,8	13,7	14,3	13,0	7,0	6,0	8,1
Болест на Parkinson	4,3	4,7	3,9	1,3	1,3	1,2	3,5	3,8	3,3	0,3	-	0,6
Болест на Алцхаймер	1,6	0,9	2,2	1,0	-	1,8	1,2	1,0	1,5	0,3	0,7	-
Други заболявания на нервната система и сетивните органи	8,6	9,8	7,4	7,0	7,2	6,8	8,9	9,6	8,3	6,4	5,3	7,4
Клас IX Болести на органите на кръвообращението	998,2	993,1	1003,0	1107,7	1085,7	1128,4	1090,1	1101,8	1079,1	1174,8	1141,9	1205,6
Исхемична болест на сърцето	188,1	209,8	167,6	254,7	296,5	215,5	219,8	245,3	195,9	344,1	354,1	334,7
в това число:												

Причини за смъртта, МКБ - X ревизия, "Европейски съкратен списък" 1	България, 2019г.			Стара Загора, 2019г.			България, 2020			Стара Загора, 2020		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Остър инфаркт на миокарда	68,8	89,6	49,1	92,7	126,6	60,9	80,5	103,9	58,6	112,0	137,7	88,0
Други форми на исхемична болест на сърцето	119,3	120,2	118,4	162,0	169,9	154,5	139,3	141,4	137,3	232,1	216,5	246,7
Други болести на сърцето	357,3	357,6	357,0	343,3	315,5	369,4	372,9	377,2	368,9	179,6	170,8	187,8
Мозъчносъдови болести	296,2	276,3	315,0	343,6	330,6	355,8	317,4	302,5	331,4	364,3	347,5	380,0
Други болести на органите на крвообращението	156,6	149,5	163,3	166,1	143,0	187,8	179,9	176,8	182,8	286,8	269,4	303,1
Клас X Болести на дихателната система	60,1	75,4	45,7	65,1	76,1	54,8	86,6	107,5	67,0	100,5	129,1	73,8
Грип	0,2	0,2	0,2	-	-	-	0,7	1,0	0,5	1,3	2,0	0,6
Пневмония	20,9	26,2	16,0	36,2	44,0	28,9	42,9	52,2	34,1	67,2	83,4	52,1
Хронични болести на долните дихателни пътища	19,6	26,6	13,1	14,6	17,7	11,7	21,6	28,5	15,1	23,4	30,4	16,7
в това число:												
Астма	0,5	0,4	0,6	1,0	-	1,8	0,4	0,4	0,4	0,6	0,7	0,6
Други хронични болести на долните дихателни пътища	19,1	26,1	12,5	13,7	17,7	9,8	21,2	28,1	14,7	22,7	29,8	16,1
Други болести на дихателната система	19,4	22,4	16,5	14,3	14,4	14,2	21,4	25,7	17,2	8,6	13,2	4,3
Клас XI Болести на храносмилателната система	59,0	80,9	38,3	73,7	112,8	36,9	59,9	82,1	39,0	81,0	112,5	51,4
Язва на стомаха, на дванадесетопръстника, гастроинтестинална язва	3,7	4,7	2,7	4,1	3,9	4,3	3,5	4,5	2,6	5,4	9,3	1,9
Цироза, фиброза и хроничен хепатит на черния дроб	27,2	44,6	10,9	29,2	53,8	6,2	26,4	43,3	10,6	33,0	53,6	13,6
Други болести на храносмилателната система	28,1	31,6	24,7	40,3	55,1	26,5	30,0	34,4	25,8	42,6	49,6	36,0
Клас XII Болести на кожата и подкожната тъкан	0,7	0,6	0,7	1,0	1,3	0,6	0,8	1,0	0,6	0,6	1,3	-

Причини за смъртта, МКБ - X ревизия, "Европейски съкратен списък" 1	България, 2019г.			Стара Загора, 2019г.			България, 2020			Стара Загора, 2020		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Клас XIII Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	0,5	0,5	0,6	0,3	-	0,6	0,5	0,7	0,4	-	-	-
Ревматоиден артрит и артрози	0,1	0,0	0,1	0,3	-	0,6	0,1	0,1	0,1	-	-	-
Други увреждания на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	0,5	0,5	0,4	-	-	-	0,4	0,6	0,3	-	-	-
Клас XIV Болести на пикочо-половата система	26,2	28,8	23,7	30,8	42,6	19,7	25,9	29,2	22,8	22,4	27,8	17,4
Болести на бъбреците и уретера	25,8	28,2	23,5	29,9	42,0	18,5	25,6	28,6	22,7	22,4	27,8	17,4
Други болести на пикочо-половата система	0,4	0,6	0,2	1,0	0,7	1,2	0,4	0,6	0,2	-	-	-
Клас XV Бременност, раждане и послеродов период	-	-	-	-	-	-	0,1	-	0,1	-	-	-
Клас XVI Някои състояния, възникващи през перинаталния период	2,2	2,8	1,7	3,8	2,6	4,9	2,0	2,3	1,7	1,3	1,3	1,2
Клас XVII Вродени аномалии (пороци на развитието), деформации и хромозомни аберации	1,6	1,6	1,6	3,8	3,3	4,3	1,3	1,4	1,3	1,0	0,7	1,2
Клас XVIII Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неklasифицирани другаде	55,1	57,1	53,2	38,1	40,0	36,3	55,0	57,1	53,1	46,4	53,0	40,3
Внезапна смърт на кърмаче	0,0	0,0	0,0	-	-	-	0,0	0,1	-	0,3	0,7	-
Недобре определени и неуточнени причини за смърт	30,6	37,0	24,7	27,0	30,2	24,0	33,7	39,7	28,0	41,3	48,3	34,7
Други симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при	24,4	20,1	28,5	11,1	9,8	12,3	21,3	17,3	25,1	4,8	4,0	5,6

Причини за смъртта, МКБ - X ревизия, "Европейски съкратен списък" 1	България, 2019г.			Стара Загора, 2019г.			България, 2020			Стара Загора, 2020		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде												
Клас XX Външни причини за заболяемост и смъртност	36,9	55,6	19,2	39,7	61,0	19,7	36,2	54,2	19,2	38,4	59,6	18,6
Злополуки	23,2	34,5	12,5	25,4	40,0	11,7	21,1	30,6	12,3	21,1	31,1	11,8
в това число:												
Транспортни злополуки	8,1	12,5	3,9	11,4	19,0	4,3	6,3	10,2	2,7	9,0	13,2	5,0
Падания	6,6	8,7	4,6	3,5	5,2	1,8	6,5	7,6	5,4	4,5	4,6	4,3
Случайно удавяне и потъване във вода	1,4	2,5	0,4	1,9	3,9	-	1,2	2,0	0,4	0,6	1,3	-
Случайно отравяне и въздействие на отровни вещества	0,9	1,2	0,6	0,6	0,7	0,6	1,4	2,3	0,6	1,0	1,3	0,6
Други зополуки	6,3	9,7	3,0	7,9	11,2	4,9	5,8	8,5	3,2	6,1	10,6	1,9
Умишлено самонараняване	8,2	13,3	3,4	10,8	16,4	5,5	8,5	13,8	3,4	14,1	24,5	4,3
Нападение	1,0	1,5	0,6	1,3	1,3	1,2	0,7	1,0	0,5	1,6	2,0	1,2
Нараняване с неопределени намерения	3,5	4,9	2,1	1,9	2,6	1,2	5,3	8,0	2,7	1,0	1,3	0,6
Други външни причини за травми и отравяния	1,0	1,4	0,6	0,3	0,7	-	0,5	0,7	0,3	0,6	0,7	0,6
Клас XXII Кодове за специални цели (U00-U85)	-	-	-	-	-	-	123,4	157,3	91,5	141,2	181,4	103,5
в т.ч. COVID-19 (U07.1-U07.2)	-	-	-	-	-	-	123,4	157,3	91,5	141,2	181,4	103,5

* В цвят са маркирани трите най-значими причини за смъртност в страната и областта, в т.ч. за 2020 г. умиранията по причина COVID-19.

Таблица П.1.13.1-8 Смъртност по причини по пол за страната и областта за 2021 г. (на 100 000 души от населението), НСИ

Причини за смъртта, МКБ - X ревизия, "Европейски съкратен списък" 1	България, 2021 г.			Стара Загора, 2021 г.		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Общо	2166.3	2320.9	2021.2	2290.2	2419.6	2169.2
Клас I Някои инфекциозни и паразитни болести	6.9	8.3	5.5	7.1	9.4	5.0
Туберкулоза	0.8	1.1	0.5	0.6	0.7	0.6
Болест, предизвикана от вируса на човешкия имунодефицит (HIV)	0.2	0.4	0.1	-	-	-
Вирусен хепатит	0.8	1.2	0.5	2.9	4.7	1.3

Други инфекциозни и паразитни болести	5.0	5.6	4.5	3.6	4.0	3.1
Клас II Новообразувания	250.4	295.8	207.7	246.1	291.0	204.0
Злокачествени новообразувания	248.9	294.2	206.4	245.1	290.3	202.8
в това число:						
Злокачествени новообразувания на устните, устната кухина и фаринкса	5.6	8.9	2.6	5.8	10.0	1.9
Злокачествено новообразование на хранопровода	2.5	4.3	0.8	3.2	6.0	0.6
Злокачествено новообразование на стомаха	14.2	18.5	10.1	9.4	14.0	5.0
Злокачествено новообразование на дебелото черво (колон), ректума и ануса	37.8	45.5	30.6	43.0	52.8	33.8
Злокачествено новообразование на черния дроб и интрахепаталните жлъчни пътища	9.9	12.9	7.0	5.8	6.0	5.6
Злокачествено новообразование на панкреаса	15.4	16.8	14.1	15.5	14.0	16.9
Злокачествено новообразование на ларинкса	4.6	8.8	0.8	4.2	8.0	0.6
Злокачествено новообразование на трахеята, бронхите и белия дроб	47.2	72.3	23.6	52.1	89.0	17.5
Злокачествен меланом на кожата	2.2	2.7	1.8	1.0	2.0	-
Злокачествено новообразование на млечната жлеза	19.1	1.1	35.9	15.2	-	29.4
Злокачествено новообразование на шийката на матката (цервикс)	4.9	-	9.5	6.5	-	12.5
Злокачествено новообразование на тялото на матката	4.9	-	9.6	5.2	-	10.0
Злокачествено новообразование на яйчника	6.0	-	11.7	6.5	-	12.5
Злокачествено новообразование на простатата	15.1	31.2	-	8.7	18.1	-
Злокачествено новообразование на бъбрека, с изключение на бъбречното легенче	5.3	7.7	3.1	4.5	4.7	4.4
Злокачествено новообразование на пикочния мехур	8.7	14.3	3.4	8.4	14.0	3.1
Злокачествено новообразование на главния мозък и други части на централна та нервна система	9.6	10.7	8.5	11.3	13.4	9.4
Злокачествено новообразование на главния мозък и други части на щитовидната жлеза	0.8	0.6	1.0	1.0	0.7	1.3
Болест на Hodgkin и лимфоми	3.4	3.8	3.0	4.2	4.0	4.4
Левкемия	4.9	5.4	4.4	7.4	7.4	7.5
Други злокачествени новообразувания на лимфната, кръвотворната и сродните им тъкани	2.0	1.9	2.1	2.3	2.0	2.5
Други злокачествени новообразувания	24.8	26.8	22.9	23.9	24.1	23.8
Новообразувания in situ, доброкачествени новообразувания и новообразувания с неопределен или неизвестен характер	1.5	1.6	1.4	1.0	0.7	1.3
Клас III Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	1.7	2.0	1.5	1.9	2.7	1.3

Клас IV Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	26.3	24.7	27.9	22.0	18.1	25.7
Захарен диабет	25.8	24.2	27.3	21.7	17.4	25.7
Други ендокринни, хранителни и метаболитни разстройства	0.6	0.5	0.6	0.3	0.7	-
Клас V Психични и поведенчески разстройства	1.7	1.9	1.5	1.0	-	1.9
Деменция	0.6	0.3	0.8	0.3	-	0.6
Злоупотребата с алкохол (включително алкохолна психоза)	0.8	1.2	0.3	0.3	-	0.6
Наркотична зависимост, токсикомания	0.0	0.1	-	-	-	-
Други психични и поведенчески разстройства	0.3	0.3	0.4	0.3	-	0.6
Клас VI, VII, VIII Болести на нервната система и сетивните органи	14.0	14.1	13.9	8.4	7.4	9.4
Болест на Parkinson	3.5	3.3	3.6	1.3	1.3	1.3
Болест на Алцхаймер	0.9	0.3	1.5	0.6	-	1.3
Други заболявания на нервната система и сетивните органи	9.6	10.5	8.8	6.5	6.0	6.9
Клас IX Болести на органите на кръвообращението	1163.2	1163.5	1163.0	1222.9	1180.7	1262.4
Исхемична болест на сърцето	234.4	261.3	209.2	375.7	384.6	367.4
в това число:						
Остър инфаркт на миокарда	86.7	112.3	62.7	130.6	159.9	103.3
Други форми на исхемична болест на сърцето	147.7	149.0	146.6	245.1	224.8	264.1
Други болести на сърцето	395.7	394.3	397.1	187.2	179.3	194.6
Мозъчносъдови болести	339.5	318.1	359.5	351.5	339.8	362.4
Други болести на органите на кръвообращението	193.6	189.7	197.2	308.5	276.9	338.0
Клас X Болести на дихателната система	99.0	116.4	82.7	97.3	124.4	72.0
Грип	0.9	1.2	0.5	-	-	-
Пневмония	51.5	59.1	44.4	66.3	82.9	50.7
Хронични болести на долните дихателни пътища	19.8	25.3	14.7	19.7	29.4	10.6
в това число:						
Астма	0.5	0.4	0.6	1.3	1.3	1.3
Други хронични болести на долните дихателни пътища	19.3	24.9	14.1	18.4	28.1	9.4
Други болести на дихателната система	26.8	30.8	23.1	11.3	12.0	10.6
Клас XI Болести на храносмилателната система	62.9	87.2	40.2	81.8	111.7	53.8
Язва на стомаха, на дванадесетопръстника, гастроинтестинална язва	4.0	5.4	2.7	7.4	9.4	5.6
Цироза, фиброза и хроничен хепатит на черния дроб	27.3	46.3	9.6	34.9	62.2	9.4
Други болести на храносмилателната система	31.6	35.5	27.9	39.4	40.1	38.8
Клас XII Болести на кожата и подкожната тъкан	1.1	1.0	1.2	0.6	0.7	0.6
Клас XIII Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	0.7	0.6	0.8	0.6	1.3	-

Ревматоиден артрит и артрози	0.1	0.0	0.3	-	-	-
Други увреждания на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	0.6	0.6	0.5	0.6	1.3	-
Клас XIV Болести на пикочо-половата система	25.4	29.0	22.1	29.7	32.8	26.9
Болести на бъбреците и уретера	24.8	27.9	21.9	29.1	31.4	26.9
Други болести на пикочо-половата система	0.6	1.1	0.1	0.6	1.3	-
Клас XV Бременност, раждане и послеродов период	0.0	-	0.1	0.3	-	0.6
Клас XVI Някои състояния, възникващи през перинаталния период	1.9	2.2	1.7	4.2	1.3	6.9
Клас XVII Вродени аномалии (пороци на развитието), деформации и хромозомни аберации	1.4	1.3	1.4	1.0	2.0	-
Клас XVIII Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде	71.8	76.1	67.7	62.4	72.2	53.2
Внезапна смърт на кърмаче	0.1	0.1	0.1	-	-	-
Недобре определени и неуточнени причини за смърт	47.5	55.8	39.7	57.9	67.6	48.8
Други симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде	24.2	20.3	28.0	4.5	4.7	4.4
Клас XX Външни причини за заболяемост и смъртност	36.7	54.7	19.8	45.9	72.2	21.3
Злополуки	21.2	30.7	12.3	28.8	42.8	15.6
в това число:						
Транспортни злополуки	6.3	9.9	2.9	5.2	8.0	2.5
Падания	5.9	7.3	4.5	5.5	8.7	2.5
Случайно удавяне и потъване във вода	1.5	2.3	0.7	4.2	6.7	1.9
Случайно отравяне и въздействие на отровни вещества	1.1	1.8	0.5	1.6	3.3	-
Други зополуки	6.5	9.5	3.7	12.3	16.1	8.8
Умишлено самонараняване	8.1	13.0	3.6	11.3	18.7	4.4
Нападение	1.0	1.5	0.6	2.6	4.7	0.6
Нараняване с неопределени намерения	5.2	7.8	2.8	2.3	4.7	-
Други външни причини за травми и отравяния	1.1	1.6	0.6	1.0	1.3	0.6
Клас XXII Кодове за специални цели (U00-U85)	401.1	442.3	362.5	456.9	491.7	424.3
в т.ч. COVID-19 (U07.1-U07.2)	401.1	442.3	362.5	456.9	491.7	424.3

* В цвят са маркирани трите най-значими причини за смъртност в страната и областта.

Въз основа на данните в **II.1.13.1-6, 7 и 8**, могат да се изведат следните обобщения:

- Смъртността в областта е по-висока от тази за страната, и като цяло нараства за разглеждания период (с леки вариации между годините);
- По-висока е смъртността при мъжете, както за областта, така и за страната;
- Най-честите причини за смърт са болестите на органите на кръвообращението и злокачествените новообразувания – това е и тенденцията, наблюдавана за цялата страна и за областта. На трето място по причина за страната за целия период (като се изключат данните за смъртността от COVID-19 за 2020 и 2021 г.) са болестите на дихателната система, а за областта в периода 2017-2019 г. – болестите на храносмилателната система, а за 2020 -2021 г. – на дихателната система.

Естествен прираст

Ниското ниво на раждаемост и високата смъртност обуславят отрицателния естествен прираст на населението през последните години, което се отнася както за страната, така и за областта. В **Таблица II.1.13.1-9** са представени данни за движението на показателят за периода 2016-2020 г.:

Таблица II.1.13.1-9 Естествен прираст за страната и областта, (‰), НСИ

Година		За страната	Област Стара Загора	Община Чирпан
2017	общо	-6,5	-7,0	-10,3
	град	-4,0	-4,3	NA
	село	-13,5	-14,2	NA
2018	общо	-6,5	-7,3	-6,7
	град	-4,1	-4,1	NA
	село	-13,5	-15,8	NA
2019	общо	-6,7	-7,6	-10,3
	град	-4,4	-5,0	NA
	село	-13,1	-14,7	NA
2020	общо	-9,5	-10,1	-14,3
	град	-7,1	-7,7	NA
	село	-16,0	-16,0	NA
2021	общо	-13,2	-14,1	-18,1
	град	-10,5	-11,2	NA
	село	-20,2	-20,9	NA

Данните показват задълбочаване на тенденцията за намаляване на естествения прираст, който от години е с отрицателна стойност. Най-неблагоприятни през повечето години са стойностите за общината, следвани от областта, сравнено със страната, като стойностите за селата са над два пъти по-ниски/неблагоприятни от тези в градовете. Това се обуславя от влошената възрастова структура на населението в селата и липсата на достъп до здравни услуги на местно ниво/неравномерност в предоставянето на здравни услуги и изолираност на населението, особено в по-отдалечените и слабо населени села/.

Заболеваемост и болестност на населението

Съгласно предоставена информация от РЗИ – Стара Загора, данните за общата регистрирана заболеваемост и хоспитализирана заболеваемост по класове болести в област Стара Загора и в община Чирпан за периода 2017-2021 г. са представени в следващите таблици:

Таблица II.1.13.1-10 *Общ брой регистрирани заболявания за област Стара Загора и община Чирпан за периода 2017-2021 г., РЗИ-Стара Загора*

Година	Община Чирпан	Област Стара Загора
2017	37 075	580 186
2018	37 123	579 650
2019	37 075	581 539
2020	32 719	522 700
2021	31 253	529 452

От таблицата се вижда, че регистрираните заболявания намаляват за периода, като регистрираните заболявания в Община Чирпан съставляват 5,9% от регистрираните заболявания в областта, което не е висока стойност.

Таблица П.1.13.1-11 *Обща структура на регистрираните заболявания по класове болести за област Стара Загора и Община Чирпан за 2017, 2018 и 2019 г., РЗИ-Стара Загора*

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Област Стара Загора 2017		Община Чирпан 2017		Област Стара Загора 2018		Община Чирпан 2018		Област Стара Загора 2019		Община Чирпан 2019	
		на 1000 души	отн дял, %	на 1000 души	отн дял, %	на 1000 души	отн дял, %	на 1000 души	отн дял, %	на 1000 души	отн дял, %	на 1000 души	отн дял, %
ОБЩО	I – XIX клас	1818,38	100,00	1892,10	100,00	1833,97	100,00	1903,74	100,00	1 857,27	100,00	1 936,82	100,00
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	94,18	5,18	57,65	3,05	94,98	5,18	58,00	3,05	95,13	5,12	59,01	2,25
II	Новообразувания	34,05	1,87	37,05	1,96	34,34	1,87	37,28	1,96	35,76	1,93	37,93	2,06
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	10,95	0,60	3,67	0,19	11,04	0,60	3,69	0,19	12,68	0,68	3,76	0,18
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	93,62	5,15	90,32	4,77	94,43	5,15	90,87	4,78	98,13	5,28	92,45	4,93
V	Психични и поведенчески разстройства	33,03	1,82	30,53	1,61	33,32	1,82	30,72	1,62	31,77	1,71	31,25	1,36
VI	Болести на нервната система	89,61	4,93	66,97	3,54	90,38	4,93	67,38	3,54	91,83	4,94	68,56	3,68
VII	Болести на окото и придатъците му	149,89	8,24	139,91	7,39	151,17	8,24	140,77	7,40	157,36	8,47	143,21	7,30
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	49,99	2,75	41,44	2,19	50,42	2,75	41,69	2,19	52,75	2,84	42,42	2,31
IX	Болести на органите на кръвообращението	327,60	18,02	353,77	18,70	330,41	18,02	355,95	18,72	332,02	17,88	362,13	18,66
X	Болести на дихателната система	354,03	19,47	391,18	20,67	357,06	19,47	393,59	20,70	349,58	18,82	400,43	20,99
XI	Болести на храносмилателната система	77,59	4,27	84,05	4,44	78,25	4,27	84,56	4,45	79,74	4,29	86,03	4,61
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	60,46	3,32	85,37	4,51	60,98	3,32	85,90	4,52	64,62	3,48	87,39	4,50
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	147,39	8,11	143,88	7,60	148,65	8,11	144,77	7,61	155,14	8,35	147,28	7,91
XIV	Болести на пикочо-половата система	175,22	9,64	196,99	10,41	176,72	9,64	198,21	10,42	177,58	9,56	201,65	10,31

XV	Бременност, раждане и послеродов период	7,04	0,39	4,94	0,26	7,10	0,39	4,97	0,26	5,95	0,32	5,06	0,20
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	0,71	0,04	0,31	0,02	0,71	0,04	0,31	0,02	0,77	0,04	0,31	0,02
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	5,79	0,32	4,49	0,24	5,84	0,32	4,51	0,24	5,82	0,31	4,59	0,28
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата	41,34	2,27	61,57	3,25	41,69	2,27	61,95	3,26	45,20	2,43	63,02	3,43
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	64,22	3,53	95,57	5,05	64,77	3,53	96,15	5,06	63,77	3,43	97,82	5,04
XX	Външни причини за заболяемост и смъртност	1,68	0,09	2,45	0,13	1,69	0,09	2,46	0,13	1,66	0,09	2,50	0,13

В цята са маркирани трите най-значими причини за смъртност в областта и общината

Таблица II.1.13.1-12 Обща структура на регистрираните заболявания по класове болести за област Стара Загора и Община Чирпан за 2020 и 2021 г., РЗИ-Стара Загора

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Област Стара Загора 2020		Община Чирпан 2020		Област Стара Загора 2021		Община Чирпан 2021	
		на 1000 души	отн дял, %	на 1000 души	отн дял, %	на 1000 души	отн дял, %	на 1000 души	отн дял, %
ОБЩО	I – XIX клас	1 679,96	100,00	1 697,66	100,00	1 723,81	100,00	1 657,19	100,00
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	88,67	5,28	68,02	4,01	84,09	4,88	53,34	3,22
II	Новообразувания	31,37	1,87	36,53	2,15	31,98	1,85	31,44	1,90
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	11,49	0,68	3,06	0,18	12,13	0,70	5,94	0,36
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	93,11	5,54	84,99	5,01	100,14	5,80	85,53	5,16
V	Психични и поведенчески разстройства	29,68	1,77	24,75	1,46	29,71	1,72	23,33	1,41
VI	Болести на нервната система	82,71	4,92	58,32	3,44	86,37	5,01	58,12	3,50
VII	Болести на окото и придатъците му	134,56	8,01	117,16	6,90	146,8	8,51	120,79	7,28
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	43,11	2,57	33,73	1,99	47,05	2,73	36,96	2,23
IX	Болести на органите на кръвообращението	315,43	18,78	331,19	19,51	323,39	18,75	333,05	20,07

X	Болести на дихателната система	317,68	18,91	361,02	21,27	308,50	17,88	341,43	20,58
XI	Болести на храносмилателната система	72,64	4,32	70,62	4,16	73,20	4,24	66,12	3,99
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	56,01	3,33	68,54	4,04	58,62	3,40	72,49	4,37
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	138,74	8,26	123,80	7,29	150,72	8,74	126,94	7,65
XIV	Болести на пикочо-половата система	154,88	9,22	172,78	10,18	159,59	9,25	165,28	9,96
XV	Бременност, раждане и послеродов период	5,66	0,34	4,05	0,24	4,79	0,28	2,86	0,17
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	0,78	0,05	0,16	0,01	0,38	0,02	0,32	0,02
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	5,18	0,31	3,68	0,22	4,43	0,26	3,23	0,19
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата	40,65	2,42	51,37	3,03	44,30	2,57	50,64	3,05
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	56,20	3,35	81,67	4,81	57,63	3,34	79,38	4,78
XX	Външни причини за заболяемост и смъртност	1,42	0,08	2,23	0,13	NA	NA	NA	NA

В цята са маркирани трите най-значими причини за смъртност в областта и общината

Таблица II.1.13.1-13 Хоспитализирана заболяемост в област Стара Загора и Община Чирпан за 2021 г., РЗИ-Стара Загора

НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	МБАЛ Чирпан			общо ЛЗБП област Стара Загора		
	брой	на 10 000 души от населението	отн. дял %	брой	на 10 000 души от населението	отн. дял %
ОБЩО I-XIX и XXII клас	3096	1642	100	60788	1979,16	100
I. Някои инфекциозни и паразитни болести A00-B99	1	1	0,03	1211	39,43	1,99
II. Новообразувания C00-D48	6	3	0,19	4680	152,37	7,70
III. Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм D50-D89	0	0	0,00	500	16,28	0,82
IV. Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата E00-E90	0	0	0,00	1152	37,51	1,90
V. Психични и поведенчески разстройства F00-F99	0	0	0,00	2120	69,02	3,49
VI. Болести на нервната система G00-G99	176	93	5,68	1250	40,70	2,06
VII. Болести на окото и придатъците му H00-H59	0	0	0,00	1203	39,17	1,98
VIII. Болести на ухото и мастоидния израстък H60-H95	0	0	0,00	822	26,76	1,35
IX. Болести на органите на кръвообращението I00-I99	275	146	8,88	8543	278,15	14,05
X. Болести на дихателната система J00-J99	1088	577	35,14	5017	163,35	8,25
XI. Болести на храносмилателната система K00-K93	136	72	4,39	7215	234,91	11,87

XII. Болести на кожата и подкожната тъкан L00–L99	45	24	1,45	1879	61,18	3,09
XIII. Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан M00–M99	52	28	1,68	3351	109,10	5,51
XIV. Болести на пикочо-половата система N00–N99	204	108	6,59	3838	124,96	6,31
XV. Бременност, раждане и послеродов период O00–O99	546	290	17,64	5027	163,67	8,27
XVI. Някои състояния, възникващи през перинаталния период P00–P96	3	2	0,10	914	29,76	1,50
XVII. Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации Q00–Q99	0	0	0,00	212	6,90	0,35
XVIII. Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде R00–R99	60	32	1,94	768	25,00	1,26
XIX. Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини S00–T98	0	0	0,00	3882	126,39	6,39
XXII. Кодове за специални цели U00–U85	504	267	16,28	7204	234,55	11,85

Забележка: Населението на община Чирпан постъпва за лечение и в други болници на територията на областта и страната

В цвят са маркирани трите най-значими причини за смъртност в областта и общината

Обща структура на регистрираните заболявания по класове болести за общината и областта за периода 2017-2021 г., представена в **Таблицы II.1.13.1-11 и 12** показва, че регистрираната заболеваемост варира през годините, като в края на разглеждания период е по-ниска отколкото в началото. В последната година също така регистрираната заболеваемост е по-ниска за общината, сравнено с областта. Трите водещи класове болести на регистрирани заболявания за всички анализирани години са еднакви, като:

- на първо място е Клас X Болести на дихателната система,
- на второ място е Клас IX Болести на органите на кръвообращението,
- на трето място е Клас XIV Болести на пикочо-половата система,

като заболеваемостта в общината е по-висока от тази за областта и за трите класа болести.

Данните за хоспитализираната заболеваемост за последната 2021 г. от **Таблица II.1.13.1-13** показват, че:

- на първо място като причина за хоспитализация в общината са болестите на дихателната система (над 35% от случаите), следвани от бременност, раждане и послеродов период, COVID-19 и болести на органите на кръвообращението;
- за областта на първо място са болестите на органите на кръвообращението, следвани от болестите на храносмилателната система, бременност, раждане и послеродов период и COVID-19.

В следващите таблици са представени данни за регистрираните заболявания при децата:

Таблица II.1.13.1-14 *Общ брой регистрирани заболявания при децата за област Стара Загора и община Чирпан за периода 2017-2021 г., РЗИ-Стара Загора*

Година	Община Чирпан	Област Стара Загора
2017	8 135	108 716
2018	8 129	108 706
2019	8 533	110 376
2020	6 866	90 126
2021	6 847	90 011

Регистрираните заболявания при децата също бележат спад, като регистрираните заболявания при деца за общината съставляват 7,6% от регистрираните заболявания за областта. По отношение на общата структура на регистрирани заболявания по класове болести при деца 0-17 г. възраст данните за 2021 г. за областта и общината са представени в следващата таблица:

Таблица II.1.13.1-15 *Обща структура на регистрирани заболявания по класове болести при деца 0-17 г. възраст данните за 2021 г. за община Чирпан и област Стара Загора, РЗИ-Стара Загора*

НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Област Стара Загора		Община Чирпан	
	брой	отн. дял %	брой	отн. дял %
ОБЩО I-XIX и XXII клас	87 920	100,00	6 622	100,00

НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ–10	Област Стара Загора		Община Чирпан	
	брой	отн. дял %	брой	отн. дял %
I. Някои инфекциозни и паразитни болести A00–B99	12 603	14,32	439	6,61
II. Новообразувания C00–D48	320	0,36	28	0,42
III. Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм D50–D89	369	0,42	22	0,33
IV. Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата E00–E90	1 112	1,26	49	0,74
V. Психични и поведенчески разстройства F00–F99	786	0,89	31	0,47
VI. Болести на нервната система G00–G99	623	0,71	41	0,62
VII. Болести на окото и придатъците му H00–H59	6 013	6,83	226	3,41
VIII. Болести на ухото и мастоидния израстък H60–H95	1 673	1,90	93	1,40
IX. Болести на органите на кръвообращението I00–I99	481	0,55	108	1,63
X. Болести на дихателната система J00–J99	40 826	46,39	3 562	53,67
XI. Болести на храносмилателната система K00–K93	3 657	4,16	240	3,62
XII. Болести на кожата и подкожната тъкан L00–L99	4 853	5,51	417	6,28
XIII. Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан M00–M99	1 277	1,45	82	1,24
XIV. Болести на пикочо-половата система N00–N99	3 573	4,06	350	5,27
XV. Бременност, раждане и послеродов период O00–O99	101	0,11	27	0,41
XVI. Някои състояния, възникващи през перинаталния период P00–P96	111	0,13	6	0,09
XVII. Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации Q00–Q99	1 098	1,25	56	0,84
XVIII. Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде R00–R99	5 362	6,09	497	7,49
XIX. Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини S00–T98	3 082	3,50	348	5,24
XXII. Кодове за специални цели U00–U85	81	0,09	15	0,23

От горната таблица се вижда, че най-висок процент и за областта и за общината са регистрираните заболявания при деца от Клас X Болести на дихателната система, следвани от Клас I и Клас XVIII, като аналогични са данните и за предходните години.

По отношение на регистрирани злокачествени заболявания данните са за областта (липсват данни за общината), като за последните години са представени в следващата таблица:

Таблица II.1.13.1-16 Регистрирани новооткрити заболявания от злокачествени новообразувания в област Стара Загора, РЗИ-Стара Загора

Година	брой	На 100 000 от населението
2017	1 558	486,8
2018	1 512	475,9
2019	1 603	509,1
2020	1 346	430,9
2021	1 424	392,2

От данните в таблицата се вижда, че като абсолютен брой стойностите варират през годините, но на 100 000 души от населението се наблюдава като цяло спад (с изключение на увеличение за 2019 г.).

Освидетелстваните лица до 16 г. възраст с призната трайно намалена работоспособност в област Стара Загора като цяло намаляват за периода 2017-2020 г., а тези над 16 г. възраст се увеличават – **Таблица II.1.13.1-17:**

Таблица II.1.13.1-17 Освидетелствани лица с трайно намалена работоспособност, РЗИ-Стара Загора

Възраст	до 16г . възраст		над 16 г. възраст	
Година	брой	На 100 000 в тази възрастова група	брой	На 100 000 в тази възрастова група
2017	213	4,3	2 122	7,9
2018	147	2,9	2 233	8,3
2019	115	2,3	2 357	8,9
2020	143	2,9	2 263	8,6

Броят на лицата с увреждания, на които се предоставят социални услуги в общината, е сравнително постоянен, с изключение на 2019 г., когато е регистриран сериозен ръст (1915 души, при 1 318 за 2018 г.), продължаващ и през 2020 година. Според тези данни близо 10 жителя на всеки 100 в общината имат увреждане в някаква степен. Ако тази тенденция продължи, се очаква в бъдеще бюджетът на общината да бъде все по-натоварен с разходи за социални услуги, вкл. подпомагане.

1.13.2. Състояние на системата за здравна помощ

Системата за здравно обслужване на населението от община Чирпан обхваща всички населени места на територията на общината. Частичните реформи, извършени в системата на здравеопазването през последните години, се отразяват негативно върху качеството на здравното обслужване на населението. Затрудненията са свързани основно с недостиг на финансови средства, осигуряване на кадрова обезпеченост с общопрактикуващи лекари по селата и специалисти в извънболнична и болнична помощ.

Болничната помощ се осъществява в МБАЛ „Чирпан“ ЕООД, гр. Чирпан. От създаването на болницата и сега тя обслужва жителите не само на община Чирпан (20 населени места), но и жителите на община Братя Даскалови (23 населени места). Отдалечеността на повечето селища е 12-15 км, а най-отдалеченото е на 40 км.

Към 2020 година болницата разполага със 113 легла, медицинска апаратура, лекари с различни специалности, медицински специалисти и друг персонал, които през различните

периоди в развитието на здравеопазването са претърпели различни промени. В болницата действат осем отделения и болнична клинична лаборатория, както следва:

- Акушеро-гинекологично отделение – със 7 лекари;
- Вътрешно отделение – с 4 лекари;
- Детско отделение – с 3 лекари;
- Неврологично отделение - с 3 лекари;
- Хирургично отделение - с 4 лекари;
- Отделение по физиотерапия и рехабилитация – с 3 лекари;
- Отделение по хемодиализа - с 3 лекари;
- Отделение по образна диагностика - с 1 лекар;
- Клинична лаборатория – с 1 лекар.

Основните показатели на болничната помощ в Община Чирпан са дадени в следващата таблица, като те показват достатъчна осигуреност за общината, съответно липса на необходимост от нови болнични заведения:

Таблица П.1.13.1-18 Болнична помощ в община Чирпан – основни показатели за периода 2016-2021 г., изт. Обяснителна записка на проекта на ОУП

Многопрофилна болница за активно лечение „Чирпан“ ЕООД	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1. Брой лекари – физически лица (на основен и други договори)	34	33	36	32	32	29
2. Брой преминали болни	4 200	4 418	4 272	4 159	3 456	3 416

По отношение на **извънболничната помощ**, в публичния регистър на действащите лечебни заведения, в община Чирпан са регистрирани 10 индивидуални практики за първична дентална помощ, от които 9 бр. в гр. Чирпан и една - в с. Зетъово; 5 индивидуални практики за първична медицинска помощ, от които 2 бр. в гр. Чирпан; една - в с. Зетъово и с. Целина, една – в с. Гита и една – в с. Свобода; една индивидуални практики за специализирана медицинска помощ (акушерство и гинекология) в гр. Чирпан; 4 групови практики за първична медицинска помощ; един медицински център и втори медицински център с две легла за наблюдение и лечение до 48 часа.

Медико-диагностични лаборатории - една зъботехническа медико-диагностична лаборатория и една медико-диагностична лаборатория (клинична и микробиологична лаборатория, вирусология, трансфузионна хематология и медицинска паразитология).

Броят на лекарите е постоянен до 2018 година. След това се регистрира спад на практикуващите в общината лекари с 8 броя и към 2020 година те са 42 души. Последните години се наблюдава и спад в състава на медицинските специалисти по здравни грижи. За 2020 година те са 77 души, при 90 души седем години по-рано.

Горните характеристики са предпоставка да се увеличи натовареността на наличните лекари, въпреки общия спад на населението в общината. Към 2020 година на един лекар в община Чирпан се падат 459 жители, при средно за областта 236 и за България – 233 д. Натовареност значително по-висока спрямо тази на по-високите административни нива. В последните години този показател се увеличава и създава проблем за предоставянето на качествени и навременни медицински услуги на населението.

Средният брой на жителите, обслужвани от един **лекар по дентална медицина** в община Чирпан, е 2 141. Докато за област Стара Загора показателят е 1070, а за България – 946 д. Въпреки подобряването в натовареността на един лекар по дентална медицина в

последните години, все още стойностите на показателя са над 2 пъти по-високи от средните за областта и страната. Това прави предоставянето на дентални услуги по-трудно достъпно и свързано с повече разходи на жителите.

1.13.3. Рискови фактори, влияещи върху здравето на населението

Рисковите фактори за населението и здравето на хората са анализирани в четири условни групи:

Рискови фактори, свързани със социално-икономическата среда (социални детерминанти на здравето):

Тези фактори са с най-голям ефект върху населението – за община Павел баня и с. Горно Сахране в последните години се наблюдават следните неблагоприятни тенденции – намаляване на населението, влошена възрастова структура (демографско застаряване), неравномерно разпределение (по-голямата част от населението е концентрирана в общинския център – гр. Чирпан).

Икономиката на общината по-скоро се предопределя от аграрния сектор, включително последващата преработка на земеделска продукция в преработвателната промишленост. В същото време структуроопределящите предприятия са в индустриалния сектор.

За последните 6 години се наблюдава леко повишаване на броя на предприятията на 1000 д., което до голяма степен се дължи на намаляващото население в общината, тъй като абсолютният брой предприятия остава почти без промяна – 600 бр. В същото време, за същия период, на останалите териториални нива се увеличава както абсолютният брой на предприятията, така и броят им на 1000 души от населението.

За анализирания период стойността на показателя в Югоизточния район и областта нараства с 10% процента, докато за община Чирпан - с 6%. За цяла България нарастването е с 13%. Ако тези тенденции се запазят, в бъдеще е възможно постепенно община Чирпан да губи своята конкурентоспособност и принос към областната и регионалната икономика.

Недостатък на местната икономика е, че изначално нетните приходи от продажби са значително по-ниски от тези за областта и региона. Причината за това са големите предприятия в областта на енергетиката, опериращи в общините от областта. Според прогнозите икономиката на община Чирпан ще продължи да се развива, но с по-бавни темпове от тази в областта и региона като цяло.

Разпределението на броя на предприятията по икономически дейности в община Чирпан е сходно с това на национално ниво. По-съществените различия са следните:

- Предприятията в аграрния сектор имат 3 пъти по-голямо присъствие в община Чирпан, отколкото за страната;
- Делът на търговията отново е по-висок с близо 10%, отколкото на национално ниво;
- Броят на предприятията в другите икономически дейности (създаване и разпространение на информация; операции с недвижими имоти; професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности; образование; хуманно здравеопазване и соц. работа; култура, спорт и развлечения; и други дейности) имат много по-нисък дял, отколкото на национално ниво.

Общият брой на предприятията в общината остава почти непроменен за периода 2014-2020 г. Единствено се променя структурата им по основните икономически сектори, което не влияе особено върху общата стопанска картина в общината. Доминират предприятията в сектора на услугите, следвани от тези в първичния сектор. Последното се дължи на бавното

нарастване на броя им в последните години, което е за сметка на предприятията в сектора на услугите, чийто дял спада от 73,5% на 71,9% за периода 2014-2020 г.

Нарастването на предприятията в първичния сектор може да бъде индикатор за връщане към аграрните дейности в общината, което предвид благоприятните климатични условия може да спомогне за развитието на местната икономика.

Анализът на предприятията показва, че към 2020 г. микропредприятията ангажират 41% от заетостта в общината. Като това е намаление с близо 5% спрямо 2014 година. При малките предприятия се наблюдава намаление на общия им брой, което влияе негативно и на заетостта в тях, която регистрира близо 19% спад за 2020 г. спрямо 2014 г. В същото време в малките предприятия са ангажирани 28% от работещите в общината. В средните и големите предприятия работят останалите – близо една трета (31%) от заетите в община Чирпан. С оглед на малкия им брой обаче, може да се каже, че те са структуроопределящи за общината и евентуални затруднения в тях могат да доведат до рязко увеличаване нивото на безработица.

Динамиката в процесите показва уязвимите сектори на икономиката, които се нуждаят от специално внимание и целенасочени политики към тях. Общината би следвало да подкрепи и насърчи мерките, свързани с аграрния и индустриалния сектор, в които има потенциал за растеж. Данните показват, че секторът на услугите е сравнително стабилен по отношение на броя на заетите в него. С настъпване на кризата от COVID-19, довела до затварянето на редица икономически дейности, секторът е силно засегнат и предизвикателствата пред него се увеличават.

Тревожно е голямото намаляване на заетостта в аграрния сектор, който има висок потенциал за развитие в общината.

Рискови фактори, свързани с трудовата среда:

На територията на Община Чирпан преобладаващите икономически дейности (описани и по-горе) не са със значим риск за работещите – липсват обекти на добивната промишленост или производства, свързани с високи рискови фактори за работещите.

Рискови фактори, свързани с начина на живот:

Основните фактори, свързани с начина на живот са ниските доходи (негативно отражение върху начина на хранене – непълноценно хранене), ниската здравна култура и ниския социален статус (води до нездравословен начин на живот).

В анализите на Националния център по общественото здраве и анализи е изведена необходимостта от въвеждане на система за здравно обучение, с оглед формиране от най-ранна възраст на знания и навици за здравословен начин на живот; продължаване на работата по профилактика и лечение на хроничните незаразни заболявания (по Националната програма за промоция на здравето, профилактика и лечение на хроничните и незаразни заболявания), въвеждане в образованието на програмирано обучение по физкултура – съобразено с възрастта, физическото развитие и здравно състояние на всеки един ученик, създаване на по-тясна връзка между медицинските специалисти в училищата и личните лекари на децата.

Рискови фактори, свързани с околната среда:

Като рискови фактори, свързани с околната среда, са възприети (съгласно *Годишните доклади за състоянието на здравето на гражданите в Република България и изпълнение на Националната здравна стратегия 2020*) атмосферен въздух, питейни води, води за къпане, почви, отпадъци, шум, генетично модифицирани организми в храни, нейонизиращи лъчения,

йонизиращи лъчения. В последно време все по-голямо значение придобиват и последиците от изменението на климата (екстремни температури и явления, наводнения, пожари и др.), които също са анализирани за целите на идентифициране на възможните значими за здравето детерминанти.

От анализа на състоянието на околната среда в община Чирпан към момента (базов сценарий), могат да се изведат следните данни за тази група рискови фактори:

Качеството на атмосферния въздух в Община Чирпан като цяло е добро, като Регионалните доклади за състояние на околната среда на РИОСВ-Стара Загора за последните години отчитат положителни тенденции за подобряване на качеството на атмосферния въздух в общините от областта, прилагащи Програми за намаляване на нивата на замърсители в атмосферния въздух (община Чирпан не се отнася към тези общини). Проблем през зимния период е рискът от температурни инверсии, които в комбинация с използваните твърди горива за битово отопление води до риск от влошаване качеството на въздуха.

За **питейните води** на територията на общината проблем е амортизираната водопроводна мрежа, в т.ч. наличието на етернитови водопроводи, които са с доказан канцерогенен ефект – необходима е спешната им подмяна.

На територията на община Чирпан няма **води за къпане**.

Състоянието на **почвите** в общината е добро, като основен риск са нерегламентираните сметища.

По отношение на **отпадъците** общината е с организирано сметосъбиране на всички населени места в нея. Проблем както за общината, така и за областта е липсата на депа за строителни отпадъци, което в повечето случаи води до нерегламентираното им изхвърляне, съответно рискове от замърсяване. Предвидена е площадка за събиране, съхранение, преработка и рециклиране на строителни отпадъци на територията на общината, с което рисковете ще се ограничат значително.

Шумът в района на общината е с основен източник – транспортът. Не са установени проблеми, в т.ч. превишения на нормите за шум от дейността на промишлените предприятия.

Липсва информация и статистика за наличието на **генетично модифицирани организми** в храните на територията на общината, като показателят няма отношение към ОУП.

Не са установени нива на **електромагнитни полета** извън границите на максимално допустимите.

Няма данни за отклонения от естествените стойности и надфоновы превишения на показатели за **радиация** – както на територията на общината, така и в съседните общини няма райони с потенциали такива замърсители.

Изследванията, проведени от департамента по метеорология на Националния институт по метеорология и хидрология към Българска академия на науките (НИМХ), предвиждат повишение на годишната температура на въздуха в България от 0,7°C до 1,8°C до 2020 г. Още по-високи температури се очакват до 2050 и 2080 г., като прогнозираните повишения са съответно от 1,6°C до 3,1°C и от 2,9°C до 4,1°C. Като цяло, повишаването на температурата се очаква да бъде по-голямо през летния сезон (от юли до септември). Изменението на климата е свързано с първични и вторични ефекти върху човешкото здраве. Първичните ефекти засягат пряко човешкото здраве, например чрез топлинни и студени вълни и наводнения. Вторичните ефекти влияят косвено върху човешкото здраве чрез други фактори, повлияни от климата, като например полени, заболявания от преносители, пожари, замърсени храни, вода и въздух и увредени култури.

Изводи от значение за ОУП:

- Запазва се тенденцията за намаляване на населението, както в страната, така и в област Стара Загора и община Чирпан, като най-неблагоприятна е тенденцията за общината, където намалението на населението е най-голямо за последните пет години;
- Населението е неравномерно разпределено, като по-голямата част от населението е съсредоточена в гр. Чирпан – това води до затруднено предоставяне на здравни услуги в по-малко населените и отдалечени села на общината;
- Неблагоприятна е възрастовата структура – от застаряващ тип, като сравнено с областта и страната за община Чирпан като положителна разлика се установява по-високият относителен дял на населението в подтрудоспособна възраст;
- Стойностите за раждаемост за общината са по-благоприятни от средните за областта и страната, въпреки устойчивото намаляване на раждаемостта;
- Увеличава се смъртността, като тя е най-висока за общината, сравнено със средните стойности за областта и страната. Значително по-висока – близо два пъти е смъртността в селата, което се дължи на влошената възрастова структура там, и на неравномерното разпределение на здравните услуги;
- Най-честите причини за смърт са болестите на органите на кръвообращението и злокачествените новообразувания – това е и тенденцията, наблюдавана за цялата страна и за областта. На трето място по причина за страната за целия период (като се изключат данните за смъртността от COVID-19 за 2020 и 2021 г.) са болестите на дихателната система, а за областта в периода 2017-2019 г. – болестите на храносмилателната система, а за 2020 -2021 г. – на дихателната система;
- Данните показват задълбочаване на тенденцията за намаляване на естествения прираст, който от години е с отрицателна стойност. Най-неблагоприятни през повечето години са стойностите за общината, сравнено с областта и страната;
- Трите водещи класове болести на регистрирани заболявания са от класове X Болести на дихателната система, IX Болести на органите на кръвообращението и XIV Болести на пикочно-половата система, като заболяемостта в общината е по-висока от тази за областта и за трите класа болести;
- Причините за хоспитализация за последната година са болестите на дихателната система (над 35% от случаите), следвани от бременност, раждане и послеродов период, COVID-19 и болести на органите на кръвообращението;
- От регистрираните заболявания при децата най-висок процент са болестите от клас X Болести на дихателната система, следвани от Клас I и Клас XVIII, като аналогични са данните и за предходните години
- Областта и общината са с добра осигуреност от гледна точка на болничната помощ, но има проблеми по отношение на извънболничната помощ – недостиг на лекари, наличие на села без лекар и обекти на здравната инфраструктура, които се предполага че ще се задълбочат;
- От рисковите фактори за здравето, свързани с околната среда, проблеми са установени по отношение на питейните води, шума в населените места и основно гр. Чирпан, а рискове съществуват по отношение на качеството на въздуха в населените места през зимните месеци. Засилва се влиянието и на рисковете, свързани с изменението на климата.

1.14. Предприятия с нисък и висок рисков потенциал

На територията на община Чирпан няма съществуващи, нито към момента са инициирани инвестиционни предложения за предприятия с нисък и висок рисков потенциал от възникване на голяма авария по смисъла на раздел I на глава седма на Закона за опазване на околната среда, съответно няма ограничения за устройството на територията от гледна точка на такива предприятия.

2. Развитие на околната среда без прилагането на ОУП

Въз основа на анализа на данните, представени в т. II.1. Текущо състояние на околната среда, в следващата таблица е направен анализ и е оценено развитието на аспектите на околната среда без прилагането на ОУП на община Чирпан, по компоненти и фактори на околната среда, вкл. за населението и човешкото здраве. По този начин е оценено въздействието при избор на „нулевата алтернатива“, т.е. отказ от реализиране на ОУП.

Таблица II.2-1 Анализ и оценка на развитието на аспектите на околната среда без реализиране на ОУП на община Чирпан

Компонент/ Фактор на околната среда	Евентуално развитие без реализиране на ОУП
Климат и климатични изменения	Не се очаква значителна промяна в наблюдаваните към момента тенденции по отношение на климатичната обстановка на територията на общината. При нереализиране на ОУП ще се запазят съществуващите тенденции по отношение изменението на климата. Липсата на цялостна планова основа за устройството на територията ще затрудни, забави или възпрепятства в определена степен изпълнението на дейности и мероприятия, свързани с ограничаване и противодействие на изменението на климата и последиците от това като напр. запазване, разширяване и подобряване на състоянието на горските и зелените площи, запазване на земеделските земи и ограничаване на урбанизацията и др., тъй като няма да има нормативно приоритизиране и стимулиране за изпълнението на такива дейности на ниво „община“.
Атмосферен въздух	Без прилагането на ОУП, подобно на очакваните тенденции по отношение на изменението на климата, ще се затрудни, забави или възпрепятства изпълнението в определена приоритетност на мерки, които ОУП съобразява и предвижда за подобряване на качеството на атмосферния въздух – запазване на горските територии, предотвратяване на урбанизацията „на парче“ на земеделските земи, разширяване и свързаното с това поддържане на зелените площи, осигуряване на свободни пространства за проветрение и разсейване на замърсителите при новото застрояване.
Води	Наличието на ОУП е предпоставка за своевременно и цялостно разрешаване на проблемите с управлението на водите и ВиК мрежата на територията на общината, тъй като включването на предвижданията за развитие на ВиК мрежата в плана дава по-голяма сигурност за изпълнение на съответните дейности и проекти. В конкретният случай ОУП съобразява предвижданията на Регионалния генерален план за ВиК за територията, в чийто обхват попада община Чирпан, като предвидените инвестиции ще се реализират независимо от прилагането на ОУП. Като неблагоприятно развитие при нереализиране на ОУП може да се посочи рискът от прекомерна урбанизация на определени райони, без съобразяване

Компонент/ Фактор на околната среда	Евентуално развитие без реализиране на ОУП
	на евентуалното въздействие върху водните тела на ниво „община“, без съобразяване на необходимостта от наличие на устойчиво планирана инфраструктура, в т.ч. ВиК. Несъобразеното като кумулативен ефект застрояване е свързано с рискове от прекомерно ползване и/или замърсяване на водните тела, в т.ч. с непречистени води. Като цяло, без прилагането на ОУП не се очаква подобрене в качествено и количественото състояние на повърхностните и подземните водни тела.
Земни недра	Попадането на общината в район с висока сеизмичност и риск от значителни щети при възникване на земетресения изисква предприемане на мерки и допълнителни изисквания към местоположението, параметрите и характеристиките на обектите и съоръженията, което е съобразено в проекта на ОУП и ще гарантира по-висока превантивност и съобразяване на тези условия при развитието на територията. Съответно липсата на цялостна планова основа за развитието на територията може да доведе до пропуски за конкретни обекти и съоръжения и да ги изложи на риск от сериозни щети при земетресения.
Почви и земеползване	Ще намалява относителния дял на плодородните земи като ценен природен ресурс поради нерегламентирано строително усвояване или усвояване на земеделски и горски територии на парче, без оглед на качествата на тези земи за земеделие, за горско стопанство, в т.ч. за предоставяне на екосистемни услуги. Диспропорциите между отделните функционални зони на територията на общината ще се задълбочат. Ще бъдат засегнати както интересите на общината, така и интересите на собствениците на имоти
Ландшафт	Без прилагане на ОУП локалните природни ландшафти ще бъдат променени в урбанизирани такива. Очаква се увеличаване на ландшафтите на пустеещите и необработваеми земи; унищожаване на части от природните ландшафти. Няма да се приложат ландшафтно устройствени мероприятия върху нарушените територии, няма да се подобри естетическата стойност на ландшафта. Може да се наблюдава нарастване делът на ландшафти с относителна устойчивост и намаляване делът на ландшафтите с естествена устойчивост поради липсата на общ подход при териториалното зонироване насочващ индивидуалните инвестиционни проекти към достигане на конкретни устройствени параметри. Зелени площи като част от устройственият параметър на ландшафта - Без прилагане на ОУП няма да бъдат обезпечени нормативите за зелени площи в селищната среда; няма да бъде развита цялостно зелената система на общината; няма да се създадат функционални връзки между вътрешноселищният и крайселищен ландшафт; няма да се подобрят параметрите на околната среда чрез елементите на Зелената система.
Биологично разнообразие – флора, растителност и	Вероятно ще продължат сукцесионните процеси в изоставените обработваеми площи и в неизползваните тревисти местообитания (ливади и пасища), което ще доведе постепенно до подмяната на откритите пространства с гористи местообитания. До достигането на климакс може да се очаква увеличаване на видовия състав в тези площи (при отсъствие на други фактори), като

Компонент/ Фактор на околната среда	Евентуално развитие без реализиране на ОУП
местообитания, фауна	постепенно заедно с видовете на откритите площи ще се наблюдават и такива, обитаващи храстови и дървесни местообитания. При покриване на тези площи с горска растителност ще останат само високо специализирани, в много случаи редки видове, но видовия състав като цяло ще намалее.
Защитени зони и защитени територии	Процесите в защитените зони ще са същите, както описаните по-горе, при липса на планове за управление, които да регулират сукцесионните процеси, така щото да се запази сегашното състояние в ЗЗ. Устройствоите предвиждания на ОУП не засягат защитени територии, съответно с или без ОУП, не се очаква промяна.
Културно- историческо наследство	Част от обектите на културното наследство са в неудовлетворително състояние и са застрашени разрушаване, като тенденцията ще се влоши без наличието на нормативна планова основа за цялостното устройство и развитие на територията на общината и без наличието на ограничения за устройството на териториите с такива обекти.
Отпадъци	Управлението на отпадъците в компетенциите на общината се осъществява в съответствие със Закона за управление на отпадъците, общинската нормативна уредба по управление на отпадъците и общинската програма за управление на отпадъците, като тенденциите в развитието по отношение на този фактор няма да се променят без прилагането на ОУП. Без ОУП има риск от разполагане и ситуиране на дейности по управление на отпадъци в неподходящи територии от гледна точка на съседни обекти, риск от замърсяване и др.; повишен риск от нерегламентирани сметища и свързаните с това негативни въздействия върху компонентите на околната среда.
Вредни физични фактори	Ще се пропуснат възможности за ограничаване на шумовото натоварване на околната среда, което би се постигнало чрез устройствоите предвиждания на ОУП, основно свързани със зелената система и цялостното и разширение и поддържане на територията на общината. Възможно е изграждане на обекти, източници на шум на неподходящи места от гледна точка на съседни обекти, което може да доведе и до рискове за населението в района. Не се очаква промяна по отношение на йонизиращите и нейонизиращите лъчения.
Материални активи	Нереализирането на ОУП е предпоставка за влошаване и/или забавяне на социално-икономическото развитие на общината; може да се очаква влошаване на състоянието на образователната, здравната, социалната и културната инфраструктура
Население и човешко здраве	Към момента на територията на общината факторите на околната среда, имащи връзка с устройството на територията, не застрашават здравето на населението, с изключение на транспортния шум в населените места и основно гр. Чирпан. Имайки предвид обаче тенденциите, които се очакват при останалите компоненти и фактори на средата, отказът от реализиране на ОУП ще има неблагоприятно отражение върху качеството на околната среда, социално-икономическото развитие и от там върху качеството на живот, благосъстоянието и здравето на населението.

Компонент/ Фактор на околната среда	Евентуално развитие без реализиране на ОУП
Опасни химични вещества и риск от големи аварии	Не се очакват рискове, свързани с опасни химични вещества, тъй като на територията на общината няма предприятия с нисък и висок рисков потенциал от възникване на голяма авария.

III. Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати

По отношение на **засягането на територии**, ОУП се отнася за територията на цялата община Чирпан - с него се определя устройството на тази територия за дългосрочен период. Предвижданията засягат основно териториите, предвидени за урбанизиране, но също така и неурбанизираните територии. В този смисъл въздействието на проекта на ОУП засяга цялата територия на общината.

Съгласно баланса на територията, представен в **Таблица I.4.2.13-1** към **т. I.4.2.13** на Доклада за ЕО се предвиждат незначителни промени в баланса между отделните територии по основно предназначение, предвижданията на ОУП са както следва:

- Териториите за **жилищни функции** се увеличават в северозападната част на гр. Чирпан с един имот, който към момента е с НТП „пасище“, а останалата площ е от трансформация на имоти в урбанизираните територии – предимно имоти, които са били предназначени за курортни функции;
- Териториите за **общественообслужващи функции** намаляват, като по-голямата част от тях се трансформират в устройствени зони със **смесено многофункционално предназначение**;
- Отделни поземлени имоти с променено предназначение – бивши земеделски земи, разположени самостоятелно, са отразени и запазват предназначението си, съобразно данните в ККР;
- Разширението на териториите за **производствени и складови дейности** и градско стопанство в границите на населените места се отнася основно към предвиждането за включване на свободни територии в гр. Чирпан и усвояването на военния терен в града, който е с отпаднала необходимост;
- Предвидено е устройване на площадка за събиране, съхранение, преработка и рециклиране на строителни отпадъци в общински терен имот 81414.501.290, за която вече е отреден терен, проектът на ОУП го съобразява (като заварено предвиждане);
- Извън частите с вече променено предназначение, териториите за урбанизация се разполагат основно върху земеделски земи, като са използвани всички възможности за включване на изоставени или деградирани земеделски земи и такива без определено стопанско предназначение и минимално засягане на земи с трайни насаждения, поливни земи, земи, заети от ливади, пасища и мери и други ценни земеделски територии.
- По отношение **ливадите, пасищата и мерите**: промяната в общата площ между съществуващо положение и проектното с ОУП произлиза от:
 - Включването на ниви и мери с обща площ 4,97 ха като елементи на парковата среда в извънселищни озеленени територии за широко обществено ползване,

без допускане на крупни паркоустройствени мероприятия, нарушаващи естественото им състояние. Включването е наложено поради разположението им в обхвата на утвърдени места за отдых и рекреация, край водни обекти и в съчетание с горски и други територии с подходящи природно-географски характеристики.

- Останалата част попадат в обхвата на проектни територии с предназначение, отнасящо се към социално-икономическото и устройственото развитие на общината и отделните населени места: устройствени зони за производствени, складови и обслужващи дейности, както и за доизграждане на техническата инфраструктура. Включването им се е наложило поради подходящо разположение в съседство със съществуващи урбанизирани територии, в т.ч. такива със сходно предназначение (бивши стопански дворове, производствени предприятия), под която попадат предимно обработваеми земи) и др. Тук се отнасят и предвидените площи за изграждане на фотоволтаични централи, в т.ч. такива с вече утвърден ПУП;
- Отнемат се и терени за разширение на гробищния парк на гр. Чирпан;
- Нивите и мерите, обхванати в посочените устройствени зони, са почти изцяло общинска частна собственост или стопанисвани от общината. Това, предвид структурата на поземлената собственост, респ. сравнително ограничената общинска поземлена собственост, представлява необходима предпоставка за провеждане на ефикасна общинска политика в стопанската и социалната сфери.
- По отношение **горските територии**:
 - площта им се увеличава, която е във връзка с процедирането на новия горскостопански плана на общината и бъдещо актуване на нови горски терени. Предназначението и видовете устройствени дейности, допустимо в зоните по предходната и тази точка, предполагат съхраняване във висока степен на естествената среда, вкл. основни горскостопански дейности при ограничаване на капитално застрояване;
 - Останалата част попадат в проектните трасета на линейни обекти на техническата, в т.ч. транспортна инфраструктура;
 - **Горите и храстите в земеделска земя** намаляват, тъй като Община Чирпан е в процедура по промяна предназначението им в гори;
- По отношение на **водните площи** намалението се дължи единствено на фактически грешки в кадастъра (напр. имоти, които представляват улици или ниви са били посочени като водни площи), като ОУП няма предвиждания, свързани с намаляване на такива площи;
- По отношение на **мините и кариерите** – площите намаляват за сметка увеличение на горските територии чрез процедура по промяна предназначението на земите, като тук попадат и четири имота от землището на гр. Чирпан с неидентифициран НТП, които се устройват за изолационно озеленяване в устройствена зона за предимно производствени дейности 4/Пп.;
- По отношение на посочените територии **В) С особена териториалноустройствена защита** от 21,91 ха – площта се отнася за бивш военен имот с отпаднала необходимост, предвиден с ОУП за устройствена зона Пп;
- По отношение на посочените територии **Е) Други нарушени територии** – това са

територии, които към момента са депа за отпадъци, хумус, хвостохранилища, утайтели и няколко имота деградирала орна земя, мини и кариери.

С оглед недопускане стихийно устройствено и строително усвояване на териториите за урбанизация и осигуряване на устойчивост в развитието, с Правилата за прилагане на плана са включени и изисквания за допълване и обновяване на плановата основа на ниво ПУП.

Предвид изложеното, **не се очакват значителни промени в земеползването и териториалния баланс на общината.**

Друг аспект, който се взема предвид при преценката за значително засягане на територии, е **вероятността предвижданията на ОУП да доведат до значителни въздействия с негативен характер върху компоненти на околната среда или по отношение на фактори на околната среда, включително човешкото здраве на територии в границите на общината.** Очакваното засягане на компоненти и фактори на средата е както следва:

- **по отношение на изменението на климата и атмосферния въздух** – проектът на ОУП въвежда изискване към последващите ПУП, гъстотата на разположението на предвижданото ново застрояване да осигурява достатъчни свободни пространства, с цел осигуряване на проветряване, разсейване на вредни потоци замърсен атмосферен въздух от автомобилния трафик, производства, строителни дейности и др.; увеличаване на дела на ВЕИ в енергийния микс (чрез предвидените територии за изграждане на фотоволтаични централи); увеличаване дела на газифицирани административни, обществено-обслужващи и производствени потребители; рехабилитация и реконструкция на трасета от общинската пътна мрежа. Предвидените нови територии за производствени и складови дейности са за подчертано незамърсяващи производства, поради което не се очаква натоварване на атмосферния въздух със замърсители над пределно допустимите концентрации, съответно не се очаква влошаване на КАВ; развитието на пешеходните и велоалеи и предвиденото увеличаване на зелените площи ще имат положително въздействие по отношение на КАВ и смекчаването на изменението на климата, както и към повишаване устойчивостта на последиците от изменение на климата;
- **по отношение на водите** – Съществува тясна връзка между реките и подземните води, поради което опазването на реките и техните водосбори от замърсяване, засушаване и други негативни антропогенни и морфологични и хидроморфологични въздействия е от особено важно екологично значение. Опазването на количественото и качествено състояние на повърхностните води е от значение за развитието на всяка територия и особено за водовземанията за различни стопански цели. Новото устройствено планиране на общината не е пряко свързано с въздействие върху този компонент на околната среда. Разрешаването на нови промишлени дейности, разширението на териториите с многофункционално предназначение, зоните за озеленяване, паркове и градини в т.ч., жилищните територии и т.н., е възможно да доведе до допълнително емитиране на замърсители и допълнителни водочерпения от ВТ със съществуващи екологични проблеми (информация за тези ВТ е представена в т. IV на Доклада за ЕО).

Всички предвиджани дейности следва да се съобразяват с изискванията в „Програмата от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването на водите

с нитрати от земеделски източници“, утвърдена със Заповед № РД-267/04.01.2014 г. на министъра на околната среда и водите и Заповед № РД 09-157/14.03.2014 г. на министъра на земеделието и храните; „Програмата за мониторинг на нитратите в подземните води“, утвърдена със Заповед № РД-635/13.08.2013г. на Министъра на околната среда и водите и Програмата от мерки в ПУРБ на БД ИБР 2016-2021г., които са относими за общината.

Най-значими като обхват са промените, свързани с увеличаване на жилищните територии и териториите за производствени и складови дейности. Издаването на допълнителни разрешителни за водочерпене от ВТ, които са в риск по отношение на количествено състояние или заустване на отпадъчни води във ВТ с лошо химично/ екологично/ биологично състояние е възможно да доведе до значително негативно въздействие върху следните ВТ: BG3MA300R043 р. Меричлерска; BG3MA300R055-р. Текирска до яз. Чирпан 1; BG3MA300R048- р. Каялийска от яз. Езерово до вливането в р. Марица; BG3MA350R212 р. Марица от вливане на р. Омуровска до вливане на р. Сазлийка; BG3G000000Q012- Порови води в Кватернер - Марица Изток; BG3G000000Q013- Порови води в Кватернер - Горнотракийски низина; BG3G000000NQ018- Порови води в Неоген- Кватернер- Пазарджик- Пловдивския район; BG3G0000PgN019- Порови води в Палеоген - Неоген - Марица Изток; BG3G0000PgN026- Карстови води - Чирпан – Димитровград; BG3G0PzK2Pg027- Пукнатинни води - Шипка – Сливен;

- **по отношение на земните недра** – проектът на ОУП напълно съобразява локалните инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия, в т.ч. изискванията за геозащита и високата сеизмичност на района; не се предвиждат територии за добивни дейности, съответно няма риск от значително засягане на земните недра;
- **по отношение на почвите и земеползването** – не се очаква значителен антропогенен натиск водещ до риск от загуба на почвеното разнообразие в общината, тъй като не се предвиждат значими изменения в земеползването и значимо почвено запечатване. Основните въздействия върху почвите в резултат на реализирането на отделни инвестиционните проекти ще са свързани с нарушения на почвения профил, с промяна на протичащите в почвения субстрат физико-химични, воднофизични и биологични процеси, локално влошаване на качеството на почвите в прилежащите земи. Териториите, предназначени за земеделие с висококатегорийна земя, трайни насаждения и/или значителни капиталовложения, пасища и ливади се запазват максимално; залесени територии-специални и защитни горски територии, полезащитни горски пояси и друго мелиоративно озеленяване, ефективни дървопроизводителни масиви също се запазват; ОУП разглежда възможности за ползване предимно на съществуващи полски и горски пътища и за развитие и стимулиране на пешеходен и велотранспорт между населени места, селищни образувания, места за отдых, туристически атракции и др.;
- **по отношение на ландшафта** - Основният тип ландшафт остава непроменен, като се очаква незначителна промяна в разпределението на локалните ландшафти; устройствените предвиждания, свързани със запазване на дела на горските територии и запазване на ценните земеделски територии, развитие и поддържане на зелената система са свързани с положително въздействие за повишаване устойчивостта на ландшафтите на територията на общината, сравнено със съществуващото състояние;
- **защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000“** - предвижданията на ОУП

не засягат **защитените зони**. ОУП предвижда документална промяна на НТП за 11 имота, попадащи в ЗЗ „Чирпански възвишения“, с цел отразяване актуалното им състояние към момента. Подобна чисто документална промяна, предвидена с ОУП, не може да окаже отрицателно въздействие върху природните местообитания и видове, предмет на опазване в зоната.

- **защитени територии по ЗЗТ** - на територията на община Чирпан попада една **защитена територия** - защитена местност „Чирпанска кория“. ОУП няма предвиждания в или близо до защитената територия и не се очаква засягане или въздействие върху нея.
- **извън защитените зони и защитената територия, ОУП ще окаже въздействие върху консервационно значими местообитания** в границите на имотите, отредени за ФВЕЦ (в съответните предимно производствени устройствени зони Пп). Те са заети от тревиста, на места изцяло от храстова растителност, и в по-малка степен – от дървесна растителност и скални местообитания. Подобна растителност може да принадлежи към следните природни местообитания (по смисъла на ЗБР): 6110 Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*, 62A0 Източни субсредиземноморски сухи тревни съобщества, 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco Brometalia*), 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове, 91AA Източни гори от космат дъб, 91M0 Балкано-Панонски церово-горунови гори. **Това са и единствените имоти, в които е възможно да се срещат растителни видове с по-висока консервационна стойност** – включени в Приложения 2 и/или 3 на ЗБР, и/или в Червената книга на България (Пеев 2011). **Ще се засегнат и постоянни местообитания - за размножаване и хранене, миграция и пр., на видове, свързани с тези местообитания, вкл. консервационно значими такива, включени в Приложения 2 и 3 на ЗБР и/или в Червената книга на България (Големански 2011):** шипобедрена (*Testudo graeca*) и шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), черен щъркел (*Ciconia nigra*), късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), кръстат орел (*Aquila heliaca*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), малък орел (*Hieraetus pennatus*), синя гарга (*Coracias garrulus*), червеногърба (*Lanius collurio*), черночела (*Lanius minor*) и белочела сврачка (*Lanius nubicus*), ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), дива котка (*Felis silvestris*) и др. В тази връзка реализирането на проекти в тези имоти следва да се предхожда от подробна оценка на въздействието върху биологичното разнообразие в рамките на изискващите се процедури по реда на глава шеста на Закона за опазване на околната среда, с оглед недопускане на значителни отрицателни въздействия и значително отрицателно засягане на територии, ценни за биоразнообразието;
- **по отношение на културното наследство** – не се очаква значително отрицателно засягане на територии с такива обекти, а напротив – с ОУП се създават условия за опазване и поддържани на обектите недвижимото културно наследство на общината и реализация на потенциала им;
- **по отношение на отпадъците също се очаква положително въздействие** – ОУП отразява текущата рекултивация на общинското депо, като отразява предвиждането на общината за обособяване на площадка за събиране, съхранение, преработка и рециклиране на строителни отпадъци; очаква се принос за ограничаване на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци;

- **по отношение на фактор шум** – С ОУП се очаква намаляване на нивата на шум в резултат на ситуиране и развитие на производствените и складовите зони на подходящи за това територии, отдалечени от жилищни сгради и други обекти, подлежащи на здравна защита. Задължително при проектирането и изграждането им трябва да се има предвид вида на производствената дейност и се отчете очакваното шумово въздействие до най-близките зони с нормиран шумов режим. С проекта на ОУП не се предвиждат чисто производствени зони на територията на общината. Предвижда се разширяване и поддържане на зелените площи, които са с принос за поглъщане и редуциране на шума в населените места;
- не се очаква засягане на територии от **йонизиращи и нейонизиращи лъчения**;
- **по отношение на материалните активи** – с ОУП ще се увеличи ефективността на използване на производствените и складови зони и стопанските дворове; ще се подобри инфраструктурата – транспортна, инженерна, туристическа; ще се постигне ефективност на използване на съществуващите обслужващи обекти – въздействието е изцяло положително;
- **по отношение на населението и човешкото здраве** – с ОУП не се очаква отрицателно, а изцяло положително въздействие, в резултат на преки и косвени въздействия с принос за ограничаване на шума, подобряване на КАВ, подобряване на управлението на водите и отпадъците, разширение и поддържане на зелени площи и обекти за рекреация и отдих, обновяване на материалната база и привлекателността на урбанизираните територии, създаване на нови работни места и др.; разположението на зоните за производствени и складови дейности е съобразено на подходящи отстояния от зони и обекти, подлежащи на здравна защита, като в тези зони се допускат незамърсяващи производства;
- **по отношение на риска от възникване на голяма авария** – на територията на общината няма действащи, нито новопредвидени предприятия с нисък или висок рисков потенциал от възникване на голяма авария – няма риск от засягане на територии от големи аварии с опасни химични вещества.

IV. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към ОУП, включително отнасящи се до райони с особено екологично значение

В следващата таблица са извършени анализ и оценка на съществуващите екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към ОУП, и на тенденциите за тяхното развитие без и с прилагане на ОУП.

Таблица IV-1 Съществуващи екологични проблеми и отношението им към проекта на ОУП

Компонент/Фактор на околната среда	Съществуващи екологични проблеми	Развитие на проблема без прилагане на ОУП	Развитие на проблема/Възникване на нови екологични проблеми с прилагане на ОУП
Климатични фактори и изменение на климата	Последиците от изменение на климата за района са свързани основно със риск от засушаване и повишена честота и интензивност на екстремни климатични събития. Устойчивостта на обектите, съоръженията и инфраструктурата като цяло е ниска – остарели, амортизирани, неподдържани, съответно уязвимостта на последиците от изменение на климата е висока. Ниска е енергийната ефективност на не малка част от сградите и обектите на територията на общината.	Очаква се задълбочаване на проблемите.	Прилагането на ОУП няма да доведе до негативни ефекти по отношение на изменението на климата, напротив – предвижданията за поддържане и развитие на зелените площи, посочените като необходими мерки за саниране на жилищния фонд, разширяване на газифицирането, развитието на незамърсяващи производства, запазването на горските територии и поставяне на ограничения за урбанизиране на определени земеделски земи ще ограничат, в т.ч. няма да доведат до увеличаване на емисиите на парникови газове. Предвижданията са свързани с увеличаване на дела на зелените площи и запазване на съществуващите такива, което е и мярка за адаптация към последиците от изменението на климата (зелена инфраструктура, която увеличава устойчивостта на последици от променящия се климат).
Атмосферен въздух	Незадоволително състояние на голяма част от пътната настилка, което е свързано с повече емисии на прахови частици в атмосферния въздух Влошаване на КАВ през зимните месеци, поради използване предимно на твърди горива за битово отопление, особено в условия на температурна инверсия	Задълбочаване на проблема.	Прилагането на ОУП ще допринесе съществено за подобряване на КАВ на територията на общината, чрез предвидените мерки за подобряване на състоянието на инфраструктурата, развитие на вело- и пешеходен транспорт, зелена система, развитие на ВЕИ. Допускат се незамърсяващи производства в съответните устройствени зони, позволяващи такива дейности. ОУП поставя условие за застрояване на жилищни зони и други обекти, което осигурява пространства за проветрение и разсейване на замърсителите. Не се очаква задълбочаване на съществуващите проблеми, а принос за разрешаването им, като също така ОУП няма да доведе до възникване на нови

Компонент/Фактор на околната среда	Съществуващи екологични проблеми	Развитие на проблема без прилагане на ОУП	Развитие на проблема/Възникване на нови екологични проблеми с прилагане на ОУП
Води	Липсата на пречиствателни станции за отпадъчните води от населени места под 2000 е.ж., употребата на пестициди и торове в селското стопанство оказват негативно влияние върху качествено състояние на следните водни тела:	Не се очаква подобрене. Вероятно влошаване на състоянието на повърхностните и подземните водни тела поради задълбочаване на проблема. Липсата на устройствено планиране възпрепятства развитието на ВиК инфраструктурата и прилагането на строг контрол на дейности емитери на вредни вещества във ВТ.	екологични проблеми по отношение на качеството на въздуха. По отношение на управлението на водите в Община Чирпан, с или без наличието на ОУП се прилага и спазва Плана за управление на речните басейни в Източноевропейски район за периода 2016-2021 г. Също така, за обособената територия има действащ Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация – Източен регион, чиито предвиждания ще бъдат изпълнени с или без ОУП. ОУП има значение за разрешаване на част от проблемите, свързани с водите (тъй като не всички проблеми са относими към ОУП и съответно не могат да бъдат разрешени чрез устройствено планиране). ОУП ще подпомогне разрешаването на проблемите със създаването на устройствени условия за опазване и правилно използване на водните течения и водните площи, ограничаване на риска от наводнения, При извършване на строг контрол относно спазването на законодателството в обхвата на ЗООС, не се очаква възникването на нови екологични проблеми по отношение състоянието на водите в резултат на ОУП.
	-BG3MA300R043 р. Меричлерска по отношение на биологични показатели и екологично състояние е в много лошо състояние; по химически показатели измерени през 2020г. е било в лошо състояние. Изместващите показатели са индикатор за биологично замърсяване на ВТ и евентуална	Очаква се подобрене изразяващо се в намаляване на замърсяването на ПВТ от битовия сектор поради експлоатацията на ГПСОВ от края на 2020г.	С изключение на гр. Чирпан, останалите селища в общината са с население около и под 1000 е.ж. и бъдещото изграждане на локални пречиствателни съоръжения (ЛПС) не са обект на ОУП. В предварителния проект на ОУП са отразени земеделските територии в общината, но не е възможно с устройственото планиране на общината

Компонент/Фактор на околната среда	Съществуващи екологични проблеми	Развитие на проблема без прилагане на ОУП	Развитие на проблема/Възникване на нови екологични проблеми с прилагане на ОУП
	прекомерна употреба на торове и пестициди в земеделието. - BG3MA300R055- р. Текирска до яз. Чирпан 1 по отношение на биологични показатели и екологично състояние е в много лошо състояние; по химически показатели е в лошо състояние. Изместващите показатели са индикатор за биологично замърсяване на ВТ и евентуална прекомерна употреба на торове и пестициди в земеделието. Тук е важно да се отбележи, че основна причина за влошеното биологично състояние на ВТ е била липсата на пречиствателна станция за отпадъчните води от гр. Чирпан, който е единственото селище с население над 2000 жители. В края на 2020 г. е въведена в експлоатация реконструираната канализационна система и ГПСОВ на гр. Чирпан, с което се очаква значително подобряване на състоянието на ВТ. За момента довеждащите колектори до нея от канализационната мрежа осигурят включване на приблизително 70% от населението към ПСОВ.	Не се очаква подобрене	да се окаже влияние върху употребата на торове и/или пестициди. ПСОВ, гр. Чирпан е отразена в предварителния проект на ОУП. В предварителния проект на ОУП са отразени земеделските територии в общината, но не е възможно с устройственото планиране на общината да се окаже влияние върху употребата на торове и/или пестициди
	- BG3MA300R048- р. Каялийска от яз. Езерово до вливането в р. Марица, е било в лошо състояние по отношение на биологични показатели и екологично състояние през 2021г. и в умерено състояние през 2020г. Изместващите показатели са индикатор за биологично замърсяване на ВТ.	Не се очаква подобрене	С изключение на гр. Чирпан, останалите селища в общината са с население около и под 1000 е.ж. и бъдещото изграждане на ЛПС не са обект на ОУП.
	-BG3MA350R212 р. Марица от вливане на р. Омуровска до вливане на р. Сазлийка е в лошо състояние по отношение на биологични показатели и екологично състояние.	Не се очаква подобрене	С изключение на гр. Чирпан, останалите селища в общината са с население около и под 1000 е.ж. и бъдещото изграждане на ЛПС не са обект на ОУП. В предварителния проект на ОУП са отразени

Компонент/Фактор на околната среда	Съществуващи екологични проблеми	Развитие на проблема без прилагане на ОУП	Развитие на проблема/Възникване на нови екологични проблеми с прилагане на ОУП
	Изместващите показатели са индикатор за биологично замърсяване на ВТ и евентуална прекомерна употреба на торове в земеделието. BG3G000000Q012- Порови води в Кватернер - Марица Изток е в лошо химично състояние. Източниците на замърсяване са населени места без канализация и употребата на торове в земеделието	Не се очаква подобрене	земеделските територии в общината, но не е възможно с устройственото планиране на общината да се окаже влияние върху употребата на торове. С изключение на гр. Чирпан, останалите селища в общината са с население около и под 1000 е.ж. и бъдещото изграждане на локални пречиствателни съоръжения не са обект на ОУП. В предварителния проект на ОУП са отразени земеделските територии в общината, но не е възможно с устройственото планиране на общината да се окаже влияние върху употребата на торове.
	BG3G000000Q013- Порови води в Кватернер - Горнотракийски низина е в риск по отношение на количествено състояние и е в лошо химично състояние. Източниците на замърсяване са населени места без канализация, употребата на торове в земеделието и склад за пестициди.	Не се очаква подобрене	Разрешаването на нови водоползвания от ВТ ще доведе до развитие на проблема по отношение на лошото количествено състояние. С изключение на гр. Чирпан, останалите селища в общината са с население около и под 1000 е.ж. и бъдещото изграждане на локални пречиствателни съоръжения не са обект на ОУП. В предварителния проект на ОУП са отразени земеделските територии в общината, но не е възможно с устройственото планиране на общината да се окаже влияние върху употребата на торове. Площадките за производствени дейности са отразени в ОУП. Евентуалното бъдещо развитие на нови промишлени дейности не следва да водят до развитие на проблема при спазване на законодателството в обхвата на ЗООС.
	BG3G00000NQ018- Порови води в Неоген-Кватернер- Пазарджик- Пловдивския район е в риск по отношение на количествено състояние и е с лошо химично състояние. Източниците на замърсяване са населени места без канализация, употребата на торове в	Не се очаква подобрене	Разрешаването на нови водоползвания от ВТ ще доведе до развитие на проблема по отношение на лошото количествено състояние. С изключение на гр. Чирпан, останалите селища в общината са с население около и под 1000 е.ж. и бъдещото изграждане на ЛПС не са обект на ОУП. В предварителния проект на ОУП са отразени

Компонент/Фактор на околната среда	Съществуващи екологични проблеми	Развитие на проблема без прилагане на ОУП	Развитие на проблема/Възникване на нови екологични проблеми с прилагане на ОУП
	земеделието, склад за пестициди и находище на скално-облицовъчни материали.		земеделските територии в общината, но не е възможно с устройственото планиране на общината да се окаже влияние върху употребата на торове. Площадките за производствени дейности са отразени в ОУП. Евентуалното бъдещо развитие на нови промишлени дейности не следва да водят до развитие на проблема при спазване на законодателството в обхвата на ЗООС.
	BG3G0000PgN019- Порови води в Палеоген - Неоген - Марица Изток е в лошо химично състояние. Източниците на замърсяване са населени места без канализация, употребата на торове в земеделието и складове за пестициди.	Не се очаква подобрене.	С изключение на гр. Чирпан, останалите селища в общината са с население около и под 1000 е.ж. и бъдещото изграждане на ЛПС не са обект на ОУП. В предварителния проект на ОУП са отразени земеделските територии в общината, но не е възможно с устройственото планиране на общината да се окаже влияние върху употребата на торове. Площадките за производствени дейности са отразени в ОУП. Евентуалното бъдещо развитие на нови промишлени дейности не следва да водят до развитие на проблема при спазване на законодателството в обхвата на ЗООС.
	BG3G0000PgN026- Карстови води - Чирпан – Димитровград е в лошо химично състояние. Източниците на замърсяване са населени места без канализация и употребата на торове в земеделието.	Не се очаква подобрене.	С изключение на гр. Чирпан, останалите селища в общината са с население около и под 1000 е.ж. и бъдещото изграждане на ЛПС не са обект на ОУП. В предварителния проект на ОУП са отразени земеделските територии в общината, но не е възможно с устройственото планиране на общината да се окаже влияние върху употребата на торове.
	BG3G0PzK2Pg027- Пукнатинни води - Шипка – Сливен е в лошо химично състояние. Източниците на замърсяване са населени места без канализация и употребата на торове в земеделието.	Не се очаква подобрене.	С изключение на гр. Чирпан, останалите селища в общината са с население около и под 1000 е.ж. и бъдещото изграждане на ЛПС не са обект на ОУП. В предварителния проект на ОУП са отразени земеделските територии в общината, но не е възможно с устройственото планиране на общината да се окаже влияние върху употребата на торове.

Компонент/Фактор на околната среда	Съществуващи екологични проблеми	Развитие на проблема без прилагане на ОУП	Развитие на проблема/Възникване на нови екологични проблеми с прилагане на ОУП
Земни недра	Висока сеизмична активност на района.	Не се очаква	Предвижданията на ОУП, в т.ч. новопредвидените устройствени зони са съобразени с високата сеизмична активност и свързаните с това рискове. Не се очаква задълбочаване на проблема или увеличаване на рисковете за околната среда или здравето на хората.
Почви и земеползване	На места има слабо увредени почви от изгаряне на стърнища Диспропорции между отделните функционални зони на територията на общината Урбанизиране „на парче“ без наличие на цялостна планова основа за устойчиво развитие на общината	Проблемите ще се задълбочат.	ОУП ще даде законова планова основа за развитие на територията и устойчиво ползване на земите, с приоритет – развитие на земеделието върху плодородни почви; необходимост от спазване на устройствените показатели и допустимите дейности за съответната устройствена зона. Не се очакват нови проблеми или задълбочаване на съществуващите в резултат на реализиране на ОУП.
Ландшафт	Локални промени в ландшафта, без промени в основния тип ландшафт Лошо състояние на зелените площи Риск от прекомерна урбанизация и влошаване качествата на природните ландшафти	Урбанизиране и създаване ландшафти с преобладаващи функции в ущърб развитието на природните дадености на общината Задълбочаване на проблема с недостатъчност и лошо състояние на зелените площи Загуба на връзките между вътрешноселищният и крайселищен ландшафт.	Ще се подобрят параметрите на околната среда чрез развитие и поддържане на елементите на зелената система. Устойчиво развитие на системите: „обитаване“, „труд“ и „отдых“. Не се очаква задълбочаване на съществуващи и възникване на нови екологични проблеми.
Биологично разнообразие – растителност и животински свят	Няма установени екологични проблеми, като се забелязва тенденция за урбанизиране на ценни за биоразнообразието територии „на парче“.	Риск от засилване на проблема, свързан с мащабно усвояване и урбанизиране на ценни за биоразнообразието територии.	Не се очаква, при провеждане на изискуемите процедури по реда на глава шеста на Закона за опазване на околната среда за подробни устройствени планове и инвестиционни предложения за фотоволтаични централи в територии с консервационно значими местообитания и видове.

Компонент/Фактор на околната среда	Съществуващи екологични проблеми	Развитие на проблема без прилагане на ОУП	Развитие на проблема/Възникване на нови екологични проблеми с прилагане на ОУП
Защитени зони и защитени територии	Няма установени екологични проблеми	Риск от реализиране на инвестиционни намерения „на парче“ в защитени зони, при липса на цялостна планова основа и ограничения за устройство на такива територии.	Не се очаква, тъй като ОУП няма устройствени предвиждания за защитените зони и защитената територия в обхвата на община Чирпан.
Културно-историческо наследство	Наличие на компрометирани културни ценности – жилищни сгради Липса на определени режими за опазване по смисъла на чл. 79, ал. 1 и ал. 2 от ЗКН за недвижимите културни ценности. Състоянието на някои от сградите на религиозните обекти, в т.ч. на стенописите в тях е неудовлетворително.	Очаква се задълбочаване на проблемите при липса на цялостна планова основа за устройство на общината.	ОУП на община Чирпан предвижда две нива на опазване на градското недвижимо наследство: ▪ съхраняване и съвременно интерпретиране на традиционните характеристики на градоустройствени структури, респ. на историческия градски пейзаж; ▪ опазване на единичните НКЦ и тяхната непосредствена среда в съответствие с изискванията и процедурите по ЗКН. С плана се създават условия за опазване на недвижимото културно наследство на общината и реализация на потенциала му. Идентифицирани са обектите на наследството, респ. техните характеристики и статут. Описани са устройствените изисквания, осигуряващи тяхното опазване и социализация, в зависимост от разположението им в и извън населените места.
Отпадъци	Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци и формиране на нерегламентирани сметища; Незавършена рекултивация на закритото общинско депо; Липса на площадка за строителни отпадъци.	Проблемът с нерегламентираните сметища е по-вероятно да се задълбочи, тъй като липсата на цялостна планова основа за територията на общината предполага и по-слаб контрол на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци. Рекултивацията на депото ще се завърши независимо от приемането или не на ОУП.	ОУП съобразява предвидения терен от общината за изграждане на площадка за събиране, съхранение, преработка и рециклиране на строителни отпадъци. ОУП няма предвиждания, които да водят до задълбочаване на съществуващи или до възникване на нови проблеми по отношение на отпадъците.

Компонент/Фактор на околната среда	Съществуващи екологични проблеми	Развитие на проблема без прилагане на ОУП	Развитие на проблема/Възникване на нови екологични проблеми с прилагане на ОУП
		Общината е предвидила терен за площадка за събиране, съхранение, преработка и рециклиране на строителни отпадъци.	
Вредни физични фактори	Шум от транспорта в населените места	Очаква се задълбочаване на проблема.	ОУП предвижда запазване на съществуващите крайпътни озеленени площи с изолационни и защитни (в т.ч. ветро- и снегозащитни) функции. При необходимост (липса на теренни възможности за площно шумозащитно озеленяване в населените места и селищните образувания), се поставя изискване в правилата за прилагането на ПУП да се включи изискване за задължително реализиране на защитно озеленяване в границите на самите прилежащи на пътя/улицата УПИ и/или изграждане на изкуствени шумозащитни екрани. Изолационно озеленяване се изгражда и в обхвата на зоните и терените за производствено-складови дейности, генериращи шум, в частите им, прилежащи на жилищните територии в населените места. С подробните устройствени планове и генералните планове на производствените обекти, източниците на производствен шум се локализируют по начин, който да осигурява необходимия защитен сервитут в обхвата на промишленото съсредоточие, респ. устройствената зона. Предвижданията на ОУП за изграждане зелени пояси и разширяване и поддържане на зелената система ще допринесе съществено за ограничаване на нивата на шум в населените места. Не се очаква ОУП да доведе до възникване на нови екологични проблеми, свързани със шума.
Материални активи	Амортизирана инфраструктура, проблеми с ВиК, незадоволително състояние на пътните	Задълбочаване на проблемите	С прилагането на ОУП се очаква подобряване състоянието, обновяване и инвестиране в нови

Компонент/Фактор на околната среда	Съществуващи екологични проблеми	Развитие на проблема без прилагане на ОУП	Развитие на проблема/Възникване на нови екологични проблеми с прилагане на ОУП
	настилки, неустойчиво използване на потенциала на земите, съобразно качествата им		материални активи, устойчиво и ефективно използване на потенциала на различните територии. Не се очаква възникване на нови проблеми по отношение на материалните активи.
Население и човешко здраве	Намаляване на населението поради миграция, ниска раждаемост и висока смъртност; неравномерно разпределение на здравните услуги и здравната помощ – наличие на изолирани райони; От рисковите фактори за здравето, свързани с околната среда, проблеми са установени по отношение на шума в населените места и основно гр. Чирпан, и по отношение на качеството на въздуха в населените места през зимните месеци. Засилва се влиянието и на рисковете, свързани с изменението на климата	Задълбочаване на проблемите	С прилагането на ОУП като цяло се очаква подобряване на качеството на околната среда, качеството на живот и благополучието на населението, съответно – редуциране/принос за преодоляване на рисковете, свързани с околната среда към момента. ОУП няма предвиждания, които да са свързани с рискове за населението и човешкото здраве.
Предприятия с нисък и висок рисков потенциал	На територията на общината няма такива предприятия, съответно няма съществуващи проблеми, свързани с риск от големи аварии	Не се очаква развитие	Не се очаква възникване на проблеми, тъй като няма инвестиционни намерения за такива предприятия.

V. Цели на опазване на околната среда на национално и международно ниво и начина, по който са взети предвид при изготвянето на ОУП

Опазването на околната среда е интегрирано на най-високо ниво още в **главната цел на ОУП**, която гласи „създаване на основа за балансирано и **устойчиво** устройствено развитие и хармонична жизнена среда в урбанизираните и извън урбанизираните територии.“. Устойчивото устройствено развитие означава балансиране на икономическите, социалните и аспектите на околната среда по начин, който гарантира посрещането на потребностите на настоящото поколение, без да е в ущърб на възможността бъдещите поколения да посрещнат собствените си нужди.

Цели по опазване на околната среда са заложили и в специфичните цели на ОУП – за преодоляване на диспропорциите между отделните части на общинската територия; за създаване на добри условия на труд и обитаване на населението; определяне на изискванията при използването, опазването и застрояването на терените в различните устройствени зони; определяне насоките за териториалното развитие на урбанизираните територии и екологичното им съвместяване със земеделските, горските и защитените територии, с оглед постигане на оптимална териториална структура, чрез свеждане до минимум отнемането на ценни земеделски земи и земи от горския фонд за нуждите на урбанизацията и друго строително усвояване; предвиждане на мерки и осигуряване на възможности за възстановяване на нарушените територии и определяне на последващото им предназначение; отразяване на всички защитени зони и защитени територии и посочване на всички наложени спрямо тях ограничителни условия за ползване, като същевременно се гарантира опазването на биологичното разнообразие; представяне на цялостна стратегия за опазване на културното и историческо наследство, която да бъде неразделна част от политиката за развитие на селищните и извънселищните територии на общината; умело използване на природните и антропогенни фактори; обвързване на съществуващите и предвидени терени за озеленяване за широко обществено ползване в селищната среда с нови и съществуващи паркове и горски паркове в единен зелен организъм.

От методическите цели/задачи също има конкретна цел с екологична насоченост, а именно методическа цел/задача 9: *Създаване на условия за поддържане на екологичното равновесие и опазване на природната среда от неблагоприятни антропогенни въздействия.*

В отделна точка на проекта на ОУП са идентифицирани устройствени мерки за опазване на околната среда и ограничаване на въздействието върху нея, в т.ч. ограничаване изменението на климата, адаптация към климатичните промени и намаляване на риска от бедствия.

1. Цели на опазване на околната среда на национално ниво

Целите на опазване на околната среда **на национално ниво** се съдържат в част от разгледаните към **т. I.5** на Доклада за ЕО стратегии, планове и програми, като анализът на начина и степента, по които те са взети предвид при изготвянето на проекта на ОУП на община Чирпан е представен в следващата таблица:

Таблица V.1-1 Начин на съобразяване на целите по опазване на околната среда на национално ниво в проекта на ОУП

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели по опазване на околната среда	Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в проекта на ОУП
Национална програма за развитие „България 2030“ Екологични цели и съображения са включени в ос за развитие 2 на програмата: Ос за развитие 2: Зелена и устойчива България Основният фокус на тази ос на развитие е устойчивото управление на природните ресурси, позволяващо задоволяване на текущите нужди на икономиката и обществото, при запазване на екологичната устойчивост, така че тези потребности да могат да продължат да бъдат удовлетворявани и в дългосрочен план. В контекста на усилията за по-оптимално използване на ресурсите, както и за осигуряване на продоволствената сигурност на населението, ще продължат усилията за развитието на устойчиво и диверсифицирано селско стопанство. В рамките на тази ос правителството определя три национални приоритета: П4. Кръгова и нисковъглеродна икономика П5. Чист въздух и биоразнообразие П6. Устойчиво селско стопанство	П4. ОУП няма пряко отношение към приоритета, но предвижда обособяването на територии за производствени и складови дейности – предимно производствени зони и смесени многофункционални зони, които са съобразени с необходимостта от добро качество на околната среда и развитие на незамърсяващи производства. Същите биха могли да предоставят възможност за осъществяване на нисковъглеродни, ресурсно ефективни и безотпадни технологии. П5. Пространствените решения в ОУП са предпоставка за подобряване на КАВ, в частност намаляване концентрацията на фини прахови частици (ФПЧ) (чрез предвижданията за разширение и поддържане на зелената система, осигуряване на условия за проветрение между сградите и др.). Устройствоите предвиждания максимално съобразяват и целят опазването на биологичното и ландшафтно разнообразие на общината. П6. Предвид, че за община Чирпан структуроопределящ за икономиката е аграрният сектор, това е съобразено в проекта на ОУП, като са предвидени режими за превантивна защита, с които се запазва фактическото им ползване, без да се влошават техните качества..
Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. Измерение „Декарбонизация“; - Политическата рамка за климата и енергетиката до 2030 г. определя ангажимента на ЕС за постигане на задължителна цел за намаляване на емисиите на парникови газове с най-малко 40 % до 2030 г. в сравнение с 1990 г. Всички сектори следва да допринесат за постигането на тези намаления на емисиите. Целта ще бъде постигната колективно от ЕС, като намаленията в СТЕ и секторите извън СТЕ възлизат съответно на 43 % и 30 % до 2030 г. в сравнение с 2005 г. Измерение „Енергийна ефективност“; - През 2030 г. България планира да постигне намаляване на потреблението на първична енергия с 27.89% и намаляване с 31.67% в крайно потребление на енергия, спрямо референтния сценарий PRIMES 2007. Измерение „Енергийна сигурност“; - диверсификация на доставките на енергийни ресурси;	ОУП има отношение към измерение „Декарбонизация“, като е с принос към постигане на целите за намаляване на емисиите на ПГ, чрез отреждането на територии за изграждане на фотоволтаични централи, както и чрез максималното запазване на зелените територии – гори, продуктивни земеделски земи, развитие, разширение и поддържане на зелените площи, които представляват поглътител на емисии на парникови газове. ОУП няма пряко отношение към измерение „Енергийна ефективност“, но поставя въпросът за необходимост от саниране на сградите с оглед повишаване на енергийната им ефективност. ОУП е с пряк принос към постигане на целите по направление „Енергийна сигурност“ чрез отреждането на терени за изграждане на фотоволтаични паркове. ОУП няма пряко отношение към измерение „Научни изследвания, иновации и конкурентоспособност“, но предвижданията за предимно производствени зони, към които се поставят изисквания за незамърсяващи производства ще насърчи прилагането на нисковъглеродни, безотпадни технологии, подобряване качеството на въздуха, енергоспестяващи технологии.

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели по опазване на околната среда	Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в проекта на ОУП
- повишаване на гъвкавостта на националната енергийна система; - предприемане на мерки относно ограничени или прекъснати доставки от даден енергиен източник с цел подобряване на устойчивостта на регионалните и националните енергийни системи, включително график за постигането на целите; - повишаване на мрежовата и информационна сигурност (киберсигурност). Измерение „Научни изследвания, иновации и конкурентоспособност“; - постигане целите по пакета „Чиста енергия за всички европейци“ на ЕС до 2030 г., както и за развитие на нисковъглеродна икономика в дългосрочен план; - постигане целите на Енергийния съюз, свързани с повишаване сигурността на енергийните доставки и подобряване на енергийната и ресурсната ефективност в транспорта; - насърчаване създаването на иновации, тяхната пазарна реализация и технологичното обновление на предприятията; - подкрепа на местната индустрия за въвеждане на ниско-въглеродни технологии, на обществено-административния и битовия сектор за използване на нови високо ефективни енергоспестяващи технологии; - подобряване качеството на атмосферния въздух; - внедряване на нови енергоспестяващи технологии, които да подобрят качеството на живот и да подобрят условията за работа на българските граждани; - внедряване на нови топлоизолационни материали за остъклени повърхности; - изграждане на интелигентни електрически мрежи (Smart grid) за автоматизиран контрол на системите за електрическата енергия, както от страна на доставчика така и от страна на потребителя, с цел осигуряване на най-качественото електрозахранване на потребителите и оползотворяване в максимална степен енергията от възобновяеми източници. Крайната цел е модернизиране и автоматизиране на съществуващите електрически мрежи; - изграждане на съоръжения за съхранение на енергия; - подкрепа на научните изследвания и иновациите в областта на ядрената енергетика, изследвания в насока устойчивото и безопасно управление на радиоактивни отпадъци;	

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели по опазване на околната среда	Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в проекта на ОУП
- повишаване на конкурентоспособността и пазарните позиции на българската индустрия, както и насърчаване развитието на иновативни производства с висока добавена стойност; - запазване конкурентоспособността на базовите енергоемки индустрии и ограничаване на рисковете от “изтичане на въглерод”; - развитие на електрическите автомобили и водородните технологии	
Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г. Общите стратегически цели са: 1) Приобщаване и интегриране на адаптацията към изменението на климата. Това включва подобряване на политиките за адаптиране и включването на съображенията за адаптация в съществуващите национални и секторни планове и програми. 2) Изграждане на институционален капацитет за адаптация към изменението на климата. Това включва изграждане на експертни знания, обучение, база от знания, мониторинг и изследвания, за да се осигурят и подкрепят действията за адаптиране. 3) Повишаване на осведомеността относно адаптацията към изменението на климата. Това включва повишаване на образованието и осведомеността на обществеността по въпросите, свързани с адаптацията към изменението на климата и необходимостта от действия за адаптиране, които да бъдат изпълнени в България, за да се постигне обществена подкрепа и участие в политиките и действията, свързани с адаптацията. Стратегията идентифицира мерки за адаптация по сектори: Селско стопанство, Биологично разнообразие и екосистеми, Енергетика, Гори, Човешко здраве, Транспорт, Туризм, Градска среда и Води.	Устройствените предвиждания на ОУП не водят до вредно въздействие на настоящия и прогнозирания бъдещ климат, върху населението, природата и активите. ОУП отчита необходимостта от реконструкция и модернизация на значителна част от техническата инфраструктура в общината – съществуващата енергопреносна и енергоразпределителна мрежа, водопроводната инфраструктура, вкл. и преобладаващата част от жилищните сгради в общината. Реконструкцията и модернизацията ще повишат устойчивостта и възможността за адаптация към екстремните температури и природни бедствия на обектите на техническата инфраструктура и жилищните сгради. Предвиждания на ОУП с пряк принос към изпълнение на цели на стратегията са запазването на горските територии, ограничения за промяна на предназначението на продуктивни земеделски земи, развитието на зелената система, които са свързани с повишаване на устойчивостта на екстремни метеорологични явления в резултат на изменението на климата - наводнения, порои, суши, урагани ветрове, екстремни температури и др.
Стратегия за биологичното разнообразие в Република България 2030 г. (проект) Приоритет 1 - Опазване, устойчиво ползване на биологичното разнообразие и справедливо и равноправно разпределение на ползите, произтичащи от използването на генетичните ресурси.	ОУП съобразява и максимално интегрира приоритетите и относимите цели на проекта на Стратегията, като не предвижда фактическа промяна на ползването и усвояване на площи от защитени зони и защитени територии, с което допринася пряко за национални цели 1,2, 3 и 5.

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели по опазване на околната среда	Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в проекта на ОУП
Приоритет 2 - Опазване и възстановяване на екосистемите и съхраняване на услугите и ползите, които те предоставят. Приоритет 3 - Поддържане и ефективно управление на Националната екологична мрежа (НЕМ). Национални цели: 1. Постигане на пълно прилагане на Директивата за птиците и Директивата за местообитанията 2. Осигуряване на опазването, съхраняването и развитието на мрежата от защитени територии и биосферни паркове 3. Опазване и подобряване на състоянието на популациите на застрашените видове на територията на страната, опазване на световно застрашени видове. 4. Опазване на биологичното разнообразие в Черно море и в крайбрежните морски екосистеми. 5. Опазване и възстановяване на екосистемите и екосистемните услуги и ползи, които те предоставят 6. Устойчиво подобряване на информационното осигуряване в сектор „Биоразнообразие“ 7. Въвеждане на процедури за достъп до генетични ресурси и контрол върху тяхното използване на територията на страната. 8. Повишаване на приноса на селското стопанство за съхраняване и подобряване на биоразнообразието, намаляване употребата на пестициди и увеличаване делът на земеделската земя, управлявана съгласно принципите на биологичното земеделие, постигане на устойчиво ползване на рибните ресурси. 9. Максимално ограничаване на въвеждането и натурализирането на чужди видове в природата и контрол на широко разпространените инвазивни чужди видове. 10. Съхраняване и увеличаване функцията на горите за опазване на биологичното разнообразие и намаляване на тенденциите за изменение на климата чрез увеличаване на площта, качеството и устойчивостта им. 11. Опазване, възстановяване и разширяване на зелената инфраструктура в градските и крайградските територии.	Устройствените предвиждания по отношение на земеделските територии и поставянето на ограничения за промяната на предназначението им е с пряк принос към национална цел 8. Запазването и увеличаването на горските територии е с пряк принос към национална цел 10. Предвижданията за развитие, разширяване и поддържане на зелените площи са с пряк принос към национална цел 11. ОУП няма пряко отношение към останалите национални цели 4, 6, 7, 9 и 12, но ги съобразява и не влиза в противоречие с тях.

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели по опазване на околната среда	Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в проекта на ОУП
12. Провеждане на регулярни публични кампании за информиране на обществеността и работа на местно ниво. Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2020-2030 г. Приоритет 1: Подобряване на административния капацитет, правните инструменти по прилагане на екологичното законодателство и информационната обезпеченост с цел устойчиво управление на почвите. Приоритет 2: Предотвратяване възникване на деградационни процеси, възстановяване и съхраняване функциите на почвите. Направление 2.1: Предотвратяване и ограничаване на ерозионни процеси: Направление 2.2: Предотвратяване възникването на свлачищни процеси: Направление 2.3: Възстановяване и рекултивация на нарушени терени: Направление 2.4: Минимизиране процесите на уплътняване на почвите: Направление 2.5: Предотвратяване вкисляване на почвите: Направление 2.6: Локални почвени замърсявания; Направление 2.7: Запазване и увеличаване на органичното вещество в почвите: Приоритет 3: Устойчиво управление на почвите като природен ресурс и екологосъобразно земеползване. Направление 3.1: Усвояване на земеделски земи в райони, изправени пред природни или други специфични ограничения: Направление 3.2: Развитие на селското стопанство към подобряване на почвеното плодородие и устойчивото управление на почвите: Направление 3.3: Ефективно и ефикасно напояване на земеделските земи: Направление 3.4: Възстановяване на горските площи: Направление 3.5: Адаптация към климатичните промени:	ОУП е с принос към първите три приоритета на програмата, предвид че: • ОУП служи като задължителна планова основа за развитие на териториите, съответно регламентиране на устройствените зони и възможните намеси в тях, при съобразяване на особеностите на почвите; • Чрез предложеното балансирано развитие на територията, изготвено при съобразяване на природните, в т.ч. почвени условия на територията на общината ще се реализира принос към направлението за възстановяване и рекултивация на нарушени терени, предотвратяване вкисляването на почвите и локалните почвени замърсявания, запазване и увеличаване на органичното вещество в почвите; • ОУП е с пряк принос към Приоритет 3 на програмата, тъй като включва предвиждания и ограничения за промяна на предназначението на земеделските земи, за запазване и увеличаване на горските територии, в т.ч. за адаптация към климатичните промени чрез предвижданията за развитие и разширение на зелената система. ОУП не е с пряко отношение към Приоритет 4 на програмата, като не влиза в противоречие с него.

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели по опазване на околната среда	Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в проекта на ОУП
Приоритет 4: Ангажиране на обществеността в процесите по управление, устойчиво ползване и опазване на почвите. Направление 4.1: Подобряване на информираността и знанията на имащите отношение към опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите: Направление 4.2: Подобряване на информираността и знанията на земеделските производители по отношение на прилагането на добри практики и технологии при обработка на почвите с цел опазване на почвите като природен ресурс.	
Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България и План за действия към нея в краткосрочна (2013 – 2015 г.), средносрочна (2016 – 2021 г.) и дългосрочна (2022 – 2037 г.) перспектива Цел 1: Гарантирано осигуряване на вода за населението и бизнеса в условията на промени на климата, водещи до засушаване. Цел 2: Запазване и подобряване на състоянието на повърхностните и подземните води. Цел 3: Подобряване на ефективността при интегрираното управление на водата като стопански ресурс. Цел 4. Намаляване на риска от щети при наводнения.	По отношение на Цел 1 ОУП съобразява състоянието на водопроводната мрежа и обръща внимание на големите загуби на вода, и свързаната с това необходимост от рехабилитация на водопроводи. Предвижданията на ОУП не водят до влошаване състоянието на водните тела – повърхностни и подземни, а напротив – имат принос за подобряване на състоянието им. Устройствозните зони не влизат в противоречие с ПУРБ в Източнореломорски район за периода 2016-2021 г. – подробности анализи са направени в подточките по компонент „води“ към съответните раздели на Доклада за ЕО. Цел 3 няма отношение към устройствозното развитие на територията на общината. Цел 4 е съобразена и интегрирана при изготвянето на ОУП – анализи и оценки съобразно ПУРН в Източнореломорски район за периода 2016-2021 г., както и при отчитане на актуализираната ПОРН за периода 2022-2027 г. са направени в подточките по компонент „води“ към съответните раздели на Доклада за ЕО.
Национален план за управление на отпадъците в Република България за периода 2021-2028 г. Генерална стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е: <i>„Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива“.</i> Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел, са: Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;	ОУП отчита текущото състояние по отношение на управлението на отпадъците на територията на община Чирпан. С ОУП не се предвиждат други територии за дейности с отпадъци. ОУП отразява предвидения от общината терен за площадка за събиране, съхранение, преработка и рециклиране на строителни отпадъци, както и теренът на старото общинско депо, на което в момента се извършва биологична рекултивация.

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели по опазване на околната среда	Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в проекта на ОУП
Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци; Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други.	
ПУРБ в Източнбеломорски район за периода 2016-2021 г. ПУРБ определя рамката на интегрираното управление на водите на басейново ниво и включва програма от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда (Раздел 7 на ПУРБ). В ПУРБ е залегнал принципът за опазване на повърхностните и подземните води от изтощаване, замърсяване и увреждане с цел поддържане на необходимото количество и качество на водите и здравословна околна среда, съхраняване на екосистемите, запазване на ландшафта и предотвратяване на стопански щети.	ОУП съобразява действащия ПУРБ 2016-2021 г. – описано е в разделите по компонент „води“ в Доклада за ЕО, както и в обяснителната записка на ОУП. Предвид, че прогнозният период на ОУП попада в плановия период на третия цикъл ПУРБ – 2022-2027 г., прилагането на плана следва да съобразява действащия за периода на изпълнението ПУРБ. В т. VII на Доклада за ЕО са препоръчани мерки за опазване на водите.
ПУРН в Източнбеломорски район 2016-2021 г. и актуализирана ПОРН за периода 2022-2027 г. Целта на ПУРН е да създаде условия за намаляване неблагоприятното въздействие върху човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност на наводненията в района за басейново управление, и по-конкретно - в определените райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН).	Предвидените устройствени решения в ОУП на Община Чирпан са съобразени с идентифицирания риск от наводнения за територията на общината и няма да доведат до значими отрицателни въздействия. Подробен анализ на съответствието на ОУП с мерките за управление на риска от наводнения в ПУРН е направен в разделите за компонент „води“ на доклада за екологична оценка. Предвид, че прогнозният период на ОУП попада в плановия период на втория цикъл ПУРН – 2022-2027 г., прилагането на плана следва да съобразява действащия за периода на изпълнението ПУРН. В т. VII на Доклада за ЕО са препоръчани мерки във връзка с риска от наводнения.

2. Цели на опазване на околната среда на международно ниво

Цели на опазване на околната среда на международно ниво са определени в следните **три основни актуални стратегически документа** – за всеки е направен анализ на относимостта на целите към ОУП и начина на вземането им предвид:

- **Програмата за устойчиво развитие за периода до 2030 г. на Организацията на обединените нации (ООН) „Да преобразим света“**

Програмата идентифицира общо 17 глобални цели за устойчиво развитие (ЦУР), като начина на съобразяване в проекта на ОУП на тези от тях, които представляват цели по околната среда е както следва:

Цел 3: Добро здраве и благоденствие – ОУП ще допринесе за подобряване на качеството на околната среда, качеството на живот и благосъстоянието на населението.

Цел 6: Чиста вода и канализация – ОУП съобразява предвижданията за развитие на ВиК мрежата в общината, които гарантират снабдяване на населението с чиста вода и екологосъобразно управление на отпадъчните води.

Цел 7: Икономически достъпна и чиста енергия – ОУП съобразява инвестиционния интерес за развитие на енергия от възобновяеми източници – фотоволтаични централи, и предвижда терени за такива инвестиции, в т.ч. осигурява условия за присъединяването им към електропреносната мрежа.

Цел 11: Устойчиви градове и общности – балансираното териториално устройство, предлагано с ОУП съобразява и уравновесява икономическите, социалните и екологични цели на национално и европейско ниво, с което допринася за устойчивото развитие на района.

Цел 12: Отговорно потребление и производство – устройствените изисквания и параметри на предвидените зони за предимно производствени дейности и смесени многофункционални зони, в които се допускат незамърсяващи производства, гарантират отговорно потребление и производство в териториално-устройствен аспект.

Цел 13: Дейности във връзка с климата – ОУП предвижда набор от устройствени предвиждания, свързани със смекчаване изменението на климата и адаптация към изменението на климата – максимално запазване на горските територии и на ценните земеделски територии, развитие и увеличаване на зелените площи, територии за фотоволтаични централи.

Цел 14: Живот под водата – ОУП няма отношение към целта – не предвижда устройствени мерки за водни обекти, които биха оказали влияние на биоразнообразието в тях.

Цел 15: Живот на земята – ОУП съобразява действащото законодателство и цели по опазване на околната среда, като не предвижда устройствени зони, свързани с отнемане на площи и промяна предназначение на земята, в т.ч. каквото и да е друго усвояване на защитени зони и защитената територия в границите на общината.

- **Осма програма за действие на ЕС за околната среда до 2030 г. (COM(2020) 652**

Шестте тематични приоритетни цели на програмата и начина, по който са взети предвид в проекта на ОУП, са както следва:

а) *необратимо и постепенно намаляване на емисиите на парникови газове и увеличаване на поглъщанията от естествени или други поглъщатели в Съюза, за да се постигне целта за намаляване на емисиите на парникови газове до 2030 г. и неутралност по отношение на климата до 2050 г., определени в Регламент (ЕС) .../... – пряк принос за*

увеличаване на поглътителите на парникови газове имат предвижданията, в т.ч. ограниченията, свързани с горските територии, земеделските земи и зелените площи на територията на общината, както и отреждането на терени за фотоволтаични паркове.

б) *постоянен напредък в повишаването на капацитета за адаптиране, укрепването на устойчивостта и намаляването на уязвимостта към изменението на климата* – пряко отношение и принос имат предвижданията, в т.ч. ограниченията, свързани с горските територии, земеделските земи и зелените площи на територията на общината.

в) *напредък към модел на растеж с възстановяване, чрез който на планетата се връща обратно повече, отколкото се взема, отделяне на икономическия растеж от използването на ресурси и влошаването на околната среда и ускоряване на прехода към кръгова икономика* – ОУП няма пряко отношение към целта, но предвижда обособяването на територии за производствени и складови дейности – предимно производствени зони и смесени многофункционални зони, които са съобразени с необходимостта от добро качество на околната среда и развитие на незамърсяващи производства. Същите биха могли да предоставят възможност за осъществяване на нисковъглеродни, ресурсно ефективни и безотпадни технологии.

г) *амбиция за нулево замърсяване за нетоксична околна среда, включително въздуха, водата и почвите, както и защита на здравето и благоденствието на гражданите от свързани с околната среда рискове и въздействия* – целта е интегрирана в специфичните и методическите цели/задачи на ОУП.

д) *защита, опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и увеличаване на природния капитал, по-специално по отношение на въздуха, водата, почвите и горите, прясната вода, влажните зони и морските екосистеми* – целта е интегрирана в устройствените предвиждания по отношение на горските и земеделски територии, зелената система, защитените зони и защитената територия (в които плана няма предвиждания, свързани с въздействие).

е) *насърчаване на екологичната устойчивост и намаляване на основните видове натиск върху околната среда и климата, свързани с производството и потреблението, по-специално в областта на енергетиката, промишленото развитие, сградите и инфраструктурата, мобилността и продоволствената система* – отношение има ОУП в неговата цялост – предвижданията са свързани с подобряване качеството на околната среда – намаляване на атмосферното замърсяване, шума, насърчаване на незамърсяващи производства, развитие на БЕИ, устойчивост на сградите на земетресения, велосипеден транспорт и др.

- **Европейска зелена сделка (Европейският зелен пакт)**

Съгласно документа, изменението на климата и влошаването на състоянието на околната среда са заплаха за самото съществуване на Европа и света. За да преодолее тези предизвикателства, Европа се нуждае от нова стратегия за растеж, насочена към превръщането на Съюза в модерна, ефективно използваща ресурсите и конкурентоспособна икономика, в която:

- до 2050 г. няма нетни емисии на парникови газове;
- икономическият растеж не зависи от използването на ресурси;
- никое лице или регион не са пренебрегнати.

Европейският зелен пакт предоставя план за действие за повишаване на ефективното използване на ресурсите чрез преминаване към чиста, кръгова икономика и възстановяване

на биологичното разнообразие и намаляване на замърсяването, като поставя **10 основни точки** в плана на Европейската комисия:

1) *„Климатично неутрална“ Европа* – цел за постигане на нулеви нетни емисии на парниковите газове до 2050 г., която ще бъде подпомогната от нов „Закон за климата“ – принос имат основно предвижданията, свързани със запазване на горските територии, ограниченията за промяна предназначението на земеделски земи, ливади и пасища, развитието на зелената система и ВЕИ.

2) *Кръгова икономика* – предвиден е нов план за действие, свързан с кръговата икономика, като част от по-широката индустриална стратегия на ЕС – насочен към устойчива продуктова политика с „предписания как да се произвеждат стоки“, използвайки по-малко материали и гарантирайки, че те ще могат да бъдат използвани повторно и да бъдат рециклирани – ОУП няма пряко отношение към целта, но предвижда обособяването на територии за производствени и складови дейности – предимно производствени зони и смесени многофункционални зони, които са съобразени с необходимостта от добро качество на околната среда и развитие на незамърсяващи производства. Същите биха могли да предоставят възможност за осъществяване на нисковъглеродни, ресурсно ефективни и безотпадни технологии.

3) *Реновиране на сградите* – посочена е необходимостта от такива дейности за повишаване енергийната ефективност на сградите, но не е предмет на ОУП определянето на конкретни такива мерки.

4) *Нулево замърсяване* - независимо дали във въздуха, почвата или водата, целта е да се постигне „околна среда без замърсители“ до 2050 г. – предвижданията на ОУП са насочени към подобряване качеството на въздуха, опазване на водите и почвите от замърсяване, съхраняване на биоразнообразието и природните ландшафти, ограничаване на шума в населените места, създаване на допълнителни предпоставки за предотвратяване на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци, подобряване качеството на живот на населението.

5) *Екосистеми и биоразнообразие* – нова стратегия за биологичното разнообразие до 2030 г. с нови мерки, адресиращи основните причинители за загубата на биологично разнообразие, мерки за справяне със замърсяването на почвата и водите, както и нова стратегия за горите – ОУП съобразява националните документи, поставящи цели по опазване на биоразнообразието, почвата и водите, като няма предвиждания за устройствени зони, свързани с каквото и да е неблагоприятно въздействие в защитените зони и защитената територия в границите на общината.

6) *Стратегия „От фермата до трапезата“* – цели „зелено и по-здравословно земеделие“ и включва планове за „значително намаляване на използването на химически пестициди, торове и антибиотици – няма отношение към устройството на територията, съответно към ОУП.

7) *Транспорт* – цели по отношение на въглеродните емисии на автомобилите – принос ще имат дейностите, свързани основно с рехабилитация и подмяна на пътната настилка на пътните участъци в незадоволително състояние, но и с изграждане на нови обекти за облекчаване на трафика (изграждането на кръгово кръстовище на път II-66, при km 103+502 с път III-664, западния вход към гр. Чирпан; предложение за пряк пътен достъп до с. Димитриево).

8) *Финанси* – няма отношение към проекта на ОУП;

9) Научни изследвания и разработки и иновации – няма отношение към проекта на ОУП;

10) Външни отношения – няма отношение към проекта на ОУП.

ОУП съобразява посочените цели, като в т. V на Доклада за ЕО е представен начинът, по който са съобразени.

Въз основа на направения анализ може да се **обобщи**, че не са установени цели по опазване на околната среда от разгледаните документи, с които ОУП да влиза в противоречие. От анализа на начина на съобразяване и интегриране на целите по опазване на околната среда на национално и международно ниво се вижда, че ОУП съобразява и интегрира относимите към плана и територията на община Чирпан цели и допринася пряко или косвено за изпълнението им.

VI. Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве при реализиране на предвижданията на ОУП

В разделът са оценени очакваните вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни, дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици върху околната среда и човешкото здраве, които се очакват при реализирането на ОУП.

Оценката е направена на ниво Цели и Задачи на плана (стратегическо) и на ниво Устройствени предвиждания.

Въз основа на анализите и оценките са изведени обобщени изводи относно въздействието на ОУП върху околната среда и човешкото здраве.

1. Климат и климатични изменения

1.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП

При изготвяне на проекта на ОУП са съобразени целите на международно, европейско и национално ниво по отношение на изменението на климата (съгласно анализа в т. V на Доклада за ЕО) Главната и специфичните цели, както и методическите цели/задачите, заложи в ОУП, ще окажат положително въздействие върху климата и по-конкретно – ограничаване на изменението му и ще допринесат за адаптация към последиците от изменящия се климат – чрез постигане на целите за създаване на оптимална пространствена и функционална структура на общината, създаването на добри условия за обитаване, прилагане на устройствени принципи в съответствие със съвременните европейски критерии и стандарти, екологично съвместяване на териториите (свеждане до минимум на отнемането на ценни земеделски земи и земи от горски фонд), съобразени с изискванията за устойчивост техническа и социална инфраструктура, разширяване и поддържане на зелената система.

От нито една от целите и задачите на ОУП не произтича значимо увеличаване на емисиите на парникови газове и намаляване на устойчивостта на общината към последиците от климатичните промени.

Въздействието ще бъде положително, непряко, дългосрочно, с обхват – територията на общината.

1.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания

ОУП и устройствените му предвиждания за развитие на територията на общината съобразяват климатичните условия в общината и климатичните промени и последствията от тях.

Устройствените предвиждания няма да доведат до увеличение на емисиите на парникови газове, съответно до задълбочаване на проблемите, свързани с изменение на климата. Напротив, посочената необходимост от поддържане и развитие на зелените площи и предвижданията за изграждане на зелени пояси, предвиждането на подходяща гъстота на застрояване с достатъчни пространства за проветрение, определянето на ограничения за усвояването на плодородни земеделски земи и запазването, дори увеличението на земите от горския фонд, рехабилитацията на пътни трасета и облекчаване на трафика, насърчаването на незамърсяващи производства за новите устройствени зони, в които се допуска производствена дейност, екологосъобразното управление на отпадъците, газифицирането и др. ще доведат до ограничаване на емисиите на парникови газове и повишаване на адаптивния капацитет на секторите към климатичните промени.

В проекта на ОУП и при идентифициране на устройствените предвиждания е съобразено наличието на РЗПРН на територията на общината. Посочена е необходимостта от изпълнение на проекти за енергийна ефективност на сградите, както е съобразен и потенциалът за получаване на енергия от възобновяеми енергийни източници – слънчева енергия – предвидени са и територии за реализиране на такива проекти, което ще е свързано с положително отражение по отношение на изменението на климата и адаптацията към последиците от това изменение.

Въздействието ще бъде положително, пряко и непряко, дългосрочно, с обхват – територията на общината.

Изводи: Не се очакват отрицателни, в т.ч. кумулативни въздействия по отношение на климата, климатичните изменения и адаптацията към изменението на климата, като въздействието е като цяло пряко и непряко, положително, дълготрайно, с обхват – територията на общината.

2. Атмосферен въздух

2.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП

Целите и задачите, които са идентифицирани с ОУП са съобразени с текущото състояние по отношение на качеството на атмосферния въздух, както и с метеорологичните условия в общината. Целите и задачите на ОУП, свързани със създаването на добри условия за обитаване и труд на населението, с прилагането на устройствени принципи за по-нататъшно изграждане и техническо съоръжаване на жизнената среда в населените места и останалите обитавани територии в съответствие със съвременните европейски критерии и стандарти; с определяне на изискванията при използването, опазването и застрояването на терените в различните устройствени зони, с екологичното съвместяване на териториите, планиране при съобразяване на изискванията за устойчивост, ще доведат непряко до ограничаване на емисиите на вредни вещества в атмосферата, съответно – до подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на населените места и общината като цяло.

ОУП не включва цели и задачи, създаващи рискове и водещи до влошаване качеството на атмосферния въздух в общината.

2.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания

Устройствените предвиждания на ОУП имат пряко и непряко положително въздействие върху качеството на атмосферния въздух в общината.

Преките положителни въздействия произтичат от устройствените следните предвиждания и мерки, включени в ОУП:

- С ОУП се въвежда изрично изискване за последващи ПУП гъстотата и разположението на новото застрояване да осигуряват достатъчни свободни пространства за проветряване, разсейване на вредните вещества в атмосферния въздух;
- ОУП съобразява предвижданията за разширяване на газопреносната мрежа в гр. Чирпан, чрез присъединяване на нови потребители – свързано с намаляване на емисиите на вредни вещества от изгаряне на твърдо гориво за битово отопление в града, съответно концентрациите на фини прахови частици в атмосферния въздух;
- Облекчаване на трафика чрез изграждането на кръгово кръстовище на път II-66 Чирпан - Плодовитово, при km 103+502 с път III-664 Чирпан – Братя Даскалови, на западния вход към гр. Чирпан;
- Рехабилитация и реконструкция на трасета от общинската пътна мрежа и уличната мрежа – води до ограничаване на прахоотделянето при движение на автомобилите и до подобряване на трафика, което ще има принос за намаляване на емисиите на изгорели газове и прахови частици от ДВГ;
- Развитие на пешеходния и велосипедния транспорт;

Непреки положителни въздействия произтичат от устройствените предвиждания за:

- Развитие и поддържане на зелената система на общината, в т.ч. изолационно озеленяване между промишлените обекти и жилищните зони;
- Запазване и увеличение на площта на горските територии;
- Въвеждане на ограничения за урбанизиране на земеделски земи;
- Развитие на ВЕИ – фотоволтаични централи, чиято експлоатация не е източник на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух;
- Увеличаване на териториите за отдих, като се насърчават устойчивите видове туризъм;
- Завършване на биологичната рекултивация на закритото общинско депо.

Отрицателни въздействия ще възникнат при извършването на **строителни дейности** в устройствените зони в резултат на извършваните товаро-разтоварни дейности, работата на строителна и транспортна техника – въздействието е незначително, тъй като е краткотрайно, през светлата част на деня, напълно обратимо след приключване на строителните дейности, локално – за съответната строителна площадка.

Потенциал за емисии на вредни вещества имат основно предимно производствените и смесените многофункционални зони, в които се допускат производствени дейности, като за тези устройствени зони в проекта на ОУП е предвидено:

- устройството на предимно производствените зони да се осъществява на база цялостен ПУП, чрез което ще се постигне превенция и недопускане на превишаване капацитета на тези зони и съответно рискове от значително отрицателно въздействие върху

околната среда, в т.ч. качеството на въздуха;

- в смесените многофункционални зони се допускат единствено малки и средни предприятия за незамърсяващи производства.

Във връзка с изложеното, не се очакват значителни отрицателни, в т.ч. кумулативни въздействия върху атмосферния въздух от предвижданията на ОУП.

Изводи: *Не се очакват значителни отрицателни, в т.ч. кумулативни отрицателни въздействия по отношение на качеството на атмосферния въздух. Въздействието е предимно положително, дълготрайно, с обхват – територията на общината и основно населените места в нея.*

3. Води

3.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП

Целите и задачите на ОУП не са пряко насочени към управление на водите, нито към въздействие върху тях, но при изработване на плана са ползвани и като информационна база и са съобразени Плана за управление на речните басейни в Източнобеломорски район за периода 2016-2021 г., Плана за управление на риска от наводнения в Източнобеломорски район за периода 2016-2021 г., Актуализираната Предварителна оценка на риска от наводнения в Източнобеломорски район за периода 2022-2027 г., Стратегията за управление и развитие на водоснабдяването и канализацията в Република България, , Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България, Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ЕООД, гр. Стара Загора.

От целите и задачите, идентифицирани в проекта на ОУП не произтича риск от отрицателно въздействие върху водите.

3.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания

3.2.1. Повърхностни води

При разработването на плана са възприети следните устройствени условия по отношение на повърхностните води:

- планът осигурява устройствени условия за опазване на водните течения, в т.ч. суходолията, водните площи и за съхраняване на характеристиките на непосредствените им крайбрежия, като запазва посочените обекти като елемент на физическата структура на общинската територия и отразява защитните режими за онези от тях, които са обхванати в екологичната мрежа „НАТУРА 2000“, като не предвижда допълнителна урбанизация на прилежащите им територии, респ. строителната намеса.
- ОУП запазва всички естествени обраствания - предвиден е режим за опазване на естествените обраствания на крайбрежията на водните обекти, като елемент на ландшафта и с оглед екологичното им значение.

В това отношение ОУП ще има екологичен принос, свързан с опазване чистотата на водата в реките и деретата, както и запазване на естествения вид на зелените структури около водните обекти. Режимът на опазване на естествените обраствания на крайбрежията на водните обекти съответства на програмата от мерки за ИБР за РЗПНР с код

BG3_APSFR_MA_04, по отношение на мерки с код: MA_04_06 Осигуряване скатове за задържане; MA_04_63 Забрана за голи сечи във вододайните зони, с последващо изкуствено възобновяване, с изключение на акация и топола; MA_04_64 Ограничаване и/или недопускане на нови негативни промени в хидрологичните особености на водните тела.

По отношение на идентифицираните съществуващи екологични проблеми на ВТ в общината, устройствените предвиждания нямат отношение към решаването им. Липсата на пречиствателни станции за отпадъчните води от населените места под 2000 е.ж., евентуално прекомерната употребата на пестициди и торове в селското стопанство не е възможно да бъдат решени с устройственото планиране на общината. Единственото селище с население над 2000 е.ж. е с ГПСОВ, която е отразена в предварителния проект на ОУП.

3.2.2. Подземни води

Различните точкови и дифузни източници на замърсяване в общината, липсата на пречиствателни станции за отпадъчни води от населените места под 2000 е.ж. и прекомерната употребата на пестициди и торове в селското стопанство са оказали негативно въздействие върху химичния състав на ВТ в общината. Поради това, химичното състояние на водните тела в общината (*с изключение на BG3G00000K2030*), е „лошо“. При бъдещата строителна дейност в жилищните устройствени зони има потенциално възможно въздействие, аналогично на реализираното върху подземните води, в следствие на инфилтриране на замърсени отпадъчни води от изгребни и попивни ями (*поради липса на нормативно изискване за контрол*) в селища с население под 2000 е.ж.. То ще бъде отрицателно, пряко, временно и обратимо с ограничен териториален обхват в обсега на населените места и на изкопите и насипите за ново строителство.

Реализирането на ОУП и добавянето на новоустроените зони към устройственото планиране на общината ще доведе до регламентирано съхраняване и обезвреждане на битови и други отпадъци. Така ще се премахнат предпоставките за нерегламентирани сметища и замърсяването с битови и други отпадъци. Възможно е да се постигне и намаляване на инфилтрацията на замърсени води вследствие на евентуално включване на новоустроените зони към съществуващата канализация с ГПСОВ в гр. Чирпан. Въздействието ще бъде положително, пряко, постоянно и необратимо, с териториален обхват в обсега на селищата в общината.

Реализацията на ОУП е възможно да доведе и до отнемане на разполагаеми ресурси от подземни водни тела при въвеждане в експлоатация на нови обекти. Това въздействие ще бъде отрицателно, пряко, дълготрайно и обратимо при евентуално прекъсване на водовземането. По обхват се ограничава в обсега на създаваната зона на влияние от водовземните съоръжения.

В списъка на находищата на минерални води – изключителна държавна собственост, които могат да бъдат предоставени безвъзмездно за управление и ползване на съответните общини през 2022 г. фигурира находище № 96 от минерални води на територията на община Чирпан. Няма данни дали е подадено заявление в посочения срок и дали има съответно решение. В ОУПО Чирпан, около находището на минерална вода, е предвидена зона за рекреация, като в тази зона могат да се изградят аквапарк, басейни, еко-парк и др., с което ще се даде възможност за използването на този ценен природен ресурс.

3.2.3. Водоснабдяване

Водоснабдяването на община Чирпан е изцяло от подземни водоизточници. Капацитетът им е достатъчен за задоволяване потребностите от питейна вода на местното население, но е необходимо да се рехабилитират. Проблемите на водоснабдяването на територията на Общината са свързани с наличие на етернитови водопроводи (*повече от 90% е делът на остарелите и с изтекъл експлоатационен период тръби от етернит и манесман*), допускащи миграция на замърсяващи вещества и големи загуби на вода. С ОУП е възможно да се определят разположението на мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура на територията на общината и връзките им с териториите на съседните общини и с инфраструктурни мрежи, съоръжения и обекти от национално значение, но подмяната на остарял водопровод не е в обхвата на ОУП.

При планиране изграждането на нови жилищни комплекси и индустриални зони в рамките на общината трябва да се гарантира наличието на достатъчен капацитет на водопроводната система. Към настоящия момент не е предвидена промяна на зоните предназначени за съоръжения на техническата инфраструктура.

В границите на общината са учредени три санитарно-охранителни зони (СОЗ) около водовземни съоръжения на питейни води от подземни водни тела. В предварителния проект на ОУП са отразени две (*СОЗ-М-136/10.02.2009г. и СОЗ-М-252/04.03.2013г.*) от трите зони, като в окончателния вариант на ОУП е необходимо да се отрази и СОЗ-М-402/22.10.2021г.

3.2.4. Канализация

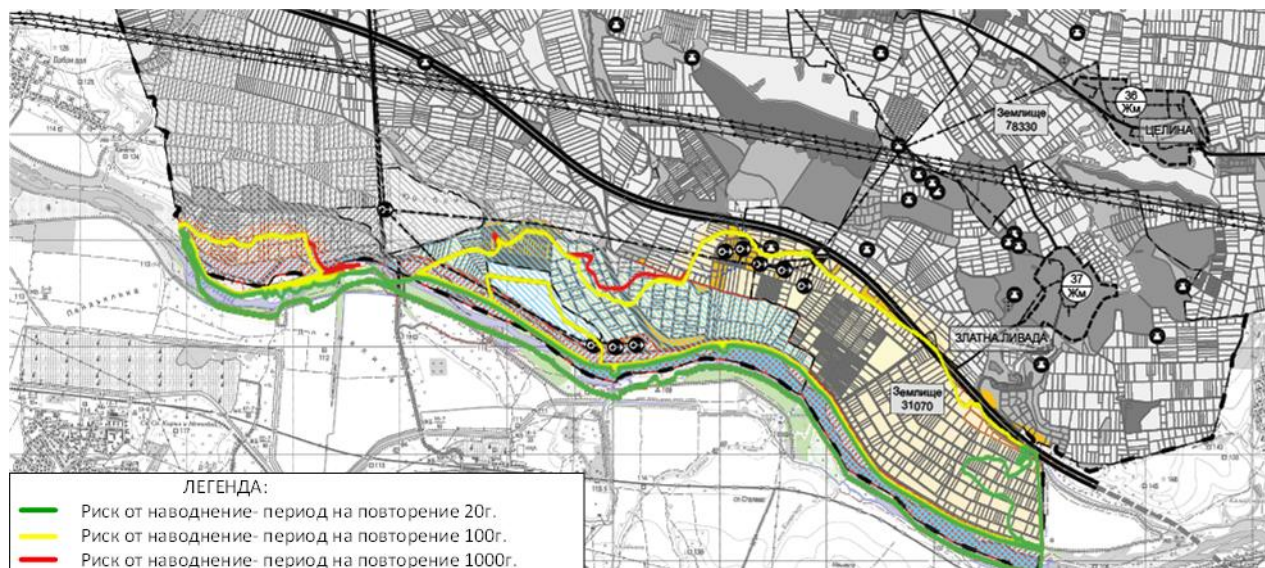
Град Чирпан е единственото населено място в общината, което е с население над 2000 жители. Съгласно информация от ПУРБ на БДИБР от края на 2020г. се експлоатира ГПСОВ и довеждащи колектори в гр. Чирпан, изградена по Договор за БФП № BG16M1OP002-1.009-0003-C01, финансиран от Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

Развитието на канализационната мрежа в ОУПО Чирпан се съобразява изцяло със заложените в Регионалния генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ЕООД, гр. Стара Загора, за община Чирпан инвестиционни намерения.

3.2.5. Защита от вредното въздействие на водите

За осигуряване на превенция срещу вредното въздействие на водите, ОУП се съобразява с мерки, като е предвиден режим за опазване на естествените обраствания на крайбрежията на водните обекти, като елемент на ландшафта и с оглед екологичното им значение и др. Тук е важно да се отбележи, че не се предвижда застрояване в близост до границите на РЗПРН *BG3_APSFR_MA_04 река Марица- от гр. Първомай до с. Райново*, който е единствения в общината съгласно ПУРН на ИБР.

На **Фигура VI.3.2.5-1** е представена извадка от карта на обхвата на наводнения с малка, средна и висока вероятност (*източник ПУРН*)- РЗПРН попадащ в границите на община Чирпан, върху предварителния проект на ОУП. Както преди реализация на ОУП, така и след реализацията му, РЗПРН засяга основно земеделски територии и в по-малка степен „пасища“ в и извън защитени зони обявени по двете Директиви (*по местообитания и птици*) „Река Марица“ с код BG0000578 и BG0002081.

Фигура VI.3.2.5-1 РЗПРН върху предварителен проект на ОУП

Промените в устройственото планиране на територията е значително отдалечено от РЗПРН BG3_APSFR_MA_04 река Марица- от гр. Първомай до с. Райново.

В съответствие с ПУРН, за този район, в границите на общината са предвидени няколко мерки (представени са в точка 1.3.4), като част от тях са относими към настоящия ОУП, както следва:

- **МА_04_01 Създаване на управляеми полдери и малки буферни басейни в заливните тераси на реките-** Създаване на полдери малки басейни във високите части на притоците на р. Марица- 5000 дка. Тази мярка е необходимо да бъде съобразена в окончателния вариант на ОУП;
- **МА_04_06 Осигуряване скатове за задържане-** Създаване на условия за забавяне на повърхностния отток посредством залесяване на голи площи, основно във високите части на водосбора на р. Марица, включително всички нейни притоци в зоната на РЗПРН, както и нагоре по течението- 25 000 дка. ОУП е съобразен с тази мярка, като е предвиден режим за опазване на естествените обраствания на крайбрежията на водните обекти, като елемент на ландшафта и с оглед екологичното им значение;
- **МА_04_21 Реконструкция и поддържане на корекциите-** Поддържане на защитните диги на р. Марица и прилежащите ѝ площи в зоната между с. Скобелеви, с. Сталево и с. Златна ливада (8000 т по левия бряг и 2000 т по десния бряг, вкл. почистване). Тази мярка е необходимо да бъде съобразена в окончателния вариант на ОУП, чрез отразяването на защитните диги;
- **МА_04_22 Възстановяване на компрометирани диги-** Възстановяване на слегнали участъци на защитните диги на р. Марица и прилежащите ѝ площи в зоната между с. Скобелеви, с. Сталево и с. Златна ливада- 1000 т, надграждане 0,5 т. Тази мярка е необходимо да бъде съобразена в окончателния вариант на ОУП, чрез отразяването на защитните диги
- **МА_04_63 Забрана за голи сечи във вододайните зони, с последващо изкуствено възобновяване, с изключение на акация и топола-** Забрана за голи сечи във вододайните зони, с последващо изкуствено възобновяване, с изключение на акация и топола. ОУП е съобразен с тази мярка, като е предвиден режим за опазване на естествените обраствания на крайбрежията на водните обекти, като елемент на ландшафта и с оглед екологичното им значение;

- **МА_04_64 Ограничаване и/или недопускане на нови негативни промени в хидрологичните особености на водните тела-** Ограничаване и/или недопускане на нови негативни промени в хидрологичните особености на водните тела, резултат от изграждане на нови ВЕЦ, баластриери и други дейности водещи до негативни промени в хидрологията на реките. ОУП е съобразен с тази мярка, като не са предвидени промени в РЗПРН, които да позволят изграждането на нови ВЕЦ, баластриери и други дейности водещи до негативни промени в хидрологията на реките др.

Изводи: По отношение опазване на водните течения, водните площи и съхраняване характеристиките на средата на непосредствените им крайбрежия, планът предвижда запазването им като елемент на физическата структура на територията. Въздействието е положително, пряко, дългосрочно.

ОУП предвижда увеличаване основно на зоните предназначени за жилищни функции и за производствени и складови дейности, и на трето място горските територии. Тук е важно да се отбележи, че голяма част от тези промени са съществуващи, чрез процедурирани ПУП-ове. Не може да се заключи категорично дали се очаква или не влошаване състоянието на водите в района, но предвид съществуващите значими екологични проблеми, установени за повърхностните и подземните водни тела, е необходимо да се прилагат мерки за ограничаване на въздействието върху водните тела при прилагане на ОУП – такива мерки са предвидени в т. VII на Доклада за ЕО. Прилагането им ще гарантира недопускане на значителни отрицателни, в т.ч. кумулативни въздействия по отношение на водите.

4. Земни недра

4.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП

Не се очаква въздействие върху състоянието на земните недра на ниво главна цел, специфични цели и задачи на ОУП. При изработване на ОУП е отчетено състоянието на територията на общината по отношение на високия сеизмичен риск.

4.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания

Не се очаква въздействие върху състоянието на земните недра от предвидените устройствени зони. Основание за това е отсъствието на отсъствието на предвиждания на нови площи за добивни дейности - кариери и рудници, липса на значими инфраструктурни проекти на територията на общината, чрез които би могло да се реализира такова въздействие.

ОУП и устройствените предвиждания съобразяват високата сеизмична активност на района, като обръща внимание на необходимите ограничения при проектирането на сгради и съоръжения на територията на общината, съгласно Наредба № РД-02-20-2 от 27.01.2012 г. за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони.

Изводи: ОУП не оказва отрицателно въздействие върху земните недра, като съобразява попадането на общината в район с висока сеизмична активност.

5. Почви и земеползване

5.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП

Не се очаква отрицателно въздействие върху почвите на това ниво на планиране, а тъй като ОУП интегрира в целите си принципа за устойчивост, се очаква положително въздействие и по отношение на почвите.

По отношение на земеползването, ОУП, предвид че се изработва за установяване на планова основа за земеползването, включва цели, гарантиращи устойчиво земеползване на територията на общината, включително преодоляване на диспропорциите между частната и общинска територия, защитаване и гарантиране на частната собственост, при даване възможност за реализиране на обществено значими мерки, точно определяне на функционалните зони и режими спрямо строителните регулационни граници в селищата, екологично съвместяване на урбанизираните с останалите територии и т.н. Въздействието ще е пряко, положително, дълготрайно, за територията на цялата община.

5.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания

По отношение на **земите и почвите** ОУП съобразява, че земеделските земи заемат съществен дял от общинската територия и, че те са основния ресурс за развитие на селското стопанство - сектор с първостепенно значение в общинската икономика. В тази връзка с ОУП се въвежда режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от *Закона за устройство на територията*, с който се запазва фактическото им ползване на:

- земеделски земи от I-ва до V-та бонитетна категория, земи с трайни насаждения, земи с изградени системи за изкуствено напояване, земите за зеленчукопроизводство, ливадите, пасищата и мерите, както и на земеделските земи, попадащи в защитени зони по ЗБР;
- на защитните и специалните гори по чл. 5, ал. 2 и 3 от *Закона за горите*.

Предвижданията на ОУП включват и рекултивация на нарушени земи и възстановяването им като земеделски или горски територии, освен в случаите, когато е определена друга бъдеща функция. Планът включва и мерки за превенция от предвидими бедствия, застрашаващи земите и почвите.

От баланса на територията се вижда, че ОУП предвижда незначително изменение на общото предназначение на териториите (няма територии, чието предназначение да се променя с над 1% разлика спрямо съществуващото състояние). Най-значително като процентен дял е увеличението на териториите с жилищни функции – с 0,55% или с 267,05 ха (*по таблицата на Баланса на територията с най-голям процент – 0,58% се увеличават други територии за складови и производствени дейности, но реалното увеличение е минимално – там се прехвърлят териториите от общественообслужващи функции по настоящо ползване). Това е положително по отношение на почвите, тъй като в такива зони няма значими източници на замърсяване на почвите, процентът на озеленяване в тях е висок, което благоприятства доброто състояние на почвите.

Горските територии се увеличават, в т.ч. се увеличават и териториите за озеленяване, паркове и градини, което е с положително въздействие за почвите.

Възможни са краткотрайни, локални, незначителни отрицателни въздействия по време на дейностите, свързани с рехабилитация и изграждане на нови обекти на

транспортната и инженерна инфраструктура и изграждане на съответни обекти в устройствените зони, но те ще бъдат незначителни и в голяма степен възстановими при спазване на нормативните изисквания за разделно отнемане, съхранение и използване по предназначение на хумусния пласт.

Изводи: Въздействието върху почвите и земеползването като цяло се оценява като пряко и непряко положително и дългосрочно, без значителни отрицателни въздействия и без негативен кумулативен ефект. По време на изпълнение на строителни дейности по обекти в съответните устройствени зони се очаква незначително отрицателно въздействие, с краткотраен и локален обхват. Решения, в т.ч. конкретни мерки за опазване на почвите в тези случаи се търси на ниво ПУП и конкретен проект.

6. Ландшафт

6.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП

Главната цел, Стратегическите цели и задачите на ОУП имат пряко положително въздействие по отношение на ландшафта, тъй като чрез тях ще се постигне устойчивост на развитието на териториалното устройство на общината. Самата главна цел на ОУП е създаване на основа за балансирано и устойчиво устройствено развитие и хармонична жизнена среда в урбанизираните и извън урбанизираните територии. Това е с пряк принос към опазването на ландшафтните доминанти от прилагането на ОУП, чрез създаването на условия за прекратяване на промяната на земи на парче и неконтролираната урбанизация. Въздействието на стратегическо ниво е с пряко положително и дълготрайно въздействие върху ландшафта на цялата община. Не се очакват отрицателни въздействия.

6.2. Въздействие на ниво Устройствени предвиждания

Най-широко разпространение на територията на общината имат агроландшафтите, следвани от горските ландшафти. Много често агроландшафтите представляват площи, периодически емитиращи замърсители на околната среда като нитрати, хербициди и пр.

Урбанизираните територии в населените места и съществуващите пътища са с най-висока степен на антропогенна трансформация. Те заедно с агробиоценозите обуславят различните степени на хемеробност на съответните участъци от локалните ландшафти.

Структурата на ландшафта е тясно свързана с неговата динамика (повтарящи се, обратими, предимно ритмични промени, които не водят до изменение на ландшафта, т.е. извършват се в рамките на неговата съвременна структура). Функционирането на ландшафтите е подчинено на съвкупността на физико-химични, химични и биологични процеси.

Причините за трансформацията на ландшафтите могат да бъдат не само външни (общи изменения на макроклимата, тектонски движения и др.), но и вътрешни. Ландшафтите непрекъснато еволюират и при устойчиви условия поради непрекъсващите взаимодействия на компонентите (т.е. при функционирането на ландшафта), т.е. ландшафтите се саморазвиват.

Всички дейности свързани със строителството и експлоатацията на определена инфраструктура и обекти имат комбинирано, комплексно, и често кумулативно въздействие върху локалния ландшафт.

В различните направления ландшафтът се възприема като характерна визуална характеристика на дадена територия. Визуалните нарушения и зрителното въздействие донякъде е индивидуално и относително.

При ландшафтните комплекси, формирани и функциониращи на територията на община Чирпан, значителни въздействия от страна на предложените устройствени зони не се очакват. Също така с предложените за незначително увеличаване територии на антропогенните/урбанизирани/ ландшафти не се създават обстоятелства застрашаващи компонентите на околната среда и здравето на населението в близост до тези ландшафтни комплекси.

Проблемите, които възникват от взаимодействието между урбанизираната и техническата инфраструктура, като функционална система и ландшафта, като териториална система в зависимост от техния произход и характер, могат да бъдат следните:

- *икономически* – като резултат от взаимодействието на техническата инфраструктура и икономическото развитие на общината. Необходимо е максимално опазване на природните дадености и влагане на средства за възстановяване на нарушения в ландшафта – ОУП идентифицира необходимостта от предприемане на мерки за опазване на почвеното плодородие, опазване и подобряване на качеството на водите; опазване на крайречните земи и растителност; опазване на защитените зони и защитената територия в границите на общината - главни условия за устойчиво, самоподдържащо се развитие; предотвратяване на конфликти в развитието на икономическите, функционалните и териториални системи.

- *социални* – ОУП съобразява необходимостта от хармонично изграждане на ландшафта при задоволяване на потребностите на обществото и на отделната личност; запазване на оптимално съотношение между урбанизираните и природни пространства, обезпечавашо условията за възпроизводство на ландшафтните системи; опазване на природните ценности, защитените зони и територии и уникални ландшафти в системата на културните ландшафти; разкритие на историческия ландшафт, като елемент на културното наследство; опазване здравето на хората; осигуряване на оптимални условия за отдих, спорт; насърчаване опазването на природата.

- *функционални* – ОУП съобразява степента на пригодност и капацитета на ландшафта за поемане на разнообразните човешки дейности, функционалната структура на територията и съвместимостта на водещата функция със съпътстващите – осигурява се пълноценно устройство на ландшафта и опазване на екосистемите в териториите на системите труд, обитаване, отдих, комуникации и техническа инфраструктура.

- *пространствени* – ОУП съобразява емоционалната и поддържа устойчива връзка между човека и въздействието на околните пространства, подчинени на особеностите на природни и антропогенни компоненти на средата.

- *административно-правни* – ОУП ще доведе до провеждане на политика по отношение на опазване на околната среда органите на управление на общинско ниво от една страна и разгръщането на частната инициатива, стремежът за извличане на печалба от възстановените права върху определените територии, които водят до определяне на конкретни стратегии за развитие и промяна на функциите на територията, когато трябва да се защитават обществени интереси.

- *технически* – ОУП предвижда изграждането на обектите в определените устройствени зони в съответствие с характеристиката и състоянието на основните природни компоненти от които зависи функционирането им.

- *екологични* – ОУП осигурява взаимовръзка между функционалните системи за подобряване качеството и по-добър контрол върху околната среда; очертаване на границите на запазване на екологичното равновесие и отражението в съседните модулни единици; запазване на биоразнообразието и местообитанията.

- *естетически* – ОУП ще способства за изграждане на ясна, хармонична и многопластова пространствена структура на ландшафта; определяне на оптимално въздействие на природните и антропогенните компоненти за постигане на хармония, порядък, контраст и единство в ландшафта; обвързване на изградената среда и нейните компоненти с новите зони и конкретния ландшафт за максимално запазване на неговия характер, структура, мащаб и естетическа хармония. Визуално въздействие от промяната на вида на територията може да бъде смекчено само с планово устройство на територията и екологосъобразно функциониране на отделните зони. Съхраняване на природните дадености ще доведе до хармонично включване на новите зони към вече съществуващите такива.

ОУП с устройствените си предвиждания, правила и нормативи осигурява в максимална степен едновременно социализацията и опазването на всички ценни природни и антропогенни дадености – горски и агро ландшафти, защитени зони и територии и културно-историческо наследство.

За да се постигне балансирано териториално развитие на Община Чирпан, ОУП обръща внимание на необходимостта от подобряване на инфраструктурата и развитие на обслужващите функции и услуги в населените места, в разнообразяване на икономическите дейности, съживяване, създаване на работни места и задържане на младите хора.

Запазва се специфичния облик на общината с най- голям дял на земеделските територии, не се засягат горски територии – напротив – увеличават се, гарантира се опазването на защитените зони и защитената територия.

Предвиденото урбанизиране на територии е за сметка най-вече на терени без полезна функция за общината към момента. Предвидено е разширение, развитие и поддържане на зелената система, увеличаване на териториите за отдих и рекреация, рекултивация на нарушени терени и премахване на нерегламентираните сметища. Териториите с допустими производствени дейности се определят за терени със съществуващо ползване за производства или върху вече урбанизирани територии. Всичко това е заложено с устройствени показатели за съответната зона, което води до незначителни промени в локалните ландшафти, без промяна в основния тип ландшафт.

С предложения проект на ОУП, ценните ландшафтни структури на общината не се застрашават от нарушаване/разрушаване.

Изводи: *Регулираното териториално развитие ще ограничи безразборното усвояване на земеделски земи, унищожаването на горски територии и навлизането в защитени такива. Предложените режими за системи за обитаване, културно наследство, зелена система, спорт и отдих ще окажат положително въздействие върху съхраняване и подобряване на ландшафта.*

Въздействието ще бъде положително, пряко, дълготрайно. Не се очаква отрицателен кумулативен ефект, тъй като значително отрицателно въздействие не се прогнозира и при останалите компоненти и фактори на средата, както отделно, така и при комбинирано и едновременно действие.

7. Биологично разнообразие

7.1. Растителност

7.1.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП

По отношение на растителността главната цел, специфичните цели и методическите цели/задачи, които трябва да се изпълнят за нейното постигане, сами по себе си не могат да оказат отрицателно въздействие, напротив – постигането на устойчиво и балансирано териториално развитие на общината ще има положително отражение върху растителността.

7.1.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания

ОУП ще окаже въздействие единствено върху консервационно значими местообитания в границите на имотите, отредени за ФВЕЦ. Те са заети от тревиста, на места изцяло от храстова растителност, и в по-малка степен – от дървесна растителност и скални местообитания. Подобна растителност може да принадлежи към следните природни местообитания (по смисъла на ЗБР): 6110 Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*, 62A0 Източни субсредиземноморски сухи тревни съобщества, 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco Brometalia*), 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове, 91AA Източни гори от космат дъб, 91M0 Балкано-Панонски церово-горунови гори.

Това са и единствените имоти, в които е възможно да се срещат растителни видове с по-висока консервационна стойност – включени в Приложения 2 и/или 3 на ЗБР, и/или в Червената книга на България (Пеев 2011).

Макар и малко на брой, общата площ на тези имоти е значителна – над 2000 дка, или около $\frac{1}{4}$ от цялата площ, за която ОУП има някакви предвиждания. Предвид преобладаването на обработваемите земи в територията на общината, и голямата площ на тези имоти спрямо общата площ на пасищата (около 4%, с включени също имоти с НТП гори и храсти в земеделска земя), въздействието може да се определи като **значително**.

За предотвратяване на подобно въздействие, е необходимо прилагане на смекчаващи мерки – предложени са такива мерки в т. VII на Доклада за ЕО.

7.2. Животински свят

7.2.1 Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП

Аналогично на въздействието върху растителността, на стратегическо ниво ОУП не може да окаже отрицателно въздействие върху животинския свят, напротив – постигането на устойчиво и балансирано териториално развитие на общината ще има положително отражение.

7.2.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания

Определящо значение за животинския свят има растителността. Голяма част от имотите, предвидени за преотреждане в ОУП, представляват обработваеми земи – ниви, или вече урбанизирани площи, някои – още от 70-те години на миналия век. Други такива са изоставени в последните години, и в тях се е настанила пионерна, рудерална растителност без консервационна стойност. Такава се наблюдава и в някои имоти с НТП пасище, или за

озеленяване, основно в околностите на гр. Чирпан. Това са запустели, замърсени с битови отпадъци терени, често преопасани от домашни животни или утъпкани, вкл. от хора и превозни средства. Един имот, отреден за Смф, е овощна градина, а друг, за къмпирание, представлява утъпкана поляна край язовир на р. Манастирска. Подобни терени са местообитания за размножаване и хранене, миграция и пр., предимно на обикновени и широкоразпространени видове, със сравнително многочислени популации. Самите местообитания са също широко разпространени, както на територията на общината, така и в страната. Въздействието на ОУП върху тези местообитания и популациите на видовете, които ги обитават, ще е незначително.

Извън ЗЗ и ЗТ, ОУП ще окаже въздействие върху консервационно значими местообитания в границите на имотите, отредени за ФВЕЦ. Те са заети от тревиста, на места изцяло от храстова растителност, и в по-малка степен – от дървесна растителност и скални местообитания. Ще се засегнат постоянни местообитания - за размножаване и хранене, миграция и пр., на видове, свързани с тези местообитания, вкл. консервационно значими такива, включени в Приложения 2 и 3 на ЗБР и/или в Червената книга на България (Големански 2011): шипобедрена (*Testudo graeca*) и шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), черен щъркел (*Ciconia nigra*), късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), кръстат орел (*Aquila heliaca*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), малък орел (*Hieraetus pennatus*), синя гарга (*Coracias garrulus*), червоногърба (*Lanius collurio*), черночела (*Lanius minor*) и белочела сврачка (*Lanius nubicus*), ястребогушо коптиварче (*Sylvia nisoria*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), дива котка (*Felis silvestris*) и др. Въздействието върху местообитанията на някои от тези видове, напр. двете сухоземни костенурки, може да е **значително**, тъй като ще се отнемат около 4% от площта на тези местообитания в границите на общината. За двата вида костенурки, тези терени може да играят важна биокоридорна функция, свързваща близките популации в Родопите с тези от Средна Гора (чрез Чирпанските възвишения), така че може да възникне **значителен бариерен ефект**. По време на строителството, предвид голямата засегната площ, е възможно да се наблюдава **значителна** смъртност за тези два вида. Смъртност е възможна и за видове птици, при свързване на новите мощности с въздушни електропроводи, в резултат на токов удар и/или сблъсък с проводниците.

За предотвратяване на подобни въздействия, е необходимо прилагане на смекчаващи мерки, като такива са предложени в т. VII на Доклада за ЕО.

Изводи: Риск от значително въздействие се установява единствено за описаните територии, предвидени за отреждане за ФВЕЦ, като за смекчаване на въздействията са предложени мерки в т. VII на Доклада за ЕО.

8. Защитени зони и защитени територии

8.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП

По отношение на защитените зони и територии главната цел, специфични цели и методическите цели/задачи, които трябва да се изпълнят за нейното постигане, сами по себе си не могат да окажат отрицателно въздействие, напротив – постигането на устойчиво и балансирано териториално развитие на общината ще има положително отражение върху защитените зони и защитената територия в границите на общината. Специфична цел 14 на проекта на ОУП „*Отразяване на всички защитени зони и защитени територии и посочване на всички наложени спрямо тях ограничителни условия за ползване, като същевременно се*

гарантира опазването на биологичното разнообразие“ е с пряко положително отношение към защитените зони и защитената територия в границите на общината.

8.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания

Предвижданията на проекта на ОУП не засягат **защитените зони** по смисъла на Закона за биологичното разнообразие. ОУП предвижда документална промяна на НТП за 11 имота, попадащи в 33 „Чирпански възвишения“, с цел отразяване актуалното им състояние към момента. Подобна чисто документална промяна, предвидена с ОУП, не може да окаже отрицателно въздействие върху природните местообитания и видове, предмет на опазване в зоната.

На територията на община Чирпан попада една защитена територия по смисъла на Закона за защитените територии - Защитена местност „Чирпанска кория“. ОУП няма предвиждания в или близо до защитената местност и няма да ѝ окаже въздействие.

Изводи: ОУП няма да окаже отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони, като не оказва въздействие и на защитената територия в границите на общината.

9. Културно-историческо наследство

9.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП

По отношение културно-историческото наследство осъществяването на целите на ОУП на община Чирпан ще създаде условия за ефективно опазване, атрактивно представяне и успешно социализиране на културните ценности. ОУП поставя приоритет за създаване условия за прилагане на режимите за опазване на обектите на недвижимото културно наследство при управлението на устройствените процеси и пълноценната им реализация като елементи на средата и като ресурс на туризма. Изготвеният проект на ОУП на община Чирпан ще даде значително повече възможности на местната администрация да решава въпроси, свързани с опазването и социализацията на недвижими културни ценности. Специфична цел 17 на проекта на ОУП „Представяне на цялостна стратегия за опазване на културното и историческо наследство, която да бъде неразделна част от политиката за развитие на селищните и извънселищните територии на общината“ е с пряко положително отношение към културно-историческото наследство.

9.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания

Обектите на недвижимото културно наследство са предмет на ОУП на община Чирпан, като планът не включва устройствени предвиждания, застрашаващи тяхната цялост и физическо опазване. Планът създава устройствени условия за опазване на недвижимите културни ценности и тяхната среда и за реализация на социално-икономическия им потенциал като ресурс на туризма и достояние на населението.

ОУП включва отделен раздел с предвиждания и мерки за културното наследство.

ОУП на Община Чирпан предвижда две нива на опазване на **градското недвижимо наследство**:

- Съхраняване и съвременно интерпретиране на традиционните характеристики на градоустройствени структури, респ. на историческия градски пейзаж.
- Опазване на единичните НКЦ и тяхната непосредствена среда в съответствие с изискванията и процедурите по ЗКН.

Планът създава условия за ограничаване на презастрояването и запазване на традиционните градоустройствена структура и обемно-пространствени характеристики на квартала, ограничен от ул. „Вълко и Каба Иван“ (от югоизток), ул. „Тане Пеев“ (от изток), ул. „Крачолови“ (от запад) и ул. „Братя Даскалови“ (от север), се определя жилищна устройствена зона за застрояване с малка височина - разновидност Жм1. В този квартал се намират къщата на Яворов и къщата-галерия на Никола Манев.

Разновидността жилищни устройствени зони за застрояване с малка височина (Жм1) е с ограничение на височината на сградите до 7 м (2 етажа). Допуска се със следващия цялостен подробен план на територията, височината да се повиши до 9 м (3 етажа), съобразно характера на запазващото се застрояване. С ПУП да се предвиди свободно застрояване и по изключение – свързано застрояване в до два съседни урегулирани имота. На основание разпоредбите на Наредба № 8 от 2001 г. на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените планове (чл.52 и Приложения № 1 и 3 към чл.68 от наредбата), новопредвиденото застрояване се определя за всеки урегулиран поземлен имот със задължителни линии на застрояване и задължителна височина (етажност) в границите на посочените по-долу нормативи. В заданието по чл.125 от ЗУТ за изработване на ПУП, на основание чл.52, ал.4 от горесцитираната наредба, трябва да се изисква окончателният план за регулация и застрояване да бъде придружаван от силуети, фотомонтажи и други проучвания и визуализации за нуждите на бъдещото устройство и застрояване. В Правилата за прилагане на ПУП да се включи правило, инвестиционните проекти да предвиждат скатни покриви с наклони и конфигурация, близки до тези на обектите – НКЦ. Горните изисквания не се прилагат в случаите, когато компетентния орган по Закона за културното наследство е дал други предписания. Във всички случаи, при изработването на устройствени планове или инвестиционни проекти, да се съблюдават режимите за опазване на НКЦ, определени съгласно изискванията на ЗКН.

Препоръки на екипа, разработващ ОУП на община Чирпан:

- Община Чирпан да инициира пред компетентния държавен орган актуализация на списъците на НКЦ в града, както и изпълнение на дейностите по §12, ал.2 от ЗКН. Наред с актуализацията да бъдат определени режими за опазване на единичните НКЦ по чл.79 от ЗКН.
- При извършването на актуализацията на списъците да се отстранят дублиранията на НКЦ.
- За осигуряване опазването на археологическите обекти, е необходимо Община Чирпан да инициира пред Министерство на културата следните действия:
- Неотложно провеждане на теренно обхождане, извършване на оценка на състоянието, определяне на точните граници на обектите, поставени в проекционна координатна система. Същите да бъдат отразени в специализирана карта в цифров вид, с оглед включване в ГИС системата на ОУП на община Чирпан.
- По отношение ценностите, обявени за паметници на културата в условията на ЗПКМ и в съответствие с реда на чл. 159, ал. 2 от ЗКН, да се организира междуправителствена комисия със задача окончателна класификация и категоризация на ценностите и определяне на конкретни режими за опазване.
- По отношение новоразкритите ценности и декларираните ценности, да се извършат съответно процедурите по чл. чл. 58 до 62 от ЗКН.
- До извършване на специалните проучвания и процедури, описани по-горе, археологическите ценности в населените места подлежат на опазване в обхват,

определен в съответствие с разпоредбата на чл. 79, ал. 4 от ЗКН. За тях са приложими чл. 160 и 161 от ЗКН.

- До определяне по законоустановения ред на индивидуални режими за опазване на археологическите НКЦ, териториалният обхват на охранителната зона е десет метра около външния контур на обекта, на основание писмо № 545/27.02.2001 на Националния институт за паметниците на културата (сега НИНКН).
- До извършване на специалните проучвания и процедури, описани по-горе, за опазване на археологическите ценности се предлага прилагане на режимите по чл. 35 от Наредба № 7/2003 г. на МРРБ, както следва:
 - РЕЖИМ „А“ се предлага за всички селищни и надгробни могили (непроучени), земни валове, както и за други обекти с потенциал за експониране и включване в тематични туристически маршрути. В границите на територията с Режим „А“ не се допускат благоустройствени, строителни, селскостопански, мелиоративни и други дейности, които биха нарушили целостта на почвения слой; допуска се използването на земята като пасище;
 - РЕЖИМ „Б“ се предлага за селища, останки от градежи, стари пътища. В границите на територията с Режим „Б“ не се допускат изкопни работи, дълбочинна обработка на почвата, засаждане на дървета и култури с дълбока коренова система; допуска се плитка обработка на почвата (оран) до 0,25 м;
 - РЕЖИМ „В“ се предлага за античните и средновековни некрополи. В границите на територията с Режим „В“ не се допускат изкопни работи, несвързани със селскостопанските работи; допускат се селскостопански дейности при условията на чл. 160 от ЗКН.

Във връзка с опазването и социализацията на НКЦ на територията на община Чирпан с ОУП се препоръчва още:

- Да се разработи Общинска стратегия за опазване на недвижимото културно наследство, включваща програма за извършване на редовни теренни проучвания на археологическите ценности, както и програма за изпълнение на КРР на обекти - общинска и държавна собственост. Препоръчва се в програмата за археологическите проучвания да се приоритизират онези обекти, които имат потенциал за експониране и включване в познавателни туристически маршрути, както и като елементи на среда за отдих (вж. по - горе, т. 14.1.2.). На база резултатите от проучването и оценка на експозиционните качества на обектите, да се разработят и реализират проекти за КРР и експониране, в т.ч. изграждане на необходима приемна и техническа инфраструктура, съоръжения за охрана. Обектите да бъдат включени в туристическите маршрути, като за осигуряване на достъпа от автомобилните пътища до самите обекти да бъдат устроени пешеходни и велоалеи при спазване на изискванията за достъпна среда. Проектната документация, свързана със специализирана намеса в археологическите паметници или с предвидени благоустройствени работи, озеленяване, провеждане на техническа инфраструктура и др. на тяхната територия или в обхвата на охранителните им зони подлежат на съгласуване по реда на чл. 84 от ЗКН;
- Между приоритетите в бъдещите общински стратегически и програмни документи за развитие на туризма да се включи развитието на „културния туризъм“. Движимото и недвижимо материално наследство, както и нематериалното наследство на община Чирпан да получат адекватна валоризация като ресурс на алтернативен туризъм на

общинско, регионално и по-високо ниво. В програмата да бъдат предвидени средства за организиране на комплексни и тематични културни маршрути, с необходимите за това мерки за опазване и показване на обектите на културното и природното наследство.

От всичко описано се вижда, че ОУП предвижда набор от адекватни и ефективни мерки за опазване и развитие на обектите на културното наследство на територията на общината.

От гледна точка на предвижданията на ОУП за нови устройствени зони следва да се вземе предвид възможността за разкриване на нови културни ценности при строителните дейности. В тази връзка, съобразно изискванията на чл. 161, ал. 1 от ЗКН е необходимо преди началото на строителството да се проведат предварителни археологически проучвания в засегнатите от съответния проект имоти.

Изводи: Очаква се пряко и непряко дълготрайно и кумулативно положително въздействие по отношение на културните ценности.

10. Отпадъци

10.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП

Екологосъобразното и законосъобразно управление на отпадъците на територията на общината е интегрирано в методическа цел/задача 9: *създаване на условия за поддържане на екологичното равновесие и опазване на природната среда от неблагоприятни антропогенни въздействия*. От останалите цели на ОУП не произтичат рискове от отрицателно въздействие на отпадъците.

10.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания

Устройствените предвиждания на плана, в т.ч. предвидените устройствени зони и баланса на територията ще имат положително отражение по отношение на фактор „отпадъци“, тъй като ще се създаде регламентирана планова основа за земеползването, което е пряко свързано с екологосъобразното управление на отпадъците и предотвратяване на нерегламентираното им изхвърляне.

ОУП отразява предвидения и вече отреден терен за площадка за смесени строителни отпадъци в имот 81414.501.290, в землището на гр. Чирпан. Не се предвиждат други територии за дейности с отпадъци.

ОУП отразява и извършващата се към момента биологична рекултивация на закритото общинско депо.

Планът дава насоки за насърчаване на екологосъобразното управление на биоразградимите отпадъци, генерирани на територията на общината.

От устройствените предвиждания не произтичат дейности, в резултат на които биха се генерирали значими количества отпадъци, в т.ч. опасни.

Изводи: Очакваното въздействие по отношение на отпадъците и тяхното управление е пряко и непряко положително, с обхват – границите на община Чирпан, дългосрочно и кумулативно (предвид, че рекултивацията на закритото общинско депо, поставянето на акцент за почистване на нерегламентираните сметища, изграждането и експлоатацията на площадка за строителни отпадъци, насърчаване компостирането на биоразградимите отпадъци ще имат положително въздействие, в сравнение с настоящото

по отношение на почви, въздух, ландшафт, води и др. компоненти и фактори на средата, в т.ч. населението и човешкото здраве).

11. Вредни физични фактори

11.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП

Целите и задачите на ОУП са с непряк принос към подобряване на акустичната обстановка на територията на общината и особено в населените места, и конкретно специфични цели 2 – за създаване на добри условия за обитаване и труд на населението, 6 – за точно определяне на функционалните зони и режими спрямо прилежащите регулационни граници на селищата, 7- за определяне на изискванията при използването, опазването и застрояването на терените в различните устройствени зони, целите за подходящо развитие на инфраструктурата и др.

ОУП не съдържа цели, които да водят до влошаване на акустичната обстановка или до вредно въздействие на други вредни физични фактори.

11.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания

Устройствените предвиждания:

- за жилищни територии, рекреационни дейности, курортни и вилни зони няма да доведе до отрицателни въздействия в акустичната обстановка на общината;
- за устройствени зони Пп и Смф е с потенциал за локално увеличаване на нивата на шум в района на производствените площадки – нови предимно производствени зони не се предвиждат в покрайнините на населените места, като основно заемат територии на бивши стопански дворове и тези зони са на отстояние от зони с нормиран шумов режим и най-вече жилищните зони на населените места;
- за озеленяване, в т.ч. защитно и изолационно, паркове и градини води до увеличаване на растенията, които играят ролята на защитен буфер между източниците на шум и местата на въздействие (жилищни зони, чувствителни обществени обекти и др.);
- за техническа инфраструктура са свързани с облекчаване на транспортния трафик, с което ще се постигне намаляване на шума в селищната среда;
- за рекултивация и възстановяване на нарушените територии няма да доведе до отрицателни въздействия върху акустичната обстановка на общината. Завършването на биологичната рекултивация на нарушените терени – закритото общинско депо за отпадъци ще има косвен положителен ефект чрез развитието на растителност, която имат шумозащитен ефект за околната среда.

Не се очаква отрицателно въздействие на други вредни физични фактори.

Изводи: Устройство предвиждания в разглеждания ОУП няма да доведат до значимо увеличаване на шумовото натоварване в общината. Предвидените специфични терени за озеленяване около производствените зони и пътните участъци в населените места ще доведат до значително понижаване на шумовото натоварване в местата на въздействие. Биологичната рекултивация на нарушените територии, опазването на природната среда и увеличаването на зелените зони водят до положително въздействие за

подобряване на акустичната обстановка в общината. Не се очаква отрицателно въздействие на други вредни физични фактори.

12. Материални активи

12.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП

Целите и задачите на ОУП са пряко свързани с подобряването, обновяването и изграждането на нови обекти и съоръжения на територията на общината, което по своята същност води до подобряване и обновяване на материалните активи, необходими както за развитието на общината, така и за опазване на околната среда и здравето на хората в нея. Положително е въздействието на целите и върху земята като материален актив, предвид насоката за устойчивото и балансирано развитие на територията, която дава ОУП.

12.2. Въздействие на ниво Устройство предвиждания

По отношение на баланса на териториите в границите на общината въздействието ще бъде изцяло положително, предвид че се запазва изцяло, в т.ч. се разширява, горския фонд, предвижда се възстановяване и развитие, в т.ч. увеличаване на площите на зелената система, възстановяване и рекултивация на нарушени терени, създаване на възможности за развитие на местната икономика чрез предвиждане на зони за предимно незамърсяващи производствени дейности.

Въздействието ще е положително, дългосрочно, кумулативно, вторично, пряко и непряко, тъй като резултатите от изпълнението на предвижданията на плана ще доведат до идентифициране на проблемите по отношение на материалните активи, подобряване, обновяване и изграждане на нова материална база – в т.ч. обекти и инфраструктура в границите на общината. Това от своя страна ще доведе до подобряване състоянието на околната среда, тъй като ще се ограничат източниците на емисии на вредности, ще се реализира енергийна ефективност, преход към кръгова икономика, ограничи замърсяването на води и почви, ще се подобри акустичната обстановка и качеството на атмосферния въздух – всичко това ще окаже общ положителен ефект върху околната среда и здравето на хората в района.

Изводи: Въздействието по отношение на материалните активи е изцяло положително, като то ще кумулира и общ положителен ефект по отношение на останалите компоненти и фактори на околната среда и човешкото здраве.

13. Население и човешко здраве

13.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП

В община Чирпан, съгласно анализите на текущото състояние в т. II.1.13 и на проблемите в т. IV, се наблюдават неблагоприятни тенденции по отношение на здравно-хигиенните аспекти на средата – основно свързани с питейни води, качество на въздуха през зимните месеци, транспортен шум, които водят до рискове за човешкото здраве. Неблагоприятна е и тенденцията за намаляване на населението на общината и неравномерното му разпределение, което е характерно за цялата страна.

Според насоките на Световната Здравна Организация: *“Градовете и селата трябва да предлагат физическа и социална среда, която да отговаря на здравните потребности на техните жители чрез определяне и провеждане на национална жилищна политика; благоустрояване и рационално изграждане на различните териториални единици и развитие на комуналното стопанство; и чрез определяне на зоните за отдих и курортолечение”*.

ОУП отчита всички тези фактори и като главна цел за териториалното устройство на общината за създаване на основа за балансирано и устойчиво устройствено развитие и хармонична жизнена среда в урбанизираните и извън урбанизираните територии, интегрира в себе си необходимостта от създаване на благоприятни и здравословни условия за живот на населението на територията на общината.

Специфичните цели и задачите също са насочени към подобряване на здравно-хигиенните аспекти на средата, и по-специално специфична цел 2 Осигуряване на възможност за създаване на добри условия за обитаване и труд на населението, която е пряко насочена към опазване на човешкото здраве и подобряване на качеството на живот за населението. Положително отношение и въздействие ще имат специфичните цели за равнопоставеност на собствеността, за определяне на границите и местоположението на устройствените зони и конкретизиране на допустимите и забранени дейности в тях – при конкретизиране на тези дейности един от водещите критерии е опазване на човешкото здраве – същото се отнася и за определяне на изискванията за използването, опазването и застрояването в различните устройствени зони. Целите за възстановяване на нарушените терени, осигуряване на комуникационно-транспортна инфраструктура, опазването на биологичното разнообразие и развитие на туризма, зелената система, терените за спорт и развлечения имат отношение към подобряване на хигиенните условия на средата и за създаването на благоприятни условия за отдих на населението.

Реализирането на целите и задачите ще доведе до благоприятно въздействие върху населението и човешкото здраве, чрез разрешаване на проблемите свързани с човешкото здраве и повишаване качеството на живот и съхранение на привлекателността на природната среда на общината.

ОУП не включва цели и задачи, които да създават рискове за човешкото здраве.

13.2. Въздействие на ниво Устройствови предвиждания

Предвижданията за система икономика и труд са базирани на анализ на настоящото състояние на тази система, който показва, че съществуващите терени са недостатъчни.

В тази връзка, взимайки предвид тенденцията за намаляване на населението на общината, са предложени устройствени решения за развитие на междуселищни съсредоточия на обекти за **стопански дейности** (селскостопанската инфраструктура и/или за малки и средни незамърсяващи производствени предприятия и складови съоръжения – предимно за земеделска продукция, предвид че аграрният сектор е структуроопределящ за икономиката на общината), както и на обекти на отдиха и туризма.

Като цяло новопредвидените зони с допустими производствени дейности са незначителен процент от територията на общината, като с ОУП не се резервират територии за големи производствени, в т.ч. промишлени предприятия, отделящи значими вредности. Определени са територии извън населените места за устройване на зони за производствени и складови дейности, включително за изграждане на инфраструктура, обслужваща селското и горското стопанство, също и за изграждане на фотоволтаични централи. Поставено е следното общо изискване към последващите ПУП на зоните, в които са допустими

производствени дейности, както и към инвестиционни проекти за производствени обекти: източниците на производствен шум се локализируют по начин, който да осигурява необходимия защитен сервитут в обхвата на предимно производствените зони, а в Смф - на съответния УПИ. Това е положително по отношение на населението и човешкото здраве, тъй като развитието на тези зони няма да доведе до значимо и осезаемо замърсяване на атмосферния въздух, генериране на отпадъци, шумово натоварване. При всички случаи за такива инвестиционни проекти следва да се извършва приложимата процедура по ОВОС/ЕО и да се съобразява отстоянието до обекти, подлежащи на здравна защита.

Развитието на обекти на **отдиха и туризма** ще има положително въздействие върху населението и неговото здраве, още повече че това развитие се предлага да е по устойчив начин – при съобразяване на рекреационния капацитет и качеството на териториите за развитие на туризъм.

По отношение на **здравната** инфраструктура прогнозите показват осигуреност на населението с болнична помощ и липса на необходимост от резервиране на нови територии за обекти на здравната инфраструктура. Обърнато е внимание на липсата на медицински кадри, неравномерният достъп до здравни услуги – особено за по-изолираните и отдалечени от общинския център села (проблемът не е с устройствен характер).

По отношение на **система обитаване** предвижданията също са свързани с подобряване на условията и качеството на живот на населението – ОУП дава насоки за саниране на сградите, реновиране, подмяна с ново строителство, използване на възобновяеми енергийни източници – това ще доведе до подобряване на средата за живот, спестяване на енергия и намаляване на емисиите на вредни вещества в атмосферата, резултиращи от битовото отопление. В жилищните зони, централната и смесената многофункционална зони няма източници на вредности.

По отношение на **система отдих** се запазват съществуващите и ще се създадат нови зелени площи, предвижда се възстановяване на съществуващи и създаване на нови обществени зони за отдих, предвидено е изграждане на пешеходни и велоалеи в извънселищните територии. Въздействието на предвижданията за тази система е изцяло положително по отношение на качеството на живот и здравето на населението.

Запазват се и се разширяват горските територии, в т.ч. тези определени са територии за защитно и изолационно озеленяване по протежението на пътищата и за опазване на залесяванията в земеделските земи, определени са изисквания за устройството на гробищните паркове. Предвидени са реконструкция и поддържане на съществуващите зелените площи.

Предвижданията за **система културно наследство** имат пряко и косвено положително влияние върху населението – опазването и развитието им ще е свързано и с развитие на културния туризъм и повишаване на привлекателността на общината, съответно доходите и благосъстоянието на населението.

Развитието на **техническата инфраструктура** е свързано с

- облекчаване на трафика и подобряване на безопасността на пътищата на територията на общината – като вторичен ефект това е свързано с повишаване благоустроеността и привлекателността на територията, съответно на качеството на живот;
- развитие на „меки“ форми за придвижване – вело- и пешеходни алеи – ще окаже благоприятно влияние върху населението и човешкото здраве – създава условия за движение и спорт на населението на общината, ограничава

- транспортния трафик и свързаните с него емисии на вредни вещества и шум;
- насоките по отношение на **инженерната инфраструктура** ще са с принос за осигуряването на питейна вода с необходимите качества и количества за населението, редуциране на използването на твърди горива за битово отопление (подобряване качеството на въздуха).

Не на последно място в ОУП е включен отделен подраздел за **Устройствени мерки за опазване на околната среда и ограничаване въздействието върху нея, в т.ч. ограничаване изменението на климата, за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия** – разгледан в т. I.4.2.12 на Доклада за ЕО. С реализирането им ще се постигне подобряване на качеството на живот на населението в резултат на подобряване на здравно-хигиенните аспекти на средата.

Въз основа на анализа и оценката на въздействието на ОУП върху компонентите и факторите на околната среда и човешкото здраве, **реализирането на плана няма да доведе до наднормено натоварване на средата с вредности и оказване на неблагоприятно въздействие върху населението.**

Изводи: От здравно-хигиенна гледна точка може да се обобщи, че проектът на ОУП на Община Чирпан е свързан с подобряване на здравно-хигиенните аспекти на средата и не предвижда промени, които могат да доведат до наднормено натоварване на средата с вредности и оказване на неблагоприятно въздействие върху населението. С ОУП се регламентира устойчива и балансирана териториална планова основа за дългосрочно устойчиво и екологосъобразно устройствено развитие, в съответствие със специфичните за общината природни, културно-исторически, туристически и други дадености. Предвидени са необходимите устройствени мерки за гарантиране на здравословни условия за живот на територията на общината, с които се разрешават съществуващи проблеми, имащи отношение към устройството на територията, носещи риск за здравето на хората.

14. Риск от големи аварии

14.1. Въздействие на ниво Главна цел, Специфични цели и Методически цели/Задачи на ОУП

На територията на общината няма изградени, действащи или предвидени за изграждане предприятия с нисък или висок рисков потенциал. От главната цел, специфичните цели и методическите цели/задачи на ОУП не произтичат рискове от големи аварии на територията на общината.

14.2. Въздействие на ниво Устройствени предвиждания

На територията на общината към момента няма изградени, действащи или предвидени за изграждане предприятия с нисък или висок рисков потенциал, съответно няма риск от възникване на големи аварии с опасни вещества.

В случай, че в бъдеще се иницират инвестиционни намерения за изграждане на предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, попадащо в обхвата на Раздел I към глава седма на ЗООС, се прави оценка на въздействието, която включва: вид и количество на опасните вещества по Приложение № 3 на ЗООС, които ще бъдат налични в предприятието/съоръжението и капацитета на съоръженията за тяхното съхранение: риска от големи аварии и планираните мерки и средства за предотвратяване, контрол и ограничаване

на значителните неблагоприятни последствия от големи аварии и разстоянията от предприятието/съоръжението до жилищни райони, обществени сгради и площи, зони за отдих и големи транспортни пътища и райони с природозащитно значение или значение за околната среда, защитени по силата на нормативен или административен акт, както и зоните на въздействие при възникване на голяма авария.

Изводи: Проектът на ОУП няма предвиждания, които да водят до риск от големи аварии с опасни вещества, предвид че към момента на територията на общината няма такива предприятия и няма инициативи за изграждането на такива.

15. Трансгранично въздействие

Община Чирпан не граничи с други държави. Най-близката друга държава е Република Гърция, чиято граница отстои на около 100 км южно по права линия от общината.

Предвижданията на ОУП се отнасят и ще се прилагат единствено за територията на общината. Планът не съдържа устройствени предвиждания с потенциал за въздействие върху околната среда и здравето на хората на други държави, което се доказва от анализите и оценките оценката в предходните подточки на т. VI на Доклада за ЕО. Съответно – няма риск реализирането на ОУП да доведе до трансгранично въздействие върху околната среда и здравето на хората на територията на други държави.

Изводи: Не се очаква трансгранично въздействие върху околната среда и здравето на хората на територията на други държави в резултат на реализирането на ОУП.

16. Обобщен извод за въздействията

Главната цел, стратегическите цели и задачите на ОУП интегрират екологичните съображения за опазване на околната среда и човешкото здраве на територията на Община Чирпан. Очакваното въздействие от изпълнението на задачите и постигането на целите е кумулативно положително и ще доведе до подобряване на параметрите на средата и качеството на живот на населението.

Въздействието на ниво Устройство предвиждания е като цяло положително както за околната среда, така и за човешкото здраве, като за определени компоненти и фактори е възможно отрицателно въздействие (най-значимо отрицателно въздействие е прогнозирано за биоразнообразието в определени имоти, отредени за фотоволтаични централи). В тази връзка, с цел ограничаване на отрицателните последици за околната среда и здравето на хората, са препоръчани мерки към т. VII на Доклада за ЕО.

Не се очакват отрицателни кумулативни, както и трансгранични въздействия върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на ОУП.

VII. Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от осъществяването на ОУП върху околната среда и човешкото здраве

На база на резултатите от извършените в предходната точка, анализи и оценки на предполагаемото въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на осъществяването на предвижданията на ОУП на община Чирпан, предлагаме следните мерки:

1. Мерки за отразяване в окончателния вариант на ОУП

Мярка 1: В окончателния вариант на ОУП да се отрази и учредената със Заповед на Директора на БД ИБР № СОЗ-М-402/22.10.2021г. санитарно-охранителна зона.

Очакван ефект: Актуалност на проекта на ОУП и по-добро гарантиране на спазването на режимите, забраните и ограниченията за СОЗ.

Мярка 2 (под условие): Във връзка с програмата от мерки в ПУРН за ИБР отнасяща се за РЗПРН с код BG3_APSFR_MA_04, в окончателния вариант на ОУП, да бъдат включени следните мерки, след потвърждаване на необходимостта от тях от БД ИБР, предвид че актуализираният РЗПРН не засяга територията на община Чирпан:

- МА_04_01 Създаване на управляеми полдери и малки буферни басейни в заливните тераси на реките, чрез планиране на зони за разполагане на полдери малки басейни във високите части на притоците на р. Марица;
- МА_04_21 Реконструкция и поддържане на корекциите и МА_04_22 Възстановяване на компрометирани диги, чрез подходящо отразяване на защитните диги на р. Марица в района на с. Златна ливада.

Очакван ефект: Адекватно управление на риска от наводнения и прилагане на ПУРН.

2. Мерки за изпълнение по време на прилагането на ОУП

Мярка 1: Инвестиционни предложения/планове, програми или проекти, за които се изисква ОВОС/ЕО (по реда на глава шеста на ЗООС) и оценка на степента на въздействие с предмета и целите на опазване на защитени зони (по реда на ЗБР) да се одобряват по реда на съответния специален закон само след произнасяне с акт за съгласуване от компетентните органи по околна среда и при съобразяване с препоръките от извършените оценки, както и с условията в съответния акт.

Очакван ефект: Опазване на компонентите и факторите на околната среда, вкл. и човешкото здраве.

Мярка 2: Съгласуване с БД ИБР на проекти, имащи отношение към водите, относно допустимостта им спрямо актуалните към момента на изготвяне на проектите ПУРБ и ПУРН. Реализацията на инвестиционни проекти и намерения, които предвиждат ползване и/или водовземане от повърхностни и подземни води на територията на общината да бъдат съгласувани за допустимост спрямо екологичните цели и плануванияте мерки за постигане добро състояние на водите в ПУРБ, целите на управлението на риска от наводнения и предвидените мерки в ПУРН за съответния период на действие.

Очакван ефект: Опазване на водните тела и управление на риска от наводнения.

Мярка 3: Да се следи за спазването на съответните забрани и ограничения в поясите на санитарно-охранителните зони, регламентирани в Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (на министъра на околната среда и водите, министъра на здравеопазването и министъра на регионалното развитие и благоустройството, обн. ДВ бр. 88/2000 г.) при реализирането на проекти.

Очакван ефект: Гарантиране на качеството на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване.

Мярка 4: Приоритетно изпълнение на инвестициите, предвидени за ВиК мрежите и системите в общината, съгласно *Регионалния генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД – Стара Загора*.

Очакван ефект: Приоритетно разрешаване на проблемите, свързани със загуба на вода, наличие на етернитови водопроводи, носещи риск за здравето.

Мярка 5: След въвеждане в експлоатация на нови строежи да се изисква и извършва контрол на отпадъчните води от съответния обект, изразяващ се в: емисионен контрол след ЛПСОВ; или изпълнена връзка със съществуващата канализация към ГПСОВ гр. Чирпан; или редовно почистване на водоплътна/и яма/и.

Очакван ефект: Предотвратяване влошаването на състоянието на водните тела.

Мярка 6: При процедури за издаване на нови разрешителни за ползване на вода от подземни водни тела с код BG3G000000Q013- Порови води в Кватернер - Горнотракийски низина и код BG3G000000N018- Порови води в Неоген- Кватернер- Пазарджик, да се провежда задължителна процедура по ОВОС, поради достигнатите към момента високи нива на експлоатационен индекс на водните тела.

Очакван ефект: Недопускане на значително въздействие върху количеството на подземните води в посочените водни тела.

Мярка 7: Проектирането на обекти и инфраструктура да съобразява високата сеизмична активност на района.

Очакван ефект: Предотвратяване на сериозни разрушения при земетресения и гарантиране на устойчивост на обектите и инфраструктурата.

Мярка 8: За всяко конкретно ИП/ПУП, касещи имотите, предвидени за ФВЕЦ, да бъде извършена оценка на въздействието върху околната среда/екологична оценка, в неговата цялост (вкл. с начина на присъединяване към електропреносната мрежа).

Очакван ефект: Недопускане на значителни отрицателни въздействия върху консервационно значими растителни местообитания и растителни и животински видове.

Мярка 9 (мярка от ДОСВ): Да не се използват инвазивни видове при ландшафтното оформяне и озеленяването на устройствените зони и конкретните ИП в тях - *Ailanthus altissima*, *Robinia pseudoacacia*, *Amorpha fruticosa*, *Fallopia japonica*, *Gleditsia triacanthos*, *Pueraria lobata* и др.

Очакван ефект: Запазване характера на растителността в съседните терени, вкл. в защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000.

Мярка 10: При проектирането и изпълнение на инвестиционни предложения с производствен характер, местоположението на обектите да е съобразено с очакваните емисии на вредности в околната и жизнената среда и наличието в близост/съседство на обекти, подлежащи на здравна защита, както и зони и територии, в които са разположени такива обекти.

Очакван ефект: Предотвратяване на рискове за здравето на хората.

Мярка 11: При разрешаване на строителство да се поставя изрично изискване към строителите/възложителите хумусният пласт да се отнеме разделно преди започване на

строителните работи, да се осигури временното му съхранение на подходящи места, като след това се използва по предназначение, за оформяне на зелените площи в съответния имот.

Очакван ефект: Запазване и ефективно използване на хумусния пласт.

Мярка 12: Съобразяване на относимите дейности и мерки от актуалните стратегически документи за адаптация към изменението на климата (към момента актуална е *Националната стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.*) и предвиждане на мерки за гарантиране на устойчивост на инвестиционните проекти, които ще се изпълняват в границите на общината.

Очакван резултат: Осигуряване на климатична устойчивост на проектите към неблагоприятните последици от изменението на климата.

VIII. Мотиви за избор на разгледаните алтернативи

Проектът на ОУП не е разработен в алтернативни варианти за отделните елементи и изграждането на отделните обекти. Алтернативи относно местоположението, параметрите на застрояване, техническото изпълнение, времевата рамка и др. е необходимо да бъдат разгледани в процедурите по екологичните оценки, оценка на въздействието върху околната среда и оценките на съвместимост на конкретните ПУП-ве и инвестиционни предложения.

Алтернатива 0 - Нулева алтернатива

Нулевата алтернатива представлява неизпълнение на ОУП. В този случай, териториите ще запазят съществуващото си в момента състояние. Подробен анализ на въздействието на нулевата алтернатива е направен в т. II.2.2 на Доклада за екологичната оценка. От установеното от анализа се вижда, че тази алтернатива като цяло не е благоприятна за повечето компоненти и фактори на средата и ще доведе до влошаване на състоянието на околната среда в общината, в т.ч. ще се отрази и негативно и на качеството на живот и здравето на хората.

Алтернатива 1

Като *Алтернатива 1* се разглежда представеният проект на ОУП на Община Чирпан. В него не се анализират различни алтернативни варианти по местоположение за планираните елементи и изграждането на отделните обекти.

Подробни анализи и оценка на въздействието на *Алтернатива 1* за реализиране на ОУП, са направени в предходните точки на доклада за екологична оценка. В резултат на тези оценки е обобщено, че:

- Главната цел, стратегическите цели и методическите цели/задачите на ОУП интегрират екологичните съображения за опазване на околната среда и човешкото здраве на територията на общината. Очакваното въздействие от изпълнението на задачите и постигането на целите е комплексно положително и ще доведе до подобряване на качеството както на околната среда, така и на качеството на живот на населението;
- Въздействието на ниво Устройствени предвиждания е като цяло положително както за околната среда, така и за човешкото здраве, като за някои компоненти (най-значимо за компоненти биоразнообразие, но и макар и с незначителен потенциал и степен - върху други компоненти – води, почви, здраве на хората) е възможно отрицателно въздействие. В тази връзка, с цел ограничаване на отрицателните последици за околната среда и здравето на хората, са препоръчани мерки към т.VII на Доклада за

екологична оценка.

Във връзка с изложеното, по-подходяща от гледна точка на опазване на околната среда, е **Алтернатива 1, при спазване на препоръчаните мерки в т. VII на Доклада за ЕО.**

IX. Методи за извършване на ЕО и трудности при събиране на информацията

При изготвяне на ЕО е следвана методологията, описана в *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.*

Основни **методически документи**, които са ползвани, са указания и методики на Европейската комисия и на ИКЕ-ООН за стратегическа екологична оценка, публикувани на интернет страницата на Комисията и на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите:

- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002 г.;
- Ръководство на Европейската комисия за прилагането на Директива 2001/42/ЕС относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Ръководство за интегриране на изменението на климата и биоразнообразието в стратегическата екологична оценка, 2013 г., публикувано на интернет страницата на Европейската комисия;
- Ресурсно ръководство за подпомагане прилагането на Протокола за стратегическа екологична оценка, 2011 – ИКЕ-ООН.

Изготвянето на ДЕО е извършено по следния **методологичен подход**:

- 1) *Запознаване на колектива експерти с документацията, свързана с проекта на ОУП, предоставената друга документация от Възложителя, становищата по заданието за определяне на обхвата и съдържанието на ДЕО;*
- 2) *Идентифициране и анализ на свързаните с проекта на ОУП други планове, стратегии и програми;*
- 3) *Събиране, анализ и обработка на литературни източници и данни за съществуващото състояние на околната среда по компоненти и фактори, взаимовръзката връзката му с настоящото ниво на развитие на общината;*
- 4) *Анализ на развитието на околната среда в случай на неприлагане на ОУП (оценка на въздействието на т. нар. „нулева алтернатива“);*
- 5) *Анализ на вероятното значително засягане на територии с ОУП;*
- 6) *Събиране, обработване и анализ на информация за съществуващите екологични проблеми на национално ниво и връзката им с ОУП, в т.ч. възможно развитие на тези проблеми с и без реализирането на ОУП;*
- 7) *Анализ на степента, в която предвижданията на ОУП съобразяват относимите цели и мерки за опазване на околната среда, включени/идентифицирани в документи - планове, стратегии и програми на национално и международно ниво;*
- 8) *Анализ и оценка на въздействието на ОУП върху околната среда на Стратегическо ниво и на ниво Устройствови предвиждания. Прогнозите и оценките на въздействието върху биологичното разнообразие са извършени въз основа на многогодишния практически опит, натрупан при проучването и мониторинга на влажни зони, защитени територии, на редки, застрашени и защитени видове птици в България. Теренни проучвания на територията на общината, както и в границите на ЗЗ, попадащи в близост до нея, са извършвани през м. май 2012, април 2013, май 2015, декември 2017, септември и октомври 2019, и август 2022 г. Изчисленията и анализите на въздействията*

(засегнати площи, отстояния, вероятност за безпокойство и т.н.) са извършени в ГИС среда (Quantum GIS 2.14.8-Essen, Google Earth, 5.2.1.1588).

9) Предлагање на мерки за предотвратяване, намаляване и ограничаване на въздействията, както и на мерки по наблюдение и контрол на въздействието на ОУП при прилагането му;

10) Мотивиран избор на най-подходящата алтернатива за ОУП по отношение на въздействие върху околната среда и здравето на хората;

11) Изготвяне на мотивирано заключение за реализирането на ОУП при съобразяване на становищата, постъпили в резултат на консултациите.

Не са срещнати съществени трудности при събиране на информацията.

Х. Мерки по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда по време на прилагането на ОУП

В следващата таблица са предложени мерки и индикатори по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда и човешкото здраве при прилагането на ОУП, в т.ч. отговорните органи за отчитането и контрола им.

Таблица Х-1 Предложение за мерки по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда при прилагането на ОУП на община Чирпан

Мярка	Индикатори	Периодичност на отчитане	Отговорен и контролен орган
Мониторинг на качеството на питейните води при консуматора	Физико-химични показатели по Наредба № 9 от 16.03.2001 г. - бр. отклонения от нормите	Ежегоден	РЗИ и „ВиК“ ЕООД Стара Загора
Пречистване на отпадъчните води	Процентно съотношение на общото количество отпадъчни води спрямо количеството отпадъчни води, отведени за пречистване	Ежегоден	РЗИ и „ВиК“ ЕООД Стара Загора
Изследване на качеството на подземните води за питейно-битово водоснабдяване	Физикохимични показатели по разрешителни за водовземане и Наредба №9/16.3.2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели - бр. отклонения	По график	БД ИБР, „ВиК“ ЕООД Стара Загора, Община Чирпан
Мониторинг на подземните водни тела, които са в риск по отношение на	Експлоатационен индекс	Ежегоден	БД ИБР

количествено състояние			
Изготвени ДОВОС за ИП/ПУП за ФВЕЦ	брой	ежегодно	РИОСВ
Използвани растителни видове при ландшафтното оформяне на устройствените зони и конкретните ИП в тях	Присъствие/отсъствие на инвазивни видове	ежегодно	Община, РИОСВ

Мерките ще бъдат предвидени като част от общата система за наблюдение и контрол на плана. На основание чл. 30 от *Наредбата за ЕО* Община Чирпан ще изготвя периодични доклади по наблюдение и контрол на въздействието на ОУП върху околната среда и човешкото здраве. Тъй като изпълнението на ОУП се докладва веднъж годишно съгласно *Закона за устройство на територията*, то докладите по наблюдение и контрол при възможност следва да са част от докладите по отчитане на изпълнението на ОУП, съответно всяка година да се внасят в РИОСВ-Стара Загора за одобрение, на основание чл. 30, ал.1 от *Наредбата за ЕО*.

XI. Заключение

На база изготвената екологична оценка на проекта на ОУП на община Чирпан, заключението на независимите експерти, изготвили Доклада за ЕО, е следното:

- Проектът на ОУП съобразява актуалните, относими към него планове и програми, в т.ч. йерархията на планиране;
- Проектът на ОУП отчита реалното състояние на околната среда и природните дадености и особености на територията на общината;
- Няма да има територии в границите на общината, включително чувствителни такива, които да бъдат значително отрицателно засегнати от прилагането на плана при спазване на мерките от т. VII на Доклада за ЕО;
- ОУП води до разрешаване на установени на територията на общината екологични проблеми, свързани с устройственото развитие, като не води до възникването на нови такива;
- ОУП съобразява и интегрира относимите към него цели по опазване на околната среда на национално и международно ниво;
- ОУП не предполага значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве, по-конкретно:
 - Не се очакват отрицателни, в т.ч. кумулативни въздействия по отношение на **климата, климатичните изменения и адаптацията към изменението на климата**, като въздействието е като цяло пряко и непряко, положително, дълготрайно, с обхват – територията на общината.
 - Не се очакват значителни отрицателни, в т.ч. кумулативни отрицателни въздействия по отношение на **качеството на атмосферния въздух**. Въздействието е предимно положително, дълготрайно, с обхват – територията на общината и основно населените места в нея.
 - По отношение опазването на **водните течения, водните площи и**

съхраняване характеристиките на средата на непосредствените им крайбрежия, планът предвижда запазването им като елемент на физическата структура на територията. Въздействието е положително, пряко, дългосрочно. ОУП предвижда увеличаване основно на зоните предназначени за жилищни функции и за производствени и складови дейности, и на трето място горските територии. Тук е важно да се отбележи, че голяма част от тези промени са съществуващи, чрез процедирани ПУП-ове. Не може да се заключи категорично дали се очаква или не влошаване състоянието на водите в района, но предвид съществуващите значими екологични проблеми, установени за повърхностните и подземните водни тела, е необходимо да се прилагат мерки за ограничаване на въздействието върху водните тела при прилагане на ОУП – такива мерки са предвидени в т. VII на Доклада за ЕО. Прилагането им ще гарантира недопускане на значителни отрицателни, в т.ч. кумулативни въздействия по отношение на водите;

- ОУП не оказва отрицателно въздействие върху **земните недра**, като съобразява попадането на общината в район с висока сеизмична активност;
- Въздействието върху **почвите и земеползването** като цяло се оценява като пряко и непряко положително и дългосрочно, без значителни отрицателни въздействия и без негативен кумулативен ефект. По време на изпълнение на строителни дейности по обекти в съответните устройствени зони се очаква незначително отрицателно въздействие, с краткотраен и локален обхват. Решения, в т.ч. конкретни мерки за опазване на почвите в тези случаи се търси на ниво ПУП и конкретен проект;
- Регулираното териториално развитие ще ограничи безразборното усвояване на земеделски земи, унищожаването на горски територии и навлизането в защитени такива. Предложените режими за системи за обитаване, културно наследство, зелена система, спорт и отдих ще окажат положително въздействие върху съхраняване и подобряване на **ландшафта**. Въздействието ще бъде положително, пряко, дълготрайно. Не се очаква отрицателен кумулативен ефект, тъй като значително отрицателно въздействие не се прогнозира и при останалите компоненти и фактори на средата, както отделно, така и при комбинирано и едновременно действие;
- Риск от значително въздействие по отношение на **биоразнообразието** се установява единствено за описаните територии, предвидени за отреждане за ФВЕЦ, като за смекчаване на въздействията са предложени мерки в т. VII на Доклада за ЕО;
- ОУП няма да окаже отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на **защитените зони**, като не оказва въздействие и на **защитената територия** в границите на общината;
- Очаква се пряко и непряко дълготрайно и кумулативно положително въздействие по отношение на **културните ценности**;
- Очакваното въздействие по отношение на **отпадъците** и тяхното управление е пряко и непряко положително, с обхват – границите на община Чирпан, дългосрочно и кумулативно (предвид, че рекултивацията на закритото общинско депо, поставянето на акцент за почистване на нерегламентираните сметища, изграждането и експлоатацията на площадка за строителни

отпадъци, насърчаване компостирането на биоразградимите отпадъци ще имат положително въздействие, в сравнение с настоящото по отношение на почви, въздух, ландшафт, води и др. компоненти и фактори на средата, в т.ч. населението и човешкото здраве).

- Устройствоните предвиждания в разглеждания ОУП няма да доведат до значимо увеличаване на **шумовото** натоварване в общината. Предвидените специфични терени за озеленяване около производствените зони и пътните участъци в населените места ще доведат до значително понижаване на шумовото натоварване в местата на въздействие. Биологичната рекултивация на нарушените територии, опазването на природната среда и увеличаването на зелените зони водят до положително въздействие за подобряване на акустичната обстановка в общината. Не се прогнозира отрицателни въздействия и за други **вредни физични фактори**;
- Въздействието по отношение на **материалните активи** е изцяло положително, като то ще кумулира и общ положителен ефект по отношение на останалите компоненти и фактори на околната среда и човешкото здраве.
- От **здравно-хигиенна гледна точка** може да се обобщи, че проектът на ОУП на община Чирпан е свързан с подобряване на здравно-хигиенните аспекти на средата и не предвижда промени, които могат да доведат до наднормено натоварване на средата с вредности и оказване на неблагоприятно въздействие върху населението. С ОУП се регламентира устойчива и балансирана териториална планова основа за дългосрочно устойчиво и екологосъобразно устройство развитие, в съответствие със специфичните за общината природни, културно-исторически, туристически и други дадености. Предвидени са необходимите устройствени мерки за гарантиране на здравословни условия за живот на територията на общината, с които се разрешават съществуващи проблеми, имащи отношение към устройството на територията, носещи риск за здравето на хората.
- Проектът на ОУП няма предвиждания, които да водят до **риск от големи аварии** с опасни вещества, предвид че към момента на територията на общината няма такива предприятия и няма инициативи за изграждането на такива.
- Не се очаква **трансгранично въздействие** върху околната среда и здравето на хората на територията на други държави в резултат на реализирането на ОУП.

Реализирането на ОУП – Алтернатива 1 е с по-благоприятно въздействие за околната среда и човешкото здраве, в сравнение с избора на нулевата алтернатива (отказ от реализиране на плана), във връзка с което се препоръчва изборът на Алтернатива 1 – реализиране на ОУП.

ХП. Източници на информация

1. Документация, предоставена от Възложителя

- Предварителен проект на Общ устройствен план на община Чирпан;
- Кореспонденция с РИОСВ – Стара Загора.

2. Нормативна база

Ползвана е следната специфична **нормативна база** при извършването на екологичната оценка на ОУП на община Чирпан:

- Закон за устройство на територията;
- Закон за собствеността и ползването на земеделските земи;
- Закон за опазване на земеделските земи и Правилник за прилагането му;
- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за чистотата на атмосферния въздух;
- Закон за ограничаване на изменението на климата;
- Закон за водите;
- Закон за горите;
- Закон за защита на растенията;
- Закон за лечебните растения;
- Закон за защитените територии;
- Закон за биологичното разнообразие;
- Закон за почвите;
- Закон за защита от шума в околната среда;
- Закон за управление на отпадъците;
- Закон за културното наследство;
- Закон за защита при бедствия;
- Закон за здравето;
- Закон за здравословни и безопасни условия на труд;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони;
- **Нормативна уредба на Община Чирпан:**
 - Наредба № 9 за управление на отпадъците на територията на община Чирпан;
 - Наредба за опазване на околната среда на територията на община Чирпан;
 - Наредба за осигуряване на пожарна безопасност и защита на населението на територията на Община Чирпан и др.
- **Други подзаконови нормативни документи по опазване на околната среда,** в т.ч. Наредби, Заповеди, Постановления;
- **Европейски директиви** (не са изброявани поименно, тъй като са транспонирани в националното законодателство).

3. Други източници на информация, ползвани при изготвянето на Доклада за ЕО:

- Статистическа информация от НСИ, РЗИ-Стара Загора и доклади на ИАОС и РИОСВ-Стара Загора за състоянието на околната среда;
- Информация от ведомства, предоставена за целите на ОУПО и изготвянето на ЕО и ДОСВ, в т.ч. по реда на Закона за достъп до обществена информация;

- Стратегии, планове и програми, съотнесими с ОУП на община Чирпан – описани в т. I.5 на Доклада за ЕО;
- Литературни източници, в т.ч.:
 - Бондев, И. 2002. Геоботаническо райониране. В: Копралев, И. (ред.). География на България. Физическа и социално-икономическа география. с. 336-352. ФорКом, София.
 - Големански, В. и кол. (ред.) 2015. Червена книга на Република България. Том 2. Животни. БАН & МОСВ, София. 383 с.
 - Груев, Б. и Б. Кузманов. 1994. Обща биогеография. УИ "Св. Климент Охридски", София. 500 с.
 - Кавръкова, В. и кол., ред. 2009. Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България. Второ, преработено и допълнено издание. София, Световен фонд за дивата природа, Дунавско – Карпатска програма и Федерация „Зелени Балкани”.
 - Пеев, Д. (гл. ред.). 2011. Червена книга на България, Електронно издание. Т. I - Растения и гъби. Интернет адрес: <http://e-ecodb.bas.bg/rdb/bg/>.
 - Европейска конвенция за ландшафта (Ратифицирана със Закон на 13.10.2004 г.; Обнародвана в ДВ, бр. 94 от 2004 г.; в сила от 01.03.2005 г.).
 - Петров, П. В. 1997. Ландшафтна структура. В: География на България. С., АИ „Проф. Марин Дринов“. БАН.
 - Петров, П., А. В., А. Попов. 1990. Ландшафтна екология,- В. Петров. П. В. Ландшафтознание. Унив. изд. „Св. Климент Охридски“
 - Регионално ландшафтно райониране на страната. География на България. Монография БАН. София. 1996.
 - Ръководство за оценка на въздействията върху ландшафта и визуалните въздействия (Guidelines for landscape and visual impact assessment).
 - Типологично ландшафтно райониране на страната. География на България. Монография БАН. София. 1996.
- Методически документи, ръководства, насоки, имащи отношение към ОУП на община Чирпан.

ХІІІ. Справка за проведените консултации

В следващата таблица са описани получените становища в резултат на проведените консултации по заданието за обхват и съдържание на Доклада за ЕО, в т.ч. начина на съобразяването им с мотивите за това:

Таблица XIII-1 Получени становища в резултат на проведените консултации по заданието за обхват и съдържание на доклада за ЕО

№	Получено становище от/ № и Дата на получаване	Бележки, препоръки, коментари, изисквания в становището	Начин на отразяване и мотиви за това
1	РИОСВ-Стара Загора Изх.№ КОС-01-3689/2/ 04.08.2022 г.	Представеното задание за обхват и съдържание и схема за провеждане на консултациите за доклада за екологична оценка за ОУП на община Чирпан, е в рамките на консултациите с компетентния орган и във връзка с чл.19а от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. Приемаме предложения от възложителя обхват и съдържание на доклада по екологична оценка, за ОУП на общ. Чирпан.	Няма предложения и бележки по предложените със Заданието съдържание и обхват на доклада за ЕО.
		На територията на община Чирпан няма идентифицирани обекти, които се класифицират като предприятия с висок или нисък рисков потенциал.	Информацията е съобразена в Доклада за ЕО.
		Съгласно разпоредбите на чл.19а, ал.3 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО), възложителят провежда консултации и със съответните специализирани компетентни органи (РЗИ), относно съдържанието и обхвата на оценката на здравно-хигиенните аспекти на околната среда и риска за човешкото здраве.	Проведени са консултации, както с РЗИ Стара Загора, така и с всички определени като заинтересовани и засегнати страни съгласно схемата за провеждане на консултации.
		Докладът по екологична оценка да бъде разработен от колектив експерти с ръководител, отговарящи на изискванията на чл.16 от Наредбата за ЕО.	Изискването е изпълнено – в Приложение № 1 на Доклада за ЕО са представени документите в съответствие с изискванията на чл. 16 от Наредбата за ЕО.
		На основание чл.31, ал.4 от ЗБР и чл.35 от Наредбата за ОС, като отделно приложение към ЕО да се включи оценката за степента на въздействие на ОУП върху защитени зони „Меричленска река“ BG0000287, „Река Марица“ BG0000578, „Чирпански възвишения“ BG0000628, „Марица-Първомай“ BG0002081 и защитена територия „Чирпанска кория“ (код в регистъра: 174). Оценката да бъде извършена от експерти, отговарящи на изискванията на чл.31, ал.20 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и чл.9, ал.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове,	Получена е положителна оценка на качеството на ДОСВ с писмо на РИОСВ-Стара Загора с изх.№ КОС-01-3689/3661(1)/15.06.2022 г. Защитена местност „Чирпанска кория“ не се засяга от устройствените предвиждания на проекта на ОУП, което е описано

№	Получено становище от/ № и Дата на получаване	Бележки, препоръки, коментари, изисквания в становището	Начин на отразяване и мотиви за това
		програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС). За издаване на становище по екологична оценка е необходимо да внесете в РИОСВ – Стара Загора Искане за издаване на становище по ЕО по образец съгласно Приложение № 5 от наредбата, придружено с: - Доклад за ЕО и нетехническо резюме и приложението по чл. 23, ал.1 – в един екземпляр на хартиен и електронен носител; - Документация за резултатите от консултациите с обществеността и със заинтересувани и засегнати органи и лица, в т.ч. справка с мотиви за приемане, или не на получените мнения и предложения, както и мотивите за възлагането/отказа на допълването или преценяването за продължаване на консултациите по смисъла на чл.22 от Наредбата за ЕО; - Документ за платена такса съгласно чл.1, ал.5, т.3 от Тарифата за таксите, които се събират в системата на Министерството на околната среда и водите, утвърдена и приета с ПМС № 136 от 13.05.2011 г. по сметка: Възложителят е длъжен да представи на компетентния орган по чл.4 и на обществеността, чрез интернет страницата си и/или по друг подходящ начин достъп до проекта на плана/програмата и до съпътстващата го документация, включително до резултатите от консултациите с обществеността, информация за което предоставя към искането за издаване на становище по ЕО.	в съответните части по „защитени територии“ на Доклада за ЕО. Изискванията ще бъдат спазени на следващия етап от процедурата. Изискването ще бъде изпълнено на следващия етап от процедурата, след отразяване на резултатите от консултациите и общественото обсъждане и изготвяне на Искане за издаване на становище по ЕО.
2	РЗИ – Стара Загора Изм.№ 07-124-1/ 26.04.2022 г.	Във връзка с Ваше писмо за провеждане на консултации по задание за обхват и съдържание на доклад за екологична оценка на проекта на Общ устройствен план на община Чирпан, Ви уведомяваме: Членовете на Експертния съвет по „Здравно-техническа експертиза“ разгледаха предоставената информация и изразиха своето становище, че заданието за обхват и съдържание на доклада за екологична оценка на проекта на Общ устройствен план на община Чирпан отговаря на изискванията.	Становището не съдържа бележки и предложения по Заданието за обхват и съдържание на доклада за ЕО.

№	Получено становище от/ № и Дата на получаване	Бележки, препоръки, коментари, изисквания в становището	Начин на отразяване и мотиви за това
3	Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ Изм.№ ПУ-02-73(1)/ 13.05.2022 г.	Във връзка с постъпило писмо, Ваш изх.№ 24-11-47/20.04.2022 г. с искане за изготвяне на писмено становище по изготвено задание за определяне на обхвата и съдържанието по доклад за екологична оценка на Общ устройствен план (ОУП) на Община Чирпан, Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ (БДИБР) изразява следното становище: 1. В заданието е представена кратка информация относно повърхностните и подземни водни тела, зони за защита на водите и зони с риск от наводнения на територията на Община Чирпан. Необходимо е да се представи информация за екологичното и химично състояние на повърхностните води, химичното и количественото състояние на подземните води, както и риска от наводнения на територията на общината. Да се представи информация за наличие на санитарно-охранителни зони около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване, както и информация за зоните за защита на водите по чл. 119а, ал.1 от Закона за водите (ЗВ). Следва да се има предвид, че: - територията на Община Чирпан попада в границите на водосбора и на повърхностните водни тела с код BG3MA200R038 – „Горно течение на Сазлийка до с. Ракитница“, BG3MA300R043 – „Река Меричлерска“, BG3MA300R047 „Старата река“, BGMA300R062 „Река Омуровска средно и долно течение“, BG 3MA350R212 „Река Марица от вливане на р. Омуровска до вливане на р. Сазлийка“; - територията на Община Чирпан попада в обхвата и на подземни водни тела с код BG3G000000Q012 „Порови води в Кватернер – Марица Изток“, BG3G000000Q013 „Порови води в Кватернер – Горнотракийска низина“, BG3G000000NQ018 „Порови води в Неоген – Кватернер – Пазарджик – Пловдивски район“, BG3G0PzK2Pg027 „Пукнатинни води – масив Шипка - Сливен“; - на територията на Община Чирпан попада РЗПРН с код BG3_APSFR_MA-04 – „Марица - Димитровград“, а не посоченият в Заданието BG3_APSFR_MA-05, река Марица-Пловдив.	Предоставената по т.1 от становището информация е съобразена в раздела за описанието на водите към т. II на доклада за ЕО, като е поправена допуснатата грешка от заданието по отношение на РЗПРН, попадащ на територията на община Чирпан. При разработване на частите по компонент „води“ в доклада за ЕО е съобразена посочената от БД и ИБР информация на страницата на дирекцията. Използвана е и информацията, предоставена с Решение за предоставяне на достъп до обществена информация от общественния сектор за повторно ползване № ЗДОИ-01-63/26.08.2022г..

№	Получено становище от/ № и Дата на получаване	Бележки, препоръки, коментари, изисквания в становището	Начин на отразяване и мотиви за това
		При разработване на Доклада за екологична оценка, препоръчваме да се използва наличната информация в публикуваните на страницата на БД ИБР и действащи План за управление на речните басейни (ПУРБ) и План за управление на риска от наводнения (ПУРН) за периода 2016-2021 г., съответно секции „ПУРБ“ и „ПУРН“, както и годишните доклади за оценка на състоянието на водите с актуални данни, налични на страницата на БД ИБР – секция „Бюлетин за състоянието на водите“ – „Доклади за състоянието на водните тела на територията на ИБР“. Периода на действие на ОУП на Община Чирпан съвпада с дейностите по актуализиране и прилагане на ПУРБ и ПУРН на ИБР, с период на действие 2022-2027 г., като информацията и документите, свързани с отделните етапи на актуализация, се публикуват периодично и са публично достъпни на интернет страницата на БД ИБР, секции „ПУРБ“ и „ПУРН“ 2022-2027 г.	
		2. В ДЕО ще бъдат разгледани и оценени възможните значителни въздействия върху околната среда, респективно по компонент „Води“, в резултат от предвижданията на ОУП. Необходимо е да бъдат предвидени мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от осъществяването на плана върху подземни и повърхностни води, както и мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на плана.	Изискванията са изпълнени в частите по компонент „Води“ на т. VI, VII, X на Доклада за ЕО.
		3. При разглеждане на съществуващите екологични проблеми в доклада, свързани с подземни и повърхностни води, и зоните за защита на водите, същите да се обвържат със заложените мерки за подземни и повърхностни водни тела, описани в Раздел 7, Приложение № 1 от Програмата от мерки към ПУРБ на ИБР 2016-2021 г., както и мерките описани в Приложенията към Раздел 5 от Програмата от мерки към ПУРН на ИБР 2016-2021 г.	Информацията е представена в раздел II, компонент „Води“. Относителните към ОУП мерки са съобразени и в раздели VI, VII и X на Доклада за ЕО
		4. В Доклада за ЕО да бъдат отразени одобрените от БД ИБР имоти, съгласно Наредба № 3/27.01.2021 г. за условията и реда за обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, извън обектите, регистрирани в областните дирекции по безопасност на храните и по-точно:	Отразени са към т. II.1.10 на Доклада за ЕО.

№	Получено становище от/ № и Дата на получаване	Бележки, препоръки, коментари, изисквания в становището	Начин на отразяване и мотиви за това
		- за гр. Чирпан – ПИ 81414.143.335, с. Рупките – ПИ 63344-204-616 и ПИ 63344.8.346, с. Изворово – ПИ 32456.1.239, с. Средно градище – ПИ 68463.1.500 и ПИ 68463.163.8. При разработване на Доклад за екологична оценка на Общ устройствен план на Община Чирпан, препоръчваме да се използва наличната информация в публикувания на страницата на БД ИБР действащ ПУРБ на ИБР 2021-2027 г. В него се съдържа подробна информация за повърхностните и подземните водни тела (в Раздел 1 и приложенията към него), зоните за защита на водите (Раздел 3 и приложенията към него), мониторинг и оценка на състоянието им (в Раздел 4 и приложенията към него), поставените екологични цели за водните тела и зоните за защита на водите (в Раздел 5 и приложенията към него) и предвидените мерки за подобряване на състоянието им (в Раздел 7 и приложенията към него).	Посочената информация е ползвана и съобразена при изготвяне на частите по компонент „Води“ на доклада за ЕО.
4	Водоснабдяване и канализация ЕООД – Стара Загора Изх.№ ЦУ-566/ 09.05.2022 г.	Във връзка с провеждане на консултации по задание за обхват и съдържание на доклад за екологична оценка на проекта на Общ устройствен план на Община Чирпан, предоставяме следното Становище с насоки и препоръки: В ЕО да се отразят всички водоизточници, СОЗ около водоизточници, водопроводната и канализационна мрежа и всички съоръжения за водоснабдяване и отвеждане и пречистване на отпадъчни води в общината. Да се даде оценка за тяхното състояние и да се предложи стратегия за бъдещото прогнозно развитие на водоснабдителната и канализационна инфраструктура. Да се извърши актуализиране на схемите на водоснабдителните и канализационни мрежи в населените места на общината и техните разширения, където е необходимо В ЕО да се опишат източниците на замърсяване на околната среда, респективно на водите (повърхностни и подземни) от населението, промишлени източници,	Информацията е представена в раздел II, компонент „Води“. ОУП ОУП представя бъдещото развитие на общината, чрез предлагането на съответните устройствени зони. Не се предвижда развитие на ВиК инфраструктурата извън регулацията на населените места, съответно не е коректно в ДЕО да се предлага стратегия за бъдещото прогнозно развитие. В съответните части на ОУП са отразени схеми на ВиК мрежите. Информацията е представена в раздел II, компонент „Води“.

№	Получено становище от/ № и Дата на получаване	Бележки, препоръки, коментари, изисквания в становището	Начин на отразяване и мотиви за това
		селско стопанство и др., като се направи анализ и оценка на въздействието на решенията в плана и се предложат мерки за свеждане до рационалния минимум на негативните въздействия, максимално решаване на екологичните проблеми на общината за осигуряване на устойчивото ѝ развитие и високо качество на околната и жизнена среда за територията на обитаващото я население.	Предложените мерки са описани в раздели VI, VII и X на ДЕО
		Необходимо е да се предложат мерки за подобряване състоянието на водоснабдителната мрежа, изграждане/доизграждане на канализационната мрежа и осигуряване на подходящо пречистване на отпадъчните води от населени места под 2 000 е.ж. и други мерки, посочени в ПУРБ на ИБР.	Мерките, съгласно ПУРБ на ИБР са описани в раздел II и са съобразени в раздели VI, VII и X на ДЕО. По отношение на населените места под 2 000 е.ж., бъдещото изграждане на локални пречиствателни съоръжения не са обект на ОУП
		Необходимо е в частта „Връзка на ОУП с други планове и програми“ да се съобразят предвижданията и със Стратегията за управление и развитие на водоснабдяването и канализацията в Република България, приета от Министерски съвет през месец април 2014 г., Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България (ДВ, бр. 96 от 6.12.2012 г.), Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ЕООД, гр. Стара Загора	Съобразени са – описани са към т. I.5 на Доклада за ЕО.
5	ТП Държавно горско стопанство „Чирпан“ Изх.№ АСД-09-124/ 09.05.2022 г.	Уведомяваме Ви, че след запознаване със заданието за обхват и съдържание на доклада за екологична оценка на проекта на ОУП на Община Чирпан, ТП ДГС Чирпан дава положително становище, относно одобряването му.	Становището не съдържа бележки и предложения по Заданието за обхват и съдържание на доклада за ЕО.
6	Областна дирекция „Земеделие“, гр. Стара Загора Изх.№ РД-12-02-381-1/ 05.05.2022 г.	...изразяваме следното становище: Главната цел на проекта за Общ устройствен план на община (ОУПО) Чирпан е да създаде пространствена планова основа за нейното дългосрочно устойчиво устройствено развитие в съответствие с приетите стратегически документи за регионално развитие и със специфичните за общината ресурси.	Становището не съдържа бележки и предложения по Заданието за обхват и съдържание на доклада за ЕО.

№	Получено становище от/ № и Дата на получаване	Бележки, препоръки, коментари, изисквания в становището	Начин на отразяване и мотиви за това
		Екологичната оценка представлява нормативно изискваща се част към проекта за ОУПО и се изготвя въз основа на Задание за обхват и съдържание на доклада за екологична оценка, като за заданието се провеждат консултации с обществеността, заинтересуваните органи и трети лица, които има вероятност да бъдат засегнати от плана. Заданието за обхват и съдържание на доклад за екологична оценка на проекта за ОУПО Чирпан е изготвено в изпълнение на изискванията на чл.19а на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. Заданието е съобразено с изискванията на писмо изх.№, с което директорът на РИОСВ – Стара Загора е изискал да се извърши задължителна екологична оценка на ОУПО Чирпан, предвид попадането на ОУПО в обхвата на Приложение 1 на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. Предвид гореизложеното, Областна дирекция „Земеделие“ – Стара Загора няма възражения и препоръки относно заданието за обхват и съдържание на доклад за екологична оценка на проекта за Общ устройствен план на община Чирпан.	
7	Исторически музей - Чирпан	Не е получено становище	-

XIV. Списък на експертите и ръководителя, изготвили доклада за ЕО - с подписи на съответния експерт срещу раздела, който е подготвил

Представен е в *Приложение № 1* към Доклада за ЕО.

XV. Декларации за независимост и компетентност на експертите по чл. 16, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми

Представени са в *Приложение № 1* към Доклада за ЕО.

XVI. Приложения към доклада за екологична оценка

Приложение № 1 Списък на експертите и ръководителя, изготвили доклада за ЕО - с подписи на съответния експерт срещу раздела, който е подготвил и Декларации за независимост и компетентност на експертите по чл. 16, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми

Приложение № 2 Копия на становища, получени в хода на процедурата по ЕО, в т.ч. в резултат на проведените консултации по Заданието за обхват и съдържание на Доклада за ЕО:

- 1) Писмо на РИОСВ-Стара Загора с изх.№ КОС-01-2062/30.06.2014 г.;
- 2) Становища по заданието за обхват и съдържание на доклада за ЕО и по схемата за консултации:
 - Писмо на РИОСВ-Стара Загора, Изх.№ КОС-01-3689/2/04.08.2022 г.;
 - Писмо на РЗИ – Стара Загора, Изх.№ 07-124-1/26.04.2022 г.;
 - Писмо на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“, Изх.№ ПУ-02-73(1)/13.05.2022 г.;
 - Писмо на Водоснабдяване и канализация ЕООД – Стара Загора, Изх.№ ЦУ-566/09.05.2022 г.
 - Писмо на ТП Държавно горско стопанство „Чирпан“, Изх.№ АСД-09-124/09.05.2022 г.;
 - Писмо на Областна дирекция „Земеделие“, гр. Стара Загора, Изх.№ РД-12-02-381-1/05.05.2022 г.
- 3) Становище на РИОСВ-Стара Загора с изх.№ КОС-01-3689/3661(1)/15.06.2022 г.

Приложение № 3 Нетехническо резюме на Доклада за ЕО;

Приложение № 4 Доклад за оценка на степента на въздействие.